

**ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

**Α Π Α Ν Τ Α
ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ**

Ἑκδοτεία
ΠΑΝ. Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ—ΣΤΕΡ. Ν. ΣΑΚΚΟΥ
Καθηγητῶν Πανεπιστημίου

Ἑπιμέλεια
ΒΑΣ. Σ. ΦΕΥΤΟΥΚΑ—ΘΕΟΔ. Ν. ΖΗΣΗ
Διδασκόντων τῆς Θεολογίας

**ΙΩΑΝΝΟΥ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΕΡΓΑ**

ΤΟΜΟΣ 6

ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΣΣΥΝΗΣ

Α' — ΣΤ'

Εισαγωγή—Μετάφραση—Σχόλια
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ
Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου
Κείμενον **B. Montfaucon**



ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΛΟΓΟΙ ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ

Ἡ ἀξία τῶν βιβλίων Περὶ Ἱερωσύνης τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ποῦ ἀνεγνώριζε το εἰς ὅλας τὰς ἐποκάς, παραμένει ἀκεράσια ἀκόμη καὶ σήμερον. Ὁ ἔγκριτος ἐξ ἀποστάσεως μαθητὴς τοῦ Ἰωάννου Πηλουσιώτης γράφει εἰς μίαν ἐπιστολήν του: «Δὲν ὑπάρχει καρδία ποῦ ἀνέγνωσε τὴν συγγραφὴν αὐτὴν καὶ δὲν ἐπληρώθη ἀπὸ τῶν θείων ἔρωτα. Διότι πράγματι ἡ συγγραφὴ δεκνύει πόσον σεπτὴ εἶναι ἡ ἱερωσύνη καὶ διδόνκει πόσον ἀμείψιος πρέπει νὰ ἐπιτελῇ κανεὶς τὰ ἔργα της. Ὁ σοφὸς μύστις τῶν ἀπαρρήτων τοῦ Θεοῦ Ἰωάννης, ὁ οὐρανόφρων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Βυζαντίου διαπραγματεύεται τὰ προβλήματα τῆς ἱερωσύνης μὲ τὴν ἀληθινὴν καὶ πυκνότητά, ὥστε οἱ καὶ οἱ θεοὶ θεραπεύουσιν τὴν ἱερωσύνην σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἔτσι δεκνύουσιν δι' αὐτὴν ἀδιαφορίαν, νὰ εὐρίσκουν εἰς τὴν συγγραφὴν διὰ τοῦτο ταυμάζει, οἱ πρῶτοι τὰ θραύει, οἱ δεῦτεροι τὰς ἐπιτιμύσεις».

Τὸ σύγγραμμα εἶναι ἐκ διαλογικῆς μορφῆς καὶ ἡ λέξις «λόγοι» σημαίνει τὰ κεφάλαια τῆς πραγματείας. Τὰ πρόσωπα εἶναι ὁ συγγραφεὺς καὶ ὁ Βασιλεὺς, δύο στενὸτατοι φίλοι. Διὰ τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλεῖος τοῦτον δὲν ἔχομεν καμμίαν πληροφορίαν. Κατὰ τὰ λεγόμενα εἰς τὸν διάλογον ὁ Χρυσόστομος ἀπηλλάγη τῆς χειροτονίας διὰ τῆς φυγῆς, ἡ πράξις δὲ αὐτῆς εἶναι πανομοιότυπος μὲ τὴν πράξιν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ σταδίου του. Ὁ διάλογος μάλιστα τοῦ Χρυσοστόμου εἰς μερικά σημεῖα φέρει σοβαρὰν ἐπίδρασιν ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχον δοκίμιον τοῦ Γρηγορίου Περὶ Ἱερωσύνης καὶ τὸ ὄνομα τοῦ φίλου συμπίπτει μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἐπιστηθίου φίλου του, τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Εἶναι λοιπὸν πολλὴ πιθανὸν διὰ τὸ πρόσωπον τοῦ χρυσοστομικοῦ Βασιλείου δὲν εἶναι ἱστορικόν, ἀλλ' ἐπιδόθη μὰζι μὲ ἀλλόκληρον τὸ ἱστορούμενον ἐπεισόδιον, διὰ νὰ δοθῇ τὸ κατάλληλον πλαίσιον εἰς τὴν διαπραγματεύσιν τοῦ θέματος περὶ τοῦ ὕψους τοῦ ἱερικοῦ ἀξιώματος.

Οἱ περισσότεροι πατρολόγοι ἔχουν τὴν πᾶσιν νὰ τοποθετοῦν τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἰς τὴν ὀκτῶν περίετον τοῦ βίου τοῦ Χρυσοστόμου, γύρω εἰς τὸ 390. Εἶναι τῆς οὐκ ἀναιδέως ὁ λόγος, ὅσον ἰσχυρὰ τὰ ἐπιχειρήματα καὶ τῶς ἀποκρίσεις.

μένη ή σύνθεσις, ώστε δέν ήμπορουν νά φαντασθούν ότι εί-
ναι δυνατόν νά προέρχεται από την νεανικήν του ηλικίαν.
'Αλλ' ό Χρυσόστομος έγραφε μέ παροιμίαν δύναμιν και
πολύ έναρτίτερα, τότε μάλιστα είχε και όλον τόν χρόνον νά
επιεργάζεται επωμελώς τά θέματά του. "Όταν έξοδον εις
τήν έρημίαν ως μοναχός, είχαν όλην την άνεσιν προς τοῦτο,
ένω δέν την είχαν, όταν υπηρετούσαν ως πρεσβύτερος εις
τήν 'Αντιόχειαν. Τό ὅρος του μάλιστα εις τόν διάλογον αὐ-
τὸν και ή ίδια ή μορφή του διαλόγου παρουσιάζουν ἑκπνά
δείγματα τῆς επιδράσεως τῆς διδασκαλίας εις τὰς ρητορικάς
σκολάς, από τὰς αὐτοῖας είχαν απορροπήσει μόλις πρό ὀλίγων
ετών. Τέλος ή θέσις του, ἀπέναντι εις τήν διεξαγωγήν τοῦ
ποιμαντικῦ ἔργου δεικνύει νεαρὸν χριστιανὸν ἰδεολόγον.
ποῦ ἔως τότε εἶκεν εις τήν σκέψιν του μίαν λαμπράν εἰκόνα
περὶ τῶν κληρικῶν, μόλις δὲ ὡρα ἀντιλαμβάνεται ὅτι τὰ
πράγματα δέν συμπίπτουν πάντοτε μέ τὸ ἰδεώδες. Διὰ τοὺς
λόγους αὐτοὺς, ποῦ και ἄνάγκην ἀναφέρονται μέ κάθε συν-
τομίαν. πιστεύομεν ὅτι τὸ ἔργον αὐτὸ συνετάχθη εις τήν ὀρ-
κην περίπου τοῦ συγγραφεύς σταδίου τοῦ 'Ιωάννου, δηλα-
δὴ κατὰ τήν περίοδον τῆς διασώσεώς του εις τήν ἔρημίαν,
και μάλιστα πρὸς τὸ τέλος τῆς (380). "Ετσι ἀποτελεῖ ἀφ'
ἑνὸς μὲν διαρρητυρίαν κατὰ τῶν ἀποσταλῶν ποῦ παρητη-
ροῦντο πολὺ συχνά εις τήν 'Εκκλησίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πο-
γραμματοικῆν ἐκθεσιν πρὸς ἑφορηγίην και ἀπὸ ἄλλους και
ἀπὸ τὸν ἴδιον εις τὸ ἔμμεσον μέλλον. όταν εἰσέρχεται εις τήν
ιερωσύνην. Καί ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν πράγματι εἰσῆλθεν.

Ἐπειτα ὡς οἱ λόγοι παρουσιάζονται σάν νά περιέχουν
ἀπολογία τοῦ 'Ιωάννου πρὸς τὴν φίλον του Βασίλειον διὰ
τὴν ἀρνησίαν του νά δεχθῇ τὸ ἐπισκοπικὸν ἄξιωμα. Οἱ δύο φί-
λοι, ποῦ ὅπως εἶπαμε συνεδέοντο στενότητι, και μάλιστα
ἀπὸ τήν παιδικήν ηλικίαν, είχαν καθ' ὅλα κοινὴς τάσεις και
προτιμήσεις ἐφάρτησαν εις τὸ ἴδιον σχολεῖο και εἶκον συμφω-
νῆσαι ν' ἀκολουθήσουν κοινὸν δρόμον εις τὴν ζωὴν. 'Αλλ' ὁ
Ζαφνα ἐπιληροφάρθηκεν ὅτι ἐξελέγησαν ἐπίσκοποι. "Ετσι
εις τὴν ἀμηχανίαν και ταραχὴν τῶν ὑποσχέθησαν ὁ εις εις
τὸν ἄλλον νά ἐνεργήσουν και εις αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ἀπὸ
κοινοῦ. 'Αλλ' ὁ 'Ιωάννης, ἀφ' ἑνὸς μὲν συναισθανόμενος ἀπὸ
ἄκραν μετριοφροσύνης τὴν ἰδικήν του ὀδονομίαν, ἀφ' ἑτέ-
ρου δὲ γνωρίζων τὰς ἀσυνήθεις ἰκανότητας τοῦ φίλου του,
ἐμπρόκειν τὴν χειροτονίαν αὐτοῦ, ἐνῶ ὁ ἴδιος τὴν ἀπέφυγε
ὡς ἀποχωρήσεως εις τὴν ἔρημίαν.

Ὁ Βασίλειος, δαρύθυμος, ἀνεκάλυψε κάτωτε το κατωφύ-
γιόν του και τὸν ἐπεσκέφθη, τοῦ ἐξέφρασε πικρά παράπονα
διὰ τὴν ἀπέναντί του διαγωγήν, και τοῦ ἐγνωστοποίησε πό-

σον ἐξαφνιάσθησαν ὅλοι εις τὴν πόλιν διὰ τὴν ἐκλογὴν αὐ-
τῶν τῶν νεαρῶν θεολόγων, ποῦ μόλις πρό ὀλίγου είχαν ἐν-
καταλείψει τὴν κοσμικὴν ζωὴν και πόσον ἐμπειροῦν ὡρα
τὴν προσβολὴν ποῦ ἔκαμεν ὁ 'Ιωάννης ἐναντίον τῶν ἐκλε-
κτῶν με τὴν φυγὴν του.

Ὁ Χρυσόστομος εὐρίσκει τὴν εἰκαιρίαν ἀπολογούμενος
νὰ ἐκθέσῃ τὰς γνώμας του περὶ ἱερωσύνης, τῶν ὁσίων αἱ
κεντρικαὶ γραμμαὶ συνοψίζονται εις τὰ κάτωθι. Δέν ἀπρέ-
πεται νὰ πλησιάζῃ κανεὶς εις αὐτὴν με ἐλαφρότητα, διότι ἡ
ιερωσύνη δέν ἡμπορεῖ νὰ ἐκληφθῇ ως ἐπαγγελμα ποῦ διευ-
κολύνει τὴν ἐξασφάλισιν ὑλικῶν ἀγαθῶν ἢ τὴν ἱκανοποίησιν
φιλοδοκίῶν. Εἶναι διακονία ποῦ συνεστήθη ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν
Θεόν και ποῦ τὰ ἀποτελέσματά της, ἂν και αὐτὴ ὀσκειται
ἐπὶ τῆς γῆς, διαβαίνουν εις τοὺς οὐρανούς. Γίνεται λοιπὸν
ὁπηρεσία ποῦ ἀρροῖται εις ἀγγέλους, διότι πραγματικὰ τὸ ἔρ-
γον της συνίσταται εις τὴν μεσολάβησιν μεταξὺ τῆς θείας
και τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Ἐπομένως ὁ ἱερεὺς ἡμπορεῖ μὲν νὰ παρομοιωθῇ μέ τοὺς
ποιητάς, τοὺς ἱατροὺς, τοὺς στρατηγούς, τοὺς βασιλεῖς, ως
πρὸς τὴν μέθοδον ἐργασίας, ἀλλὰ διαφέρει ἀπὸ αὐτοὺς ως
πρὸς τὴν αἴτιαν τῶσον, ὅσον διαφέρουν μεταξὺ τῶν ἀντι-
κείμενα ποῦ ὑπηρετοῦνται ἀπὸ αὐτοῦς: τοὺς ὑπερβάλλει τῶ-
σον, ὅσον ὑπερτερεῖ ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος.

Ἀπὸ τὴν στιγμήν ποῦ εἰσέρχεται κανεὶς εις αὐτὸ τὸ λει-
τούργημα παύει νὰ ζῇ διὰ τὸν ἑαυτὸν του και ζῇ διὰ τὴν
'Εκκλησίαν και διὰ τοὺς ποιοὺς. 'Αλλὰ τὸ ἔργον του κάθε
ἄλλο παρὰ εὐκολον εἶναι. Ἀναλαμβάνει τὴν εὐθύνην δι' ὅ-
λας τὰς ψυχὰς ποῦ τοῦ ἀνατίθενται, εἶναι δὲ γνωστὸν πόσον
ὑποδιάγινονται εἶναι οἱ ψυχικοὶ ὁσθένειαι και πόσον δυσθε-
ράπευται: διότι οἱ ἄνθρωποι ἀποφεύγουν νὰ ἡλιθώσουν τὰ ψυ-
κικά των παθήματα και ἀποφεύγουν νὰ δεχθῶν τὴν κατάλ-
ληλον θεραπεία. Ἐξ ἄλλου θάως δέν ἡμπορεῖ νὰ ἐπιβλη-
θῇ ἡ θεραπεία, διότι ὁ Θεὸς σπερμώνει ἑκείνους ποῦ ἀπέ-
χουν τοῦ κοκοῦ ἀκροθελάς και ὀχι ἀναγκαστικῶς. Ἐπίσης
δὲ ἡ δυσκολία αἰχάνεται ἀπὸ τὰς ἀδυναμίας τοῦ ἴδιου τοῦ
ιερέως, ἀπὸ τὸν σκληρὸν ἑσωτερικὸν πόλεμον ποῦ διεξάγει
ὁ ἴδιος.

Καί ἡ εὐθύνη του εἶναι ἀδιοόγκητος. Ἡ εὐθύνη τῶν ἀν-
θρώπων εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ἀντικειμένων
τὰ ὅποια ὑπηρετοῦν. Ὅποιος ὑπηρετεῖ ὀλίκα ἀντικείμενα,
ἀποδίδει τὴν ἐνδεχομένην ζήτησιν εις ὑλικὰ πράγματα, ἀλλ'
ὅποιος ὑπηρετεῖ πνευματικὰ ὄντα, εις τί εἶναι δυνατόν νὰ
ν' ἀποδώσῃ τὴν ζήτησιν. Εἰς τὴν ἰδικήν του φυχὴν.

Φαίνεται λοιπὸν καθαρὰ πόσον δύσκολον εἶναι ν' ἄντι-

πεξέλεθ' κανείς εἰς τοιαῦτα καθήκοντα. Θὰ τὸ κατορθώσῃ μόνον, ἐάν κοσμηθῇ ἀπὸ ἀρετῶν ὑψηλῆς στάθμης καὶ ἂν ἀποβάλλῃ εἰς ἓν μόνον, τὴν ἐκκλησιαστικὴν οἰκοδομήν.

Μὲ αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις ὁ Χρυσόστομος ἐκθέτει τὰς ἀπόψεις του, αὐστηρὰς μέτρως ὑπερβολῆς, περὶ τῶν προσόντων τῶν ὑποψηφίων κληρικῶν καὶ τοῦ ἐλέγχου αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἐκλεκτότερου, οἱ ὅποιοι συμμερίζονται τὴν εὐθύνην διὰ τὴν ἐνδεχομένην ὁποτικίαν τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐκλεγομένων, καὶ περὶ τῶν ἐν γένει καθήκοντων τῶν κληρικῶν, τελετουργικῶν, διδασκτικῶν, θεραπευτικῶν, κοινωνικῶν.

Π. ΧΡΗΣΤΟΥ

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου

ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΦΙΛΙΑ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

382 Α 1. Εἶχα ἀποστήσει πολλοὺς φίλους, γυναικὺς καὶ πιστοὺς, ποὺ ἤθελουν νὰ τηροῦν μὲ ἀκριβείαν τοὺς κανόνας τῆς φιλικίας. Μεταξὺ αὐτῶν ἕνας διακρίνετο ἕνας ποὺ ἐστρεφετο πρὸς ἐπὶ τέτοια αἰσθήματα ἀγάπης, ὥστε ἄρουν ὅτις αὐτὸς ἕλληνας φίλους μου εἴσων, ὅσον αὐτοὶ ἄρουν τοὺς ἑλλῆνας γνωρίμας μου. Ὁ φίλος μου αὐτὸς ἦτο πάντοτε μαζί μου, εἶδεν ἡμεῖς σηματοθετῆται καὶ ἐφορτοῦσθαι εἰς τοὺς ἱεῖς διδασκαλίας.

II. Μὲς διακρίνου ἡ ἱεὺς προθυμία καὶ ἐπιμέλεια εἰς τὰ μαθήματα καὶ εἰχαρεῖν πόθους ποὺ ἐπύραζαν ἀπὸ τὴν ἰδίαν πηγὴν. Ἡμεῖς δὲ ὁμόφρονες, ὅχι μόνον εἶναι ἀποσυνδύακτον, ἀλλὰ καὶ ἔταν ἀποφορτίζαμεν καὶ ἡγίζαμεν νὰ συνεπτόμεθα τῶν δρόμων τῆς ζωῆς νὰ προσμύθισθαι. Ἰπῆρχαν δὲ καὶ ἄλλαι συμπτώσεις ποὺ ἐδοκίμασαν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἐξουσίας μας ἀδιαρρήτου καὶ σταθερῆς. Κανείς δὲν ἤμπορετο νὰ ἀπεργασθεῖται περισσότερον ἀπὸ τὸν ἕλκον διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἰδιαιτέρας του παρῖθος, εἶδοι κατηγόμεθα ἀπὸ τὴν ἰδίαν πόλιν, ὥστε διὰ τὸ μέγεθος τοῦ πλοῦτου, εἶδοι δὲν ἦμουν ἐγγὺς πᾶσι πλοῦτοι καὶ ἀκείνους πᾶσι πλοῦτοι, ἀλλὰ καὶ αἱ παρῖθοι μας ἦσαν ἴσας, ὅπως αἱ προσιράσεις μας. Καὶ ἀπὸ ἀκρόβους καταγωγῆς τέλος ἐνῆλθον εἰς τὴν ἰδίαν κοινωνικὴν τάξιν καὶ ἔτσι διὰ συνέθεσιν μὲ τὴν ὁμοφροσύνην μας.

383 Α 3. Ὅταν ὁμοῦ ὁ βασιλεὺς φίλος μου ἀπεράσισε ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐν βίῳ τῶν μοναχῶν καὶ τὴν ἀληθινὴν φιλοσοφίαν, τότε πλέον ἡ ζήλια ἐκείνη νὰ ἐσθάρῃ ἡ ἰδιότης του ἐκείνη.

1. Κατὰ τὸν καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, ἡ ἴσως εἶχε 300.000 εἰσθεῖς κατασκευῆς, ὅπως λέγει ὁ χρυσόστομος εἰς τὴν ἐπιστολὴν εἰς Ἰγνάτιον 4, PG 50, 801, 2 (BULMAN) καὶ μὲ τοὺς δούλους.

2. Ἡ λέξις φιλοσοφία εἰς τὸν Ἀριστοτελεῖον παρῖθι νῦν σημαίνει ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν, τῆς ἀποκαλύψεως καὶ τῆς πᾶν τὴν ἀποδοχὴν τὴν καὶ τὴν διὰ αὐτὴν διακρίσιν. διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν ὁμοφρονῶν ὡς λέγεται ἀληθινὴ φιλοσοφία.

ήσο ἀνάλαστρον καὶ ἀνήμερον ὀφθαλμῶν, ἐνὶ ἑγῷ, διακειμένης ἀνέμῃ εἰς τὰς κορυφὰς ἐπιθυμίας ἐφόρουν τὴν ἰδίαν μου πλάστιγγα μὲ νεανικὰς φροντίας καὶ τὴν ἐκρατοῦσα καὶ τὴν ἐσπρωχνε πρὸς τὰ ὑψώ. Εἰς τὸ σημεῖον λοιπὸν αὐτὸ ἡ μὲν φίλις μας διατηρεῖτο ὅπως καὶ πρὶν σταθερά, ἡ συναντιστορή μας ἑμὲς διακόπτετο, δίδει δὲν ἥσο δυνατόν νὰ συγκρατοῦμεν, ἐπ' ὅσον δὲν εἴχαμεν τὰς ἰδίας ἀποσχίσεις. "Ὅταν δὲ κάποτε ἀνέκυψε καὶ ἐγὼ ἀλλοῦ ἀπὸ τὴν τρακίαν τῆς ζωῆς, μὲ δέχθη μὲ ἀναιδέως ἀγκάλας, ἀλλὰ φυσικὰ καὶ τότε δὲν κατωρθώσαμεν νὰ διαφυλάξωμεν τὴν προηγουμένην ἐσέτηκα. Ἡ δὲ αὐτὴς προηγμένη χρονικῶς ἀπὸ ἐμὲ καὶ ἐπέδειξεν ἐξαιρετικὸν ζῆλον διὰ τὴν πνευματικὴν τοῦ κατέστησιν" εὐρίσκειτο λοιπὸν πολλὸ βηλότερον ἀπὸ ἐμὲ.

4. Ἐπειδὴ ἑμὲς ἥσο καλὸς καὶ ἀπερίθωτο σπινάκιον εἰς τὴν φίλιν μου, ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τῶν ἄλλων καὶ συναντιστρέφωτο διαρκῶς μαζί μου, πρῆγμα ποῦ ἐπεθυμῶ καὶ πρωτότατον, ἀλλ' ἠμποδοῦντο νὰ πραγματοποιήσῃ ἀπὸ τὴν ἰδίαν μου ἀπράκτικίαν. Διότι δὲν ἦτο δυνατόν, ἐγὼ ποῦ ἠσυχολοῦμην μὲ τὰς δικηγορικὰς ὑποθέσεις καὶ εὐτυχῶς εἰς τὰ θέατρα, νὰ συναντιστρέφωμαι συχνὰ ἐκεῖθεν ποῦ ἦτο προσκυνημένος εἰς τὰ θεία καὶ δὲν εἶχε φανῇ ποτὲ εἰς τὴν ἀγοράν. Ὁ Διὰ τοῦτο λοιπὸν μάλιστα μὲ εἶδαν ἐστῶσαν ν' ἀκολουθῶν τὸν ἴδιον τρόπον ζωῆς, ἀμέσως ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν ποῦ ἔπρεπε μίση τοῦ πολὺν καιρὸν καὶ ἠμποδοῦντο νὰ πραγματοποιήσῃ καὶ δὲν ἔσπερον νὰ μὲ ἀφύσῃ αὐτὴ συγγένει καὶ μ' ἐπαρκαλοῦντο ἐπιμένειν ν' ἀφίσταμαι τὰ σπινάκια μας καὶ νὰ κατοικήσωμεν μαζί. Τέλος μὲ ἔπεισε καὶ ἐπρόσπειρε νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν ἀπόφασίν μας.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΤΟΥ ΣΠΙΝΑΚΙΟΥ

5. Ἀλλὰ αἱ ἀναγκαῖς παρακλήσεις καὶ τὰ παρὰ τὸν τοῦ μητρός μου μὲ ἠμποδοῦσαν νὰ τοῦ προσφέρω αὐτὴν τὴν χάριν ἢ μᾶλλον νὰ λάβω ἐγὼ ἀπὸ ἐκεῖθεν αὐτὴν τὴν χάριν. Ὁ Μάλιστα ἐπαινεῖται αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν ἢ μητέρα μου, μ' ἔπειρε ἀπὸ τὸ δεῖξόν χάρι, μὲ εἰσέγαγεν εἰς τὸ θιασπερὸν ἀνωμαλῶν τῆς, μ' ἔβαλε νὰ καθίσω δίπλα τῆς εἰς τὸ κρεβάτι καὶ μ' ἐγέννησε καὶ ἔρχισε νὰ κλαίῃ ἀκατηγόρητα καὶ νὰ μοῦ λέγῃ λόγια συγκινητικώτερα καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα. "Ἐγὼ, παιδί μου, δὲν ἀνέλασα πολλὸν καιρὸν τὰς ἀρετὰς τοῦ πατέρα σου αὐτοῦ ἥσο τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησίν σου ἐκωλύθηκα ν' ἀνακτῶς τοῦ ποῦ ἔπρεπε εἶσθαι ὁρῶν καὶ ἐμένα χάρην καὶ μοῦ ἔφερνε διὰς τὰς δυστυχίας τῆς χηρείας, τὰς ὁποίας γνωρίζουν καλὰ μόνον οἱ γυναῖκες εὐ-

9. Τὸ τμήμα αὐτὸ, ὡς λόγος καὶ ὡς ἀκτινὸν, εἶναι ἀπὸ τὰ ἀμνημονεύματα καὶ συγκινητικώτερα κείμενα τοῦ Χρυσόστομου.

ρήθραν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρασταθῇ μὲ λόγια ἡ ἐσπρωχίμων καὶ ἡ τρακίκα. Εἰς τὴν ὁρίαν ῥίπτοι μία κόρη, καὶ μόλις ἐσθῆται ἀπὸ τὸ πατρὸς τῆς σπινάκιον νὰ γνωρίζῃ τὸν κόσμον καὶ ἐξῆνα προσβάλλεται ἀπὸ πένθος ἀνυπόφορον καὶ ἀνατρέχεται ν' ἀναλάβῃ φροντίδας ἀνυπόφορας καὶ ἀπὸ τὴν ἡλικίαν τῆς καὶ ἀπὸ τὴν γυναικίαν τῆς φύσιν.

Διότι, νομίζω, πρέπει καὶ τὸν ὑπερθεῖον τὴν ἀμύληαν καὶ παθητὴν νὰ προσέχῃ, καὶ τὸν συγκινῶν τὰς ἐπιθυμίας ν' ἀποκρούῃ, καὶ τὸν ἔφορον τὰς ἐσπρωχίμων καὶ τὴν ἀληθινήτητα κατὰ τὴν εἰσπραξίαν τὸν φόρον νὰ ὑποπείρῃ μὲ γυναικότητα. "Ὅταν δὲ τὴν ν' ἀφίσῃ καὶ παιδί ὁ μακαρίτης, ἡ κατάστασις γίνεται χειρότερα. 364 Α. Καὶ καίτοι ἀνέμῃ νὰ εἴναι ὑποβάλλει τὴν μητέρα τοῦ εἰς κυρίας φροντίδας, κολοῦνται τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἀπὸ τὰ πολλὰ ἔξοδα καὶ τὸν φόρον ὅν ὅμως εἶναι ἀγῶρι τὴν πληρωμὴν καὶ κατὰ μέρους μὲ κυρίας φόρους καὶ πολλὰς φροντίδας ἀφίνα δὲ καὶ τὰ ἔξοδα εἰς τὰ ὅποια ἀναγκάζεται νὰ ἀποβλήτῃ διὰ νὰ τὸ ἀναθέρῃ καὶ τὸ μορφώσῃ ὅπως ἀρκεῖ εἰς ἐλευθέρου καλῶν.

Ἐμένα ὅμως δὲν μ' ἐπείκειν διὰ αὐτὴν ἡ δυστυχία νὰ συνάψω δεύτερον γάμον καὶ νὰ φέρω ἄλλου ἀνδρα εἰς τὸ σπινάκι τοῦ πατέρα σου. Ἐπρωτότατον νὰ ζῶ εἰς τὴν ἀρεσκίαν καὶ τὴν ἀντηχητὴν καὶ παρὰ τὴν εἰς τὴν σπινάκιν καμινὸν τῆς χηρείας. Καὶ τὸ κατὰ τὴν πρῶτον μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἔπειτα ὅμως ἐπείκειν ἐξαιρετικὴν ἀναγκάσιν εἰς τὴν δυστυχίαν μου, καθὼς ἴδωκα διαρκῶς τὴν μορφήν σου ποῦ μοῦ διατηροῦσιν ἐμφύχον ἀκριβῆς εἰκόνα τοῦ μακαρίτου. Διὰ τοῦτο δευτέρως ἔκρινον ἀκούει μορῶ καὶ δὲν εἶχε μᾶλλον ἀνέμῃ νὰ ἀμύλῃ, εἰς τὴν ἡλικίαν ποῦ τὰ παιδιὰ δίδουν ἰδιαιτέρως χαρὰν εἰς τοὺς γονεῖς τὸν, μὲ ἐχάρηκε πολλὴν παρηγορίαν. Καὶ ἔπειτα ἐγὼ δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ μὲ κατηγορήσῃς διὰ καὶ μὲν ὑπέπεινε τὴν χηρείαν μὲ γυναικότητα, ἀλλ' ἐπέπεισε λόγῳ τὸν ἀναγκάσιν τῆς χηρείας τὴν παρουσίαν σου, πρῆγμα ποῦ συνέβη, ὅπως ἔειπα, εἰς πολλὰ ὄφρα. Ὁ ἔγῳ καὶ τὴν πατρικὴν σου περιουσίαν διαφύλαξαι ἀνεπαίσθητον καὶ ὅσα ἐχρεώζοντο διὰ τὴν προκοπὴν σου εἶναι παρὰ τὴν νὰ τὰ ἐξοδίσκω, χρησιμοποιοῦσα τὴν περιουσίαν τοῦ ὅφρα ὡς προῖκα ἀπὸ τὸ πατρικὸν μου σπινάκι.

Μὴ νομίζῃς ὅμως διὰ ποῦ λέγω τώρα εὐδὲ τὰ πρόφρατα διὰ νὰ σὲ προσβάλω, ὅχι σοὶ τὰ λέγω διὰ νὰ σοὶ ζήτησω, δι' ἑὰ σου ἔκτατα, μίαν χάριν" νὰ μὴ μ' ἀφίσῃς χάρην διὰ δεύτερον φόρον νὰ μὴ σοὶ ἀνέμῃς πάλιν τὸ πένθος ποῦ τώρα πλέον ἔχει ἀποκοιμηθῇ. Περιέμεινε πρῶτα τὸν θάνατόν μου — ὅπως ἔπειτα ἀπὸ ἐλπίαν καιρὸν νὰ ἀποθάνω. Οἱ νέοι ἔχουν τὴν ἐλπίδα νὰ φθάσιν εἰς τὰ τοῦ γάμου, ἡμεῖς ὅμως οἱ γηραμένους δὲν περιμένουμεν τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὸν θάνατον. "Ὅταν λοιπὸν μὲ παραβῇ εἰς τὴν γῆν καὶ ἀνακατεῖται τὰ ὅσα μοῦ μὲ τοῦ πατέρα σου, τότε πῆγαινε δ-

που θέλεις και παρέρχου εἰς ὅπου καὶ θέλεις· τότε δὲν θὰ σ' ἐμποδίσῃ κανείς. Δ' ἔως οὗτος ὅπως ἀναπνεύω, κάμω ὑπομονὴν καὶ μένεις μαζί μου, καὶ μὴ ἀντιστρατεύθῃς εἰς τὸν Θεὸν χωρὶς λόγου, εἰς τὴν ἐκείνην δύσκολον ἀπὸ τοῦ δὲν σοὶ ἔπεισα εἰς τίποτε. Ἐὰν ἔχῃς νὰ μὲ κατηγόρησῃς διὰ τὸ παρασύρω εἰς κακίαν φροντίδας καὶ τὸ ἀναγκάζω νὰ διαχειρισθῶ μόνος σου τὴν περιουσίαν σου, τότε νὰ μὴ σέβασθῃς οὔτε τῆς φροντίδας τοῦ νόμου οὔτε τὴν ἀνατροφήν σου οὐκ ἐὰν κοινωνικὰ ἴθιμι οὔτε τίποτε ἄλλο· τότε νὰ φύγῃς μακριὰ μου σὺν τῷ εἶμαι ἐχθρὸς καὶ ἀντιπαλὸς σου. Ἄν ὅμως κάμνω τὸ πᾶν διὰ τὸ σὲ διακολῶν καὶ ζῆς κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Θεοῦ ἐπιθυμῶν, τότε, ἂν ἔχῃς τίποτε ἄλλο, δὲ σὲ κρατῇ τοῦλάχιστον κοινὴ μου αὐτὴ ἡ διευκόλυνσις. Ε' Ὅσον καὶ ἂν λέγῃς διὰ τὸ ἀγαπᾶν πολλοί, καλεῖς δὲν θὰ σὲ ἐσθιάσῃς ν' ἀπολαύσῃς τὴν ἐλευθερίαν, ὥστε νὰ ζῆς σύμφωνα μετ' τὴν ἐπιθυμίαν σου, ἐπειδὴ καλεῖς δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν πρόθεσίν σου τὸσον, ὅσον ἐγώ».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΥΤΟ ΠΙΑΣΘΕΝ ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΝ ΑΣΙΣΜΑ
ΚΑΙ ΑΓ' ΑΝΑΤΗΣ ΑΒΟΥΓΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥΜΟΥ

6. Αὐτὰ καὶ ἄλλα περισσότερα μοῖ ἐλέγεν ἡ μητέρα μου καὶ ἐτὼς διεδίδασκε πρὸς τὸν λαὸν τὸν ἐλπίαν μου. Αὐτὸς ὅμως ἔχει μόνον δὲν ἐπεβίβητο μετὰ αὐτῶν ἄλλ' ἐπέμεινε περισσότερον εἰς τὴν προηγουμένην ἀπαιτήσιν του. Καὶ ἐνθ' οὐκ ἐσυνήχετο τὰς ἀζητήσεις καὶ αὐτὸς μὲν μ' ἐπαρακαλοῦσιν, ἐγὼ δὲ δὲν ἐσυμφωνῶ. 365 Α' Ἐξάρσα ἐφάρσα κίττωι πληροφωρίᾳ τοῦ μὲς συνετάραξαι καὶ ταῖς δύο· διὸ δηλαδὴ ἐκρέκειτο νὰ προσχέθῃται εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἄξιωμα. Ἐγὼ δὲ τότε, μάλιστα ἤκουσα αὐτὴν τὴν εὐθύναν κατελήχεσθαι κατεχρόνους ἀπὸ φόβου καὶ ἀπὸ ἀπορίαν· ἀπὸ φόβου μὲν, διότι ἀνταρξάσκει κήρυκος ἀναγκασθὲν νὰ διεγῇ τὸ ἄξιωμα διὰ τῆς εἰσῆς, ἀπὸ ἀπορίαν δὲ, διότι δὲν ἔμπορεύσα νὰ κατελάβω, πῶς τοὺς ἔλθον αὐτὸν τῶν ἀνθρώπων νὰ σκεφθῶν τίποτε πρᾶγμα δι' ἑαυτοῦ. Διότι ἔπεισάμην τὴν καὶ τοῦ μου, δὲν εἰδούσα διὰ τί εἶχα τὰ προσόντα καὶ ἀπαιτούμενα διὰ τὸ πνευματικὸν αὐτὸ ἄξιωμα.

(1) Δὲ λαμπρὸς φίλος μου μ' ἐπισκέψθῃ ἰδιαιτέρως, μοῖ ἐγνωστοποίησε τὴν πληροφορίαν μετ' τὴν ἰδέαν ὅτι δὲν τὴν εἶχα ἀκούσει καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ ἐνηργήσω καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, ὥστε καὶ προηγουμένως, κοινὴν σάσιν Ε' προσέβασις δὲ διὰ ὅτι ἀφίκεται εἰς ἐμὲ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἐπὶ εἶναι ἱκανὸς νὰ μὲ ἀκλουσθήσῃ ὑποτακτικῶς ὁδὸν προσηλύτου, εἴτε ἀπαρτίζω εἴτε διεγῇ τὴν χειροτονίαν. Ἐγὼ

Α. Μερικὰ χειρόγραφα ἔχουν εἰς τὸ σημείον αὐτὸ ἐπισκοπῆς, ἄλλα ἱεροσύνης. Ὁ ἱεροσύνης δὲν κάμνει καμμίαν διακρίσιν εἰς τὸ ἱερόν σου καὶ ἐμμελὲς γενικῶς περὶ ἱεροσύνης. Ἡ σχηματισμένη πάντως ἀντιπαρῶς εἶναι διὰ τὸ ὅτι αὐτὸ εἶχον ἐκκλησίαν ἐπισκοπῆς.

ἑαυτὸς ἐκατάλαβεν ὅτι ἦτο πρόθετος νὰ διεγῇ τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἰσοδότησαι ὡς ὁμοίαν διὰ τὸ πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας νὰ στερῇται ἐξ αἰτίας τῆς ἰδιότητος μου ἀνεκτικότητος τὴν ποιήσῃ τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τῆς ἀποστάσεως ἐνός καὶ τὸσον καλὸς καὶ ἐπιτηδείος εἰς τὴν διακρίσιν τὸν κοινόν. Δὲν τοῦ ἐπαρέρχου λατὴν τὴν γνώμην τοῦ εἶχα σχηματίσει διὰ τὴν ἀναμνηστικὴν τῆς κατιστάσεως, μολοντοὶ ποτὶ προηγουμένως δὲν τοῦ εἶχα κρῖναι καμμίαν σκέψιν μου. Τοῦ εἶπα μόνον ν' ἀναβῶμαι τὴν λήξιν τῆς ἀποφάσεως δι' ἄλλαν ὁραν, ὅτι ἔσονται τὸ ζήτημα δὲν ἦτο καταπετὸν, τὸν ἔπεισα ὁμολογῶν νὰ μὴ τὸ σκέπταται τώρα καθόλου καὶ τὸν ἄρσα νὰ πιστεύῃ διὰ τὴν συμφωνίαν καὶ ἐγὼ μαζί του ἂν συμβῇ νὰ χειροτονήσῃ διὰ τῆς εἰσῆς.

Ἐπειτα ἀπὸ λίγον καιρὸν ἔβλε κρυφὰ ὁ ἐπισκοπὸς καὶ ἐπαρέρχου νὰ μὲς χειροτονήσῃ, ὁ δὲ φίλος μου, ποῦ δὲν τὸ εἶχα μάθει, προσελήθε μὲ κάποιαν ἄλλην πρόθεσιν καὶ ἡμετέραν νὰ διεγῇ τὸν ζυγὸν τῆς ἱεροσύνης, ἐπέβλεπεν ὅτι σήμερον μὲ τὴν ὑπόθεσιν μου θὰ τὸν ἀκολούθησιν καὶ ἐγὼ ἡ μὲλλον νομίζω διὰ αὐτὸς ἀκολουθεῖ ἐμὲ. Διότι μετὰ ἀπὸ τοὺς παρεστάνους, μάλιστα τὸν εἶδον νὰ δυσανασχετῇ διὰ τὴν στήλην, τὸν ἐξηπάτησαν λέγοντας διὰ εἶναι παραβέβαιον, ὁ δὲ μὲν θρασύτερος κατὰ τὴν κοινὴν πιστοίαν (ἐννοοῦντες ἐμὲ) νὰ ὑπακούσῃ μετὰ πολλὴν ἀκολίαν εἰς τὴν ἀπόφασιν τὸν πατέρων, αὐτὸς δὲ ποῦ θεωρεῖται πολὺ φρονιμώτερος καὶ ἡμετέρος νὰ ἀδελφίσκῃ μετὰ ἑαυτοῦ, νὰ προσπαθῇ νὰ ξεφυγῇ καὶ ν' ἀντιλέγῃ. Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ τὰ λόγια ὑπεχώρησεν. Ἐγὼ δὲ ὅμως ἐκπληροφόρηθι διὰ ἐγὼ διεγῇ, μ' ἐπεσκέψθῃ σπὶ μου κατὰ τῆς, ἐκείνης ὁπτίᾳ μου καὶ ἔβλε νὰ μοῖ ἐμμελῇ, ἄλλα δὲν εἰδούσα λόγους νὰ παραστήσῃ τὸν ἀδελφὸν καὶ ὁπότε μάλιστα ἦναι τὸ σῶμα του, ἡ στενωπὸν τὸν ἡμετέρος νὰ ἐμμελῇ, ποῦ ἔδοξε τὰ λόγια προτὶ πατέρων τὰ δόντια. Ε' Ἐγὼ τότε, καθὼς τὴν ἐβλεπα βαρυμύκων καὶ ταραχμῶν, καὶ φυσικὰ ἐκρίναμι διὰ ποῖον λόγον ἐρίσκειται εἰς αὐτὴν τὴν κατὰστασιν, ἤρξατο νὰ γελῇ ἀπὸ τὴν χαρὰν μου καὶ κρατῶν τὸ δεξιὸν τοῦ χερὶ ἐπροσπαθῶσαι νὰ τὸν εὐχέσῃ καὶ ἔδωκα τὸν Θεὸν ποῦ ἡ μακαρίη μου ἔπεισε τὸν σκεπτικόν της. Ἐκείνος ὅμως ἐβλεπῶ καὶ ἐπεσχετο περισσότερο τώρα, ποῦ μὲ εἶδε χαρούμενον καὶ γελῶν, καὶ κατέλαβεν διὰ τοῦ εἶχα προσηλύτου ἀπ᾽ αὐτὴν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΒΑΒΥΛΟΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥΜΟΥ
ΔΙΑ ΤΙΝΕ ΦΙΛΗΝ

366 Α 7. Καὶ ἀπὸ κάποτε ἤρξατο ἀπὸ τὴν ταρεχὴν του, ἐπὶ.

ΒΑΒΥΛΟΙΟΣ. Ἄν ἄρσα μετὰ παρεστάνους πάλιν καὶ δὲν με ὑπολογίζῃς πλέον καθόλου, χωρὶς νὰ ξεύρῃ τὸν λόγον, τοῦλάχιστον πρέπει νὰ φρονίσῃς διὰ τὴν ἰσχυρὰν σου ἐκκλησίαν. Ἄλλ' ἐγὼ

μέ την σπάνην σου ήνοιξες διόν τοδ κόσμου τά στήματα και διολι λήγαν δια περιεργονήσεως το λαρὸν λαυτοσύνηρα ἀπὸ ματαιοδοξίας, και δὲν ὑπάρχει καιεὶς νὰ αὶ ἐπαλλήλῃ ἀπὸ τὴν κατηγορίαν. Ἐγὼ οὖν εἰς τὴν ἀγῶν δὲν πολὺ νὰ παρασκευασθῶ, διότι παρὰ πολλοὶ μὲ πλῆθος αἰσῶν καθημερινῶς και ἀρχίζου τὰς κατηγορίας. Ἰδιαιτὶς φανὸ εἰς κανὲν σημεῖον τῆς πόλεως, μὲ παίρνουν ἰδιαιτέρως οἱ φίλοι μας και μὲ ἐπιτρέπουν τὴν μεγαλειότητα ἐδόθη δι' ὅτι συνέστη. Ἐξ ἀποῦ ἐγνώριζες λέγουσιν τὴν γυναικὴν του — διότι καμμία σκέψης του δὲν σοὺ ἦτο ἀγνωστον — δὲν ἔπαυε νὰ τὴν κρύβῃς ἔπειτα νὰ μὴς τὴν γνωστοποιήσῃς και ἡμεῖς δὲ εὐρίσκουμεν τρόπον νὰ τὴν συλλοβώμεθα. Καὶ ἐγὼ κακηνέω και ἐντρέπομαι νὰ τοὺς εἰπῶ ὅτι δὲν ἔθευρα διὰ εἰχρὲς αὐτὴν τὴν ἀπόρατον ἀπὸ καιρὸν διότι φοβοῦμαι μὴπως νομίουν διὰ ἡ φρενὴ μας εἶναι ὑποκριτικὴ. Ἀκόμη δὲ και νὰ εἶπαι ὑποκριτικὴ — ὅπως και εἶναι πραγματικὴ και οὕτω ἀπὸ διὰ τὸ ἀντιθέτως ἔπαυε ἀπὸ τὴν στήματιν σου συμπεριφορῶν ἀπέμεινε μοι — νομίζω διὰ εἶναι καλὸν νὰ τὸ κρύπτωμεν ἀπὸ τοὺς ἀλλοιους και μὴς ἔχουν εἰς καλὴν ὑπόληψιν. Νὰ τοὺς εἰπῶ λατὸν τὴν ἀλήθειαν διὰ τὰς μεταξὺ μας σχέσεις δὲν πολὺ και C ἔτσι ἀνοικτὰ νὰ σιωπῶ και νὰ σιωπῶ εἰς τὸ ἔσωρος, ν' ἀποκαλύπτω θύους μὲ συναντοὶν και νὰ λοξοδρομῶ. Ἐάν δὲ μὲ ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὴν προηγουμένην κατηγορίαν τῆς ὑποκριτικῆς φιλίας τότε θὰ μὲ κατηγορήσουν ὡς φεύστον. Διότι ποτὶ δὲ θὰ θελήσουν νὰ πιστώσωνται διὰ τοῦ κατέκατες και τὴν βασιλείαν εἰς τὴν ἰδίαν μοῖραν μὲ τοὺς ἀλλοιους ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γνωρίζων τὰς σκέψεις σου.

Ἀλλὰ δὲν μπορῶ ν' ἀσχοληθῶ πολὺ μὲ τὴν πλευρὰν αὐτὴν, ἀποῦ ἔτσι σοὺ ἤρασαν. Τὴν ἀλλήν ἐντροπήν ὅμως πῶς θὰ τὴν ὑποφέρωμεν; διότι ἄλλοι σὲ κατηγοροῦν ὡς ὑπερότερον, ἄλλοι ὡς φιλέδοξον και ἄλλοι τέλος, ἀπειθέστερον, σοὺ ἀποδοῦναι και τὰς δύο αὐτὰς κατηγορίας μαζί. Ἐξ ἀκοῆς δὲ ὁρίζουν και τοὺς ἐπὶ τὸν πόρον σου μὲς ἑκατὼν αὐτὴν τὴν τιμὴν και λίγους δια τοὺς ἡμέτερος σου μὲς ἑκατὼν ἀκόμη ἀμύμον ἀπὸ ἡμεῖς, διότι παρέδωκαν τὸν ὄνομα ἑαυτῶν μεγαλῶς ἔξω και προσέφεραν ἑαυτοὺς τὰς τιμητικὰς αὐτὰς θέσεις εἰς τὰ χεῖρα τῶν παιδίων, ποὺ δὲν τὰς εἶχον ἐλπίσει οὕτω εἰς τὸν ὄνομα τὸν τὰς προσέφεραν εἰς παιδικία ποὺ πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἐκείνη ἀποχολοῦνται μὲ τὰς φροντίδας τοῦ κόσμου, μόνον και μόνον διότι πόρᾳ τελευτᾶται ἐπαμύμον τὰ φρόδια των, ἐφάρσων μοῖρα και ὑποκρίνονται τοὺς σφοδαροὺς και κατηγὰς. Ἐκείνη ποὺ ἔχουν εἰς τὴν ἀσκήσαν ἀπὸ τὴν παιδικὴν τὴν ἡλικίαν ὥς τὸ θάθ' ἡγῶν εὐρίσκονται μεταξὺ τὸν ἀρχομένων, ἀρχόντες δὲ αὐτῶν εἶναι τὰ παιδιὰ των ποὺ οὕτω κλὴν ἔχουν ἀνάστα τοὺς κανόνες, σύμφωνα μὲ τοὺς ὁμοίους ἀνακτῶν ἡ ἔξουσία αὐτῶν. Ἐξ ἀκοῆς και ἄλλα κατὰ μοῖραν ἔχονται και μὲ λέγουσιν συνεχῶς. Καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω τί νὰ τοὺς ἀπολογηθῶ και νὰ παρακαλῶ νὰ μὲ διαφωτίσῃς ἐσὺ. Διότι δὲν φαντάζομαι ν' ἀπέρχουσης τῆς

χειροτονίαν και νὰ εἰσέλθῃς τὴν ἔχθραν ὅσον μεγάλῃ ἀνδράτειαν χωρὶς κανὲν λόγον φαντάζομαι νὰ ἔφθασες εἰς τὴν ἀπόρατον αὐτὴν ἔπειτα ἀπὸ ὁποιοῦν και ἀρῶμεν σκέψιν, διὰ τοῦτο δὲ θὰ ἔχῃς και τὴν ἀπολογία σου ἐσάμην. 367 A. Εἰπέ μοι λοιπὸν δι' ἡμπορεύμεν νὰ προβάλωμεν εἰς τοὺς κατηγὰρους καμμίαν εὐλογον πρόφασιν.

Διὰ τὴν δόκιμὴν ποὺ ἔκαμες εἰς ἡμὲς προσωπικῶς δὲν σοὺ ἔχη τὸν λόγον οὕτω διὰ τὴν ἀπὸ τὴν οὐτὴν δὲ τὴν προδοσίαν σου πρὸς ἡμὲς ὁ ὁποῖος πᾶντοτε ἔπρεπε τὸν φιλικὴν ἀντιθέμεν δι' ἡμῶν. Ἐγὼ ἐκείνη και τὴν ψυχὴν μου — διὰ νὰ χρησιμοποιοῦμαι ῥίαν εἰκόνα — σοὺ τὴν ἔφερα και τὴν ἀπέδωκα εἰς τὰ χεῖρα σου, ἡμὲς τοὺς ἑαυτῶν πνευματικῶν ἀνέναντί μου, σὲν νὰ ἐπρόκειτο νὰ φυλαχθῇ ἀπὸ κακίας ἐχθρὸν σου. Καὶ ὅμως ἔπαυε νὰ ἐνεργήσῃς ὡς ἔξῃς ἔάν μὲν ἦσαν ἑαυτῶν ὅτι ἡ ἀπόρατος νὰ γενομένην ἡμῶν ὁφείλωμεν, νὰ μὴ χάσῃς και σὲ τὴν ὁφείλωμεν, ἔάν δὲ τὴν ἑαυτῶν ἀπεδίδῃς, ν' ἀπαλλάξῃς ἀπὸ τὴν ἡμέραν και ἡμὲς ποὺ πάντοτε ἔλεγες διὰ μὲ ἀγαπᾷς περισσότερον ἀπὸ διους. Ἐξ ὅμως ἀνέθενα ἑαυτῶν τὸ πᾶν διὰ νὰ πείσω εἰς τὴν παγίαν συμπεριφορῆς μὲ δόλον και ὑποκρισίαν πρὸς ἐκείνον ποὺ πάντοτε συνήθιζε νὰ σοὺ ἐμύλῃ και νὰ σοὺ φέρεται μὲ ἐλλειπνίαν και μὲ ἐπὶ ἐπὶ τῆς.

Ἀλλὰ τέλος, εἶπα δὲν σὲ κατηγοροῦ πόρᾳ δι' αὐτὰ οὕτω σοὺ ἔχη τὸν λόγον διὰ τὴν μοναξιάν, εἰς τὴν ὁποῖαν μὲ κατεβίβασες μὲ τὴν δικαιοσύνην ἐκείνης τῆς αἰχρῆς συναναστροφῆς, εἰς τὴν ὁποῖαν ἔδωκα τὸν ἀνταρῆστον και ὁφείλωμεν. Ἀλλὰ τὰ ἑαυτῶν δια και τὰ ὁφείλωμεν μὲ σιωπὴν και προδοσίαν, διὰ διότι και σὲ μὲ προδοῖται μὲ προσδοκῶν, C ἀλλὰ διότι ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποὺ ἐδόθη τὴν φιλίαν σου ἔθερα εἰς τὸν ἑαυτῶν μου τὸν πόρον νὰ μὴ σὲ φέρω ποτὶ εἰς τὴν δυσκολίαν θῶν νὰ ἀπολογηθῇς διὰ τὰς τιμῶν ποὺ δὲ μὲ προσένηγες. Φυσικὰ γνωρίζεις και ὁ ὅτις διὰ δὲν μὲ ἐπρόβλεπες μικρὸν ἡμέραν. Θυμήσου διὰ ἔλεγες και οἱ ἄλλοι και ἡμεῖς μεταξὺ μας διὰ παρὶστήμεν πολλὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ἀπορροσῆναι και τὴν φιλικὴν ἀλληλεγγύησιν μας. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι διὰ ἔλεγαν διὰ ἡ ἐμὲναι μας διὰ ὁφείλωμεν πολλὴν και πολλοὺς ἄλλους, ἐγὼ ὅμως ποτὶ δὲν ἐπέβλεπον διὰ διὰ ἀπελευθερώμεν ἄλλους, πᾶσι χροστὸν ὅσον ἐξήρατο ἀπὸ ἡμῶν, D ἀλλὰ πάντως ἔλεγες διὰ διὰ ἔγωμεν τὸ ἐξαιρετικὸν κέρδος νὰ μείνωμεν ἀπρόσβλητοι ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς μας. Καὶ ποτὶ δὲν ἔπαυσα νὰ σοὺ ὑπομνήσω διὰ οἱ καιροὶ εἶναι δυσκολοί, διὰ ὑπάρχουν πολλοὶ ἐπὶ ἐπὶ και διὰ ἡ γυνὴ ἀγάπη ἐξαρνήσθη και ἀνταναστασθῇ ἀπὸ τὸν πόρον τὸν μὲν παρὶθεν διαβόλων και ἐπὶ ἐπὶ πόλεων περιστασθῶν (Σαμ. 9, 13). Εἰς δια τὰ σημεῖα ὑπάρχουν πολλοὶ ἄνθρωποι ποὺ διὰ ἐλθροσθηθῶν ἀν μὲς αἰθεροὶ ἀνταρῆται διὰ ταυτὶς δὲν διὰ λυτῶν καὶ μὲς ἐκτὸς τοῦ ἐλθροσθῶν. Ἐξ ὅτις ἐκείνη ἡμέρα ἐκείνη

ποτέ εἰς διακρίσιν καὶ εἰς μὴ τοὺς ἄλλους προκαλλόμενος τὰ γέλοια, ἥτοις δὲ ὑποσταθῆναι μεγάλην ἔλπίαν. «Ἀδελφοί, ἀπὸ ἀδελφῶν βοηθούμενος εἰς πόλιν ὀχυρὰ καὶ εἰς μακροχρόνιον βασιλείαν» (Παροι. 18, 19). Μὴ διαλύσης λοιπὸν αὐτὴν τὴν γῆυσιν γέλοιον, μὴ καταστρέψης τὴν ἀσφάλειαν ποὺ μὲς γράζει. Αὐτὰ καὶ ἄλλα περιστάσεις σοῦ ἔλεγα συνελθόντες μὴ ὑποκαταστήσεις δι' αὐτοὺς τὴν πραγματικοποίησίν, ἐξ οὗ ἐπιστάτω δι' ἡσυχίας αἰωνοῦς ἀπέναντί μου. Ἦθελε ἄλλως γὰρ αὐτὸ θεραπεύσαι προληπτικῶς ὅταν ἀκούῃ ἡσυχίας ἡσυχίας καὶ δὴν ὑποκαταστήσῃ δι' ἑδῶα φάρμακα εἰς ἁσένην, πρᾶγμα ποῦ ἀπεβλήθη τῶρα. 368 Α Καὶ παρ' ὅλα αὐτὰ δὴν ἐκέρχισα τίποτε ὁ δυστυχὴς καὶ δὴν καταβύθισα τίποτε ἀπὸ αὐτὰς τὰς προφάσεις.

Διότι σοὺ τὰς συμβουλὰς μου δὴν τὸς ἑαυτοὺς καθόλου ὄν' ἔβην, ἀλλὰ τὰς περιεφρόνητας πάλαι καὶ μὴ ἀρεστές ἀνακαταστήσαντες εἰς τὸ ἄπειρον πέλονται, πῶν πῶλον χωρὶς παύσαν, παραδίδονται ὅλα τὰ ἄγρια νόματα ποῦ δὴ μὴ καταστρέψαν. Καὶ ἂν εὐπρεπὲς συμβῇ γὰρ μὴ συνοικονομήσαν ἢ γὰρ μὴ χλευάσαν ἢ γὰρ μὴ ὑβρίζον ἢ γὰρ μὴ ἐπιβουλεύον—πράγματα ποῦ συμβαίνειν συχνά—εἰς πόλιν θὰ καταφύγῃ; Εἰς πόλιν θὰ ἐκαστοχρηθεῖ τὴν στενωπὴν μου; Ποίος θὰ θείλῃ γὰρ μὴ ὑπερασπισθῇ; Ποίος θὰ ἐπιτολίσῃ ὅσους μὴ λιποῦν γὰρ συνεχίσαν τὰ ἔργον τῶν καὶ εἰς μὴ παρατηρήσῃ καὶ ὅτι μοῦ θύσῃ θάρος γὰρ ὑπομένω μὴ γενναίως τὴν μαχηθῆναι τῶν ἄλλων; Β ἂν ἡμέρη κανεῖ, ἀπὸ σοῦ στέλνεις μακρὸν ἀπὸ τῶν προμερῶν πόλεμον καὶ δὴν εἶσαι εἰς θέαν ὅσοι τὴν ἀπογνωσμένην κραυγὴν μου γὰρ ἀκούσῃς. Γνωρίζεις ἄραγε τί ποῦν μοῦ ἐπιδρομήσῃς; Καταδωθεῖς ἄραγε τῶρα τίς σου βαθεῖται πληγὴν μοῦ ἀνοίξῃς μὴ τὸ κτενὲρά σου;

Ἀλλ' ἂς τ' ἀφίσκομαι αὐτὰ τῶρα, διότι δὴν εἶναι δυνατόν γὰρ διαρθεσθῆναι ὅσα ἔτινον οὕτε γὰρ εὐρακμεν διέξοδον εἰς τὰ ἀδύσματα. Ἐκείνη ποῦ γ' ἐνδιαφέρει εἶναι, τί θὰ εἰποῦμεν εἰς τοὺς ἄλλους; τί θ' ἀπολογηθῶμεν εἰς τὰς κατηγορίας σου;

Ο ΚΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΔΙΗΛΟΓΑΤΕΙ ΤΗΝ ΑΠΑΘΝΗ

Β. ΚΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ. Καὶ τότε ἐγὼ τοῦ ἀκλήτου. Ἐγὼ θάρρος. Ἐγὼ ὅτι μόνον εἶμαι πρὸς τὸν ὁμιλῶν τὴν ἀδύστην δὲ ὅσα μὴ κατηγοροῦν, C ἄλλὰ θὰ προσπαθῶν γ' ἀπολογηθῶ κατὰ δύναμιν καὶ δι' ὅσα μὴ ἀπληξίας ἀπὸ τὴν εὐθύνην. Καὶ, δι' ἐπιθυμίας, θ' ἀρχίσω τὴν ἀπολογίαν μου ἀπὸ αὐτῶν. Θὰ ἦμεν παράλογος ποῦ ποῦ ἀγνώμων γὰρ ἐκαστοχρηθεῖ μόνον διὰ τὴν ἐπιλήθειαν τῶν ἄλλων δι' ἐγὼ καὶ γὰρ καταβάλω κάθε προσπάθειαν διὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἐναντίων μου κατηγοριῶν τῶν, γὰρ μὴ προσπαθῶν δὲ γὰρ πῶλον τῶν ἀνακαταστήσαντων φίλων μου δι' ὅτι δὴν τὸν ἡδίστον, τὸν φίλον ποῦ μοῦ φέρεται μὴ τῶν ἐπιβουλεύων, ὅσοι γὰρ μὴ θέλῃ γὰρ μὴ κα-

τηγορήσῃ διὰ τὰς ἀδικίας ποῦ νομίζω δι' τοῦ ἑαυτοῦ, D ποῦ καταμαρτυρεῖ τὸν ἐαυτὸν ποῦ καὶ φρονεῖται ἐκείνη δι' ἐγὼ θὰ ἦμεν ἀγνώμων γὰρ ποῦ δειξῶ ἀδιαφορίαν μεγαλειότητα ἀπὸ τὴν φροντίδα ποῦ ἐδειξεν αὐτὸς δι' ἐγὼ.

Ποῖαν ἀδύστην λοιπὴν σοῦ ἔκαμα; Μὴ τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος αὐτοῦ κρίνω καλὴν γὰρ εἰσάγω εἰς τὸ πέλαιον τῆς ἀπολογίας. Σὺ ἡδίστατος μήπως, διότι οἱ ἡμέτεροι καὶ σοῦ ἐπιφυλάτῃς τὰς σκέψεις μου; Ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἑαυτοῦ διὰ γὰρ ἀπληξίας καὶ ἐγὼ καὶ ἐκείνος εἰς τοὺς ἀδύστης αὐτὸν παρῶντα δι' ἀπάτης. Ἄν ἡ ἀπάτη εἶναι πάντοτε κακὴ πράξις, ἂν δὴν εἶναι δυνατόν γὰρ χρησιμοποιεῖται ποτὲ ἐπιμελῶς, τότε ἐγὼ εἶμαι ἱκανὸς γὰρ ὑποβληθῶ εἰς οἰκονομία τῆς ἐπιμελῆς ἀδικίας. Ε ἢ μᾶλλον ἐπειδὴ καὶ ποῦ δὴν θὰ θείλῃς γὰρ μοῦ ἐπιβλέψῃς ἐπιμελῶς, τότε ἐγὼ θὰ ἐπιβάλω εἰς τὸν ἐαυτὸν μου τὴν ἐπιμελίαν ποῦ ἐπιβάλλω οἱ δικασταὶ εἰς τοὺς ἐνόχους δι' τὸν κατηγοροῦμενον. Ἄν ὅμως ἡ πράξις τῆς ἀπάτης δὴν εἶναι πάντοτε κακὴ, ἀλλὰ γίνεται καλὴ ἢ κακὴ ἀνάλογον μὴ τὴν προαίρεσιν τῶν δραστῶν, τότε παραστήσω τῆς κατηγορίας περὶ ἀπάτης καὶ ἀπεδείξω δι' ἐγὼ ἐχρησιμοποίησα τὴν ἀπάτην διὰ κακῶν σκοπῶν. Ὅταν ἡ ἀπάτη χρησιμοποιεῖται διὰ καλῶν, ὅχι μόνον δὴν κατατρέσσεται αἱ μοραὶ καὶ κατηγορίαι, ἀλλὰ εἶναι ἱκανὸν γὰρ ἐκαστοχρηθεῖ ὁ ἀπαιτῶν ἀπὸ τοῦ ἀπαταμένου, ἂν θέλῃ γὰρ εἶναι πύργος μου.

369 Α Τόσοι δὲ κέρτος φέρει ἡ ἀδικία ἀπὸ τῶν προφάσεων ἀπὸ καλῆς προαίρεσιν, ὅσοι πολλὰ βλαπτομένην, διότι δὴν ἡπάτῃς εἰς στήναι ποῦ ἡ ἀπάτη ἐπιβάλλεται. Καὶ δι' ἀσφαλῆς μὴ τοὺς στρατηγούς δι' τὸν αἰῶνα, θὰ εὖρος δι' τὰ περισσότερα τρέψαν τῶν καταβυθισθῶν μὴ ἀπάτην καὶ θὰ εὖρος δι' αἱ στρατηγοὶ αὐτοὶ ἐκαστοχρηθεῖν περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ποῦ ἐνέκησαν χωρὶς στρατηγήματα. Διότι οἱ πάλαιοντες κερδοῦντες τοὺς πολέμους μὴ περισσοτέρως ἀντιλείπει εἰς ἀφύκτον καὶ ἐπιφυγὴν ὕλην καὶ ἔτσι ἡ νίκη δὴν τοὺς ἀφαιρῇ καθόλου, ἀλλὰ δυστυχιστὴν καὶ αὐτὸν δὴν καὶ οἱ ἡττημένοι, ἀφῶ καὶ τὰ στρατηγήματα τῆς πόλεως τῶν κατατρέσσονται καὶ τὰ πολεμὰ ἀδυνατοῦν. Β Ἐπειτα οἱ ἡττημένοι δὴν τοὺς ἀφύκτον γὰρ ἀπαιτοῦσιν οὕτε τὴν νίκην διδόντων διότι συμβαίνει ἐνίοτε οἱ ἡττημένοι γὰρ καρποῦνται μὲν μέρος τῆς δόξης διὰ τὴν νίκην δι' ἐκαστοχρηθεῖ μόνον εἰς τὰ σώματα, ἐνθ' ἐκίχοντες εἰς τὰς ψυχὰς ὅσοι ἀποδυναμίζονται ὅτι, ἂν ὅσοι δυνατόν γὰρ μὴ πύκτον ὅσοι δάλλονται καὶ γὰρ μὴ ἐπέρχεται ὁ θάνατος ποῦ σωματικῇ τὴν ὁρμήν των, ἢ μαχητικῇ τῶν διαδίδων δὴν θὰ ἐκαστοχρηθεῖ.

6. Κατὰ τὸν Κρυσοστόμους ἡ ἀπάτη, ὅταν ἀποκαθῇ εἰς τὴν ἀδύστην τῶν τοῦ συνόλου ἢ τοῦ ἀπαταμένου, ὅχι δὲ τοῦ ἀπατῶντος, ἀντιτίθεται, συχνὰ μάλιστα ἐπιβάλλεται, ὅσοι εἰς τὰς περιπτώσεις ποῦ ἐναφίεται. Καὶ ἄλλοι ἔχουν τὴν ἐπιφυγὴν αὐτὴν, ὅσοι δὲ Μ. Βασιλέως, εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν Παροιμιῶν 12.

τοῦτε ποτὶ. Ἀντιθέτως ἐκεῖνος ποὺ κατορθώνει νὰ νικήσῃ μὲ ἀπά-
την ρίπτει τοὺς ἐχθροὺς ὅχι μόνον εἰς συμφορὰν, ἀλλὰ καὶ εἰς γα-
λοισιολογίαν. Εἰς περίπτωσιν νίκης διὰ τῆς ἀνδραλίας ὁ ἑταίμος μαι-
ρίζεται μεταξὺ νικητῶν καὶ φηγεμένων, ἀγρ. εἰς περίπτωσιν νί-
κης μὲ σφοδρὴν στρατήγημα ὁ ἑταίμος θέλει διδάκτερος εἰς τοὺς
νικητὰς. Καὶ τὸ ἐξ ὧν σπουδαῖον εἶναι ὅτι οἱ στρατηγοὶ αὐτοὶ
ἐκασφαλίζουν εἰς τὸ κράτος ἀνδραλὰς τὰ πλεονεκτήματα τῆς νί-
κης. C Διότι ἡ φρόνησις δὲν εἶναι πᾶν τὸν πλεόντων τῶν χρημάτων
καὶ τὸ πλεόνθος τῶν συμμάχων· αὐτὰ μὲν, ὅταν χρησιμοποιῶνται συ-
χνὰ εἰς τοὺς πολέμους, ἐξαντλοῦνται καὶ χάνονται, ἀγρ. ἐκείνη δὲν
περισσότερον ἀσφαλίζει, τόσοι περισσότεροι εὐχέλονται.

Εἶναι δὲ πολὺ ἀναγκαῖα ἡ χρῆσις τῆς ἀπάτης ὅχι μόνον εἰς
τοὺς πολέμους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν εἰρήνην, ὅχι μόνον εἰς τὴν δημο-
σίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν. Εἶναι ἀπαραίτητος
εἰς τὰς σχέσεις τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν γυναῖκα του, τῆς γυναίκης
πρὸς τὸν ἄνδρα της, τοῦ πατρὸς πρὸς τὸν υἱόν, τοῦ φίλου πρὸς τὸν
φίλον, ἀκόμη δὲ καὶ τῶν παιδίων πρὸς τὸν πατέρα. D Ἐν γὰρ τῇ
τοῦ Σαούλ π.η. δὲν θὰ κατέρθεαι νὰ λυτρώσῃ τὸν ἄνδρα της ἀπὸ
τὰ χέρια τοῦ Σαούλ, ἀν δὲν ἐξέκαυσε τὸν πατέρα της. Καὶ ὁ
ἀδελφὸς της δέ, διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνδρα ποὺ μάλιστα τὸν εἶχεν ἀκα-
λύψει, ἐκείνη ἀπὸ τὸν κίνδυνον, ἐχρησιμοποίησε τὸ ὄψιον μέσον
(A' Βασ. 19, 12 ε.).

ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Ἄλλ' αὐτὰ δὲν ἔχουν σχέση μὲ ἐμὲ, διότι ἐγὼ
δὲν εἶμαι ἐχθρὸς καὶ ἀντικαλὸς, ἀλλ' ἀκριβὲς τὸ ἀντίθετον· ἐγὼ
ἐξήγησα καὶ τὸ μέλλον μου ἀκόμη ἀπὸ τῆς ἰσχύος σου θέλησιν
καὶ οἱ ἀκολουθοῦσα ὅπου θέτασας.

Ε 9. ΚΡΙΣΤΟΤΟΜΟΣ. Ἄλλ' ἀγαπητέ καὶ θαυμάσια φίλε
μου, δι' αὐτὸ ἀκριβὲς εἶπα πρὸς ὅλγον ὅτι πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦ-
νται ἡ ἀπάτη ὅχι μόνον εἰς τὸν πόλεμον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν εἰρή-
νην, καὶ πρὸς τὰ ἀγαθὰ μὲς πρόσωπα ἀκόμη. Διὰ νὰ πεισθῇς
ὅτι εἶναι ὑφέλιμος ὅχι μόνον εἰς τοὺς ἀπατόντας ἀλλὰ καὶ εἰς
τοὺς ἀπαταμένους, πῆγαινε καὶ ρώτησε ἕνα ἱερεῖον· καὶ ὁ ἀκού-
σης ὅτι καὶ οἱ ἱερεῖς δὲν ἀρνοῦνται μόνον εἰς τὴν ἐπιστήγησιν αὐτῶν,
ἀλλ' ἔνιστα καταφύγουσιν καὶ εἰς τὴν βοήθειαν τῆς ἀπάτης· διὰ νὰ
δόσωσιν τὴν ὕψιστον εἰς τοὺς ἀσθελεῖς. ΣΤΟ Α' Αἱ ἱερικαὶ συμβου-
λαὶ ἐνίοτε δὲν γίνονται δεκταί· λόγῳ τῆς δυστροφίας τῶν ἀρρώστων
ποὺ εἶναι, πρὸβλεπὲν εἰς ὀρισμένους ἀσθελεῖς. Τότε οἱ ἱερεῖς ἀναγ-
κάζονται νὰ φορέσωσιν τὸ προσκεπτικὸν τῆς ἀπάτης, διὰ νὰ ἡμπορέ-
σωσιν νὰ κρύψουν τὴν πραγματικὴν ἀσθένειαν, ὅπως γίνεται εἰς τὴν θεα-
τρικὴν σκηνήν. Καὶ, ὅν θέλῃς, θὰ σοὶ διηγηθῶ καὶ ἐγὼ ἕνα ὅλον

6. Πολλὰ ἀπὸ τὰ στρατήγηματα τῶν ἀρχαίων στρατηγῶν διακρίνεται
εἰς τὸ σόμα τοῦ λαοῦ ἀπὸ γενεάς. Τὰ σπουδαῖα με συνένεργον ὁ Πω-
λίανος εἰς τὸ ἔργον τοῦ Στρατηγήματα.

ποὺ ἦκουσα ὅτι χρησιμοποιοῦν οἱ ἱερεῖς. Κάνοντας προσελίθη ἀπο-
τόμως ἀπὸ ὀφθαλμῶν πατρὸς ποὺ ἀνέβαινε διαρκῶς. Ὁ δόσων ἄν-
δρς ὅμως ἀπεσπρόματο τὰ φάρμακα ποὺ ἤμπορουν νὰ δοῦσιν τὸν
πατρὸς καὶ ἐκίθημιόσε ἀντιθέτως νὰ πῇ ἀνέριστο κρῶσι! B ἀπα-
ραυλοῦσα μέλιστα ἔδωκε, ὅσοι ἐκίθημιόσε εἰς τὸ δικαστῆριον τοῦ
μ' ἐπεμὸν νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ ἰκανοποιήσῃ αὐτὴν τὴν κατα-
στροφικὴν ἀπαιτήσιν. Καὶ ἀν κατέβῃ τὸ ἑταίμον αὐτῇ τὴν χάριν,
ὅχι μόνον θὰ ἰδυνέμεναν ὁ πατερός, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐπάθονεν ἀπο-
κλήξιαν ὁ δικτοχῆς. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ποὺ ἡ ἐπιστήμη εὐρι-
σκετο εἰς ἀμνηστῶν καὶ ἦτο συνεπὲς ἀγρηστῶς, ἦλθεν εἰς ἐσθ-
θειαν ἡ ἐξαιρετικὴ δύναμις τῆς ἀπάτης, ὅπως ὁ ἀκούσις ἀμείων.
Ὁ ἱερεὺς λοιπὸν ἐπῆρεν ἕνα πῆλινον δοχεῖον ποὺ μάλιστα εἶχε ὀγὼ
ἀπὸ τὴν κἀμιν, τὸ ἰσθίον διέκλινον εἰς τὸ κρῶσι, ἔπειτα τὸ
ἐκρέμεν ἀδελφῶν καὶ τὸ ἐγέμισε νερό. Διότι κατόπιν νὰ αὐτο-
πισθῇ τὸ δοχεῖον τοῦ δόσωνος μὲ πολλὰ παρακατάμματα. C διὰ
νὰ μὴ προδοθῇ ἡ ἀπάτη ἀπὸ τὸ φῶς, καὶ τοῦ ἔδωκε νὰ πῇ τάχα
κρῶσι ἀπὸ τὸ γαμῶν δοχεῖον. Ἐκείνος δέ, πρῶτον τὸ πῆρῃ εἰς
τὰ χέρια του, παραπλήρη ἀμείων ἀπὸ τῆς ὀσμῆς καὶ δὲν ἐπαίμασε
νὰ καλοεξετάσῃ τὸ τοῦ ἔδωκεν· ἐπείθετο ἀπὸ τὴν δοξασίαν του,
ἤματιθῃ ἀπὸ τὸ σῶτος καὶ, καθὼς ἰσθίον ἀπὸ τὴν ἱσχυρὰν ἐπι-
θυμίαν του, ἤρπασε τὸ ὄργον μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ ἀπὸ ἐχθρ-
τασιν ἔδωκε τὴν βήλητῃ θερμότητα καὶ διέφυγε τὸν ἐπιεικίμα-
νον κίνδυνον. Εἶδες τί κέρδος προήλθεν ἀπὸ τὴν ἀπάτην; Εἶναι
ἀναρίθμητοι οἱ ὅλοι τοῦ ἱερέως, ἰδὲν θὰ ἤθελε κανεὶς νὰ τοὺς
συγμεινῶσιν ἔδωκε.

Θὰ παρατηρήσωμεν δὲ ὅτι τὸ χρησιμοποιεῖται συνεχῶς αὐτὸ
τὸ φάρμακον ὅχι μόνον οἱ θεραπευταὶ τῶν συμμάχων, B ἀλλὰ καὶ
οἱ ἀσχοιούμενοι μὲ τὴν θεραπείαν τῶν ψυχικῶν νοσημάτων. Μὲ
τὸ φάρμακον αὐτὸ ὁ μακάριος Παῦλος προσεπάθηκε νὰ διαθήσῃ
αἰμειῶς πρὸς πολλὰς μαρμάδας τῶν Ἰουδαίων· πρὸς τὸν σιστὸν αὐ-
τὸν περιέταμε τὸν Τιμόθεον αὐτὸς ποῦ. ἔγραψε πρὸς τοὺς Γαλά-
τας, ὅτι οἱ περιεπενήμενοι δὲν ἔχουν νὰ κερδίσουν τίποτε ἀπὸ τὸν
Χριστόν. Πρὸς τὸν σιστὸν αὐτὸν ἰπέβαλε τὴν κἀμιν του εἰς τὰς
διατάξεις τοῦ νόμου αὐτοῦ ποὺ ἔθετοσαντες ὡς ἤματιν τὴν ἀπὸ τοῦ
νόμου δικαιοσύνης μετὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς πίστεως εἰς Χριστόν. Ἡ
δύναμις τῆς ἀπάτης, ἐγ' ὅσον δὲν γίνεται μὲ ὁλίαν προσπάθειαν,
εἶναι μεγάλη. B Πρέπει δὲ τὴν πρῶτην αὐτῇ νὰ μὴ τὴν ὀνομά-
ζωμεν πᾶν ἀπάτην, ἀλλὰ σοφὴν ἐξακονόνησιν καὶ τέχνησιν ἰκα-
νὸν νὰ εὕρῃ πολλοὺς πόρους εἰς τὰ ἀδελφὰ καὶ νὰ διορθώσῃ ψυ-
χικὰ ἐλαττώματα. Βεβαίως δὲν θὰ ἀνέμωχα φονεῖ τὸν Φινεῖς, μο-
λογεῖ ἐφένεσε ὅσο μ' ἕνα πύτημα, ὅτε τὸν Ἠλῖαν, μολόντα
προεκάλεσε τὸν φόνον τῶν ἐκατὸν στρατιωτῶν μᾶς· μὲ τοὺς ἀρ-
χηγούς των καὶ συνετέλεσε εἰς τὸ νὰ ρεῖσθαι χεῖμαρρος αἱματος
ἀπὸ τὴν σφαγὴν τῶν εἰδωλελατρῶν ἱερῶν. Ἐδν ἀρραβεύσωμεν

τὴν ἀρχὴν νὰ ἀνατίθωμαι τὰς πράξεις καὶ ἐκείνης καὶ ἐκείνης ἀπὸ τὴν προαίρεσιν τῶν ἐκτελούντων αὐτάς, 17) Ἀ τότε ὅποιος θέλει ἔμπορεῖ νὰ καταστήσῃ καὶ τὸν Ἀβραάμ ὡς ἑσέως παιδονομία καὶ τὴν ἔργον καὶ τὸν ἀπόγονόν του ὡς ἑσέως πατριάρχης καὶ δούλου, διότι ὁ μὲν πρῶτος ὑπετίθηκε τὰ φυσικὰ πρεσβεῖα, ὁ δὲ δεύτερος μετέφερε τὸν πλοῦτον τῶν Αἰγυπτίων εἰς τὸν σπαρατὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀλλ' ἀσφαλὲς τὰ πράγματα εἶναι εἶναι ἴσα· ὁ δὲ ἴσος ἀνίσταται ἐν ἐκταστάσει καὶ νὰ τὸ σκεφθῶμεν αὐτό. Ὁχι, εἰ ἀπλῶς ἀπαλλάσσοντο τοὺς ἀντιπαραθέτους ἀπὸ καθὲς κατηγορίας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀναμειβόμεν διὰ τὰ ἔργα των αὐτὰ, διότι καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἐπὶ τὴν αὐτὰ.

Ἀποστόλων πρέπει νὰ ἀναμειβόμεν μόνον ἐκείνος ποὺ χρησιμοποιοῖ τὴν ἀπάντην διὰ ν' ἀδικήσῃ καὶ ὅχι ἐκεῖνος ποὺ τὴν χρησιμοποιοῖ μὴ καλῶς προθέσει. Παῦλ' οὐκ ἀνὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ καταστήσῃ κανεὶς εἰς τὴν ἀπάντην διὰ νὰ προσάρξῃ μὴ αὐτὴν μεγάλως ἀφελείας, ἢ ἐνὶ ἐνὶ ἑνὶ ἀνθρώπῳ ποὺ φέρονται μὴ εὐδοκίαν ἐλάττωσαν ἀνεπαρκείας τοὺς μὴ ἀπαιτούμενους.

7. Τὰ διδασκὰ καίρια εἰς τὰ ὅποια περιέχονται τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν παρῆγορον αὐτὴν ἐπιστολὰ εἶναι κατὰ σειράν εἰς Πράξ. 21, 30' Πράξ. 16, 8' 1' 2' Φιλίπ. 3, 1' Ἀρσ. 23, 7 ε. Γ. Βασιλ. 18, 40 ε. Δ' Βασιλ. 1, 9 ε. Γαλ. 22, 3 ε. Γαλ. 27, 19 ε. Ἐφ. 11, 2.

Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΡΗΓΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ ΤΩΝ ΔΟΥΛΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ

1. Θὰ ἡμπορούσα νὰ εἰπῶ καὶ ἄλλα ἀκόμη διὰ ν' ἀποδείξω διὰ πόσον ὁ πρῶτος νὰ χρησιμοποιοῖται ἡ δύναμις τῆς ἀγάπης καὶ πρὸς τὸ καλὸν D καὶ ἐπὶ ἡ ἐπίγεια αὐτὴ δὲν πρέπει νὰ ἀναμειβόμεν ἀπ' αὐτὴν, ἀλλὰ μὲλλον οἰκονομία θεομαστῆ. Ἐπειδὴ ὅμως θεὸς ἐλέγχθησαν εἶναι ἀρκετὰ διὰ ν' ἀποδείξω τὴν γνήθειν αὐτὴν, εἶναι περιττὸν νὰ μακρύνω τὸν λόγον κατὰ τὸν ποσοστὸν καὶ κατασκευαστῶν. Εἶναι λοιπὸν τώρα ἡ σειρά σου ν' ἀποδείξω διὰ τὴν ἐκταστάσει τὴν ἀπάντην πρὸς ἀφελείαν σου.

Καὶ ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Καὶ ποῖον κέρδος εἶναι ἀπὸ αὐτὴν τὴν οἰκονομίαν ἢ ἀσπίαν ἢ δὲν ἔχωμαι πρὸς αὐτὴν νὰ τὴν ὀνομαζέω, διὰ νὰ περῶ διὰ τὴν μὴ ἡδύτης;

Ε ΧΡΙΣΤΟΤΟΜΟΣ. Καὶ ποῖον κέρδος εἶναι ἡμπορούσε νὰ θεωρήσῃ ἀντίστοιχον ἀπὸ τὸ νὰ ἐκτελοῖται αὐτὴ καὶ ὁ Χριστὸς ἀνθρώπου δαίμονα τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης; Πράγματι, ὁμιλῶν πρὸς τὸν κορυφαῖον τῶν Ἀποστόλων, λέγει· «Πέτρος, φιλεῖς με· Μετὰ δὲ τὴν κατασκευαστῶν ἀπάντησίν σου προσθέτω καὶ φιλεῖς με, παίρνεις τὰ πρὸς αὐτὸν μου» (Γαλ. 21, 16 ε.). Ἐπειδὴ ὁ διδασκαλὸς τὴν μαθητὴν ἐν τῷ ἀγαπᾶ, ὅχι διὰ νὰ μᾶλλον αὐτὸς ποὺ εἰσέρχεται εἰς τὴν καρδίαν εἶναι καὶ γνωρίζῃ τὰ μυστικὰ τῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ διδάξῃ ἡμᾶς πᾶσαν ἐνδιαφέροντα διὰ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν τῶν προσέτιν. Ἀπὸ αὐτοῦ εἶναι φανερόν, θὰ εἶναι φανερόν καὶ τὸ ἄλλο· διὰ τὴν ἀγάπην παραμένει πολλὴ ἀνταποδοτικὸς μισθὸς τὸν κοπιῶντα διὰ τὰ πρὸς αὐτὸν ποὺ τὸν ἀγαπᾶ ὁ Χριστὸς. 17) Ἀ ἡμεῖς εἶναι ἡ δοῦμεν κανένα ἄνθρωπον νὰ ἐργασίῃ διὰ τοὺς ὑπερήτας ἢ διὰ τὰ ἑαυτὰς, τὸ θεωροῦμεν πᾶν ἐνδεῖν τῆς ἀγάπης τοῦ πρὸς ἡμᾶς, μολοῦν διὰ αὐτὸ ἀγορεύοντα μὴ χρήματα. Πᾶσα δόξα λοιπὸν δὲν εἶναι ἀπὸ αὐτοῦ εἰς ὅσον ποιεῖται τὸ πᾶν ποὺ ἡγόρασαν αὐτὸς ὅχι μὴ χρήματα ἢ ἄλλην οὐκ ἐκ τῆς ἀγάπης, ἀλλὰ μὴ τὴν ἑαυτὸν τὸν θεοῦ τοῦ ποὺ ἡγόρασε μὴ τὸ εἶναι τὸ αἷμα τοῦ.

Διὰ τούτο δὲ, εἰναι ὁ μαθητὴς ἀπὸ τῆς ἀγάπης, σὺ, Κύριε, γνωρίζεις πᾶσαν αὐτὴν ἀγάπην, καὶ ἐκείνην ὡς ἡμέτερον τῆς ἀγάπης αὐτὸν τὸν ἀγαπῶμεν, δὲν ἐπαράτησαν ὡς εἶναι ὁ Σωτὴρ, ἀλλὰ προσέθετε καὶ πόσον εἶναι τὸ γνήθειν τῆς ἀγάπης. Β Σωτὴρ δὲ ἀπὸ αὐτοῦ εἶναι ὁ Κύριος καὶ τῆς ἐρωτικῆς τοῦ δὲν ἔβλεπε νὰ δειξῇ πᾶσαν τὴν ἀγάπην ὁ Πέτρος (πρῶτον καὶ ἀποδείκνυται ἀπὸ πολλὰ παραδείγματα καὶ περιστασιῶν). ἔβλεπε νὰ μὴ ὀνομαζέω καὶ ὁ Πέτρος καὶ εἰς ἡμᾶς πᾶσαν αὐτὴν ἀγάπην τὴν ἑκταστάσει.

καὶ δειψύμενοι καὶ ἡμέτε πικράνην φρονεῖντα δι' αὐτήν. Διὰ τοῦτο ὅραγε δὴν εὐαγγελίζου ὅσον τὸν μετρητὴν τοῦ Πῦν δ' ὁ Θεὸς αἰδᾷ τὸν παρ-
δύσαντα, ὅσοι τὸν εὐαγγ. μὲν. Δὲ καὶ συμπληρῶς γὰρ, τοῦ τοῦτ' ἐν
ἀποστόλου καὶ τοῦ ἑσπέρου γυμνασίου καὶ τοῦ ἀνελθῆναι εἰς ἁγία
ἐκκεντῶν καὶ καὶ διὰ τὸ Χριστοῦ ἔχοντα τὸ αἶμα τοῦ. Δὲ καὶ ἀπο-
στήσει αὐτὴ καὶ πρόβατα τοῦ ἐνθυσιάζοντος εἰς τὸν Πέτρον καὶ τὸν
ἀποστόλου φωνᾷ τὸν "Ἐκκεντῶν ἐκκεντῶν Πέτρον δ' Χριστοῦ" εἰς ἀπὸ
δ' πνεύματος ὁδοῦ καὶ τὸν φρονεῖν. C δι' κατέστησαν δ' Κύριος ἀποδο-
τὴν τῆς αἰσάνων αὐτοῦ (Ματθ. 24, 40 Ἀντων 12, 42) καὶ καὶ
αὐτῶν α' λόγια φανερὰ καὶ ἐκπερὶον ἀποκρίναι, ἀλλ' ὁ Χριστὸς
δὲν τὸ ἀποκρίναι λόγια ἀποκρίναι. Ὅπως ἔφαρτον τὸν Πέτρον δι-
κὸν ἔφαρτον δὲν ἐρωτῶντα δ' ἐν ἀποκρίσει καὶ κατὰ τὴν εὐαγγελίαν
τοῦ παρδύσαντα, διὰ δὲ διὰ ἡμέτε καὶ διὰ τὸ μετρητὴς τῆς διάνου τοῦ
ἀποστόλου. ἔτσι καὶ τὸν ἄλλον. εἰς ἀπὸ δ' τὸν ὁδοῦ καὶ τὸν φρονε-
μα. δὲν ἐρωτᾷ δ' δι' ἔφαρτον τὸν μετρητὴ καὶ φρονεῖν, ἀλλὰ διὰ
ἐκείν, καὶ μετρητῶν πόσον σπάνιον αὐτῶν: πνεύμα ὁδοῦ καὶ πόσον
σπάνιον εἶναι αὐτῶν εἰς ἔσχατον. D Κινεῖται δ' πόσον σπάνιον αὐτῶν
καὶ καὶ τὸ ἀνάλογον φανερῶν ἐπὶ πόσον τοῖς ἀποκρίναι αὐτοῦ καὶ
κατὰ τὴν αὐτῶν (Ματθ. 24, 47 Ἀντων 12, 44)

ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΑΙ ΤΩΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΤ ΕΡΕΥΡ
6ΑΙ ΥΠΕΡΝΗΗΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΗΣ

[illegible]

8 Ἄντ', τὸ Πάτριον καὶ τοὺς μετ' ἐκείνου προσηγμένον αἱ Πε
 τρεῖς καὶ τοὺς μετ' ἐκείνων καὶ μετὰ τὴν αὐτὴν ἐκ τῆς μετὰ τὴν αὐτὴν
 αἱ εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ μετὰ τὴν αὐτὴν μετὰ τὴν αὐτὴν μετὰ τὴν αὐτὴν
 ἡ Χριστοῦ ἐκπαίδευσις τὰ πρόβατα τῶν τῶν Πάτριον καὶ τοὺς μετὰ τὴν αὐτὴν
 καὶ τὸν μετὰ τὴν αὐτὴν καὶ τὸν μετὰ τὴν αὐτὴν καὶ τὸν μετὰ τὴν αὐτὴν
 ἀλλοτρίων τῶν ἀποστόλων

ἔθουν διὰ ἐλπίς τοῦ μόνου ἑαυτοῦ τοῦ ὑπερτερροῦ κατὰ πολλὴ ἐλπίς
 τοῦ ἑαυτοῦ καὶ καταγὰν κατὰ τὰς ψυχικὰς ἀρετὰς τοῦ σπουδαίου
 τιμὰ ἀπὸ τοῦ ἐλπίου, ὅσον ὑπερτερροῦ ἴσοι κατὰ τὸ ἀνθρώπου
 τὸ Σαυλὶ ἀπὸ δολιχόφρονος τοῦ ἑρριπυίου θένου, μάλιστα διὰ ἀκαμψί
 πεποιθεσίαν. 373 Ἀ ἐλπίς ἐπὶ δὴν πρόκειται καὶ μεταφυσικὴν πόσιν
 ὑπερτερροῦ εἶναι ὁ ὅμιλος τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ. Ἡ ἀποστολική μεταφύ
 σις τοῦ ποιημένου καὶ τοῦ ποιουμένου ἀνθρώπου καὶ ἡ ἐλπίς τὴν ἐλ
 πίδα ἡ ἀποστολική μεταφύ λογικὴν ἀνθρώπου καὶ ἀλλότρου ὥσιν, ἐν
 ὅν, μεγαλυτέραν. Καὶ ποτὶς εἶναι φυσικὴν, ἀπὸ τοῦ οὐ κινδυνὸς ἀνα
 φέρειται ἐπὶ τὴν πόσιν ἀπὸ πρὸς 2

[illegible][illegible]

πὸς ἡμπορεῖ νὰ συντελέσῃ πολὺ εἰς τὴν θεραπείαν τῶν. Ἐν γὰρ καὶ ἐν αὐτοῖς οὐδὲν ἄλλο ἐκτὸς τῆς ταχέως θεραπείας τῆς ἀρρώστειας ἵκονται· τὸ δὲ αἰθερὶ ἀντιπαρατίθεται τὰ πρὸς τὰ νὰ διαφύγῃ τῆς θεραπείας διὰ τῆς βίας, ὅταν δὲν τὴν θέλουνται θεληματικῶς.³ Ὅταν αὖτε χρειάζεται ναυτιλίας ἢ ἐργασίας, εἶναι εὐκολόν νὰ τὰ θέσῃς ὅταν δὲ οὐκ ἔχῃς τὴν ἀποκρίσιν νὰ μένῃς εἰς τὴν μάχην, τὰ κρατοῦνται πολλὴν καὶ τὸν πῦλιν τὸν προσφέρουν ἄλλην ἀντ' ἄλλης τροφῆς, τὰ ἐμποδεῖται νὰ πιστὸν μολυσμένα μερὰ καὶ ἐν γένει χρησιμοποιοῦν μὴ πολλὴν εὐκολίαν διὰ τὰ μέγα πού συνταλοῦν εἰς τὴν θεραπείαν τῶν.

374 A 3 Τὰς ἀσθενείας ὅμως τοῦ ἀνθρώπου πρῶτα πρῶτα δὲν εἶναι εὐκόλιν νὰ τὰς ἴδῃ ὡς οὐδαὶ γὰρ οὐδὲν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἐμὴ τὰ πνεύμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ (Α Κορ. 2, 11). Πῶς λοιπὸν ὁ πνευματικὸς ἱατρός θὰ εὖρῃ τὰ κατάλληλα φάρμακα μὴς ἀσθενείας τοῦ δὲν ἡμπορεῖ νὰ διαγνώσῃ καὶ μάλιστα ἀπὸ τοῦ συκὲ δὲν γνωρίζῃ καὶ ἂν εἴναι καὶ ποῶς ἀσθενῇ.

Ὅταν δὲ διαγνωσθῇ ἡ ἀσθένεια, τότε τοῦ παρακαλεῖται περισσότερο θυσιάζειν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεραπεύσῃ καὶ τοὺς ἀνθρώπους μὴ τὴν εὐκόλιν, μὴ δὲν εὐκόλιν θεραπείαν ὡς ποιῇ τὰ πρὸς τὰ. Εἶναι δυνατόν καὶ ὁ πνευματικὸς ἱατρός νὰ θέσῃ τὸν ἀρρώστον, νὰ τοῦ ἀποκαταστήσῃ τὴν τροφήν, νὰ τὸν καὶ καὶ τὴν εὐχρηστικήν, ἀλλ' ἢ εὐσεβείας τῆς ἐπὶ βολῆς τῆς θεραπείας, δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸν ἱατρὸν παρὰ εἰς τὸν ἴδιον τὸν ἀρρώστον. Ὁ θαυμάσιος ἐκείνος διδάσκαλος ἐγνώριζε καλὰ αὐτὸ τὸ πρῶτον καὶ εἶπε· «οὐκ εἶναι κυριότης ὅσον τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργὸς ἐστὶν τῆς χάριτος ὁμοῦ» (Β' Κορ. 1, 24). Περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους εἰς τοὺς Χριστιανούς δὲν ἀρμύζει νὰ βιορθεύουν τὰ πνεύματα τῶν ἀμαρτωλῶν διὰ τῆς βίας. Οἱ μὲν κοσμικοὶ δ' αὖτε, ὅταν θέσῃς τοὺς κοινολογούς ὑπὸ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ νόμου, ἀποκτείνονται τὴν ἐξουσίαν τὴν καὶ τοὺς ἐμποδεῖται διὰ τῆς βίας νὰ συνεχίσουν τὴν ἐξουσίαν τῶν. Εἰς τὸν ἴδιον ὅμως κινεῖται πρὸς τὰς ἐκτελέσεις τῶν ἀνθρώπων, ὅχι μὴ τὴν βίαν, ἀλλὰ μὴ τὴν περὶ αὐτῶν. Διότι οὕτως παρέχονται οἱ νόμοι τὴν ἐξουσίαν, οὕτως, ὅταν μὴς παρέχονται, θὰ ἡμποροῦμεν νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὴν δύναμιν τῆς. Ὁ γὰρ δὲν ὁ θεὸς σφραγισθεὶς τοὺς ἀπέχοντες ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν ἔχει ἐξ ἀνάγκης, ἀλλὰ ἐκ διαθέσεως.

Διὰ τοῦτο χρειάζεται μεγάλη τέχνη ὅπως νὰ παύσῃς μὴ

3 Ὁ Χρυσόστομος χρησιμοποιοῖ ἐκεῖ ὅρους τοῦ ἁγίου πνεύματος, τὴν ἐπομένην γνωρίζον, ἐξ ἴσου καλὰ μὴ τὴν ἀποκρίσιν κατὰ τὰ δεδομένα τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης.

καὶ τῶν οἱ ἀσθενεῖς νὰ ἡποσταθῇ τὴν θεραπείαν πού ἐπιβάλλουν οἱ ἱερεῖς καὶ ὅχι μόνον αὐτοί, ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς ἀναποδοῖσιν ἐκ γνησιότητος διὰ τὴν θεραπείαν. Ἄν ὁ ἀμαρτωλὸς πού ἔχει θεῖον μὴ ἐπιτήμει ἀποκρίσιν (πράγμα πού εἶναι ἐλευθερὸς νὰ κάμῃ), χειροτερεῖ τὴν κατάστασιν τῶν καὶ ἂν ἀποκρίσιν τοὺς παρανεταίους λόγους πού ἔχουν ὅταν σίβουν, προσθέτε, γένεσι τῶν πᾶσι μὴ τὴν παραφροσύνην αὐτῶν καὶ ἡ προστάθεια τῆς θεραπείας γίνεται ἀπορριπτή μεγαλύτερας νόσου. Κοινὸς δὲν ἡμπορεῖ εἶναι νὰ θεραπεύσῃ τὸν ἀσθενῇ διὰ τῆς βίας, παρὰ τὴν θέλησιν τῶν.

D 4 Τὶ νὰ κάμῃ λοιπὸν ὁ ἱερεὺς;⁴ Ἐάν συμπαραφύγῃς μαλακώτερα πρὸς ἐν αὐτοῖς πού χρειάζεται σκληρότητα καὶ δὲν ἐνεργήσῃς θαλερῶς τοῖς εἰς τὸν ἔχοντα ἀνάγκην, θὰ καθαρῶς εἶναι μέρος μόνον τοῦ τραύματος καὶ ὅχι ἀντίστροφον. Καὶ ἂν ἐνεργήσῃς διέκλινον τὴν ἀπαιτούμενην ἐργασίαν χωρὶς δι-σπαρῆν, ὁ ἀσθενὴς συκὲ χάσει τὸ θάρρος ἀπὸ τοὺς πόνοις, ἀποκαταστήσει διὰ τὰ ἀντιπαρατίθεται, καὶ τὸ φάρμακον καὶ τὸν ἐπίθετον, συντρίβει ὅν ζῆλον, σπᾶ τὸν δεινὸν καὶ κρημνίζεται μὴ ἐρμῇ εἰς τὸ θάρρος. Καὶ γνωρίζω πολλούς πού ἐξουσιάζουν εἰς τὴν εὐλαλίαν ἀντιπαρατίθεται διότι τοὺς ἐπιβλήθῃ τιμωρία ὅλη τὴν ἀμαρτωλότητά των. Ἐάν πρὸς τοὺς λατῶν τὸ ἐπιτήμει νὰ εἶναι ἀνέλεον πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ἀμαρτωλίου, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ λαμβάνεται ὅτι ὅταν καὶ ἡ διάθεσις τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον διὰ νὰ μὴ καμῇ ὁ ἱερεὺς μεγαλύτερον τὴν τραγῶν, ἐνθ' ὅλη νὰ ράμῃ τὴν διεσπασμένην διαγνώσιν, διὰ νὰ μὴ προκαλέσῃ μεγαλύτερον πῶσιν, ἐνθ' ὅλη ν' ἀποφύγῃ τὸν πῶσιν. Οἱ ἀσθενεῖς καὶ ῥόθιμοι, οἱ προσκολλημένοι εἰς τὰς ἀπολαύσεις τοῦ κόσμου καὶ οἱ ἐπιτημένους διὰ τὴν κακαίτην καὶ τὴν δυνάμιν των 375 A ἡμποροῦν ν' ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα των, ὅταν ἔχῃ τελείως τοὺς ἀμαρτωλούς, ὅταν οἱ ἱερεῖς τοὺς ἀποκαρτεροῦν βαλμαίως καὶ μὴ σίστημα ἀπὸ τὰς ἀμαρτωλῶν πράξεων τῶν ἂν ὅμως ἐπιχειρήσῃ νὰ τοὺς διακατανοήσῃς μοναχῶς, τοὺς σπεύδον καὶ τῆς μικρότερας ἐκθέσεως. Ὅταν ἡ ψυχὴ ἀνομιανθῇ νὰ χάσῃ τὴν ἐντροπὴν διὰ μίαν καὶ μόνον ὥραν, παρῇται εἰς πύρριν καὶ ἔκτοτε οὐκ εἰς λόγους γλυκεῖς ὑπαικούει. οὕτως μὴ ἀπειλὰς καμπεύεται οὐκ μὴ ἀδραστείας συναντιέται γίνετα, χειροτερεῖ ἀπὸ τὴν κόλιν πού καμῖται, ὁ προφήτης γὰρ τὰ λόγια τῶν αὐτῶν· «ὅπως πόρνης ἐγένετο οὕτως, ἀπηνεγκήνηται πρὸς πάντας» (Ἰερ. 3, 3).

Διὰ τοῦτο ὁ ποιμὴν χρειάζεται μεγάλην φρόνησιν καὶ μέγιστον ἐξουσιάζει, ὥστε νὰ εὐλάβῃ ἀπὸ πᾶσι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς φου

4 Ἡ ἀδελφὴ καὶ ἐκείνη παρεκκρίσιν τῆς παραφροσύνης ἀπὸ τῆς θεοκτονίας καὶ φονταλῶν ὁ ὅλος, ἐκτελεῖ ἰδιαίτερως τὴν σφραγίδα τῶν ἀπομύκων ἀσθενῶν καὶ ὁ σφραγὶς.

χρῆς. Β Δ ὅτ' ὅπως ὑπάρχουν ἀθάνατοι καὶ ὀδηγοῦνται εἰς αἰθάλας καὶ γὰρ καὶ ὅσοι ἐλπίδα ἔα τὴν σωτηρίαν των. Ἐπειδὴ δὲν ἡμποροῦσι νὰ ὑπερβῶν τὰ δυσχερῆτα φάρμακα, ἔτσι ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ποὺ γίνονται χεῖρότεροι, καταγενοὶν διὰ διαφορὰ καὶ ὀδηγοῦνται εἰς πρῶτες περισσότερον ἀμαρτωλούς. Ἐπειδὴ δὲν τοὺς ἐπεβλήθη ἀμεωρία ἀνάλογος μετὰ τὸ ἡμαρτήματά των Δὲν πρέπει λοιπὸν ν' ἀφύκη ὁ εὐεὶς ἀνεξέταστοις θίαις αὐτῶν τὰς περιπτώσεις πρῶτα. γὰρ τὰς ἐρωτικὰς θίαις μετὰ ἐκρίσεις καὶ ἀναλύσεις νὰ ρυθμίσῃ τὴν συμπεριφορὰν καὶ πρὸς τοὺς ὁσθενεῖς, ὥστε νὰ μὴ ἀποβῇ ἡ μοῖρα ἡ προστάθῃα του.

Καὶ ἡ μεγάλη δυσκολία του δὲν περιορίζεται μόνον ἐδῶ, ἀλλ' ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὴν προσπάθειαν νὰ ἐπακολουθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὰ ἀπομακρυνόμενα μέλη της. C Τὸν μὲν πομπὴν τῶν προβάτων ἀκολουθεῖ τὸ ποιμνιον διευκρίνεται τὸ ὀδηγητὴ καὶ ἂν μαρκεῖα προβάτα ἐκτραποῦν ἀπὸ τὸν αὐτὸν ὁδόν. ἀρκεῖ τὴν πλουσίαν βοσκὴν καὶ μετεβῶν εἰς τοποὺς ἀγόνους καὶ ἀποκρίματα. ἀρκεῖ νὰ φωνάζῃ δυνατῶς διὰ νὰ τὰ ξανασηκωνοῦν καὶ τὰ ἐξαναφῇ εἰς τὴν πομπήν. "Ἄν ὅμως ἀποσταλῇ ὁ ἀνθρώπος ἀπὸ τὴν πίστιν, ὁ ἱερὸς χρυσάειται, νὰ καταβαλῇ μεγάλην προσπάθειαν, καρτερίαν καὶ ὑπομονήν. Αὕτως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὸν προσελκύσῃ μετὰ τὴν βίαν ἢ νὰ τὸν ἀναγκάσῃ μετὰ τὸν φόβον. πρέπει μετὰ τὴν πειθὴ νὰ τὸν ἐξαναφῇ εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἀπὸ τὴν ὁποῖα ἐξέπεσε.

Ἀπερταῖται λοιπὸν γυναικα φυγὴ ποὺ νὰ μὴ ἀποβαρύνεται καὶ ἀπολειπόμενα διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν πλανημένων, ποὺ νὰ σκέπταιται πάντοτε καὶ νὰ λέγῃ τοῦτο D φησὶ τὸ θ' αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας καὶ ἐναντητικὸν ἐν τῇ τοῦ διαβόλου παγίδῃ (B' T. II, 2, 25). Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του "ὅποιος ὁλοκλήρως εἶναι ὁ πειθὴ καὶ φρόνιμος δοῦλος". Ὅποιος φρονεῖ διὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ καὶ πρὸς τὸν ὅφελος μόνον τὸν ἑαυτοῦ του, τὸ κάρτερος ὅμως καὶ πειθὴ καὶ ἐργῶν προσφέρεται εἰς ὅλον τὸν λαόν. Καὶ ὅποιος μαρτυρεῖ χρεῖστα εἰς τοὺς πτωχοὺς ἢ ὀφειλῇ τὸς ἀδικημένους μετὰ πᾶσαν εὐφροσύνην ὅφελος ἐκδίδει καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀδικημένους του, ἀλλὰ πόσον ἐλγυνέτερον ἀπὸ τὸν ἱερέα, ὅσον διαφέρει, τὸ αἶμα ἀπὸ τὴν φυγὴν. Εὐλόγους λοιπὸν ὁ Κύριος ἔρπον ὅτι ἐκδηλώσεις τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης εἶναι, ἡ φρονεῖς διὰ τὰ πρόβατα.

ΑΝΑΓΝΗ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΙΕΡΕΥΣΙΑΝ

Ε ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Ἐπὶ λοιπὸν δὲν ἀγαπᾷ τὸν Χριστόν,
ΧΡΙΣΤΟΤΟΜΟΣ. Καὶ τὸν ἀγαπᾷ καὶ ποῦ δὲν θὰ πῶμαι

νὰ τὸν ἀγαπᾷ, ἀλλὰ φοβόμαι μήπως παρὰ τὴν ἀγάπην μοι τὸν ἐξοργίσῃ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Δὲν ἡμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ αἰνιγμα ἀσυνέστατον ἀπὸ τοῦτο ὅ μὲν Χριστὸς παρήγγειλεν ὅποιος τὸν ἀγαπᾷ νὰ ποῖ μακρὰ τὰ πρόβατά του, καὶ δὲ σχυρῶς νὰ δὲν γίνῃσαι ποιμὴν ἀκριβοῦς. ὅσοι ἀγαπᾷ τὸν δίδωσιν τὴν ἐντολήν αὐτῶν.

376 Α ΧΡΙΣΤΟΤΟΜΟΣ. Ὁ αὐτολογοῦμαι δὲν εἶναι αἰνιγματικός, ἀλλὰ σαφὴς καὶ ἀπλὸς. Θὰ ἡμποροῦσαι ν' ἀποφύγῃς διὰ τὰ λόγια μου, μόνον εἰναι ἡμῶν ἐναντὶς νὰ ἐκχρησθῇ αὐτὴν τὴν ἐξουσίαν, ὅπως ὁ Χριστὸς ἀπαυτῇ, καὶ παρὰ ταῦτα ἀπέφυγε τὰς διμῆς καὶ ἡ ψυχὴ μου ἀδυναμῇ μετὰ καθιστὰ ἀγγέλων διὰ τὴν ὑπερβολὴν αὐτῶν. τοὺς ἡμπορεῖς ν' ἀποφύγῃς τὰ λόγια μου, ἔγω φοβόμαι μήπως παραλάβῃς τὴν ἐντολήν τοῦ Χριστοῦ εὐφροσύνη καὶ εὐφροσύνη καὶ ἔπειτα τὴν κατατρέχῃς ἐξ ἀποσεύξης καὶ ἐπὶ παραπονοῖαν ἐκνεύσῃς μοι τὸν Θεόν, καὶ ὅσον τὴν ἡγάπησεν, ὥστε ἐθελόγη διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν τιμὴν της.

Β ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Αὐτὰ νὰ λέγῃς ἀσυνέστατος, διότι, ἂν ἐ σθεναρολογῶσαι, δὲν εἶδω πῶς ἀλλοῶς θ' ἀπεδείκνυς καλύτερα εἶναι ἔγω δικαίως ποῦ παρὰ μετὰ τὰ λόγια αὐτά, μετὰ τὰ ὅποια προσκαλεῖς νὰ διώξῃς τὴν ἀδικίαν μου. Ἐπὶ ἐγώ, ποὺ καὶ πρῶτον ἔχωρα εἰς μετὰ εἰχὲς ἀπειθήσαι. καὶ τρεῖς, τότε μετὰ τὴν προσπάθειαν ἂν σοι ν' ἀποσεύξης τὴν ἐντολήν σου κατακαθάρσω πολλὰ καλὰ εἰς πᾶσαν δυστυχίαν μ' ἔρριψας. Ἄν ἀπεμάρτυρες τὸν ἑαυτὸν σου πᾶσιν ἀπὸ αὐτῆς τὴν διακρίσιν διὰ τὸν λόγον εἶναι ἐγὼς τὴν συναίσθησιν εἶναι, αἱ ψυχικαὶ σου δυνάμεις δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ἔργου της. ἔπρεπε ν' ἀπομακρυνῇς πρῶτα ἐμὲ, ἀκόμη καὶ ἂν συνέβαινε νὰ ἐπιθυμῶ δικαίως τὴν προαγωγήν αὐτῆς, C πολλὰ δε περισσοτέρων ὕψος ποῦ ἔχουσα τὸ ζήτημα αὐτὸ εἰς τὴν ἀπόλυτον κρίσιν σου. Τώρα ὅμως εἰς ἐκείναις μὴ τὸν ἑαυτὸν σου καὶ παρεκτρέφεις καὶ ἐμὲ. Καὶ μακάρι νὰ μετὰ εἰχὲς παραβλέψῃς μόνον, αὐτὰ θὰ μοι θ' εὐχάρισσον σου ὅμως ἐ χρηματοποιεῖς ὅποια μὴ καὶ νὰ παραβλέψῃς ὅποια εἰς τοὺς ὑποδύνας νὰ με συλλάβῃς. Καὶ οὕτως ἡμπορεῖς νὰ κατατρέχῃς εἰς τὴν δικαιοσύνην εἶναι ὅτι παρεκτρέφῃς τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τῆς ἀξίας μου καὶ σ' ἐπιστῇ εἰς κατήχη μεγάλη καὶ θαυμαστὰ προσηγήματα. Αὕτως ἐγὼ δὲν ἀνήκω εἰς τοὺς σπουδαίους ἀνθρώπους τοῦ θαυμάσιου ὁ κόσμος, ἀλλ' ὅτι ἐν ἀνθρώκῃ ἔκπεται ἐπὶ νὰ προσηγήται τὴν γνώμην τῶν πολλῶν ἀπὸ τῆς ἀλήθειας. Ἄν δὲν με εἶχες συναναστροφῇ καθόλου, θὰ εἶχες τὸ δικαίωμα νὰ ρυθμίσῃς τὴν κρίσιν σου ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πολλῶν. Δ' ἀπὸ ὅμως καὶ εἰς δὲν με γινώσκεις, πόσον καλὰ, ὅσον ἀπὸ τοῦ ἔχου τὴν καρδίαν μου καὶ ἴσως ἀπὸ τοὺς γυνεῖς ποῦ μ' ἐγέννησαν καὶ με ἀνέρεψαν, ποῦ ἡμπορεῖς νὰ εἶχῃς εὐλογον αὐτοῦν, ὥστε νὰ κατορθώσῃς νὰ πῶς τὸς ἀποσεύξης σου εἶναι ἀπὸ ἐγὼ καὶ μετὰ εἰς αὐτὸν.

τὸν κινδύνον, ἅλλ' ἄς ἀφίσταμεν τῶρα αὐτά, διότι δὲν οὐ ὑποχρεῖται νὰ δικαιώσῃς δι' αὐτά. Τί θὰ εἰποῦμεν εἰς τοὺς κατηγορούμεν, λέγει.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ. Ἐγὼ ὅμως δὲν πρότερον νὰ ἴδω εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα ποσὸν θαύμασι τὰ ἱδικά σου παράπονα, ἔστω καὶ ἂν ἐσὺ ἔχῃς ὅλην τὴν ἀλήθειαν νὰ μὴ ἀπαλλάξῃς ἀπὸ τῆς ἀδικίας τοὺς καυχήσεις διὰ τοῦ ἔκτακτου. Ἐ λοιπὸν λογιζομένης διὰ τὴν δὲν ἐγνώριζα ποῖος εἶσαι, θὰ ἦσαν ἄλλοι συγγνωμῆς καὶ θὰ μὴ ἀμφιλασεύς ἀπὸ κάθε κατηγορίαν, ἀφοῦ θὰ σ' ἔφερα εἰς τὴν δύσκολον αὐτὴν θέσιν σου ἀπὸ ἀγνωστῶν ἐπειδὴ δὲ σ' ἐπαρόχαισε διὰ τὴν ἀνικησίαν, ἀλλ' ἐν γνῶσει τοῦ χαρακτήρος σου, λέγεις διὰ κάθε εὐλογίας πρόσφατος πρὸς θεομολογίαν ἐκπεριβαίεται. Ἐγὼ ὅμως λογιζομένη ἀνιχνεύω τὴν ἀντιθέσιν. Αὐτοὶ τὰ ζητήματα χρειάζονται ἐπισταμένην ἐξέτασιν καὶ δικαίως ποὺ προκρίνεται νὰ ἐκλέξῃ τὴν κατὰ λόγον διὰ τὴν ἱερουσύνην δὲν πρέπει ν' ἀρκῇται εἰς τὴν καλὴν φήμην μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἵνα ἂν ἀλλὰ πρὶντα κυρίως καὶ πρὸ πάντων καὶ αὐτοὺς ὁ ὁσιος νὰ ἐξετάσῃ τὸν χαρακτήρα τοῦ υποφθόρου. Ὁ μακάριος Παῦλος λέγων, «ὅτε δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν ἔχον καλὴν ἀπὸ τῶν ἐξουθεν» (Ἀ' Τιμ. 5, 7), δὲν ἀρνεῖται τὴν ἀκριβὴ καὶ ἐπισταμένην ἐξέτασιν οὕτω ἀναγκαστικῶς τὴν φήμην ὡς τὸ κέρσον προσὸν τῶν δοκμαζομένων υποφθόρων. Προσέθετε τὴν ἀνωτέρω πρότασιν ἀφοῦ εἶχεν ἔξῃ ἀποφάσει πολλὰ, μὴ τὸν σκοπὸν νὰ δείξῃ διὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν κληρῶν δὲν ἐπαρτέται ν' ἀρκεῖται μόνον εἰς τὴν φήμην, ἀλλ' ἀπλῶς νὰ λαμβάνωμεν ὅτι ὅφιν καὶ αὐτὴν μαζί με τὰ ἄλλα πενήματα. Συμβαίνει ἀλλοῦτε πολλὰ καὶ νὰ μὴ ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἀλήθειαν ἡ γνησιότης τῶν πολλῶν. Ἐ ἀνθ' ὧν ἡ ἀνωτέρω γίνῃ κατὰ τὴν ἐπισταμένην ἐξέτασιν δὲν ὑπάρχει ἰετοῦς κινδύνος. Διὰ τοῦτον ὁ Ἀποστόλος προσθετοὶ μετὰ τὰ ἄλλα πρόσφατα καὶ τὴν φήμην μεταξὺ τῶν ἔξω. Ἀν εἶπεν ὁ πλὴθὺς «πρέπει νὰ ἔχη καλὴν φήμην», ἀλλὰ προσέθετε τὸ καὶ ἀπὸ τοῦς ἔξω». ἐπιθυμῶν νὰ δηλώσῃ διὰ τὴν ἀπὸ τὴν φήμην τῶν ἔξω πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἀκριβῶς τὰ οὐσιαστικά του προσόντα. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἐγὼ ἐγνώριζα τὰ ἱδικά σου προσήματα καλῶτερα καὶ ἀπὸ τοὺς γονεῖς σου ὅπως καὶ οὐ ὁμολόγησας, θὰ ἦτο σωστὸν νὰ ἀνακηρυχθῇ ἀδίκως.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Ἄλλ' ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἂν σε κατήγγελε κανεὶς, δὲν ἐπαρτέται ν' ἀποφύγῃς τὴν καταδίκην. Ἐ μὴ ποῖς ἀγνωστῶς πόσον εὐτελής εἶναι ἡ ψυχὴ μου. ὅπως καὶ ἐγὼ σοῦ εἶπα καὶ ἐσὺ ἐδεδουλωμένης ἀπὸ τῆς πρᾶξι, μου, Δὲν μὲ κατηγόρειται πάντως ὡς μικροψυχον διότι ἀπεγορευμένην εὐκαλα καὶ εἰς τὰς παρανομίας προσιέταις.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ. Θυμῶμαι δὲν ἀρνεῖται εἶναι ὅτι ἦσαν καὶ συγχρὰ νὰ μὴ λέγῃς ἀπὸ τὰ πράγματα. Ἐγὼ ὅμως, ἂν σ' ἐκατηγόρουσα καμμίαν φορὰ, τὸ ἔκτακτον ἀνταποκρινόμενος, διὰ τοῦτο

γόν. Ἄλλ' ὅμως δὲν πρόκειται νὰ συζητήσω αὐτὰ τώρα. ἔχω δὲ τὴν ἐξέτασιν νὰ μὴ φανῇ καὶ οὐ ἐξ ἰσοῦ εὐκρινῆς, ὅταν θεωρῶ ν' ἀναφέρω κάποιον πρὸς τὴν ἐξέτασιν σου. Καὶ ἂν ἐκατηγόρησας νὰ μὴ διαφεύγῃς, δὲν θὰ τὸ ἀνεγέθῃ, ὁ ἀλλὰ σ' ἀποβαλεῖς διὰ τοῦτο. Θυμῶμαι ἐπὶ πολλὸν ἀπὸ μετριοφροσύνης καὶ διὰ τοῦτο καλῶς, καὶ θὰ χρησιμοποιοῦμαι πρὸς ἐκτετακτοῦ τῶν τοχυρασμῶν μου διὰ τὴν ἐξέτασιν ἄλλοι, παρὰ τὰ λόγια καὶ τὰ ἔργα σου. Καὶ πρῶτον θέλω νὰ εἰπῇ αὐτὸ ἐξῆς πῶς εἶναι ἡ δύναμις τῆς ἐγνώσεως. Ὁ Χριστὸς παραλείψας τὰ θαυμάσια ἔργα τοῦ ἐπαρτέται νὰ κάμειν οἱ Ἀποστόλοι λέγει, «ἐν ταύτῃ γνώσει καὶ ἀνθρώπων διὰ ἐμοὶ ἔστα, ἂν ἀρπαξῇ ἀλλήλους» (Ἰω. 13, 35), ὁ δὲ Παῦλος λέγει διὰ τὴν ἀγάπην εἶναι τὸ «ἐκλήρωμα τοῦ νόμου» (Ρωμ. 13, 10) καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴν διὰ τὰ πνευματικὰ χαρίσματα δὲν ἀφαιρῶν. Αὐτὸ λοιπὸν τὸ ἀφαιρῶν ἀγαθόν, τὸ γνωρίσμα τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, τὸ ἀνὴρτον ἀπὸ ὅλων τὰ χαρίσματα. Ἐ τὸ εἶδος θαυμάσιον οὐκ ἀνιχνεύει εἰς τὴν ψυχὴν σου καὶ καρποφοροῦν πλουσίως.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Ὁμιλοῦν διὰ προσιέταις τοῦ διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτὴν καὶ διὰ τὴν πρᾶξιν καὶ ὅσα νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐκλογὴν αὐτὴν. Ἄλλὰ καὶ σὺ ὁ ὁσιος, ἂν ἀφίστε τὰς καλοκαίτας καὶ θαυμάσιες νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν, θὰ θαυμάσῃς διὰ τὴν ἐπίστασιν νὰ τὴν ἀποκρίσῃς οὕτω κατὰ τὸ ἦμας.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ. Μὴ φανῇται διὰ σ' ἀρκῇται τὸν διαλογὸν καὶ θὰ πραγματοποιήσῃ τὴν προσημασμένην μου ἀπελθὴν ἀποδείκνυνται διὰ τοῦτο πολλὸν νὰ γινῇ μαρτυρίαν παρὰ νὰ εἰπῇς τὴν ἀλήθειαν. ³⁷⁸ Α Καὶ θὰ σοῦ φέρω ἕνα πρόσφατον παράδειγμα, ὅσα νὰ μὴ ὑποτιμωθῇ κανεὶς διὰ διηγοῦμαι κατὰ ὅσα με τὴν πολυκαυρία νὰ ἐπιστάσῃ τὴν ἀλήθειαν ὅσα τὴν ἀλήθειαν γινωσκτὴ ὡς πρόσφατος νὰ μὴ μὴ ἀνιχνεύῃ νὰ τὴν καθεύδῃ με καλοκαίτας καὶς λόγους.

6. Ὅταν δηλαδὴ κάποιος φύας μας ἐπισκοπεύοντι ὡς ὁ θεοστέης καὶ ὑπερήφανος καὶ ἐκινδύνει νὰ χάσῃ τὰς ὡς τὴν ἀπὸ τὴν ψυχὴν του, τότε σὺ, χωρὶς νὰ ἔχῃς θεγὴ προσωπτικῶς ἀπὸ κανένα καὶ χωρὶς νὰ περριπλῇς ἀπὸ τὸν ἐνδ' ἐπερῶμενον, μόνος σου ἀρροκινῶμενος καὶ ἥλιος νὰ ὑπερασπίσῃς τὸν κινδυνεύοντα. Αὐτὴ ἦτο ἡ πρᾶξι σου σ' ἀναφέρω ὅμως καὶ τὰ λόγια καὶ εἶπας, διὰ νὰ σὲ διαφύκῃ καὶ με τὰ λόγια. Ἐ ἔπε δὲ ἄλλοι, μὴ κατέκριναν τὴν προβολὴν σου. Ἄλλοι δὲ τὴν ὑπενοῶσαν, ἔστω εἶπες πρὸς τοὺς κατηγόρους. Τί θὰ κάμῃ. Δὲν γινώσκω ἄλλον καλῶτερον τρόπον ἀγάτης ἀπὸ τὸ νὰ θυσιάζῃς καὶ τὴν ψυχὴν μου, ὅταν χρειάζεται νὰ σώσῃ ἕνα κινδυνεύοντα φίλον μου. Ἐλεγε, ἔτσι με διαφορετικὰ λόγια, ἀλλὰ με τὴν ἴδιαν ἔννοιαν, ὅσα εἶπεν ὁ Χριστὸς πρὸς τοὺς μαθητάς, ὅταν ἔθετε τοὺς ὄρους τῆς τελευταίας ἀγάτης· κραζῶντας γὰρ ταῦτος ἀγέστην αἰδὲς ἔχει ἡ ἔντα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὅτι ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ» (Ἰω. 15, 13). Ἄν λοιπὸν δὲν ὁ

πάρχη άγάπη μεγαλύτερα από αὐτήν, τότε ἐπὶ ἐδόξαες εἰς τὸ τέρμα τῆς, καὶ μὴ τοὺς λόγους καὶ μὴ τὰ ἔργα σου, ἀνέστης εἰς τὴν κορυφὴν τῆς C διὰ τοῦτο σ' ἐπεδόξα, δι' αὐτὰ σου ἔσονται ἐκεῖ γῆν τὴν ἀπείτην. Ἄραγε ἐπίσθης δι' αὐτὰ κατέσχευα εἶ, αὐτὴν τὴν σταθερομένην ἐγὼ διὰ καὶ σὲ ὑποβάλλω εἰς τοὺς αἰώνους ἀπὸ κακοῦ θείαν, ἀλλὰ διότι ἤθευρα ἐν, θὰ εἶσαι, χριστός;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Καὶ νομίζεις δι' αὐτὰ ἀρετὴ ἢ δύναμις τῆς ἀγάπης διὰ τὴν διόρθωσιν τῶν πλῃστον;

ΧΡΙΣΤΟΣΤΟΜΟΣ Μάλιστα! ἤμπορεῖ νὰ συμβάλῃ κατὰ πολὺ. Ἐάν ἡμεῖς θέλῃς νὰ σοὺ παρατίσω καὶ τῆς συνέπειας σου διειργατα, θὰ εἶδω καὶ εἰς αὐτὸ τὸ σημείον καὶ θ' ἀποδείξω δι' εἶσαι περισσότερο σιωπῆς ἀπὸ ὅσον εἶσαι φιλόστοργος.

Η ΔΙΑ ΤΗΣ ΠΥΓΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΘΝΗΣΚΟΝΤΩΝ
ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΥΕΤΙΑΣ

7 D Εἰς τὸ ἔκτατος αὐτῶν τῶν λέξεων ἐκείνης ἐκκοκίσαντες ἀπὸ ἐντροπῆς καὶ εἶπαν:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ἄραγε τὰ προσώπια ζῆνῃματα τώρα, εἴτα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀπετάσσου νὰ μὴ σοὺ ζῆνῃται τὸν λόγον δι' αὐτὰ. Εὐχαριστίας πάντως θ' ἀκούσω ἐν ἔχῃς τίποτε νὰ μοῦ εἰπῇς ὡς ἐκκοκίσαντες διὰ τῆς κατηγορίας τῶν ἄλλων. Ἄραγε λοιπὸν αὐτὴν τὴν σπουδαίαν καὶ εἶπε μοι τί θ' ἀπολογισθῶμεν πρὸς τοὺς ἄλλους πρὸς ἐκείνους πού μὲς ἐμμεναι διὰ τῆς ἐκλογῆς καὶ πρὸς ἐκείνους πού τοὺς ἐκκοκίσαντες διότι προσέβλεψαν τοὺς ἐκλεκτοὺς.

ΧΡΙΣΤΟΣΤΟΜΟΣ Θεῶν καὶ ἐγὼ νὰ εἶδω ἀμείψας εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα. E Ἀρεθὲ εἶπελε ὡσεν ἡ ἀπολογία μου πρὸς ἐσὶ προσώπιας, εὐκολα θὰ σπαραξὼ καὶ εἰς τὴν ἀπολογία μου πρὸς τοὺς ἄλλους. Διὰ ποῖα λοιπὸν ἐγκλήματα μὲς κατηγοροῦν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, λίγουν δι' ἀποδείχθησαν κατὰ τὸν χειρότερον τρόπον ἀπὸ ἡμῶν διότι ἐδέχθησαν τὴν ὑμῶν πού μοῦ ἔκαμιν. Ἐγὼ λοιπὸν πάλιν δι' πρῶτα πρῶτα εἶμαι ἀσχημονεῖς ἢ προσβολὴ πρὸς τοὺς ἄνθρωπους εἰς περιπτώσει κατὰ τὴν ὁμοίαν ἀναγκαζομένην χάριν τῆς τιμῆς τῶν νὰ συγκρινεσθῶμεν πρὸς τὴν θέλῃσαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ διὰ τοὺς ἔλαττα δι' ἐν εἶναι ἀκύνειον, ἀλλ' εἶναι πολὺ ἐπιζήμιον ὅτι ἀναγκαζοῦν διὰ τέτατον ἀπομυῖν. Οἱ ἀπερμημένοι εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀποδιδόντες μόνον εἰς αὐτὸν κρίνεται νὰ εἶναι τόσοι ἀδελφοὶ ὡς A ὅστε καὶ ἐπαπειλημένους ἂν ὕποστον τέτατος ἀπειλῆς, νὰ μὴ τὰς θεωροῦν ὡς ὄρεας. Ἐπειτα δι' ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ ἐπόμενα δι' οὗτε κατὰ δίδονται ἐπὶ ἔλπιαν νὰ τοὺς καταπρονήσω. Ἀσφαλὲς εἶναι εἶχα λάβε αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν ἀπὸ ἐπαρηγγέμενων καὶ φιλοδοξίαν, ὅπως κατὰ τὰ λεγόμενά σου μὲ διαβάλλουν μαρκοί, τότε θὰ ἤμουν ἐνοχος μεγάλῃς ἀδικίας, ἀρεθὲ εἶχα καταπρονήσει ἀνθρώπους θαυμαστῶς καὶ μεγάλους καὶ ἐπὶ πλέον εὐερ-

γέτας μου. Ἄν εἶναι καλῶς, μὴν ὅτι καὶ ταυτὶς ἀνθρώπους πού ἔν τὸν ἡβίαν, πόσον εἰς εἶναι νὰ τῆς αὐτοὺς πού τὸν ἐπείσαν ἀπὸ ἡβίαν τῶν πρωτοβουλίων. Καὶ ἔν ἤμπορεῖ νὰ εἰπῇ καὶ εἶναι δι' οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, εἶχαν ἐπεργετηθῇ ἀπὸ ἐμὲ κατὰ κάποιον τρόπον καὶ δι' μὴ τὴν τιμὴν πού μοῦ ἔκαμιν ἐξέφυγαν τὸ χρέος τῶν. B ἔν εἶναι λοιπὸν ἔχων τιμωρίας νὰ τοὺς ἀναγκάσω μὲ προσβολήν, Ἄν ἡμεῖς ἐγὼ ἔν ἔβλεπα ποτὶ εἰς τὸν κύν μου αὐτὸ τὸ πρῆγμα, ἀλλ' ἀπέφυγα τὸ θαρὺ φορτίον ἀπὸ ἄλλων ὑπολογισμῶν, τότε διατὶ μὲ κατηγοροῦν πού ἐπρόντισα νὰ προσυμῶν τὴν ψυχὴν μου, ἐγὼ ἔπρεπε νὰ μὲ συγκρατήσω, ἂν ἐγὼ νὰ μ' ἐπαινῶσαν, δι' αὐτὸ ἔν προσέβαλα καθόλου τοὺς ἐκλεκτοὺς μου, καὶ μάλιστα ἤμπορεῖ νὰ ἐκφρασθῇ δι' τὰς ἐκείνων διὰ τῆς παρουσίας μου ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν. Καὶ διὰ νὰ μὴ σοὺ φανῇ παραδόξος ὁ ἰσχυρισμὸς μου διὰ σοὺ φέρω ἀμείψας σχετικὰς ἀποδείξεις.

8 Εἰς τὴν περίπτωσιν πού θὰ ἀδεχόμεν τὴν ἐκλογὴν θὰ εἶχαν νὰ ὑποπτεύω καὶ νὰ εἰπὼν πολλὰ καὶ δι' ἡμῶν καὶ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς, ἂν ἐγὼ εἶποι οἱ ἄνθρωποι, τοὺς ἔχοντες οἱ φιλοκατήγοροι C Π χ δι' ἐπερσεύον τὸν πλοῦτον, δι' ἔθαμβοῦσαν ἀπὸ τὴν εὐγενὴ καταγωγῇ, δι' ὑπέκριναν εἰς τὰς καλοκαίρις μου καὶ μὲ ἐξέλεξαν. Ἰσως μάλιστα νὰ ὑποπτεύω καὶ εἶναι καὶ δι' τὸς ἐδωροδότας. Καὶ ὁ μὲν Χριστὸς, θὰ προσέθετον, ἐκάλειν εἰς τὸ ἔλεγμα αὐτὸ ἀλλὰ καὶ σιγητοὺς καὶ ταλόντας, αὐτοὶ δὲ περιφρονῶντες τὸς ζῶντας ἀπὸ τὴν καθημερινὴν ἀργασίαν τῶν καὶ θαυμάζοντες καὶ δεχόμενοι εἰς τὴν βερυσίαν αὐτοὺς πού εἶναι νὰ σπουδάζουν εἰς κοσμητικὴν σχολὰς καὶ συντηροῦντα, μὲ τὴν πατρικήν των περιουσίαν μὴ ἐργαζόμενοι. Διὰ τὴν παρέλκειν τοὺς ἀνθρώπους πού ἔχουν πάλιν ἰδρῶτα ὑπηρετοῦντες τὴν Ἐκκλησίαν D καὶ βαρυντικὰ ἐκτελεῖν εἰς τὸν κτηνικὴν θέλιν αὐτῶν τὸν κύν πού κανένα κόπον ἔν κατέβαλε διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐπείσαν ἔλα τὸς τὰ χρόνια παρακοσμήσαν κοσμικὰ παντασιμησιακὰ μαθήματα.

Αὐτοὶ καὶ ἄλλα πολλὰ θὰ ἤμποροῦσαν νὰ εἰπὼν, ἂν εἰδεῖν μὴν τὸ εἶναι. Τώρα ἡμεῖς ἔν ἤμπορεῖν. Τὸς εἶχα ἀναγκασθῇ κατὰ πρόφασις κατηγορίας καὶ ἔν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ κατηγορήσαν ὅτι εἶναι ὡς κύντας ὅτε ἐκείνους ὡς δωροδοκούμενους. Ἐκτὸς πλείον ἂν ἐπρεσβεύσαν, ὅσοι πῶς εἶναι δυνατὸν ἐκείνης πού καταπεύγει εἰς καλοκαίρις καὶ δωροδοκίας διὰ τὴν ἀποστολὴν κάποιου ἀξιώματος νὰ τὸ ἀφῇν εἰς ἄλλους τὴν στιγμήν πού πρόκειται νὰ τὸ ἀποκτήσῃ. E θὰ ἡμῶς μὲ τὸν γεωργὸν πού κατέβαλε πάλιν κόπον εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς διὰ ὅτι ἀποδοσύν.

11 Ὁ Χριστοστόμους ἐπαίνεσται διὰ τὴν ἔκτατον ἀρετὴν πλείον τῆς μὴτῆς τῶν καὶ τὴν κλασικὴν τῶν πόρπων. Ἄν ἀπέρθε, βαθείας τὴν κομικὴν μέρφωσιν τῶν κληρικῶν. Ἄλλὰ κακίς τὴν ἐκκοκίσαντες τὸν τῆς ἐκλογῆς πεπαιδευμένοι ἀνθρώπων ἀπαρτῆρες πρὸς τὸ ἂν ἀπέρχων ἢ ἐκτελεσθῶν ἄλλα προόντα.

τὴ σπαρτὴ τοῦ θέρμερον καρπὸν κατὰ τὴν θερμὴν καὶ παραγεμίσουν μὲ καρπῶν οἱ λιγνοί, ἀλλὰ μετὰ τὸν πολὺν ἥρωνα καὶ τὰ ἀφθονα ἔβρα εἰς τὴν καρπὸν τοῦ θεμαίου καὶ τοῦ πρυγγοῦ παραχωρεῖ τοὺς καρποὺς εἰς ἄλλους. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι ὃν ἐδεχόμεν τὴν ἐκλογὴν, οἱ σκεπόμενοι θὰ εἶχον πρόφασιν νὰ διαβάλλουν τοὺς ἐκλεκτοὺς ὅτι δὲν ἔκωμαν εἰς τὴν ἐκλογὴν μὲ ἐρῶν κρίσιν, ἴσως καὶ διὰ τὰ λεγόμενά των ἦσαν τελείως ψευδῆ. ²⁸⁰ Α' Τώρα ὁμοῦς ἐγὼ δὲν τοὺς ἐπέτρεψα οὐτὲ τὸ σίνασιν των ν' ἀνοίξουν. Καὶ αὐτὰ μὲν μετ' ἡμῶν ἄλλα χειρότερα θὰ διεγείναι εἰς τὴν ἀρχὴν. Ὅταν ὁμοῦς θ' ἀνελθόμενα τὴν ὁμοκρίαν, δὲν θὰ προσελθόμενα ν' ἀπολογισθῶμεν καθὲς ἡμέραν εἰς τοὺς κατηγοροῦντας μου, ἀνέμην καὶ διὰ τὰ ἔσχατα μου ἀλαθῆς πολλὰ παρασέθενται ἐὰν ἀπὸ θὰ ἡναγκαζόμεν νὰ περπατήσω εἰς πολλὰ ἀράματα λόγῳ τῆς νεότητος καὶ τῆς ἀπειρίας. Τώρα τοὺς ἀπηλλάξα καὶ ἀπὸ αὐτῆς τῆς κατηγορίας, ἐγὼ τότε ἐὰν εὐχόμεθα εἰς μωρίας προσώλης. Β' Ποιὺς δὲν θὰ εἴπαμε ἀνεθεσάν εἰς ἀνέμοι παιδία ὑπερσώτων τόσον θαυμαστὴν καὶ ὡς ἡγήσιν, κατεστρεφθῶν τὸ πᾶν τὸν τοῦ Θεοῦ, ἐγελουμένησαν τὴν χριστιανικὴν ἑκκοήσαν. Ἀλλὰ τώρα πᾶσαι ἀνάμια ἀπορρέει τὸ σὺ μοι αὐτῆς (Ψαλμ. 106, 42).

Αὐτὰ θεοβίως θὰ τὰ σπασθῶν καὶ δι' ἐσέ, ἀλλ' ἀπὸ γρήγορα μὲ πᾶς πράξεις σου θὰ τοὺς μᾶθῃς ὅτι δὲν πρέπει νὰ κρινεῖται ἀπὸ τὴν ἡλικίαν ἢ σύνεσις ὅπως νὰ εἰς αἰσθητὰ. ἀπὸ τὰ ἀστρα μάλιστα ὁ γέρον ὅπως νὰ ἐμπαύσονται ἔλοι οἱ νοὶ ἀπὸ τὴν ἐκρωσίνην. Νὰ ἐμπαύσονται μόνον οἱ νεοφύτοι οὗτοι ὑπάρχει δι' μεγάλη διαφορά μετὰ τὸν τὸν δυο κλάτων ἑξείων.

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

Ο ΧΡΙΣΤΟΤΟΜΟΣ ΔΕΝ ΠΑΡΗΤΗΘΗ ΔΙ' ΑΠΟΘΟΝΙΑΝ Ὁ ΕΛΕΘΕΡΙΣΤΗΣ

1 Ε Αὐτὰ εἶχε νὰ εἰπω σχε. πᾶς μὲ τὴν προσβολὴν τὴν ὁμοκρίαν ἔβρα ἔκαμα πρὸς ἀνθρώπους πολὺ ἐτήριον. Ἐγὼ δὲν ἀπέφυγα τὴν πρὸν μὲ σκοποὶ νὰ τοὺς κατασχῶ, ζήτημα προσδοκῆς δὲν ὑπάρχει. Τώρα θὰ προσπαθῶ νὰ σοὶ ἀποδείξω ὅσον ἡμετέροι καλύτερα εἶναι. Δὲν ἀπέφυγα τὴν ταπεινὴν ἐκλογὴν οὐτε διὰ ἐκρωσίνην ἀπὸ ὑπερηφάνειας.

²⁸¹ Α' Ἐάν ἐπαύσατε νὰ ἐκλεγῶ στρατηγὸς ἢ βασιλεὺς καὶ ἡγετὴν, δικαίως θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπέσταν ὁ κόσμος κατ' ἐπίστασιν. Μᾶλλον ὁμοῦς τότε κακίως δὲν θὰ μὲ ἐκρινεν ὡς ὑπερήφανον, ἀλλ' ἔλοι θὰ μὲ ἐκρινεν ὡς ἐκρωσιν. Τώρα ὁμοῦς ποὺ πρὸς τὰ διὰ τὴν ἐκρωσίνην ἢ ὅσο αὐτὴν τῶν ἀντιθέτων ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην, ὅσον εἶναι τὸ πνεῦμα ἀπὸ τὴν σάρκα, πᾶς θὰ καταμύσῃ νὰ μὲ κατηγορήσῃ ὅτι τὴν ἀπέφυγα ἀπὸ ὑπερηφάνειας. Δὲν εἶναι παράλογον οἱ περιφρονούντες τὰ μικρὰ εἶς ὅματα νὰ κατηγοροῦνται ὡς παρέρρονες, οἱ δὲ περιφρονούμενοι τὰ ὀνόματι νὰ κατηγοροῦνται διὰ ὡς παρέρρονες, ἀλλ' ὡς ὑπερέποντες. Β' Αὐτὸ εἶναι πᾶν νὰ κατηγοροῦνται τὸν κρινόμενον νὰ γίνῃ ὁμοῦς ἀντιθέτων διὰ ὡς ὑπερήφανον, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν καὶ τὸν μὲ δεχόμενον νὰ γίνῃ βασιλεὺς καὶ ἀποκαταστήσῃ τὴν οἰκουμένην, διὰ ὡς μωρὸν καὶ ἀλλ' ὡς ἐκρωσιν. Αὐτὸ αὐτὸ εἶναι, εἶναι παράλογον καὶ ὅσον πᾶς κρινόμενον διαβάλλουν τὸν αὐτὸν των περισσοτέρων ἀπὸ ἐμὲ. Καὶ μόνον εἰς σκέπτονται ὅτι εἶναι δυνατόν ἀνθρώπος νὰ περιφρονῇ τὸ ἄξιωμα τῆς ἐκρωσίνης ἀποδεικνύοντες πᾶσαν ταπεινὴν ἔλθον ἔχουν περὶ αὐτοῦ. Γ' διὰ δὲ δὲν τὸ ἐθελοῦσαν τυχεῖον καὶ ἀσχηματῶν, δὲν θὰ ἦτο ποτὲ δυνατόν νὰ τοὺς γεννῆθῃ τίποτα σκέψης. Αὐτὰ δὲν ἐτόλματε ποτὲ κανεὶς νὰ σκεφθῇ καὶ ἀνασφῆξῃ ὅτι ὑπάρχει ἀνθρώπου ἡ ψυχὴ καὶ ἀπὸ ὑπερηφάνειας δὲν θὰ ἐπιθυμοῦσε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν θέσιν τὴν ἀγγέλου. διὰ ἔχοντες μεγάλην ἰδέαν διὰ τὴν σάρκα/ας ἐκείνας δυνατόν, καὶ αὐτὸ δὲ, μὲς ἀνεῖ, νὰ πεισθῶμεν ὅτι ὑπάρχει ἀνθρώπος τὸν ἐπιθυμῇ τίποτε περισσοτέρων ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐκρωσιν. Συνεπὸς θὰ ἦτο δικαιοσύνη νὰ κατηγορηθῶν δι' ὑπερηφάνειαν ἐκείνη καὶ κατηγοροῦν ἐμὲ. Δ' Πραγματικὰ εἶναι δὲν εἶχον σχηματισμὸν οἱ ἔλθον χαμηλὴν γνῶσιν περὶ ἐκρωσίνης, δὲν θὰ ἐμπερούσαν ν' ἀποδεικνύουν τίποτα, σκέψης, εἰς ἄλλους. Δὲν θὰ λέγουν ὅτι ἐγὼ ἔβα ἔα αὐτὴν τὴν σάσαν ἀπὸ φιλοδοξίας ἀντιφάσεων πρὸς τὸν αὐτὸν των καὶ μόνον των ἀντιφάσεων πᾶς ἰσχυρῶν.

σμούς των. Δὲν ἔλεγον δὲ ὅτι θὰ ἠμωροῦσαν νὰ πῶραν ἑλλην κατηγορίαν. Ἐν θὰ ἤθελαν νὰ μὲ ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὴν κατηγορίαν τῆς ματαιοδοξίας.

2. Ἐάν μὲ κατελάμβανε καμμιὰ φορὰ αὕτη ἡ δοξομανία, θὰ ἔπρεπε νὰ δεχθῶ μᾶλλον παρὰ ν' ἀποκηρύξω τὸ δόγμα τῆς ἱερουσύνης Δαυὶδ. Διότι θὰ μετ' ἐχάριζε πολλὴν δόξαν. Ἐ τὴ γὰρ γυνὴς ἐπὶ ἀξαρτικῇ θὰ καρουαζόμην ὅσον ἀξιοθαύμαστον, ὥστε νὰ προσμηθῶ καὶ νὰ πλεοσηφίσω ἀπὸ ἑαυτοῦ τοὺς ἄλλους ποὺ ἀνέφρουσαν ὁλῆς τῆς ζωῆς των τὰς προσπάθειας εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἔργον, ἐνθ' εἶμαι ὅσον νέος καὶ ῥώης ἀναπύλας τὰς κοσμικὰς προνοίας, θὰ ἐπείθεν ἑαυτοῦ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὲ θεωροῦν ὡς μεγάλην προσωπικότητα καὶ θὰ μ' ἐκμμε σθεσασθὲν καὶ θαυμάσειν μενόμενον. Τώρα ὅμως τὰ περιστάσιμα μάλ' τῆς ἑκκλησίας οὐκ ἐστὶν ἐννοεῖν μετ' ἡμετέραν, ὥστε δὲν θὰ ἐκθροῦν καὶ δὲν παρητήθην τῆς ἐκκλησίας, ἐκτός ὁλίγων ποὺ καὶ αὐτοὶ νομίζω δὲν θὰ ἐκθροῦν τί ἀκριβῶς συνέβη. ³⁸¹ Ἄ. Ἐννοεῖται δὲ φυσικῶς καὶ ἀπὸ αὐτῶν πολλοὶ νὰ νομίζων ἢ δὲ δὲν ἐξελέγηται καὶ ἢ δὲ μετὰ τὴν ἐκλογὴν περιγυμνασθῇ ὥστε ἐθισθῇ ἀνατάλλεσθαι, καὶ ἔχει ὅτι ἀπέμνηται μόνος μου τὴν χειροτονίαν.

ΤΟ ΓΥΝΟΣ ΓΟΥ ΙΕΡΑΤΙΚΟΓ ΑΣΙΩΜΑΤΟΣ

3. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ἀλλ' ὅσοι γινώσκουν τὴν πραγματικότητά θ' ἀπορήθουν.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ. Καὶ ὅμως ἐὰν εἴπωσιν ὅτι αὐτοὶ ἀκριβῶς μὲ κατηγοροῦν ὡς ματαιοδόξον καὶ υπερήφανον. Ἀλλ' ὁ πόσις λαπὸν θὰ ἡλπίσῃ ὅτι ἔπαινον. Ἀπὸ τῶν πολλῶν. Ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἔμαθον τί συνέβη. Ἀπὸ τῶν ὁλίγων. Ἀλλ' αὐτοὶ εἶπαν, ποὺ ὅμι λπὸν ἐναντίον μου ἀλλοιωσά σου ἦθε; ³⁸² Ἄρα ἔλας διὰ νὰ μάθῃς τι πρέπει ν' ἀπολογηθῇ πρὸς αὐτούς. Ἀλλὰ τί τὰς χρειάζεσθαι ἡμεῖς τὰς λεπτολογίας ἐξηγήσῃ; ³⁸³ Ὁ αὐτοὺς, Β. Περιέμενε ὁλίγον καὶ θὰ πεισθῇσιν ὅτι καὶ οἱ οἱ ἐν ἐγνῶρίζον τὰ συμβάντα, πάλιν δὲν ἔπρεπε νὰ μὲ καταπορίουν ὡς υπερήφανον ἢ φιλοδόξον καὶ θὰ μάθῃς ἀκριβῶς ἐπὶ τῇ συνστάσει, εἰς μέγαν κανόνα ἔχει μόνον ὅσο παρ' ἑαυτοῦ τὴν ἱερουσύνην ἀπὸ ἀποδείξεως, ἀλλὰ καὶ ἐκείνοι, ποὺ ὑποκρίνονται ὅτι ὑπερῶν τῶν ἀνθρώπων, πράγμα ποὺ ἐγὼ δὲν τὸ πιστεύω.

4. Διότι τῆς ἱερουσύνης τὸ ἔργον εἶναι ὅσον ὀνύχλον, ὥστε ἐπιτελεῖται μὲν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ' ἀνέκει εἰς τὰ ἔργα ὡν οὐρανίου δυνάμεων. Καὶ τοῦτο εἶναι πολλὰ φανερόν, ἐπ' ὅσον δὲν τὴν ἔβρυσεν οὐτε ἄγγελος οὐτε ἀρχάγγελος οὐτε καμμιὰ ἄλλη τιωτὴ δύναμις, ἀλλὰ τὴν ἔβρυσεν αὐτὸς ὁ Παράκλητος, ὁ ὁποῖος καὶ ἐκείναι ἀνθρώπων, ποὺ ζοῦν εἰς τὴν σάρκα ἰκανοὶ νὰ διεξάγουν ὑπερ-

σίων ἀγγέλων. ³⁸⁴ Διὰ τοῦτο ὁ ἱεραμένος πρέπει νὰ εἶναι ὅσον καθερὸς, ὅταν νὰ στέκεται εἰς τοὺς οὐρανούς, μὴ μὲ τὰς ἀγγελικὰς δυνάμεις.

Ἦσαν φοβερά καὶ φοικτὰ καὶ τῆς λαοδικῆς ἱερουσύνης τὰ σύμβολα οἱ κωδωνισμοί, οἱ ῥολοὶαι οἱ λίθοι τοῦ στήθους καὶ τῆς ἐσθίμης, ἡ μίτρα, ἡ κίδαρις, ὁ ποδήρης χιτῶν, τὸ χρυσοῦν πέταλον, τὰ ὄπλα τῶν ἁγίων, ἡ ἐξαιρετικὴ ἡμέρα εἰς τὸ δουλεῖν τοῦ κυρίου. Ἀλλ' ὅταν ἐξέτασθαι καὶ τὰ ἀντικείμενα, μὲ τὰ ὅποια διαχολοῦται ἡ χριστιανικὴ ἱερουσύνη, θὰ εἶναι μικρὰ ἐκείνη τὰ φοβερά καὶ τρομαρὰ σύμβολα καὶ θὰ ἐκκαταλείψῃ καὶ ἐξὸ το λεγόμενον περὶ τοῦ μυσταίου νόμου καὶ διεξάσεται τὸ διεξορὶ αἰένον ἐν τούτῳ τῷ μέρῃ, ἐκκεν τῆς ὑπερβολικῆς δοξῆς. (Β' Κορ. 3, 10). Ὅταν βλέπῃς τὴν Κύριον θαυμάσιον καὶ κείμενον εἰς τὴν ἀγίαν τράπεζαν, καὶ τὸν ἱερεὰ νὰ εὐχεται, σκυμμένος ἐπ' αὐτὸν εἰς τὸ ὄμμα, καὶ τοὺς περισταμένους ἑαυτοῦ νὰ κοκκίσω ἀπὸ τὸ πολὺμνον ἐκείνου αἵμα, ὁ πόσις ἡμπορεῖ νὰ νομίσῃ δὲν ὁρῶσθαι ἐπ' αὐτὸν εἰς τὴν γῆν καὶ δὲν μετατρέψαι εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ ἀπηλπιμένους ἀπὸ τὸ σαρκεῖον φρόνημα τῆς ψυχῆς δὲν βλέπει τὰ οὐράνια μὲ γυναικὴν ψυχὴν καὶ καθαρὸν νῦν. Τί ὑπέροχον θεῖον τῆς θείας φιλοφρονήσεως! Ὁ Πόσις, ποὺ καθορὶ ἐπ' αὐτὸν μὴ τὸν Πνεῦμα, τὴν ἰδίαν ἐκείνην ὥραν κροῖται εἰς τὰς χεῖρας δίων καὶ προσφέρει τὸν αὐτοῦ τοῦ εἰς ἑαυτοῦ, ὅσοι θέλουν νὰ τὸν περιπτυχθῶν καὶ νὰ τὸν δεχθῶν μέσα των. ³⁸⁵ Καὶ τοῦτο τὸ πραγματικὸν εἶναι μὲ τοὺς ὀφθαλμούς τῆς πίστεως.

Ἐ Πόσις σοὺ φαίνεται λοιπὸν αὐτὰ τὰ πράγματα. Εἶναι ἄρα περιφρονητικὸς ἢ εἶναι ὅσον ὀνύχλον, ὥστε νὰ προκαλοῦ ὑπερηφάνειαν. Θέλες νὰ βῇς πόσον ὑπερῶν ἢ χριστιανικὴ λατρεία. Φαντάσου δὲ ὁλίγους τὸν Ἡλιον καὶ τὸ ἀπαιροῖ πλῆθος καὶ τὸ θεῖον ἐπ' αὐτὸν εἰς τοὺς λίθους καὶ ἑαυτοῦ τοὺς ἄλλους νὰ τρεθοῦν σελαιαν αἰγῇ μόνον δὲ τὸν προσφῆτην νὰ εὐχεται καὶ ἑαυτὰ τὴν ὡλήτῃ νὰ πείτῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἐπ' αὐτὸν εἰς τὸ θεῖον. Προνοεῖται περὶ θαυμασίων καὶ ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων. ³⁸⁶ Ἄ. Ἀλλ' ἀπὸ ἐκεῖ ἔλα τώρα εἰς τὰς ἐκκλησίας εἰς τὴν ἰδίαν μας λατρείαν καὶ θὰ βῇς γεγονότα ἐν μόνον θαυμασία, ἀλλὰ καὶ ἐνέτερα ἀπὸ καὶ θὰ ἐκπλήξῃς. Ὁ ἱερεὺς στέκεται καὶ κατεβάζει, ἔχει τὸν αἰλὸς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ προσεύχεται ἐκτελῶς ἐν, διὰ νὰ εἴθῃ φλόγα ἀπὸ τοὺς οὐρανούς καὶ κατακαύσῃ τὰ προκαίμενα ὀρθῶτα, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκπλήξῃ εἰς τὴν θυσίαν ἢ θεῖα χάρις καὶ ἀνέστη μὲ αὐτὴν τὰς ψυχὰς δίων καὶ τὰς ἀνέστη φωνησάντες ἀπὸ τὴν ὑμνησμένην ἀγίαν Πνεῦμα λοιπὸν εἶναι ὅσον μανιακὸς καὶ παράφρων, ὥστε νὰ περιφρονητὴ αὐτὴν τὴν φρενοεισμένην θυσίαν. Ἡ ἀγνοεῖ δὲ

381. Ἐκεῖ ἐπὶ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ ἁγίου καὶ αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὸν τρόπον μὴ ἀποδείξεως ἀποδείξεως.

δὲν δὴ ἡμιτορούσε ποτὲ ἀνθρωπινὴ ψυχὴ καὶ θωπεύσας ἐκείνη τὸ πῦρ τῆς θυσίας B καὶ ὅτι ἴλεε δὴ ἠσπάζοντο αὐτὸν δὲν ἤρχετο ἀφθονος ἡ ἐσθία αὐτῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ

Η ΤΙΜΗ ΠΟΤΙ ΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ
ΑΠΟ ΤΟΥ ΓΥΘΙΑΚΟΥ ΑΣΙΩΝΑ ΤΩΝ

5. Μένον δ' αὖν καταλόβῃ κανείς τί σημαίνει ἡ προσήγγισις ἀνθρώπου πρὸς τὸ σῶμα καὶ αἷμα πρὸς τὴν μακαρίαν καὶ ἀθάνατον φύσιν τῶν ἀγγέλων μένον τότε θὰ ἴδῃ πόσῃ τιμῇ βίβει, εἰς τοὺς ἱερεῖς ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος. Διότι ὑπ' αὐτῶν ταλοῦνται, καὶ ὅσα ἀνέπερα πρωτοτέρα καὶ ἅλια ἀπέχον ἰσχύει με αὐτὰ καὶ διὰ τὸ ἄξιωμα καὶ δ' αὖ τὴν μακαρίαν μας Ἐνθ' αὐτοῦ καὶ καὶ περιφέρονται δόξα εἰς τὴν γῆν, C ἀνελθόν τὴν διέκλιναν οὐρανῶν ἀποδοσκῶν με ἐξουσίαν ποῦ δὲν ἔδωκεν ὁ Θεὸς αὐτοῖς εἰς τοὺς ἀγγέλους οὕτως εἰς τοὺς ἀρχαγγέλους. Πράγματα δὲν εἶπε πρὸς τοὺς ἀγγέλους, «ἔσα ἂν ἴδῃτε καὶ τῆς γῆς ἔσται, διδόμενα καὶ ἐν οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἂν λίσσῃται ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελημένα καὶ ἐν τῇ οὐρανῷ» (Ματθ. 18, 18). Ἐχουν δόξαιος ἐξουσίαν νὰ δένουν καὶ οἱ ἐπίγειοι ἀρχόντες ἀλλὰ μόνον τὰ σῶμα. α. Ὁ Θεοῦ δὲν τῶν ἱερῶν ἔγγ' ἔειπεν τὴν ἰδίαν τὴν φύσιν καὶ διαβὰν πρὸς τοὺς οὐρανούς, καὶ ὅσα ἐνεργεῖν κατὰ τοὺς ἱερεῖς τὰ ὑπερωρεῖν ἄνευ ὁ Θεός· ὁ ἀσπότης ἔνερ' αὐτὴν ἀποσπᾷ, τὴν δούλῳν ἡγίως δὲν τοὺς ἔδωκεν δόξαν τὴν οὐρανῶν ἐξουσίαν, D Τους εἶπεν «ὅν ἂν ἀρῇ τὰς ἀκαρτίαις ἀφαινεῖται καὶ ἂν ἂν κερῆται κατὰ τὴν τα» (Ἰω 20, 23)

Ποῦ ἐξουσία ἡμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ἰσχυρότερα ἀπὸ αὐτὴν. Ὁ Πατὴρ ἔδωκεν εἰς τὸν Υἱὸν ἐκτελεῖν τὴν ἐξουσίαν, ἐλέειν δὲ καὶ ὁ Υἱὸς τὴν παρεκρίσιν δὴν εἰς τοὺς ἱερεῖς. Καὶ εἶναι, τὸσον ὁ φηλὴ ἡ θέσις εἰς τὴν οὐρανὸν ἀνέστησαν, ὅστε φαινόνται σὺν νὰ μεταφέρῃ σὺν ἡδὴ εἰς τοὺς οὐρανούς, σὺν νὰ ὑπερέδωκεν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ ἀσπάζονταν ἀπὸ τὰ ἱερά μας πᾶθῃ. Παρ' ὅλα αὐτὰ καὶ ὅσα ὑπάρχεις ἀσπάζον, ἂν λάβῃ ἀπὸ αὐτῶν τὴν ἐξουσίαν νὰ φυλάκῃ καὶ ἐλευθερώσῃ ὅποιον θέλει, θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς ἀσπάζοντες καὶ ἀνθρώπους. Μερικοὶ ὅμως νομίζουν ὅτι ὁ λαμβάνων ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸσον φηλοῦνται τὴν, ὅσον ἰσχυρότερος εἶναι ὁ οὐρανός ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ὅσον τὰ μωτέρων αἱ φύσιν ἀπὸ τὰ σῶμα. Ἐλαμβάνει ὅσον μακρὴν τιμὴν, ὅστε νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν περιφρονήσῃ κάποιος ποῦ τὴν ἠγάπη. Αὐτὸ εἶναι ἔνδοξον, μόνος διότι, μονία εἶναι νὰ περιφρονῇ κανείς ὅσον μεταλὴν ἐξουσίαν, χωρὶς τὴν ἰσχύαν δὲν εἶναι. Δυνατὸν νὰ ἐπιταχυνθῇ οὕτως ἡ πνευματικὴ οὕτως τὰ ἀγαθὰ ποῦ ὑπερεῖται ὁ Θεός. Ἐπ' ὅσον δὲν ἡμπορεῖ κανείς νὰ ἐκείλῃ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν οὐρανῶν ἔσται δὲν ἀναγκασθῇ δι' ὁδὸς καὶ. Πνεύματος κατὰ τὸ θέτημα, καὶ ἐπ' ὅσον ἀπολλέεται

ἀπὸ τὴν οὐρανῶν ζωὴν ὅποιος δὲν πρῶτ' εἶναι σῶμα καὶ δὲν πῦρ καὶ τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου διὰ τῆς μεταλήψεως, 380 Α αὐτὰ δὲ ἀπολλέονται ἐπὶ τὰ ἅγια χεῖρα τοῦ ἱερέως πῶς λατὸν χωρὶς τὰ χεῖρα αὐτὰ δὲ καταρθώσῃ κανείς ν' ἀποφύγῃ τὴν κάκιστον ἢ νὰ ἔπι τυχῇ τὴν ἀμείβην τὸν δικαίου. Οἱ ἱερεῖς εἶναι, ἔκκεται τοῦ ἀπεροπότησαν με τὴν πνευματικὴν φροντίδα διὰ τὴν ἀναγεννήσιν μας κατὰ τὸ δόγμα. Δι' αὐτὸν ἐνδοξάμεθα τὸν Χριστὸν καὶ συνθηκόμαθα με τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ γινώμεθα μέλη τοῦ ἁγίου σώματος, οὗ ὅστε δικαίως οἱ ἱερεῖς πρέπει, νὰ θεωροῦνται, ὅχι, μόνον ἀπὸ τοὺς ἀρχόντας καὶ τοὺς βασιλεῖς τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς πατέρας μας πολυμύτη. B Αὐτοὶ οἱ μὲν πατέρες μᾶλλον ἐγέννησαν σημαντικῶς, ἐνθ' αὐτοὶ συνελοῦν εἰς τὴν γέννησιν μας ἐκ Θεοῦ, εἰς τὴν νέαν γέννησιν, εἰς τὴν πραγματικὴν ἀπελευθερώσιν μας ἀπὸ τὰ δεινὰ εἰς τὴν μεθεστὶν μας δ' αὖ τῆς θαλάς χάριτος

6. Οἱ ἱερεῖς τὸν Τεσσακὸν εἶχαν τὴν ἐξουσίαν ν' ἀπολλέωσιν τοὺς πλάσσαντες ἀπὸ σωματικῇ ἀέφρῳ μόνον, ἡ μάλιστα ἀπλῶς νὰ ἐκτελεστοῦν τὴν θεωρεῖται καὶ γινώσκῃς· πόσον περιφρονῶν ἦν τότε τὸ πνευματικὸν ἄξιωμα. Οἱ ἱερεῖς μας πρὸς ἡμᾶς ἔδωκεν ἐξουσίαν, ὅχι, ἀέφρῳ τοῦ σώματος, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν φύσιν, καὶ ὅχι ἀπλῶς, νὰ δοκιμάζωσιν δι' ἑξέλεσθῃ, ἀλλὰ νὰ τὴν ἐκτελεστοῦν. Ὅστε δὴν τοῦ περιφρονῶν εἶναι, μακρότερα ἀπὸ τὴν συγκροτοῦν τοῦ δάδῃν καὶ ἔσται μεγαλυτέρας τῆς μοῖρας. C Οἱ ἄνθρωποι ἐκείνη, ἂν καὶ ὁ ἐξέλεσθῃ ἀπὸ τῆς τῆς πάντως ἀπὸ τῆς ἑνὸς με τὴν ἐκτελεστοῦν ζῆλον τὸν δὲ τοῦ εἶχαν εἰς μεγάλην ἐκτελεστοῦν. Οἱ ἱερεῖς μᾶλλον καταφρονῶνται καὶ μάλιστα σήμερον ποῦ τὸ ἱερατικὸν ἄξιωμα προήχθη καὶ ἀνελύθη, τὴν μάλιστα πρᾶγματα πολὺ χειρότερα ἀπὸ ἐκεῖνος ἀπὸ τὴν ἀνδραγαθίαν κατεβύθησαν. Ὁ παρ' ἄξιαν δικαίως πᾶθος ἐνός ἀξιώματος καὶ ἡ περιφρονήσῃ του δὲν εἶναι τὸ ἴσον πρᾶγμα ὑπάρχει, μεταξὺ τῶν πόση ἀξίωσης ὅση μεταξὺ, θαυμασμοῦ καὶ περιφρονήσεως. Ποῦ φύσιν καὶ ποῦ θὰ εἶναι τὸσον ἀλλοιᾶ ὅστε νὰ περιφρονῇ πόση ἀπὸ τῆς. Δὲν νομίζω ὅτι θὰ ἐκτελεστοῦν τῆς φύσιν, ἐκτός ἂν καμμία θὰ κατεῖχετο ἀπὸ θαυμαστικὴν μακρῶν

D Ἄλλ' ἱκανόχρησι πάλιν εἰς τὸ θέμα ποῦ ἔχο ἀρῶσι. Ὁ Θεὸς ἔδωκε μεγαλυτέραν δόξαν εἰς τοὺς ἱερεῖς, παρὰ εἰς τοὺς φυσικῶς γινώσκῃς ὅχι μόνον νὰ τὴν μακρῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν ἐκτελεστοῦν. Καὶ εἶναι, πόση ἡ διαφορά μεταξὺ τῶν, ὅση, εἶναι μεταξὺ τῶν πόση καὶ ἀλλοιᾶς ζωῆς. Δι' οὗτοι οἱ γινώσκῃς γεννῶν δὲ τὴν παρεστῶν ζωὴν ἐνθ' οἱ ἱερεῖς διὰ τὴν μελλούσων. Βοεῖν δὲν μποροῦν νὰ προσμάζωσιν οὕτως ἀπὸ τὸν σημαντικὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ ἀπὸ ἀρρώστειαν, ἐνθ' αὐτοὶ παλαιᾶς, πόσον τὴν φύσιν καὶ ὅση εἶναι ἀπὸ τῆς καὶ ποῦ τα νὰ χαθῇ, καὶ ἄλλων μὲν ἐκτελεστοῦν τὴν τιμωρίαν ἀλλοιᾶς δὲ δὲν ἀπὸ τῶν καθόλου, νὰ τὴν εἰς αὐτὴν με τὴν ἐκτελεστοῦν με τὸν νομίζωσιν με τὴν ἐκτελεστοῦν

προσευχών περισσότερον. Ε δὲν ἔχουν μόνον ὅταν μὴς ἀναγεν-
νοὺν ἐξουσίαν νὰ συγχωρήσῃν ἁμαρτήματα, ἀλλὰ καὶ ἀργότερα
« Ἀσθενεῖ τις ἐν υμῖν. Προσκαισθεὶς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Εκ-
κλησίας καὶ προσευξάσθεσαν ἐπ' αὐτόν, ἐλπίσαντες αὐτὸν ἑλπιῶ,
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει. τὸν κα-
μνοντα καὶ ἔγερει αὐτόν ὁ Κύριος καὶ ἂν ἁμαρτίας ἢ πεποιθήμα-
τος ἀποθήσονται αὐτῷ » (Ἰακ. 5, 14). 105 Α Ἐπεὶ ταὶ οἱ φυσικοὶ νό-
μοι δὲν ἡμετέροισιν νὰ ἐσθῆθαι τὰ καὶ ὁ αὐτῶν, ἂν ἔχουν διατρέ-
ξαι κακὴν ἀδελφία πρὸς τοὺς κοσμικοὺς ἄρχοντας, ἐνθ' οἱ ἱερεῖς
πολλοὺς ἐξήλαθον διὰ ἀκούως ἄρχοντας καὶ βασιλεῖς, ἀλλὰ τὸν
ἴδιον τὸν Θεὸν ἐν ἔχῃ ὀργισθῇ.

Θὰ τοιμήσῃ λοιπὸν κανεὶς ἔπειτα ἀπὸ αὐτὰ νὰ μὲ κατηγο-
ρήσῃ διὰ ἀπειρία τὴν ἱεροσύνην ἀπὸ υπερηφάνειας. Ἐπεὶ ἀντι-
θέτως νομίζω εἶναι, ἔπε τὰ ἀπὸ θεοῦ εἶναι θὰ καταλάβῃ τὰς ψυχὰς τὸν
φαινομένων τόσο φόβος ὥστε νὰ κατηγορήσῃν ὡς υπερηφάνους
καὶ θρασεῖς διὰ τοὺς ἀποκαύτοντας, ἀλλὰ τοὺς ἐκζητοῦντας δια-
καλῶς αὐτὸ τὸ ἄξιωμα. Ἐάν οἱ ἀνακαλεσθέντες πολιτικὴν ἐξουσίαν
καταστρέφουν καὶ τὰς πύλεις καὶ τὸν λαὸν τῶν, Β ὅταν τοὺς
καίτῃ ἢ συνείσῃ καὶ ἡ διορατικότης πᾶσιν δυνάμειν ἰδιάν τῶν
καὶ θεῶν νὰ νομίζῃς ἐπὶ χρεώσεται ὁ ἀνακαλεσθὲν νὰ σπείρῃ
τὴν νύμφην τοῦ Χριστοῦ ὥστε νὰ μὴ ἀποτύχῃ εἰς τὸ ἔργον τῶν,

ἩΘΙΚΑ ΚΗΜΟΛΙΑ ΝΙΣ ΤΗΝ ΔΙΚΕΣΤΕΙΝΗ
ΤΟΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΕΩΣ ΕΡΩΔΙ

7 Κανείς δὲν ἠγάπησεν τὸν Χριστὸν περισσότερο ἀπὸ τὸν
Ι σάβον, 1 κανεὶς θεῶν, ἔδειξε μεγαλύτερον προθυμίαν ἀπὸ ἐκείνων
καὶ κανεὶς δὲν ἤξιώθη περισσότερας χάριτος. Κα ἡμῶς παρ' εἰς
αὐτὰ ἡ πλεονεκτηματα ὁ Παῦλος, φοβεῖται καὶ τρέμει καὶ δὲν τὸ
ἔξιωμα του καὶ διὰ τοὺς ἀρχιερεῖς δι' αὐτοῦ. « Φοβεσθαι μήπως
ὡς ὁ ἱερεὺς ἔδωκεν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πικνουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτω φθαρή
τὸ νόημα καὶ ἡμῶν ἐπὶ τῆς ἀπαλότητος τῆς εἰς τὸν Χριστὸν » (Β'
Κορ. 11, 3). C καὶ « ἐν φόβῳ καὶ πρῶμῃ πολλῇ ἐγενόμην πρὸς
ὑμᾶς » (Α' Κορ. 2, 3). Τὰ εἶλεν δὲ αὐτὴ ἀνθρώπος τοῦ ἡρώδου
εἰς τὸν τρίτον οὐρανὸν καὶ ἐμνήσθη εἰς τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ καὶ
λόγιον διωγμῶν ἐφάσαν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ θανάτου τόσας φορές,
ὅσας ἡμέρας ἔζηεν ἐπ' αὐτοῦ ἐκτελεσθῆναι, τὸ εὐαγγέλιον ὁ ἀν-
θρώπος τοῦ δὲν ἀγχοπερινοκῆσεν οὕτω τὴν δοξασίαν εἰς αὐτὸν ὑπὸ
τοῦ Χριστοῦ ἐξουσίαν διὰ νὰ μὴ σκανδαλίσῃ κανεὶς ἀπὸ τοῦς πι-
στούς. Ἐάν λοιπὸν ὁ Παῦλος τοῦ ἐκτελέσει περ ἀσπέρει ἀπὸ θεοῦ

18 Ὁ Παῦλος θεωρεῖται γενικῶς ὡς τὸ ἰδεώδες τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ
ἡρώδου καὶ ἀντι-ἐλπίστον εἶναι τὸν χρησιμοποιοῦν καὶ ἀπὸ καὶ τὸν λόγον
Δ (παράκλητος ὁ καὶ ἔξῃ) ὡς παραδείγμα. Τὸ ἀντίκειναι ἀλλοίως μαρ-
τυρῶν ἀπὸ τοῦς καλὸν τῶν λόγων ὁ Χριστολόγος

ὁ Θεὸς πατήρημα τοῦ δὲν ἀποδεδίκα τὸ ἰδεῖν του, ἀλλ' ἀξιοπο-
σε τὸν μαθητὴν του τὸ συμμέρον, ἡσθάνετο τόσο φόβον, διότι ἀν-
τιλαμβάνετο τὸ μέγεθος τοῦ ἀποστολικοῦ ἀξιώματος, καὶ θὰ κάθε-
μεν ἡμεῖς τοὺς συνήθως ἐπιδοκίμοις τὴν ἱκανοποίησιν τὸν προσω-
πικὸν μᾶς συμφορῶντων, ποὺ ὅχι μόνον δὲν πλεονεκτήσῃν εἰς τὰς
ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, Β ἀλλὰ καὶ τὰς παραβαίνοντες εἰς τὸ πει-
στον. « Τίς ἐσθενεῖ, καὶ οὐκ ἐσθενεῖ τις σκανδαλίσεται καὶ οὐκ
ἐγνώσθησιν » (Β Κορ. 11, 28).

Τέτοιος πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἱερεὺς ἢ μᾶλλον ὅχι δὲν ἐκτρι-
πεται καὶ περιέρχεται, ὥς ἐδὼ. Ὅσα εἶπα εἶπα, ἄλλα δὲν εἶναι
εἰς ποτε ἀπέναντι, ὅσον θὰ εἶπαι Πόλιον ἐν ἡλῶν, (Ἡδὲ μὲν ἀνάθε-
μα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τὸν ἀδελφὸν μου, τὸν συγγενὸν
μου τὸν κατὰ σάρκα » (Ρωμ. 9, 8). Ὅποιος ἡμῶς νὰ προσφέρει
τέτοια λόγια, ὅποιος εἶχε ψυχὴν ἱκανὴν νὰ ἀσθῇ εἰς τὸ ὅσον πα-
ροικίας εὐχῇ, ὁ καλὸς θὰ κατηγορηθῇ. ἂν ἀπαρτῇ τὴν ἱεροσύ-
νην ὅποιος ἡμῶς ἀπείχεται ἀπὸ τὴν ἀρετὴν αὐτὴν ὅσον ἀπέχεται ἐγὼ,
ἀρξῇ νὰ προκαλῇ τὸ μένος διὰ τὴν ἀποκαύτῃ, ἀλλ' ὅταν ἔλθῃ
τα ἡν ἱεροσύνην. Ε Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ ὅταν πρόκειται νὰ
νύμφη πληρωσῇ ἀνυπότακτος στρατιωτικῆς θέσεως ἐάν οἱ ἀρχιερεῖς
διορίσῃν εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν κάποιον χαλῶνα ἢ ὑποδωματοποιὸν ἢ
ἄλλον τεχνίτην καὶ τοῦ παραδιδόναν τὸν στρατὸν, δὲν θὰ ἐπαυνοῦ-
σα αὐτὸν τὸν δυστυχῆ ἀνδρὸς ἀπεκρίνετο τὸ εἶσῃ καὶ ἂν δὲν εἶ-
καμε τὸ τὸν διὰ νὰ μὴ ριπθῇ εἰς προσηνὴ κινδύνον. Ἐάν ἀρκοῦ-
σε νὰ ὀνομασθῇ κανεὶς ποιμὴν καὶ νὰ διαχειρίζεται τὴν ἐξουσίαν
ἱεροῦ τοῦ ἀρίστου. ἔστιν αὐτὸ τὸ ἐργάμα ἥτοι ἀνέχουσιν, ὡς μὲ κατη-
γορήσῃ ὅποιος θέλει ὡς κανεδοξον, διότι ἀσπέρει. 306 Α Ὅταν
ἡμῶς ὁ ἀνακαλεσθὲν τὴν φροντίδα αὐτὴν πρέπει νὰ ἔχῃ πολλὴν
σύνεσιν καὶ περισσότεραν χάριν ἐκ Θεοῦ καὶ ὁ ἀρετὴν ὁρῶν δὲν
καθαρὸν καὶ ἀρετὴν μεγαλύτεραν ἀπὸ ὅσας ἐκείνῃ εἰ. ἀνθρώ-
ποις, μὴ μὲν ἀντιθέτῃ τὴν συγγενικήν του εἰς θεῶν νὰ κατασπα-
ρῇ χωρὶς κανεῖν λόγον. Ὅταν κάποιος μὲν παρουσιάσῃ μὲτα φορ-
τὴν πλοῖον μὲ πολλοὺς καπηλιάδας καὶ γεμῆτον φορτίων πολὺ
τιμὸν καὶ ὡς ἐκποδοῦται ὡς πικαρχον καὶ μὲ διέσωσε νὰ δια-
σχιστῇ τὸ Ἀγαθὸν ἢ τὸ Τυροχηρὸν πλέουσα ὡς ἀπεκινερόμην
ἐκείνους μὲ τὰς πρώτας λέξεις. Καὶ ἂν μὲν ἐξήρῃται κανεὶς τὸν
λόγον, θὰ ἀπαρτῇ ἀνασφαίρις διὰ νὰ μὴ ἐλθῇ τὸ πλοῖον

Β 8 Ὅσα εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ καὶ ἡ ἡμέρα εἶναι μόνον
χρηματικὴ καὶ ὁ κ. νόμος σφῆναι, μόνον μέχρι σωματικῶς θανάτου,
κανεὶς δὲν θὰ μὲ κατηγορήσῃ τοῦ ἐκτρέφῃ μὲ πολλὴν προνοησι-
κότητα. Εἰς τὴν περιπτῶσιν δὲ τοῦ οἱ κανεργοὶ πορεύονται καὶ νὰ πᾶ-
σαν διὰ εἰς ἑπὶ τὸν πελάγος, ἀλλ' εἰς τὴν ἐκκῶσιν τοῦ πυρός
ἔστιν τοὺς περιμένα θαλάσσης καὶ μάλιστα εἰς ὁ θάνατος τοῦ χι-
ρῶν, τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος, ἀλλ' ὁ θάνατος τοῦ σπείλει καὶ αὐ-
τὴν καὶ τὸ σώμα εἰς τὴν αἰώνιον κώλησιν εἰς αὐτὴν τὴν περ

παιών λαπὸν θά ὀργισθῇτε ἐναντίον μου καὶ ἐὰ μὲ μισήσετε διότι ἐν ὅψει τὴν ἀπερισκεψίαν μὲ ρίξει τὸν αὐτὸν μου εἰς τέτοιον κακόν. Μὴ, οὖν, παρακαλῶ καὶ οὕτως ἔκτετα. Γνωρίζω τὴν ψυχὴν μου, τὴν ἀσθενή καὶ μικρὴν. Ὁ γυναιζὶν τὸ μέγεθος αὐτῆς τῆς ὀργιστοῦ καὶ τὴν μεγάλην δυσκολίαν τοῦ ἀξιωματοῦ. Τὴν ψυχὴν τοῦ ἱεραιμένου τορῶσαν περὶ σπουδῆς κινῶται ἀπὸ τοῖς ἀνέμοις τοῦ παράσαν τῇ θέλειαν.

Θ. Καὶ πρῶτος ἀπὸ βίους ἐμφανίζεται, ὁ φανερωτέρως σπῆλαιος τῆς κενόδοξας. Ὁ περ ποτερον ἐπικινδυνός ἀπὸ τὴν νῆσον τὴν ἀειρήνην ποῦ ἀναφέρων οἱ παλαοὶ ποιεῖται. Ἐκείνην μὲν κατέβησαν πολλοὶ νὰ τὴν προσπαρῶσαν ἀλλὰ οὐκ, τὸ θάλασσαν ὁμῶς τοῦτο εἶναι δι' ἐμὲ τῶσαν ἐπικινδυνόν, ὅπου καὶ ἴσως ἐκείνη, ποῦ δὲν μὲ ὀδηγεῖ καμὲν ἀνάγκη πρὸς αὐτόν, καὶ μὴ εἴμαι, τελείως ἀπερησιμῶν ἀπὸ τὸ κακόν. Καὶ ἀνὰ μὲν ἐνεχέρειαν αὐτὴν τὴν περησιαν, εἶναι αὐτὸν νὰ μὲν ὀδῶν ὅπου τὰ γένηται καὶ μὴ παρὰ διδῶν εἰς τὰ θηρία ποῦ κατοκοῦν εἰς ἐκεῖνα τὸ θάλασσαν, διὰ νὰ μὲ κατεπαράσαν κατ' ἡμερῶν.

Δ. Ποῖα δὲ εἶναι τὰ θηρία. Θυμὸς, ἀέρας, φλόγος, ἐριστικὴ ἐκδοξὴ, διαβολαὶ κατ' ὅσον μὲ φιλῶς ὑπερβαίνει ἐπιδόλαι. Ὁρῶν ἐναντίον ἀθῶν, εὐχεριστικὸς διὰ τὰς ἀσχηματιστὰς τὴν λατρίαν ἀπὸ τὴν εὐθυμίαν τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐπαινῶν πόθος τῆς δόξης (ποῦ εἶναι ἡ κατεπαρῶσα διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ἀπὸ βίαις τὰς κακίας) κηρύγματα ποῦ ἀποδίδονται εἰς τὴν εὐχαριστήσαν δοῦναι καὶ καλεῖται, ἀειμῶν καὶ ὑμῶν, παρὰ τὴν νῆσον τὴν περὶ τῶν περιτοίαν τῶν πλουσίαν, ἀνδρῶν καὶ ἐκδοξῶν διακρίσεις ἐπικινδυνὸν εἶναι καὶ διὰ τὰς παρεχόμεναι καὶ διὰ τὰς δεχομένους, δουλοπραγῆς ἀφῶς ποῦ ἀμῶναι μόνον εἰς τὰ χερότερα ἀνδράποδα. Ἐλλείψεις παρηγορίας, ἐπιτηδεύσεις φανταστικῆς καὶ φειδοῦς ταπεινοφροσύνης, ἑλλείψεις εὐαγγελίου καὶ ἐπιστήμης ἢ μᾶλλον χρίστος ὑπερβολικῶν ἐλλείψεις ἐναντίον τῶν ταπεινῶν καὶ σφραγιστὰ τῶν γελαίων τῶν ἀνδρῶν ἀνταρῶν.

Αὐτὰ τὰ θηρία μὲ, μὲ ἄλλα περισσότερα εἶναι ἐκείνος ὁ καὶ οὐκ εἶναι. Καὶ οὐκ ἀνδρῶν ἀπὸ τὴν ὁδὸν εἰς τὴν δουλοπραγῆαν ὅπου καὶ χάριν τῶν γυναικῶν ἀκόμη προβαίνει πολλὴ σὺν τῇ εἰσόδῳ ποῦ εἶναι καλῶς τὸ μὴ τὰς ἀναφέρειν. 367 Α. Ὁ θεὸς ὁμοῦ ἀποκαλεῖ τὰς γυναῖκας ἀπὸ τὴν ἱεραιότητα καὶ ὁμοῦ εἰσάγει καὶ τὴν καταλάβει. Καὶ ἐπειδὴ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν ἐν γυναικὶ εἰσελθεῖν ἐνεργῶν πλάγιος διὰ τὴν ἀνδρῶν. Καὶ τῶσαν δύναμιν ἀποκαλεῖ ὁμοῦ ὅπου καὶ τὴν ὑποφύει. διὰ τὴν ἱεραιότητα ἐκείνην ἢ ἀποκαλεῖται καὶ ἀνδρῶν καὶ γίνονται ἄνθρωποι καὶ συμβῶναι τὸ τῆς παροικίας νὰ κυβερνῶν τὸς ἄνδρας οἱ ὄντες καὶ εἰς τὴν ἀνδρῶν ἢ πύλας ἀλλὰ ἀπὸ πρὸς καὶ ὁ δὲ τὰς γυναῖκας ποῦ οὐκ εἶναι ὁ δόξαν δὲν τοὺς ἀντρεπεται. Καὶ μόνον οὐκ εἶναι ὁ δόξαν νὰ ἀμῶν δὲν

ἐπιδόλαι εἰς αὐτὰς ὁ μακάριος Παῖλος. Ἐγὼ δὲ ἀντιθέτως ἔκδοξαι εἰς τὴν θάλασσαν παρεχόμενος εἰς αὐτὰς, ὅπου νὰ ἐπιδόλαι τοὺς προσημαίνοντας τὴν ἑκκλησίαν καὶ νὰ χρησιμοποιοῦν εἰς δόξαν τῶν φλόγας, κυριότερας ἀπὸ τὰς χρησιμοποιοῦν οἱ κύριοι πρὸς τοὺς δούλους τῶν.

ΣΥΝΕΙΣΙΝΑΙ ΤΗΝ ΑΝΟΔΟΤ ΑΝΑΒΙΝ ΕΙΣ ΤΟ ΙΕΡΑΤΙΚΟΝ ΑΞΙΩΜΑ

Β 10. Ἄς μὴ νομίσω καμὲν εἰς ὑποδόλαι βίαις τοὺς κληρικούς εἰς τὰς ἀντιθέτως κατ' ὅσον. Πραγματικὰ ὑπάρχουν κληρικοί ποῦ δὲν ἐπιδῶν εἰς τὰ δόξαν αὐτὰ καὶ μέγιστα εἶναι παρὰ οὐκ ἀπὸ τοὺς κληρικούς. Οὐκ ἐπιδῶν εἶναι τῶσαν ἀνδρῶν, ὅπου νὰ κατ' ὅσον τὴν ἱεραιότητα δι' αὐτὰς τὰς κακίας, ὅπου δὲν θεωρῶ ὑπερβολικῶς τὴν φαντασίαν τὴν ἀνδρῶν, τῆς μέτης τὴν εἶναι, τῆς ὁρῶν σπῆλαιος τὴν φαντασίαν καὶ τῆς παρὰ τὴν εἶναι τῆς ἀνδρῶν. Ὅλοι οἱ μακαριμένοι θεωροῦν ὑπερβολικῶς τὴν ἀνδρῶν παρὰ τὴν καὶ τῶσαν ποῦ ἀμῶναι κατ' ὅσον τὴν ἀνδρῶν τὸν θεὸν χρησιμοποιοῦν καὶ καμὲν. Ἐκεῖ καὶ ἡ ἐκδοξὴ δόξαν καὶ μὴ κατ' ὅσον, ὅπου δὲν τὴν ἐκδοξὴν ὁρῶν δὲν εἶναι αὐτὴ ὑπερβολικῶς διὰ τὰς ἀντιθέτως κακίας. Ὁ δὲ ἡμεῖς ποῦ τὴν κατεπαρῶσαν, τοῦ ἀνδρῶν τὴν ἐκδοξὴν ἀπὸ τὴν καὶ μὴ τὴν κατ' ὅσον δὲν τὴν κατεπαρῶσαν αὐτὴν εἰς ἀνθρώπους καμὲν. Καὶ αὐτοὶ χωρὶς νὰ ἐκδοξῶν τὴν φαντασίαν τῶν κατεπαρῶσαν, χωρὶς νὰ ἀντιθέτως τὸ μέγεθος τοῦ ἀνδρῶν δόξαν καὶ πρὸς τὸν θεὸν, ἀλλ' ὅπου εἶναι εἰς τὴν ἀνδρῶν, σπῆλαιος ἀπὸ τὴν ἀνδρῶν, γινώσκων τὴν λαὸν ποῦ τοῦ εἶναι σπῆλαιος μὲ ἀνδρῶν καὶ αὐτὸ ἀνδρῶν δὲν συνδέειν παρ' ἀλλῶν καὶ εἶναι, ἀνὰ τὸν θεὸν δὲν ἐκδοξῶν τὴν ἑκκλησίαν τοῦ καὶ τὴν φαντασίαν καὶ δὲν μὲ ἀντιθέτως ἀπὸ τῶν κατ' ὅσον καμὲν.

Δ. Εἰπέ μου πραγματικὰ, ἀπὸ ποῦ νομίζεις προέρχονται αἱ τέτοιαι πράξεις εἰς τὴν ἑκκλησίαν. Ἐγὼ νομίζω εἰς δὲν γεννῶνται ἀπὸ ἀνδρῶν αὐτῶν παρὰ ἀπὸ τὸ γεγονὸς εἰς αἱ ἐκδοξῶν τὴν ἑκκλησίαν σπῆλαιος ἀνδρῶν ἐκδοξῶν μὲ πολλὴν ἐπιτολὴν τῆς. Ἡ κατ' ὅσον εἶναι νὰ εἶναι ὁμοῦ κατ' ὅσον δὲν εἶναι κατ' ὅσον κατ' ὅσον τὸς πονηρὰς ἀνδρῶν ποῦ ἀντιθέτως, ἀπὸ τὸ ὑπὸ τῶν σπῆλαιος. Ἡ κατ' ὅσον τὸς νὰ εἶναι ἀντιθέτως καὶ ἀντιθέτως ὁ ἀποκρούσῃ αὐτὰς τὰς κατ' ὅσον προδοξῶν, τότε καὶ ἡ ὁδὸς γίνονται ἀντιθέτως καὶ τὸ ὑπὸ τῶν σπῆλαιος κατεπαρῶσαν, καὶ τῶν. Ε. Διὰ νὰ μὴ σπῆλαιος τὸν θεὸν καὶ εἶναι, ὁ θεὸς μὲ ἐκδοξῶν εἰς τὴν θεὸν εἰς τὴν ὁδοῦν εἰς ἀνδρῶν ἀπὸ τὴν ἀνδρῶν.

Αλλ' ἐκεῖ, ἀπὸ τὸ ἀνδρῶν ὑπάρχουν καὶ ἄλλα πολλὰ προσημαίνονται, καὶ οὐκ εἶναι νὰ κατ' ὅσον ὁ ἱεραιότητος καὶ ἔνθα τὸ σπῆλαιος, καὶ τῶσαν ἀπὸ βίαις τὸν νὰ τὴν ἐκδοξῶν ἀνδρῶν.

εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ τῆν φιλοδοξίαν ἐκτενέμενου τοῦτον. Διότι, ὡς συμβῇ νὰ πῶθῃ τὸ ἄξιωμα αὐτοῦ με πάθος, μέλλει τὸ κατὰ φύσιν, ἢ φιλονεικίαν τοῦ πάθους ἀνέχεσθαι. Ἰσχυρότερα καὶ τότε παραδίδεται, εἰς αὐτὸ τὸ πάθος καὶ χρησιμολογεῖ καὶ μόνον διὰ καὶ κρατῇ τὸ ἄξιωμα μὲ ἀσφάλειαν. 388 Α καὶ καὶ ἐκείνη, συμπεριφέρεται μὴ δουλοπρεπῶς καὶ ἀναξίτητα, ἐξομῶν ἀγόνων χρήματα. Παραλείπει δὲ τὸ γεγονός διὰ μέρους ἐξομῶν τὴν ἑκκατηίδον καὶ μὲ φόνους καὶ ἀναστατάσεις πόλεως διὰ νὰ κρατήσουν τὸ ἄξιωμα τῆς ἱερουσύνης καὶ τὸ παραλείπει διὰ καὶ μὴ φανῇ εἰς μέρος τοῦ δι. λέγει πρότερον ἀποστομῶν. Ἐγὼ λοιπὸν νομίζω διὰ καὶ ἂν θρῆσκος πρέπει νὰ πρῶθῃ πᾶσι ἐλπίδας πρὸς τὸ ἄξιωμα, ὥστε νὰ τὸ ἀποσπῇ λόγῳ τοῦ θύους του. καὶ ἂν τὸ κατὰ φύσιν μόνον συμβῇ νὰ ὑποπέσῃ εἰς ἀμάρτημα ἄξιον καθαρῶς νὰ μὴ παρὶ μόνον τὴν ἀπέφικαν ἄλλων, ἀλλὰ νὰ παρῇ τῇ προσηγουμένῳ μόνος του. Ὅτι ὑπάρχει ἐλπίς διὰ τὸ προσελκύει τὴν ἐπιστολήν τοῦ Θεοῦ. Β Ἄν ἡμῶς καταστῇ τὸ λειτούργημα παρ' ἡμῶν, ἀποστρέφει τὸν αὐτὸν τοῦ καὶ συγγνώμης καὶ προσκαλεῖ περὶ σπασίαν τὴν ὁργὴν τοῦ Θεοῦ. διότι, προσθέτει καὶ δεύτερον χαιρόμενον ἀμάρτημα.

11 Ἀλλὰ κανεὶς δὲν θέλει ἀπεχθῆ κατὰ αὐτὸ τὸ πρῶτον, διότι εἶναι πρᾶγμα, κατὰ τριμῶν καὶ τριμῶν ὁ φιλοδοξίας πάθος τοῦ ἱερατικοῦ ἄξιωματος.

ΒΟΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝ

Καὶ ὅταν λέγω αὐτῶν, ὅταν ὑπάρκωμαι, εἰς ἀντίθεσιν ἀλλ' εἰς πλήρη συμφωνίαν μετὰ τὴν μακάριον Παύλον. Τὶ λέγει ἐκεῖνος «Εἰ τις ἐπιστολῆς ἀρέσκει, καὶ οὐκ ἐργαζομένη» (Α' Τιμ. 3, 1). Ἐγὼ δὲ δὲν εἶπα τοῦ ἔργου, ἀλλὰ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ἐξουσίας τὴν ἐκτενέμενον τριμῶν. Καὶ νομίζω διὰ πρέπει, νὰ ἐξομῇ κανεὶς ἀπὸ τὴν ψυχὴν αὐτῶν τὸν πόθον μετὰ πολλὴν προσοχὴν C καὶ μέλιστα πρέπει νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν νὰ τὸν καταλάβῃ ὁ πόθος αὐτός, ὥστε νὰ εἶναι ἐλεύθερος καὶ ἀείσιμος εἰς ὅλας τὰς ἐνεργείας του. Ὅποιος δὲν ποθεῖ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ ἄξιωμα αὐτοῦ δὲν φοβεῖται οὐκ τὴν καθάρσιν ἀπὸ αὐτοῦ ἀφοῦ δὲ δὲν φοβεῖται, θέλει ἡμῶν νὰ προσέλθῃ εἰς καὶ ἐνέργειαν μετὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐρμῶν εἰς τοὺς Χριστιανούς. Αὐτοὶ δὲν φοβεῖται καὶ τρεῖσι μὲν ἔχουσιν τὴν θέσιν, περιμένοντες εἰς δουλείαν πενήτων καὶ γεμῆτην ἀπὸ κακίας, καὶ ἀναμύχλων πολλὰς νὰ προσκολληθῶν καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς τὸν Θεόν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ φθάσῃ εἰς τῶν αὐτῶν ἡ ψυχὴ. Ὅσοι προσέρχονται εἰς τὴν ἐλευθερίαν πρέπει, νὰ κἀνται δὲν παροτρύνονται, εἰς τοὺς καὶ μετὰ τὸν γυναικῶν στρατιωτῶν, ποὺ πολέμῳ προέβη καὶ φονεύονται ἀνδραγαθῶς. D Ὅσοι καὶ αὐτοὶ καὶ νὰ ἐργάζονται καὶ νὰ ἀναμύχλων

ἀπὸ τὸ ἄξιωμα κατὰ τὴν ῥῆσιν καὶ ἀμύχλων, εἰς τοὺς Χριστιανούς μετὰ τὴν καθάρσιν διὰ τὰς καθάρσεις δὲν ἐπιμένουν μικρότερον σπᾶνται ἀπὸ τὴν παροτρύνῃ εἰς τὸ ἄξιωμα. Διότι, ὅταν ὅσοι κανεὶς αὐτὴν τὴν αἴτην, ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ πρῶθῃ εἰς πράξεις ἀπραγίας καὶ ἀναξίας τῆς μεγάλης ἱερουσύνης τιμῆς, τότε αὐθόρως καὶ τὴν αἰμωρίαν ἐκείνων ποὺ τὸν κατεβόλουν ἀδικίας καὶ τὸν ἱερέα τοῦ μισθῶν. «Μακάριοι ὅσοι, ὅσοι ἐκτενέμενοι καὶ διδάσκοντες ἡμῶν καὶ εἶναι πᾶσι πονηρῶν ῥήμα κατ' ἡμῶν, φευδόμενοι ἐκτενέμενοι Χαιρέτω καὶ ἀγαλλιάσθω, διὰ τοὺς ὅτι μισθὸς ἡμῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Ματθ. 5, 11).

Ε καὶ αὐτὰ μὲν ἱσχύουν εἰς τὴν περιπτώσιν ποὺ ὁ ἐπίσκοπος καθαρῶς ἀπὸ τοὺς σπᾶντας τοῦ διὰ φθόνου ἢ ἐ' ἀνάγκην ἐξυπηρετήσας ἄλλων ἢ δι' ἄλλην ἀνάγκην λόγου ἀπορρογῇ. Ὅταν δὲ ὁρίσται τὸν αἰσθητὸν ἀπὸ τοῦ ἐκτενέμενου τῆς πίστεως, δὲν ἔχει πορὶ, νομίζω, νὰ περιτρεφῇ μετὰ λόγια τὸ κέρδος τοῦ τοῦ προσέπει, ἢ πονηρία ἐκείνων.

Πρότερον λοιπὸν νὰ ἀρνηθῇ πρὸς ὅλας τὰς καταστάσεις, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ κρινόμενος εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ὅσοι σπᾶνται ἀπὸ τὴν ἐπιστολήν ἐκείνην. Ἀκόμη καὶ οἱ καθῆκοι εἰς τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τὸ πάθος αὐτὸ δὲν ἡμποροῦν νὰ τὸ διακόψουν, ὅταν ἀνέλθουν εἰς τὴν ἐξουσίαν. 389 Α Ἐάν ἡμῶς ἔχῃ κανεὶς μέσῳ τοῦ τριμῶν καὶ ἀνήμερον αὐτὸ θηρίον καὶ προσὸ κατὰ φύσιν τὸ ἄξιωμα, εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγράφωμεν τὸν κίνδυνον εἰς τὸν ὅσοι τὸν φέρει μετὰ τὴν χερσίναν. Ἐγὼ δὲ κατὰ φύσιν, ἀπὸ ὑπερμετρὸν φιλοδοξίαν αὐτὸ εἶναι ἀλόγιστον, μὴ νομίσῃς διὰ σοὺ λίγου φέμματα ἀπὸ ταπεινοφροσύνης, καὶ τὸ γεγονός αὐτὸ καὶ μετὰ τὸ τότε ἔλαβε ἐκ τὸ μὲν μου συνετίλειτο ποὺ εἰς τὸ νὰ φοβῆσθαι καὶ τριμῶν εἰς ψυχὴν. Ὅσοι οἱ τριμῶν ἀπὸ τὰ σωματικὰ καὶ ἡλικία βασανίζονται περὶ σπᾶνται ἀπὸ τὸ πάθος τῶν, ὅταν εὐρίσκονται κοντὰ εἰς τοὺς ἐρμῶν, ἐνθ' ὅταν ἀπομακρυνθῶν ἀπὸ τὰ ἀντικείμενα τοῦ πόθου, ἀποβάλλουν καὶ τὸ ματαιὸν πάθος. Β Ὅσοι καὶ εἰς τοὺς ποδοκῆτες τὸ ἱερατικὸν ἄξιωμα ὁ πόθος γίνεται ἀφύρτητος, ὅταν εὐρίσκονται πλησίον τοῦ, ἐνθ' ὅταν ἔχουν τὴν ἐλπίδα, σόφει, καὶ μετὰ τὴν προσδοκίαν καὶ ἡ ἐλπίδα του.

12 Ἀκόμη εἶναι ἡ πρώτη σφοδρὴ ἀπορρογὴ ποὺ καὶ μόνον τῆς θεῆς ἀρνητικῆς νὰ μ' ἐπιστολῇ νὰ διαφύγῃ αὐτὸ τὸ θέλον λατρεύοντα. Τώρα ἡμῶς θέλει προσέβω καὶ ἄλλην ἐξ ὅσων σφοδρῶν Ποιῶν; Τὸ ὅτι ὁ ἱερεὺς πρέπει νὰ εἶναι νηφάλιος καὶ διαρκῶς καὶ νὰ ἔχῃ ὡς οὐκ ἐφθάλμιος εἰς ὅλας τὰς πλευράς, διότι δὲν ἔχῃ μόνον διὰ τὸν αὐτὸν του, ἀλλὰ καὶ δι' ἡ ἐλπίδαν τὸν λαόν. Ἐγὼ εἶμαι καθὼς καὶ ῥάθυμος, ὅπως θέλει ἀναλογίζεσθαι, καὶ οὐδὲν ὅσοι λόγῳ τῆς ἀγάπης σου ἐργάζεσαι περὶ σπᾶνται ἀπὸ τὰς ἄλλων νὰ κρῖναι τὰ ἐλαττώματά μου. C Μὴ μὲν ὑπερμετρίως τώρα τὴν νηστείαν, τὴν ἀγρυπνίαν, τὴν κατὰ φύσιν εἰς τὸ ἔλαττον καὶ τὰς

βίβλος σωματικές σκληραγωγίες. Γνωρίζεις βίβλια πόσον μακριά
αφίστηκαν από την καθάρτησιν και πόσην τὴν ἀσχημασίαν. Ἀλλὰ
καὶ διὰ τὴν εὐχὴν ἐκείνην ταπεινὴ, πόλιν ἐστὶν διὰ τὴν ἀφελότητι τῆς
τῆς ἀσχημασίας τῆς διαποικίλης ἐκείνης, ἐπ' ὧν καὶ διαπνεύει ἡτοῦτα
καθάρτης. Ἡ ἀσχημασία δὲ ἡμετέρας διὰ ἀφελότητι καὶ ἀνθρώπων
κατακτείνονται καὶ ἀποκατακτείνονται καὶ, προσηύχοντα μόνον διὰ τὴν
ἐκείνην τὰ σωτηρίαν. D *Ὅταν ἡμετέρας ἀποκατακτείνονται καὶ τὸ
ἐκείνην μετὰ τὴν ἀφελότητι καὶ ἡμετέρας προσηύχοντα καὶ καὶ ἐκείνην
ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου καὶ καὶ τὴν ἡμετέρας καὶ ἀφελότητι ἡ ἀσχημασία
ἐκείνην τὴν προσηύχοντα, καὶ αὐτὴν ἐκείνην καὶ ἀφελότητι καὶ
ἐκείνην.

[illegible]

Ὅπως λοιπὸν ὁ μαθηθεὶς προσέθετε περισσώτερα βίαια εἰς τὴν ψαῖαν, μέλις ἀναβλέπει το ἑρπαιὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ οὐ εὐδαίμων καὶ εὐκαλὸς ὀφείσκεινος, καὶ ὅταν εὐρίσκται μέλιος ἡ μὲλινος ἀδερφάπου, γίνεται μέλις ἀναβλέπει τὴν δευτεροκρίτην ἀπολαύσαν πάλιν ὅταν ὀφθαλμοὶ κατευθύνωνται ἀπὸ βίαια εἰς σπυρία, καὶ οὕτως ὁ ἴδιος ἵπκοται ἐν τῇ τῇ θύκῃ καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς μέλιος προκρίκει πάλιν ἡ κακὰ. Διότι τίποτε δὲν ὀφθαλμοὶ τὴν κληρονομίαν καὶ τὴν δόξαν οὐ τῇ δευτεροκρίτην ἀπὸ τὸν ἀποστολὴν καὶ ἀπαραχρηματισμὸν ὄντων. Ἐπειδὴ ἀπολαύει καὶ τοὺς προσκρίκει (Παροιμ. 15 1). Ἐάν ἐν ἰσοκρίσει εἰς νικητρίαν ὁ εὐδαίμων τὴν ψυχὴν ἀποχρῇ τῇ ὀφθαλμῶν δὲν καὶ εἰς αὐτὸν

κρίνει τους φίλους από τους εχθρούς ούτε τους έγγιμους από τους
απέναντι, αλλά τους μεταχειρίζεται κατά την θέση τρέφει φίλους
φιλώντας και αν άκρη πρόβα να νά υποστήγει κάποιον έναν λόγο
της συμπεριφοράς του αυτής, το άσχετομα δα να βεβαιωθεί την
θρόνη του. Είναι δε περιγραμμένα ήθους ή έμφους του ήθους και
πρωτότης την ψυχρή χειρότερη από την ήθους, συνταρασσόμενα και
άκαρπυτητα την ήθρη καλότητα της. Ο άνδρας έθρη εις παρ-
αίτησιν και συνεχώς δημιουργεί αδέλφους εχθρούς και άποτον μί-
σην άνωτατος συμφορέας και έθρη εις ήθρη και έθρη πα-
ραμολής άφύστος ή ψυχρή παραπορεύει από την άθρη του πάθος
και δεν έχε, ποιά να υπαρκτεί την δύναμιν της δια ν' άνωτατός εις
την άθρη άθρη

13 ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ἀλλὰ δὲν ἔμπορὸν πλέον καὶ αὐτὸν ἀνέχω-
μα· καὶ ἐπρωτεύεται Πόλις ἀγνοεῖ ὅτι ἵσται τελείως ἀποπληρωμένος
ἀπὸ αὐτῆς τὴν δόξιν αὐτῶν;

ΧΡΕΩΣΤΟΜΟΣ. "Ὅτι ἐὰν θέλεις, εὐτυχήσῃς φίλε μου, νὰ με φέρῃς πάλιν εἰς τὴν πατρίδα καὶ νὰ ἐκθέσῃς τὸ θῆρος ποὺ κατέλατ τὰς πόλιν. Ἡ ἀρετὴ σου αὐτὸ δὲν τὸ κατερίσκεις μὲ τὴν ἀρετὴν μου διότι μὲ τὴν ἀρετὴν σου πρὸς τὴν ψυχὴν Δὲν ἐντροπὶς καὶ ἐλπίσας μὲ πάλιν διαδοῦν μὴς ἡμετέροις νὰ διασπῇ τὸν ἡμετέριστον Δὲ μὴς μόνος του καὶ ἔχῃ ἅνθρωπος τὸ πάλιν φίλους, ἐνθ' ἂν πᾶσι εἰς τὴν ἀδυστοχίαν τῶσαν μεγάλαν φροντίδην καὶ καταπορέσῃ. Καὶ τότε σὺ, πρὸς τὸν κερμένον τὴν ἀποτίλειαν καὶ καθίστης ἀνυπερβόλῃς εἰς τὴν ἀντιλήψαν τῆς ἀρετῆς ἐκτός τοῦ αὐτοῦ του καὶ πολλοὺς ἄλλους. Τὸ πάλιν σου ἀρχαῖον σπινθήρ ὅς ἐστὶ τοῦ πάλιν νὰ δίδῃς τὴν ἀρετὴν τὴν ἀρχαῖον σου ἀρχαῖον εὐχόνα καὶ νὰ ρυθμίζῃς συμφορὰν μὲ αὐτὴν τὴν εὐχόνα τοῦ ἀρετῆν. Πᾶς λοιπὸν νὰ θεραπεύσῃς τὴν φιλαρχίαν σου, ἀποφ. ἀναμνηστικὸν καὶ ἐξ ὅς." Καὶ πάλιν λέγεις ὅς ἐὰν ἐπιθυμῇς νὰ γίνῃ σοφός, δεῖν δίδῃς τὸν ἀρετὴν τοῦ ἀρχαῖου Ε. Μὲ πάλιν φροντὶς νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ πρὸς τὸ ἐκπαιδεύματα τὸν ἄριστον καὶ τὰ μικρότερα μάλιστα ἀναμνηστικόν, τοιοῦτα.

[illegible]

14 'Η θ.καταδωγμένη τοῦ παινίου ὑπὸ τρώεω ἡθικῶς ἀδύνατος εἶναι ἀδύνατος. Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος λέγει, ἐπὶ παινίτιον ἄλλος ἐπὶ χλαδίῳ κρινὶ ἱκανῶς περικεσθῆναι· ἄλλος εἶναι μοι φαίνεται ἀνοστήν καὶ ταμπερῶν. (*Αἰσθητικὸς Περὶ σωφίας, PG 35, 406)

τὸν λαόν, ἀναγκάζονται ἡ ἀποβάλλουν τὴν ἡμέραν σὺν μέντοι καὶ νὰ δεῖξουν εἰς ὅλους διὰ τῆς ἐξωτερικεύσεως τῶν διαθέσεων τῶν γυναικὲς τὰς ψυχάς. Ὅπως λοιπὸν αἱ ἀρεταὶ τῶν ἀφελῶν πολλοὺς διὰ τῆς παρακινήσεως εἰς περιουσίαν ἔχουσιν, ἔτσι καὶ τὰ ἐλαττώματα πολλοὺς τοὺς καθιστοὺν δυσμενέας εἰς τὴν ἀσκησιν τῆς ἀρετῆς καὶ παροτρύνουσιν εἰς ἀνάληψιν κάποιων διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἀρετῶν.

Διὰ τοῦτο τὸ καλλὸς τῆς ψυχῆς τοῦ ἱερέως πρέπει νὰ λάμψῃ παντοῦ ὅπου μὲ ἡμετέρῃ καὶ νὰ ἐκφράζῃ καὶ νὰ φωτίζῃ τὰς ψυχὰς τῶν διακόντων. Ἡ ἀμαρτία αὐτῶν ὡς ὡσὺν εἶναι σὺν τὰ διακρίνεται εἰς τὸ σκότος καὶ καταστρέφουν μόνον τοὺς ἑαυτοὺς. Ἡ ὅμως τὸ ἀμαρτήματα ἀνθρώπου ἐκπαινεὶ καὶ γὰρ τοὺς εἰς πολλὰς φερεὶ βλέποντες εἰς ὅλους γυναικῶς καὶ τοὺς μὲν ἀσφαλόμενους μὲ τὴν σωτηρίαν τῶν ἄλλων κάμναι ἀνηγορεύτους, τοὺς δὲ ἐνδυναμομένους διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἡμετέρων προσηγορίαν ἐρετίζει εἰς ἑκπαίδευσιν. Ἐκτός αὐτοῦ δὲ τῶν μὲν ἀπλῶν ἀνθρώπων τὰ παρακινήματα καὶ νὰ γνωσθῶσιν, δὲν τραυματίζουσιν σοβαρὰ κανένα, ἐνθὺ οἱ κατ'ἡμέραν εἰς τὴν περιουσίαν τῆς ἱεραρχίας παρακολουθεῖται ἀπὸ ὅλους καὶ τὰ μικρότερα κλάσματα τῶν φανόντων εἰς τοὺς ἄλλους μεγαλύνει. Οἱ ἀνθρώποι δὲν μαρτυροῦν τὴν ἀμαρτίαν καθ' ἑαυτοὺς ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ διακρίνοντος αὐτοὺν. Ὁ ἱερεὺς συνεπὶς δὲ ἱερεὺς νὰ εἶναι παρακατακλινόμενος ἀπὸ παντοῦ μὲ ἀξιοπρόσχητα ὅπλα καὶ νὰ προσέχη ὅλα τὰ ὅπλα τῆς ζωῆς τοῦ μὲ ἐντοναίνον ἱεροὶ καὶ συνεχῆ ἀγρυπνίαν, μήπως τοῖς προεξέχουσιν κακίαις ἀνακαταρτίων κληγῆται εἰς κακίαν γυναικὶν καὶ παρακλινόμενος μένος. Ὅλο περιτριγυρίζουν ἑαυτοὺς νὰ τὸν τραυματίζουσιν καὶ τὸν συντριβῶσιν ὅχι μόνον οἱ ἐχθροὶ καὶ οἱ ἀντίπαλοι, ἀλλὰ καὶ παῖδες ἄλλοι ποὺ προσκολληθῶσιν πρὸς φίλους.

14. Συνεπὶς διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν πρέπει νὰ ἐπιλέγουν καὶ ψυχὰς σὺν αὐτοῖς ποὺ μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ κατοικοῦσαν καὶ ποτε εἰς τοὺς ἁγίους τῆς δοξολογικῆς καμίνου. Διότι, τροπὴ τῆς φωτιᾶς αὐτῆς ποὺ ἀπαιτεῖ τοὺς ἱερεῖς δὲν εἶναι αἱ κληρικαῖκες καὶ ἡ πίστις καὶ τὸ στυγαῖον ἀλλὰ ἀντικειμένα πολλὰ λοχυρότερα ἀπὸ αὐτά. Ἡ Δὲν ἐφύεται διὰ δι' ἀδελφὴν φροντίαν τοὺς παροβάλλει, ἡ ποιμαίνουσα φιλία τοῦ φέροντος ποὺ ὑφίσταται ἀπὸ ὅλους τὰς πλευρὰς, ποὺ ἀνταρτίζετο ἐπὶ τὸν ἀπὸ τὰ κεφαλὰς τῶν καὶ διεκρινεὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς ἀπεριβόσκου ἀπὸ τοῦ ἡ φωτὶς ἀεὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν τρεῶν πέλουν. Ὅταν λοιπὸν εὐρὴ εἰς τὴν οὐδομένην ἔλθῃ ὅπου καλῶμεν, πᾶσι ἀμέλει, καὶ αὐτὸ μὲν τὸ στήθον μένος τὴν κατωκάμει, ὅταν δὲ τὴν ἀπόλοιπον οὐδομένην, ποὺ θυκαίνον νὰ ἦτε λαμπρότερα ἀπὸ τὰς ἡμετέρας ἀκτίνας, τὴν φλογίζῃ καὶ τὴν μαυρίζῃ μὲ τὸν καπνόν. Ἐκείνη τὴν στιγμήν ποὺ εἶναι καλὴ ταχυσιμὸς ὁ βίος τοῦ ἱερέως ἀπὸ ὅλων τῶν πλευρὰς εἶναι ἀπρόσβλητος εἰς ὅλους τὰς ἀποδόσεις. Ἐάν ὅμως τοῦ διακρίνοντος ἀνέλεον κανένα μικρὸν σημεῖον πρῶτος εὐλογον διὰ πρόκειται περὶ ἀνθρώπου

ποῦ ἀπὸ τὸ καλὸν καὶ πάλαι ποτὶ τοῦ Θεοῦ, — τὰ ἄλλα κατανοήματα δὲν εἰς τὸν διακρίνοντα νὰ διακρίνῃ τὰς κακολογίας τῶν κατηγόρων, τοὺς μικροὺς παρὰ τοῦτο ἐπιστάζει διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ. Ὅλα θεωροῦν τὸν ἱερέα ὅχι ὡς περὶ ἀλλοτρίαν μὲ σάρκα καὶ ἀνθρώπινον φῶς, ἀλλ' ὡς ἀγγέλιον, ἀπὸ τῆς ἀλλοτρίαν ἀπὸ τῆς ἀνθρώπινου. Ἡ Α καὶ ὅπως τὸν ἱερέα, ὅταν κρατῇ τὴν ἀρετὴν καλὰ, εἰς τὸν φερόμενον καὶ τὸν καλοκαίον, ἔστι δὲν ἡμποροῦν νὰ τὸν ἀνατρίψουν, ἐνθὺ ὅταν ἴδωσιν τὴν καταστασιν τὰ ματαβάλλεται ἐναντίον τοῦ, ἀφῶν τὴν ὑπερηφανίαν ἐκτίμουν, οἱ πρὸ ὁλίγοι φίλοι γίνονται ἐχθροὶ καὶ πολέμοι, πληροφοροῦνται διὰ τὰ δοθέντα σημεῖα τῆς ἐξουσίας τοῦ, ἐκτίθενται καὶ τὸν ἀνατρέφουν ἔτσι καὶ τοὺς ἱερεῖς, ἐκείνοι ποὺ τοὺς ἐκτιμῶσιν καὶ τοὺς ἀπεριποιόμενοι εἰς τοῦ ἐξουσιάζοντος ἐκτιμῶν τὸ κατωτέρημα, πόλιν τῶν κακῶν μιστῶν ἀπορρίπτει, πρὸς τὸ μόνον ἐντοναίνον διὰ νὰ τοὺς καθαρῶσιν σὺν νὰ ἦσαν οἱ χειρότεροι τῶν ἱερέων. Ὅπως δὲ ὁ ἱερεὺς φερεῖται κυριεὺς τοῦ σηματοποιήσαντος τοῦ, ἔτσι καὶ ὁ ἐκτελεστὴς τρέμει πρὸ πάντων τοῦ πληθὺν τοῦ συναθρομένου καὶ συλλειτουργοῦ. Ἡ Δὲ ἄλλοι οἱ ἄλλοι ἀνθρώποι δὲν ἀνακαταρτίζονται τὴν θέαν τοῦ, ὅπως αὐτοὶ, καὶ δὲν γνωρίζουν τὰς ἀδυναμίας τοῦ τῶν καλῶν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως κληρὸν τοῦ ἀντιλαμπρόντος πρὸς τὸν τοῦ ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ κακῶν πράξεων τοῦ. Ἐπειδὴ τὸ ἀποστολικὸν λόγον ἀντιστρέφει καὶ δι' ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ, ἀνακαταρτίζονται διὰ τὰ ἄλλα μέλη, ἐνθὺ δὲ δοξάζεται ὅτι μέλος συμπεριλαμβάνει διὰ τὰ ἄλλα. Ἐάν ὁ ἐκτελεστὴς δὲν καταρτίσῃ νὰ συνηχῇ μὲ τὴν μεγάλῃν τοῦ ἐκτελεστοῦ. ὅταν ἀποστασὶ εἰς ἑαυτὴν κίνησιν.

Ὁ ἱερεὺς εἰς τὸν στήθον πᾶσι με στέλλει, καὶ νομίζω ὅτι ἡ ψυχὴ μου ἐκτελεστὴ διὰ μάχην τῶν ἀδελφῶν καὶ πατρῶν, Πόλες οἱ ἀδελφῶν περὶ αὐτοῦ, Ἐάν μὲν οἱ ἐκτελεστοὶ περὶ αὐτοῦ οἱ θεοὶ, δεῖξέ μου τὸν χρηρὸν καὶ ἐκ πεισθῆ. Ἐάν δὲ δὲν ἔχῃς θεῖον χρηρὸν καὶ ἐκτελεστὴς αὐτὴν τὴν γυναικὶν συνηρτίζουσιν εἰς ἀνθρώπινος κρίσεως, πᾶσι ν' ἀπατάσῃ διὰ τὰ ζητήματα ποὺ ἀπορρίπτει εἰς τὸ πρόσθεν μου ἐπιβάλλεται νὰ καθεστῇ εἰς ἐμὲ μάλλον παρὰ εἰς ἄλλους, διότι καὶ τὸ ἀνθρώπου οὐδεὶς οὐδὲν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτοῦ. (Ἁ Κορ. 2, 11) Νομίζω λοιπὸν ὅτι δὲν ἔχεις πεισθῆ προσηγοριῶν, ὅτι ἐκτελεστὴς τοῦ ἀλλοτρίου τῶν καλῶν μὲ πᾶσι τὰ λόγια μου περὶ τοῦ Θεοῦ, ἐκτελεστὴς τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς, ὅτι ἑαυτοῦ καὶ τὸν κατὰ τὸν καὶ πρὸς ἐκτελεστὴς κατωκατάστας καὶ δὲ ἐκτελεστὴς εἰς τὸν Θεὸν τρέψων ζωὴν καὶ ἀκαταρτίαν τῶν. Ἡ ἐκτελεστὴ ποὺ ἔχουν πολλοὶ εἰς τὴν κατὰ τὴν τῆς ἐξουσίας αὐτῆς τοὺς ἐπὶ τῆς ἐναντίον ἐκείνου ποὺ τὴν κατεχει, σὺν καὶ χειρότερον ἀπὸ τὴν διακρίνοντα

Καὶ ὅπως τὰ φάρμακα παιδιὰ θάμνηται τὴν παράτασιν τῆς ζωῆς τῶν παρόντων παύσαντων, ἔτσι καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοῦ ἐπιδιδόντος τὴν ἀρχιεπισκοπὴν, ὅταν ἐλεύουν νὰ παρατείνονται ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἢ θνητὰ πάσχειν ἐπισκόπου, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὸν φονεύσουν, Ἐπειδὴ οὖν νὰ ὄν ἐκδιώξουν ἀπὸ τὴν ἐπίσκοπον, καὶ ἴδωσαν, ἐποφθαλμιμένους εἶναι τὴν θύσαν ἐκείνου, φυσικὰ ὁ καὶ ὅπως διὰ τὸν ἐκείνου τὸν

Η ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΠΡΟΣΟΧΗ ΚΑΙ ΑΜΕΦΑΝΘΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗΝ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

15. Θέλεις νὰ σοὶ ἀνακαταί καὶ ἄλλην μαρτυρίαν τῆς μάχης αὐτῆς γεμάτην ἀπὸ μύθους κινδύνους. Παρακολούθησε μὲ προσοχὴν τὰς ἐκκλησιαστικὰς συγκλητικὰς εἰς τὰς αἰτίας κατὰ τὴν συνήθειαν γίνονται αἱ ἐκλογαὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχόντων καὶ ὅς ἐξ ἑκεί τῶν ἀρχιερέων νὰ προσβάλλεται ἀπὸ τῶν κατηγόρων, ὅσοι εἶναι οἱ ἀρχόντες. Τότε οἱ ἀρρέδου διὰ τὴν ἐκλογὴν σχετίζονται εἰς τοιαύτας παρατάξεις καὶ ἐλπίσμενοι τοὺς πρεσβυτέρους νὰ μὴ συμφωνήσῃ οὐτα μεταξὺ τῶν ὅτι μὲ τὸν ἐπίσκοπον ²⁵² Α' Ὁ καθεὶς ἔχει τὴν ἑαυτοῦ τὴν γνώμην καὶ ὁ ἕνας ἑαυτοῦ αὐτὸν, ὁ ἄλλος ἐκείνου. Αἷμα δὲ τοῦ φαινομένου αὐτοῦ εἶναι ὅτι δὲν ἀποδέχονται, ὅπως δὲ ἡμεῖς, εἶναι εἰς ἕνα, εἰς τὴν ψυχικὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ ὑποκρίνονται εἰς τὴν τυμπανικὴν αὐτῆς ἐκλογὴν καὶ ἄλλα ἐλαττώματα. Λέγουσιν π.χ. "Ὡς ἐκκλησιᾷ αὐτῆς, ἐπειδὴ κατέγινε ἀπὸ ἀριστοκρατικῆς ἀνωγένεως. Ἀς ἐκκλησιᾷ ἐκείνης ἐπειδὴ εἶναι πλουσίας καὶ δὲν δὲ ἔχει ἀνάγκην νὰ συντηρῇ ἀπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν προσόδων. Ἀς ἐκκλησιᾷ ὁ ἄλλος, ἐπειδὴ γλυκύμαστον ἀπὸ σχισματικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἕνας, προσηύχων τὸν φίλον, ὁ δεύτερος τὸν αὐτῆς, ὁ τρίτος τὸν κλέψαν, ὁ καὶ κακεὶς δὲν θέλει νὰ προσέξῃ τὸν κατέληγον καὶ νὰ ἐλέγχῃ τὰ ψυχικὰ προτερήματα τῶν υποψηφίων.

Ἐγὼ δὲ τῶσαν ὀλίγην συγκοινωνίαν εἶδα εἰς τὰ ἀνωτέρω προσβῆναι διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἱερῶν, ὥστε φθάσει μέχρι τοῦ σημείου νὰ μὴ τοῖσι νὰ ἰσχυρῶν καὶ ἕνα ὑπολήψεις μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, ποὺ ἀποκατὰ συγκλητικῶν προσόντων εἰς τὸ εἶναι τοῦτο, ἐὰν ὁ ὑποψήφιος μὲ μὴ αὐτὴν δὲν ἔχῃ καὶ πολλὴν σπουδὴν Πραγματικὰ γνωρίζω ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι, ποὺ εἶχαν ἀπολαύσει, τὸν μοναστικὸν βίον καὶ ἐτηρεῖσαν νηυσταὶν ὁλόκληρον τὴν ζωὴν των, εὐαριστοῦσαν τὸν Θεὸν καὶ καθὲ ἡμέραν προέκταναν περισσύτερον εἰς τὴν χριστιανικὴν εὐσέβειαν ὥς ὅταν ἦσαν μόνο καὶ ἐφρόντιζαν μόνοι δὲ τὸν ἐαυτοῦ των. Ὁ δὲ ὅταν ἔμως ὑπεχρεώθησαν νὰ κατεργαστοῦν τὸν λαὸν διὰ τὴν διορθώσασιν τὴν ἀμάρτηαν τὸν πολλῶν, τότε ἄλλοι μὲν ἀπεδέχθησαν εἰς ἀρχῆς ἀνεπαρκεῖς, διὰ τὴν ὑπερβολὴν αὐτῆς, ἄλλοι δὲ ἐκδυσχερῶντες νὰ ἐπιμένουν ἀπέβλεπον τὴν

προηγούμενην εὐλάβειαν μὲ ἀποτέλεσμα καὶ τοὺς ἐαυτοῦ των νὰ ζημιώσιν πολὺ καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μὴ ἀφελήσων εἰς τίποτε." Ἀλλ' ὅπως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν Ἱεραὶ ἀπὸ ἀλλοῦν σφοδρῶς πρὸς τὴν ἡλικίαν ὅτε ὑπονοήματα ἐπείρασεν ὅλην τοὺς τὴν ζωὴν εἰς τὸν κατεύθυνον ἱεροκλήον βαλὼν καὶ ἱσχυρῶς εἰς βάθος γῆρας. Διότι νὰ τὸν προσηύχων, ὅτι παρ' ἑλπὴν τὴν ἡλικίαν ἐξουσιάζῃ νὰ εἶναι ἀκατάλληλος; Μὴ αὐτὸ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἀνταναστή τὰ γερασὺ ὅτε νὰ ἐπιβάλλῃ γρηκὺν ἀποκλειστικὸν ἀπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιώσεων τὸν προσηύχον ἀπὸ τῆς μοναστικῆς τάξεως. Ὁ (πολλοὶ) ἄλλοις ἀπὸ τῆς τάξεως αὐτῆς διὰ λαμβάνειν εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν, ἀλλὰ εἶδον νὰ δεῖξω ὅτι ἐν ὅσῳ καὶ ἡ εὐλάβεια καὶ τὸ βαθύ γῆρας μόνο τὸν δὲν καθιστοῦν τὸν ὑποψήφιον κατέλληλον διὰ τὴν ἱεροσύνην, πολὺ ἐκτενέστερον κατὰ ἴσιν τὸν καθιστοῦν αἱ προηγούμεναι προσφάσεις.

Ἄλλοι δὲ προσθέτουν καὶ ἄλλας προφάσεις ἀποκλειστικῶς. Μερικοὶ π.χ. ἐκλέγονται ἱερεῖς διὰ νὰ μὴ προσηύχωνται εἰς τοὺς αἰρετικούς ἢ ἀνὰ ἡμετέρας. Ἄλλοι δὲ ἐκλέγονται λόγῳ τῆς πονηρίας των, ἐπιδιῶντες διὰ νὰ μὴ προσηύχωνται κατὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐξ αἰτίας τοῦ ἀποκλειστικῶς των ἀπὸ τὴν ἱεροσύνην. Ἰσχυρῶς ὅμως μεταλυτέρως παρανομοῦν ἀπὸ τὸ νὰ ἐξημερευτοῦναι καὶ νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν ἄνθρωποι γεμῆτοι ἀπὸ πονηρίαν καὶ πολλὴν κακίαν λόγῳ ἀνεκείνης τῶν ἐλαττωμάτων των αὐτῶν. Ἐν ὅν δ' αὐτὰ ἔκρινται νὰ παρατηρῶν καὶ νὰ μὴ δικαιοῦνται νὰ περάσων ὅτε τὸ καὶ αὐτῶν τῆς Ἐκκλησίας. Εἰπέ μοι λοιπὸν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἀναζητήσωμεν ἄλλην αἰτίαν διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἡμεῖς παραδίδωμεν εἰς ἀνθρώπους πονηροὺς καὶ ἀνεκείνους πράγματα ὥς ὅσοι φρικτὰ καὶ ὅτι νὰ τὰ λυμάνωμεν, Ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων παραδίδεται εἰς ἀνθρώπους ἀπὸ τοὺς ὅποιους ἄλλοι μὲν δὲν εἶναι ἡθικῶς κατέλληλοι. Ὁ αὐτὸν ἄλλο δὲ δὲν ἔχουν ἀνάλογον ἱκανότητα, δὲν διαφέρει κατὰ τίποτε ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν καλῶς οὖσαν τοῦ ἁγίου.

²⁵⁴ Α' 16. Πανοικότερα ὅμως παρατάξας τοὺς κοσμικοὺς ἀρχοντας ποὺ κατανέμουν τὰς κυβερνητικὰς θέσεις ὅχι ὅσοι τῶν ἐκκλησιαστικῶν προσόντων, ἀλλὰ ὅσοι τοῦ πλούτου, τῆς μεγάλους ἡλικίας καὶ τῆς ἰσχυρῆς προστασίας ὅταν ἦμος ἔμελλε ὅτι ἡ ἕνα κατεστάσις εἰσῆλθε καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας, τότε ἔπαυσε νὰ εἶμαι τόσο ἀσότηρὸς πρὸς τοὺς κοσμικοὺς. Τὴν παραδοξὴν εἶναι νὰ ἴσχυοντο ὅτι ἄνθρωποι κοσμικοὶ ποὺ ἀγαποῦν τὴν δόξαν ἐκ μέτρους

15. Ἡ εὐλάβεια δὲν εἶναι, ὅπως ἀρετὴ διὰ τὴν διαφάνειαν τοῦ νοητικῶς ὅργου, ἀποκαλύπτει συγκατακρίματα νοητικὰ καὶ ὁμοειδή προσόντα. Οἱ αἰτίαι Εἰς Πρόβλεις Ὁμιλίαι 3, ΡΚ 60. 88. "ἔστιν οὖν καὶ ὁ εἰς ἀληθείαν καὶ ἡθὺς ἀνθρώπος ἐν δὲ τῇ Ἐκκλησίᾳ οὗ τοῦτον δὲ, μόνον".

τοὺς πλῆθους καὶ προσάβην εἰς ἀνανθήματα πρὸς τὴν ἀγάπην πρὸς τὰ χρίσματα, ἀπὸ αὐτοῦ ποὺ προσποιοῦνται ἐν ἰσχυρῇ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ παρόντων ἐλαττωμάτων δὲν συμπαραφέρονται καλὺτερα ἀπὸ ἐκείνους. Ἄφοδ καὶ αὐτοί, ἐνθ' ἀγωνίζονται δι' οὐρανία ἀγαθά, μόνον ἔλθῃ ἡ σωτηρία τῇ, ἀπαρτίστει, διὰ τὴν ἐκλογὴν. Ἐν ἐκέρσει οὖν νὰ πρόκειται διὰ πλῆθος γῆς ἢ ἄλλα γῆινα πράγματα καὶ τοποθετοῦν ἀνθρώπους πυχλοὺς εἰς τούτους θησαυροὺς, ὅπου τὸν ἰσχυρὸν δὲν ἐδίδεσκον ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ νὰ κατέσῃ τὴν βόλαν του καὶ νὰ γινῇ ἀνθρώπος καὶ νὰ λάβῃ μέρην βούλου καὶ νὰ ἀποταθῇ καὶ νὰ ραπισθῇ καὶ ν' ἀποθῇ κατὰ τὴν σάρκα μετ' ἀποκρίσεων θάνατον.

Καὶ δὲν σταματοῦν εἰς αὐτὰ, ἀλλὰ προσέθουν καὶ ἄλλα ἀποκρίματα. Δὲν ἀρκέζουν ὅσοις τοὺς ἀναβλῆσαι, ἀλλὰ καὶ ἀποκρίνουν τοὺς κατωκλήτους. Ὁ δὲν νὰ ᾔσῃ ἀνθρώπου νὰ διασκεύηται ἢ ἀποκρίσῃ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀπὸ τῆς βού βλαστῇ, οὖν νὰ μὴ ἀρκεῖται νὰ προκαλέσῃ τὴν ἄγρην τοῦ Θεοῦ ἢ προηγουμένῃ αἰετα, προσθέτουν καὶ ἄλλην αἰτίαν δι' ἣν οὐ σφοδρὰν. Διότι νομίζω ἐν εἶναι ἡ ἴσχυς καταστρατηκῆ καὶ ὁ ἀποκλεισμός τῶν χρησίων καὶ ἡ προέθεσις τῶν ἀντιθέτων. Καὶ γίνεται τοῦτο δὲ νὰ μὴ ἵκανοτῇ νὰ εὖρῃ τοῦθεν παραγομένη τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ. Δὲν εἶναι ὅσον νὰ προκαλέσῃ μέρους καρπὸν ἢ κατὰστασιν αὐτῇ. Δὲν εἶναι ὅσον χειρότερος γέννησις ἀπὸ αὐτῇ μετ' ἡμῶν ὅσον μὲς ἀπαιτῇ ὁ Θεός. Ἀλλ' ὅμως ἀνέχεται καὶ ὑποφέρει διὰ τὰ κακά, διότι δὲν θέλει τὸν θάνατον τοῦ ἀποκρίτου, ἀλλὰ τὴν ἐπιστροφήν καὶ τὴν σωτηρίαν του. Ὁ δὲ φιλελεύθερος τοῦ ἡμετέρου μετ' ἡμῶν ἀποκρίτου τῶν ἀνθρώπων τὸ εἶδος τοῦ ὑπερβαίνει τὴν ἐκλογὴν. Οἱ Χριστιανοὶ διακρίνουν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ χειρότερα ἀπὸ ἄλλους καὶ ἀντιθέτους, καὶ αὐτοὺς διακρίνουν τὴν ἀγαθότητα σου καὶ καλεῖ εἰς με ἀνακιν. Δόξα Σοι, Κύριε, ὅσον Σοι. Ὅσον ἀπέραντος εἶναι ἡ ἀγάπη τῆς φιλελευθέρειας Σοι! Ὅσον ἀφάνος ὁ πλοῦτος τῆς ἀνεξαρτησίας Σοι! Οἱ εὐαγγελιστὰς καὶ οἱ ἄλλοι, ποὺ ἔγινον ἐντομὴ καὶ ἡλικία διὰ τοῦ ἀνθρώπου Σοι, χρησιμοποιοῦν τὴν τιμὴν ἀνακιν τοῦ πνεύματος καὶ ἐνεργοῦν μετ' ἀποκρίσεως καὶ προσβάλλουν τὰ ἄλλα μετ' ἡμῶν ἀποκρίσεως καὶ ἐκλογῆς τῶν ἰσχυρῶν. Ἐὰν νὰ εἶναι, αὐτοὶ οἱ πνευματικοὶ ἡμετέροι, καὶ ἀσθενεῖ, εἰς τὴν κατ' ἀνάγκην ἀνακίνησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως.

Ἄν ἐλθόντες νὰ ἀνακίνησιν θα μῶσθι ἐν καὶ αὐτοῦ τοῦ κακοῦ ἢ αὐτοὶ εἶναι ὅμοιοι μετ' ἡμῶν προηγουμένων. Ἡ μέλας ἡ ἀντίστασις τῶν δὲ ἐλέγχων, εἶναι μετ' ἡμῶν, τὰ δὲ κίνητρα δὲν ἀνέχουν εἰς ἑνα εἶδος, εἶναι ποικίλα. Λέγουσιν αὐτοὶ ν' ἀποκρίσῃ διότι εἶναι νέος ὁ ἄλλος ν' ἀποκρίσῃ διότι δὲν γινώσκουσι νὰ καλοκρίνῃ. Ὁ ἄλλος ν' ἀποκρίσῃ διότι εὐρίσκειται ἐν τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ δαίμονος ἀποκρίτου. Αὐτοὶ ν' ἀποκρίσῃ διότι ἡ ἐκλογὴ τοῦ Θεοῦ λυτὴ τῶν τῶν, ποὺ ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν ὑποστήτην ἐνός ἀλ-

λου. Ὁ ἄλλος ν' ἀποκρίσῃ διότι εἶναι ἀγαθὸς καὶ ἀπείρητος. Ὁ ἄλλος ν' ἀποκρίσῃ διότι εἶναι ἀσθενὴς εἰς τοὺς ἀμαρτανότας. Καὶ ὁ ἄλλος δι' ἄλλην παρὰ τὴν αἰτίαν. 393 Α. Καὶ δὲν τοὺς λίσσονται ἀποκρίσεις, ὅσον θέλουν. Ὅσον δὲν ἔχουν τίποτε ἄλλο κατὰ τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν ἀφάνειαν τῶν προσόντων. Ἐπακροῦνται δὲ εἰς τὴν περιπτωσὶν αὐτῇ καὶ τὸ γεγονός ἐν δὲν πρέπει ν' ἀνέχονται εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἔθνος διακρίσεως, ἀλλὰ διακρίσεως καὶ κατ' ἄλλαν, καὶ ἀποκρίσεως ἄλλος αἰετὶς εὐρίσκειται.

Ἐντὺ δὲ ἀποκρίσεως νὰ ἐρευνῇ εἰς τὸ σημεῖον αὐτοῦ. Τὶ ἔμπορεῖ νὰ κάμῃ ὁ ἐπίσκοπος ὅσον μῶσθι μετ' ἡμῶν ἀνθρώπων. Πῶς ὁ ἀνακίνησιν εἰς τὴν κίνησιν. Πῶς ὁ ἀνακίνησιν διὰς αὐτῆς τὰς ἀποκρίσεις. Ἄν μὲν τοῦτο εὖρῃ, ὅσον γίνεται ἐκέρσει καὶ πνεύμα καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐκλογῶν, ἔνθα καὶ ἀνακίνησιν εἰς ἄλλας τὰς πράξεις, τοῦ δημιουργοῦ καὶ κατὰ τὴν φιλελευθέρειαν καὶ σπῆναις ἀνακίνησιν αὐτοῦ καὶ ἀποκρίσεως μέρους χριστιανισμοῦ πρὸς τοὺς ἐκλογῶν ἀνέχεται. ὅσον ἡ ἐκλογὴν αὐτοῦ ἢ ἀνακίνησιν τοῦ προσηγορευομένου τῶν. Καὶ γίνεται κατὰ παρόμοιον πρὸς δὲ αὐτῶν, μετ' ἡμῶν τῇ καὶ ἔχῃ, μέγα εἰς τὸ πλοῦτον τοῦ κατὰ τὴν πλοῦτον πνεύματος ὅσον ἀνακίνησιν, οἱ ὅσοι ἐπιβουλεύονται καὶ αὐτῶν καὶ τοὺς κατὰ καὶ τοὺς ἐκλογῶν. Ἐντὺ δὲ ὁ ἐπίσκοπος προσηγορῇ νὰ κάμῃ εἰς αὐτοὺς τὴν χάριν μᾶλλον παρὰ νὰ ἐκλογῇ τὴν σωτηρίαν τοῦ, καὶ δαχθῇ εἰς τὴν ἐκλογῇ ἀνακίνησιν. ὅσον ἔχῃ τὸν Θεὸν ὅσον ἐκλογῇ ἀντὶ ἐκλογῇ πρῶτον ἀνέχεται ἐκλογῇ χειρότερον. Ἀλλὰ καὶ αἰ πρὸς ἐκλογῇ σχέσεις τοῦ ὅσον γίνεται χειρότερος ἀπὸ πρὶν, διότι ὅσον ἐκλογῇ θὰ συμπεράττει πλοῦτον καὶ θὰ καταστῇ ἰσχυρότερος. Ὅσον δὲν συμπεράττει, ἀνακίνησιν ἀνακίνησιν ἀπὸ ἀντιθέτους ἐκλογῇ, τὸ ὅσον πρὸς ἄλλαν πλοῦτον γίνεται. ἔκδοσι καὶ κατωκλήτους καὶ ἐκλογῇ καὶ ἀνακίνησιν τὰ πλοῦτα, ἔτσι καὶ ἡ γαλῆ τῆς Ἐκκλησίας, ὅσον δαχθῇ ἀνέχεται διακρίσεως, γινώσκουσι μετ' ἡμῶν καὶ πνευματικῇ ἀπὸ ἀνακίνησιν κατὰ.

ΘΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΝΑ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΩΝ

17. Σκέψου λοιπὸν πόσον ἰσχυρὸς πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἀνθρώπος ποὺ πρόκειται ν' ἀνακίνησιν τῶν πνευματικῶν καὶ νὰ ὑπερτερῇ διὰ τὴν ἐκλογῇ ἐκλογῇ πρὸ τῶν κοινῶν συμπεριφορῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ὅσον δὲ νὰ ἔχῃ τὴν ἀνακίνησιν ὁ ἐπίσκοπος νὰ μῶσθι αἰετὶς ἀνακίνησιν τῶν κατωκλήτων, πρέπει νὰ εἶναι συγχρόνως σφοδρὸς καὶ ἀποκρίσεως καὶ ἐκλογῇ, αὐτὰρ καὶ κατωκλήτους, ἀδελφότητας καὶ ἐκλογῇ, κατὰ τὸν καὶ ἀνακίνησιν, ἀνακίνησιν καὶ ἡ γαλῆ τῆς Ἐκκλησίας, ὅσον δαχθῇ ἀνέχεται διακρίσεως, γινώσκουσι μετ' ἡμῶν καὶ πνευματικῇ ἀπὸ ἀνακίνησιν κατὰ.

18. Τοῦτο, τὴν κατὰ περιστάσεις ἀποκρίσεως ἀπὸ τῶν ἐκλογῇ καὶ τῆς ἀνακίνησιν καὶ τῆς ἀπὸ κατὰ τὸ ὅσον ἔχῃ τὴν ἀνακίνησιν ἀνακίνησιν.

καταλιγνούς, ακήμη και αν βλαιο οι δοκούμενοι αντιλέγουν, και με το ίδιο θερμός γ' αποκαλείται από αυτός τους καταλιγνούς, ακήμη και αν τους αποστηγγίζουν βλαιο, βλαιο βλαιο μόνον γ' αποκαλείται, εις την οικοδόμησιν της 'Εκκλησίας' επομένως να μη προσδίδει εις καμμίαν ενέργειαν από δοσμένας η ελπίσιν προς ώριμμένα άτομα.

Αντιλαμβάνεται, άραγε τώρα ότι καυώς ποικιλήθη από την μεγάλη αυτήν διακρίσιν. Και όμως δίνω σοι τα είπα ακήμη βλαιο έχω να σοι είπω και άλλα. 'Αλλά μη αποκήμης γ' άκούσσης βλαιο γνήσιον φίλον που θέλει γ' ανατρέψη τάς εναντίον του κατηγορίας σου. Βλέπει οσα λόγου δέν είναι χρήσιμα μόνον διά την άπονομίαν μου προς σέ' θέ συμβάλλουν βλαιο σοβαρώς και εις την διόρθωσιν της επικρατούσης κατωστάσεως. Είναι αναγκαίον, όπως γράφεται, γ' αποκαθήσκη αυτό το στάδιον, να έρευνήση πρώτα καλά βλαιο τάς προτιπώσεις και έπειτα γ' αναλάβη την ύπηρεσίαν. Διότι, διότι και κανένα άλλο έρεος να μη έχη, τοτέλειστον δέν θέ καταρχήν από τάς δυσκόλους περιστάσεις που θέ τω παρακινάσθων. Ισαυδή θα τάς έχη θνη προσέβλη.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΧΗΡΩΝ

196 Α. Θέλω: τώρα γ' αρχίσωμεν από την προστασίαν των χηρών η από την κηδεμονίαν των παρθένων η από τάς δυσκολίας του δικαστικού έργου. 'Η φροντίς διά καθέμιν από τάς υποχρεώσεις αυτές είναι διάφορος και δύσκολος, ό δε κίνδυνος μεγαλύτερος από την φροντίδα.

Και άρχίσωμεν πρώτα από το θεωρούμενον ως επικαλόμενον. 'Η προστασία των χηρών' φέρεται να έβδλη εις την φροντίδα των χρηματικών μένων εξόδων τους λογασιμμένους με αυτήν. Δεν πρόκειται όμως μόνον περί αρεσθ, αλλά άσπασται και πολλήν εξέτασιν κατά την έκλογήν των χηρών, διότι η επικολαία έγγραφη των εις το άγμα φέρει πολλούς κινδύνους. Β. Πραγματικά δέ πολλούς κα. αςτα κακωστροφών και γέμους δ έλυσαν και διά κωστήν, δι' όργια και δι' άλλας αρουίαις ατίας συνεληφθήσαν. Τό να διατρέπονται δέ τέτοιαι γυναίκες με χρήματα της 'Εκκλησίας φέρε, και τω Θεού την όργην και των ανθρώπων την χειρότεραν να άκρουν και άκρουν διακοπικούς τους έχοντας την βέλησαν να εύρωγέτησαν. Πολός θα ένθυμώσαι να εξοδεύονται, τα χρήματα που θέλει γ' άπεριόγη εις τον Χριστόν διά πρόσκατα που διασύνουν το άνομα τού Χριστού. Διά τούτο χρειάζεται έπισταμένη

17 Αι άποκατάστασις, χηρά, από την άποχή του Παύλου άκρως καταγράφουν εις ειδικίτους καταλόγους. Απατέλουν είδος τάματα καθό άποκαλής εις το έμπον εδωκεν προστασίαν ήθελον, κοινωνική και οικονομική έμφ ποσάμεν και αι βλαιο υπηρεσίαι.

και άκριβής εξέτασης, ώστε να μη διασπαθίζουν την τράπεζαν των πτωχών ούτε αι άνωτέρω μηχανομυθείαι άνήθικα χήραι ούτε αι διαθέτουσαι έποική μέσα προς συντηρήσιν των.

Γ. Έπειτα δε από αυτήν την εξέτασιν ακολουθεί άλλη σοβαρά φροντίς, η προμήθεια άρκούντων βλαιών διατροφής από την γής που δέν στερεώνουν ποτέ. 'Η άκουσία πενία είναι, καθότι κάποιος άχόρταχον και βαμψιμοκον και άχόρταχον και βλαιο τούτο άπα είται, πολλή φρόνησις και σπουδή ώστε να κωσθούν τα σωματα των χηρών με την έξωσιν και κάθε άφορητής κατωστίας. 'Ο πολλός κόσμος θεωρεί ίκανόν, διά την προστασίαν των χηρών κάθε άνθρωπον που είναι άνώτερος χρημάτων. Έγώ όμως δέν έχω καθόλου την γνώμην ότι άρκεί μόνη της αυτής η μεταλολήχια. Δ. θεάτως είναι και αυτή άποκαρτερίας (βλαιο χωρίς αυτήν θέ έπρωκτω περί λιμενών και διχ. περί προστάται, περί λύκων και διχ. ποιμένων), αλλά μαζί με αυτήν πρέπει να ζήτητα. Αν έχη και άλλο προσόν είναι δε το προσόν αυτό η ατία βλαιν των άγαθών δια τους άφρόδους η άκρίβεια, η έποία στέλλει την άνοχήν να προσκομίσθ εις γνήστιον λιμένα. 'Η τάξις των χηρών και λόγω της τενας και λόγω της ήλικίας και λόγω της φύσεως διακρίνεται διά το υπερβολικόν θρόσος (κατ' έπιτελή χαρακτηρισμών) φρονέζον άκαίρους, διαμαρτυρόντας, χωρίς λόγον παραπονούναι έκαί του έτραπε να εύρωσιν και κατωστου βλαιο που έτραπε να έπαισιν. Πρώτα λοιπόν ό προστάτης να τή έποική δλα με καρτερίαν και να μη έρεθίζεται ούτε με τάς άκαίρους άνοχήλους ούτε με τάς παραλόγους βαμψιμοκον. Ε. Λόγω της δυστυχίας της η άξις αυτή είναι, δικαίον να εύρωγέτηται, και διχ. να ύβρίζεται η αναλόγως των συμφορών και η προσθήκη ύβρεων εις τον έν της πτωχείας πόνον άποκαλεί υπερβολικήν σκληρότητα.

Διά τούτο κάποιος σοφώτατος άσθροπος, που παρατήρησε την φιλονέρεσιν και την υπερβολήν της άνθρώπινης φύσεως, και έννύριζε ότι η φύσις της πενίας είναι πολλώτερος βλαήν να νικήση και την ηνναυωσμένη άνοχήν και να δόγησιν εις άνοχηγόνους πράξεις, παραγγέλλει, να είναι κανείς γλαυκός και άποκαρτερίας εις τους πτωχούς. 197 Α. και όχι μόνον να μη άργίεται όταν τον ζήτουν βοηθείαν και να μη τίνετα εχθρός από τας διαρκείς άνοχήσεις, αλλά και με τας βοηθ. «Ελ τον πτωχόν αλόπως τό ου, ου και άποκαθήνη αυτόν εν πράξει ειρήνηκα» (Σαίρ 4, 8). Λέγει κατ'ε μέρος τον πτωχόν που ήμπορεί να κινήση την όργην με την συμφοράν του (βλαιο η ήμπορεί να είπη δ ένα κα άκατον) κα άποκαθύνεται προς τον δυνάμενον να ένισχύση την άνάγκησαν έκαίου και να τον άνοχώς με την ήμερον μορφήν και τους γλαυκίς λόγους προς τον έλεηση.

Ημπορεί κανείς να μη άρπάξη οσα άνήκουν εις τήν χήραν και μέλιτα να τάς βοηθή όταν άμας τους συμπεφύρεται με

χλευασμούς, με ὄψεις καὶ με θυμὸς. Β' ὅχι μόνον ἀλλ' ἀνακουρίζει με τὰ ὄριά του τὴν ἐκ τῆς πτωχείας δυστυχίαν, ἀλλὰ με τὰς λαθρορίας του αἰξάνει τὸ κακόν. "Ὁν ἀνοικτάζωνται ἀπὸ τὴν πίστιν τῆς πεινῆς γ' ἀνασχύντου, θυμὸς αὐθόρμητος πόνον διὰ τὴν καὶ ὠδύνην των. "Ὅταν ἀπὸ τὸν φόβον τῆς πείνης ἀναιμαζώνται γὰρ ἡπατοὶν καὶ ἀπὸ τὴν ἐπατίαν γ' ἀνασχύντου, θεὰ δὲ τὴν ἀναθεῖαν ὑβρίζονται. τὰς καταλαμβάνει ἰσχυρὰ ὄδυμα καὶ ἡ ψυχὴ των καλύπτεται ἀπὸ σκότους. Πρῶτα, συνεπὶς ὁ ἐπιμηλὴς των χερῶν νὰ εἶναι τόσο μακρόθυμος, ὥστε ὅχι μόνον νὰ μὴ αὐθόρμη ἢ ἄδικα των διὰ τῆς ἀγανάκτησεως, C ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπαρχούσα ὄδυμα νὰ κομίζεται διὰ τῆς παρηγορίας. "Ὅπως ὁμοιοῦσιν ὅλας πλοῦτος ὅταν ὑβρισθῇ δὲν δίδει σημεῖον εἰς τὴν αἰτίαν τὸν χρημάτων του λόγῳ τοῦ πλούτου ἀπὸ τὴν ὕβριν, ἔτσι καὶ ὁ πτωχὸς, ὅταν ἀκούσῃ ἕνα γλυκὺν λόγον καὶ ἀλλῶ τὸ ὄδυον με παρηγορητικὰ λόγια, λήσκει καὶ χαίρεται, καὶ τὸ ὄδυον γίνεται δικαίον ἀπὸ τὸν καλὸν τρόπον αὐτῇ ἢ σκεψὶ δὲν εἶναι ἰδική μου, ἀλλὰ τοῦ σοφοῦ ἀνδρός καὶ εἴπα καὶ τὰ προσηγομένα. "Εὐνοῖα, ἐν ἀγαθῇ μὴ δοῦν μόνον καὶ ἐν εὐστροφίᾳ ὡς ἄνθρωπος ὄντι. καὶ οὕτως ἀναπαύεται ὁρῶντος. Ὅταν κρείσσον λόγος ἢ ὄψις D ἴδω γὰρ λόγος ὑπὲρ ὄψις ἀγαθὸν καὶ ἀμειψτέρα παρὰ ἄνθρωπον καχερτομένην (Σε ρ. β. 15 ε.)

Δὲν ἀπαυτίζεται δὲ ὁ προστάτης των χερῶν νὰ εἶναι μόνον ἀναβέσκος, ἀλλ' εἴς τινι καὶ καλὸς οἰκονόμος, διότι ἐν τῷ λείπῳ ἢ ὀλίγῳ αὐτῇ πάλιν προξενεῖται ἡ ἴδια ζημία εἰς τὰ χρήματα ποὺ προσορίζονται διὰ τοὺς πτωχοὺς. Κάποιος λερεὺς ποὺ τοῦ εἶχαν ἡμεῖς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῇ, συνεκέντρωσε πολλὰ χρήματα, καὶ αὐτὸς μὲν ἐν τῷ ἔργῳ, ἀλλ' οὕτως καὶ διὰ τοὺς εὐκαλοῦς ἐξῆλθεν, ἐκτὸς ἀπὸ ἑνὸς μικροῦ ποσόν· τὸ μακροτέρον μέρος τὸ ἐκρυβεν εἰς τὴν γῆν, ὥς ὅταν εἰς μίαν πολεμικὴν περιῶν τὸ παρῶν εἰς τὰ χεῖρα των ἐχθρῶν. Χρεώζεται λοιπὸν πολλὴν προθυμίαν, ὥστε οὕτως νὰ πλεονάζῃ οὕτως νὰ εἶναι ἄλλοι, ὡς καὶ ἡ περιουσία τῆς Ἐκκλησίας E καὶ εἰς μὲν τοὺς πτωχοὺς νὰ χορηγῇ ἀμέσως τὰ δι' αὐτοὺς συλλεγόμενα ποσά, οἱ δὲ θησαυροὶ τῆς Ἐκκλησίας νὰ αἰξάνων ἀπὸ τῆς γενναϊότητος των πιστῶν.

Πόσα εἴδοι δὲ νομίζεις ὅτι χρειάζεται ἡ φιλοφροσύνη καὶ ἡ νοσηρικὴ καὶ πατρὶς. Καὶ πόσον προσοχὴν καὶ σύνεσιν δεῖται περὶ τοὺς ἐπιστάτας. Ἡ βασιλεὺς αὐτῇ δὲν εἶναι καθόλου μικρότερα ἀπὸ τὴν προσοχὴν γὰρ μάλιστα συχνά εἶναι καὶ μεγάλωτέρα. 398 A Πρέπει λοιπὸν ὁ ἐπιστάτης νὰ συγκεντρώσῃ τὰ χρηματικά μὲτα με εὐλαδίαν καὶ φροντίαν, παροικῶν τοὺς ἔχοντες νὰ δίδωσι με φιλοφροσύνη καὶ χωρίς λόγον ὥστε νὰ μὴ παρηγορῇ τοὺς δυσχερεῖς κατὰ τὴν προστάθειαν του πρὸς ἀνακούφισιν των ἀσθενῶν B· τὴν περ πτωχὸν δὲ τὸν ἀσθενῶν ἀπὸ ταῦτα, τοὺς μεγάλωτάρας προθυμῶς καὶ φροντίς. O ἀσθενεῖς διακρίνονται διὰ τὴν σπ-

νοχηρίαν καὶ ραθυμίαν των. Καὶ ἐν τούτοις μεταχειρίζονται ὁλοῦς με προσοχὴν καὶ ἐπιμελίαν, ἀρκεῖ καὶ ἡ μικρότερα παρῶντις νὰ προξενήσῃ μετὰ κακὰ.

ΜΕΡΙΜΝΑ ΔΙΑ ΤΑΣ ΠΑΡΘΕΝΟΥΣ

18 Εἰς τὴν περ πτωχὸν δὲ τῆς φροντίδος διὰ τὰς παρθένας· ὁ κινδυνὸς εἶναι τόσο μεγαλύτερος ὅσον τιμιώτερα καὶ θαυμάσιωτέρα εἶναι ἡ τάξις αὐτῇ ἀπὸ τὴν προσηγομένην. B Τώρα δὲ εἰς περὶ τῶν εἰς τὸν χορὸν καὶ οὐτὼν των ἁγίων παρὰ πολλὰς νουθεσίας με ρωτᾷς κακίαις. "Ἀρα τὸν πένθος τρέμει ἡ κατὰστατος αὐτῇ. Καὶ οὕτως δὲν εἶναι τὸ ἴδιον πρᾶγμα ἡ ἀμειψτέρα μετὰ τῆς ὑπηρεσίας τῆς, ἔτσι δὲν εἶναι τὸ ἴδιον πρᾶγμα ἡ ἀμειψτέρα μετὰ τῆς τρέμει με μ. ἀς χήρας. Εἰς τὰς χήρας ἔστιν συνήθεια νὰ πολυλογῶν καὶ νὰ ἐλλογισματολογῶνται, νὰ κατακλύδων καὶ νὰ ἀνασχύντου, νὰ παρουσιάζωνται παντοῦ καὶ νὰ περιέρχωνται τὴν αγοράν. Ἡ παρθένας ὅμως ἀνέλαβε σιωπηρότερον ἀγῶνα ἐξήλκε τὴν σφαιρὴν φιλοσοφίαν καὶ ἔχει προσοχὴν νὰ μνηστῇ ἐπὶ τῆς γῆς τὴν ζήτην των ἀγγέλων καὶ ζῶσας εἰς τὴν σάρκα νὰ φθάσῃ τὴν ζήτην των ἀσωμάτων δυνάμεων C. Καὶ δὲν τρέπει, οὕτως ἀμειψτέρα μετὰ τῆς, συχνάς καὶ καμῶν οὕτως λόγια ἀσκητικὰ νὰ λέγῃ τῆς ὕβρεως καὶ τῆς καλοῦς αἰσῆς τὸ ἴδιον δὲν πρέπει νὰ ζήσῃ Χρεώζεται δὲ καὶ τοῦτο ἀσφαλῆ προύρησιν καὶ μεγάλωτέρα προσοχὴν. Δὲν καὶ τῆς ἀγνοήσεως ὁ ἐχθρὸς τὰς παρακαλεῖται πάντοτε με μεγάλωτερον ἐπιμονήν καὶ τὰς παρακαλεῖται ἔκτακτος νὰ τὰς καταστῇ ἐνὶ οὐρανῷ καὶ πρὸς τὴν καὶ ἀνθρώποις πολλὰ τὰ ἐπιβουλεύονται εἰς ὅλους δὲ αὐτοὺς προσεβήκαται καὶ ἡ μαγία τῆς φύσεως των. Ἡ παρθένας με λίγα λόγια ἔχει διημέτωπον πόλεμον πρὸς ἕνα ἔξωτερον καὶ ἕνα ἐσωτερικὸν ἐχθρὸν. Δὲν τούτοις εἰς τὴν ἐπιστάτην τὴν παρθένας ἐπικρέμαται πολλὴς μὲν φόβος, περισσότερος δὲ κίνδυνος καὶ περ ποστέρα ὁδὸν μήπως συμβῇ ποτὲ τίποτε ἀπὸ τοῦτο πρᾶγμα ποὺ εἶπε νὰ μὴ συμβῇ. D Ἐάν Πάτρις Θυγάτηρ ἀπὸ τῆς ἀφροσύνης (Σε ρ. 42 θ) καὶ ἡ φροντίς τῆς τοῦ ἀφροσύνης των ὅταν ἐν τοῖς φόβος ὑπάρχῃ δὲ ἐνδεχομένην σπασαίνῃ ἢ ἀγαθὴν ἢ ὀδυνηρὰν με τὴν ἀνδρα τῆς, τὴν ὑποφέρει ἐκεῖνος ποὺ δὲν φροντίζει. δι' αὐτὰ, ἀλλὰ δι' ἀντιπρᾶγμα πρᾶγματα. Εἰδὼ δὲν περιφρονεῖται κατὰ τὸν ἀνδρα, ἀλλ' ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς καὶ ἡ σπασαίνῃ εἰδὼ δὲν προκαλεῖται περιφρονητῶν, ἀλλ' ἀπώλειαν. Πλὴν δὲν ὄρον μὴ ποιοῦν κατὰ τὸν καλὸν ἐκκρίσται καὶ εἰς τὸν βάλλεται.

18 Εἰς τὴν περ πτωχὸν δὲ τῆς φροντίδος διὰ τὰς παρθένας· ὁ κινδυνὸς εἶναι τόσο μεγαλύτερος ὅσον τιμιώτερα καὶ θαυμάσιωτέρα εἶναι ἡ τάξις αὐτῇ ἀπὸ τὴν προσηγομένην. B Τώρα δὲ εἰς περὶ τῶν εἰς τὸν χορὸν καὶ οὐτὼν των ἁγίων παρὰ πολλὰς νουθεσίας με ρωτᾷς κακίαις.

(Ματθ. β. 10). Καὶ ὅταν προκαλέσῃ τὸ μένος τοῦ Νηφελίου, δὲν ἀρκεῖ νὰ λέγῃ διαλύσῃ καὶ νὰ φύγῃ· τοῦ μίσους αὐτοῦ ἐποτέλεσμα εἶναι ἡ αἰώνια τιμωρία.

Ε. Καὶ ὁ μενίσκωτος πατήρ ἔχει πολλοὺς παραινόντας που διακαλύπτουν τὴν φροσύνην τοῦ πατρὸς του καὶ ἡ μητέρα καὶ ἡ τροφή καὶ αἱ ἀπαρτέριαι καὶ ἡ ἀσφάλεια αὐτοῦ σπυτιοῦ δοξοῦν τὸν πατέρα εἰς τὴν παρακολούθησιν τοῦ πατρὸς. Δὲν τοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ἔρχεται συνήθως εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ ὅταν ἔρχεται νὰ παρουσιάσῃται εἰς τοὺς παρῆντες αὐτὸ τοῦ αὐτοῦ τοῦ ἐκπαιδευτοῦ καλῶς αἰτοῦται τοῖς τοῖχοι τοῦ σπιτιοῦ τὴν κόρην ποὺ δὲν θέλει νὰ φύγῃ. 199 Α. Ἀλλὰ καὶ δὲν ἔχει καὶ κομμίαν ἀφορμὴν διὰ νὰ παρουσιασθῇ εἰς ἀνδρας. Δὲν τὴν ἀναγκάζουν οὕτω φροντίδες διὰ τὰ μέσα διαβιώσεως οὕτω ἄδικοι προλήψεις οὕτω ἄλλη κομμία αἰτία νὰ συναρπασθῇ μὴ ἀνδρας, ἀφοῦ εἰς ἑαυτὴν αὐτὴ φροντίζει ὁ πατήρ της. Αὕτη μὲν μόνον φροντίζει ἔχει νὰ μὴ κλέψῃ ἢ εἰσπῇ τίποτε ἀνάξιον τοῦ κοσμοτύπου τοῦ ἀρεσκῆ εἰς τὰς παρθένας.

Τὸ ἔργον ἑμὲς τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς καθιστοῦν δυσκόλον, ἀνδρ. ἀδυνατοῦν πολλοὶ λόγοι. Διότι αὐτὸς δὲν κρατεῖ τὴν κόρην μέγα εἰς τὸ σπιτί του, καθ' ὅσον ἡ συνεισφορά αὐτῇ δὲν θα ἦτο οὕτω εὐσχημὸς οὕτω ἀκίνδυνος. Ἀκίνητος καὶ δὲν δὲν ζῆμιοθῇ οἱ θεοὶ καὶ φυλάττει ἀνεκράν τὴν ἀγκυρόν. Θὰ εἶναι ὑπεύθυνα διὰ τὰς φυλάδας τοῦ ἀκαταστάτου πράγματος τοῦ εἶναι. τὸ ἔχειν σὺν νὰ ἡμάρτησαν αὐτοὶ. Β. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἡ συνεισφορά δὲν εἶναι δυνατόν, δὲν τοῦ εἶναι ἐνκόλον νὰ διακρίνῃ τὰς ψυχὰς διαφέρει τοῦ πατρὸς καὶ τὰς μὲν ἐκτρέφει νὰ περικυλίξῃ τὰς δὲ ἀρμονικὰς νὰ ἐκτρέφῃ καὶ νὰ βελτιώσῃ, οὕτω εἶναι, ἐνκόλον γὰρ παρακολουθεῖ τὰς ἐξόδους τοῦ κήρυτος. Ἡ ἑλλειψὶς προστασίας καὶ ἡ πενυρία της δὲν τοῦ ἀπετρέπουν νὰ φροντίσῃ πρακτικὰ διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ διαγωγῆς της. Ὅταν εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐκτρέφῃ μὴν ἑλπίς τὰς ἀνάγκας της, εὐρύσκει πολλὰς προστάσεις, δι' ἐξόδον δὲν δὲν εἶλη νὰ κρατήσῃ τὴν ἀπορροσμένην της. Γ. Πρέπει λοιπὸν ἐκείνους τοῦ θά τῇ ἐπιβολῇ νὰ μὲν διακρίνῃ σπ.τι της νὰ ἔρῃ τὰς προστάσεις αὐτὰς καὶ νὰ τῇ ἐξαπαλίσῃ τὴν αὐτοῦ. ὅν μέγα διαβρώσεως καὶ γὰρ τῇ διαθεσῇ κάποιον γυναικα διὰ νὰ τὴν ἐκτρέφῃ τῇ τῇ γυναικὸς τοῦ Πρέπει δὲ ἐπιστῇ νὰ τὴν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰς κήρυκας καὶ παννυχίας. Δ. Ὁ δὲ πολυμήχανος ἐκείνος ὅστις ἔχει πολὺ καλὰ νὰ σπείρῃ τὸ θεληματικὸν τοῦ ἀνδρὸς καὶ δὲ μὴ σὺν καλῶν πράξεων. Καὶ πρέπει ἡ παρθένα νὰ περικυλίξῃται ἀπὸ βίας τῆς πενυρίας καὶ νὰ θῇται ἀπὸ τὸ σπ.τι εἰς ὁλίγας μόνον περιπτώσεις καθ' ἃς ὅταν τὸ ἔτος ὅταν τὸ ἐπιβάλλουν ἀνάγκαι καὶ ἀπαρτίται κατὰ τὴν αἰτίαν.

Δ. Ἐάν δὲ ἡμεῖς γινώσκωμεν ὅτι ἡ παρακολούθησις αὐτῇ δὲν εἶναι ἔργον ἀρεσκῆς εἰς ἑνα ἐπίσκοπον δὲ γινώσκῃς ὅτι ὅταν τὸν βινεῖται οἱ ἐπιτυχία καὶ οἱ ἀποτυχία ἀποδίδονται εἰς αὐτόν.

Καὶ εἶναι πολὺ ὑφέλιμωτερον νὰ φροντίζῃ ὁ υἱὸς εἰς ἑλπίς, ὅσοι ν' ἀπαλλάγῃ ἀπὸ παραπτώματα καὶ θὰ τοῦ καταλογισθῇ ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας ἄλλων, παρὰ ν' ἀναβῇ εἰς ἄλλων τὴν ὑπόθεσιν αὐτῇ καὶ ἔκαστος νὰ ῥέμῃ διὰ τὰς συνέπειας τῶν ἑαυτοῦ πράξεων. Καὶ πάλιν δι' ὅσους διαβάζει μόνος τοῦ αὐτοῦ τὴν ὑπόθεσιν διακρίνεται, τὸ ἔργον τοῦ εἶναι ὁ ἐνεργῆν δι' ἄλλων χάριτι τὴν ἑαυτοῦ ἀντιλήψιν τὴν πραγματικὴν καὶ ἀναγκάζεται νὰ κατασπύσῃ ἐπὶ τοῦ ἔργου ἄλλα πρὸς τὴν αἰτίαν μετὰ τὰς ἀντιγυναικας καὶ τὰς συζητήσεις ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ τῇ γυναικὶν κεραινοῦν ζῆλτος καὶ ὁρμήων.

Ε. Ἀλλὰ βεβαίως δὲν ἡμπορεῖ ν' ἀναγκάσῃ διὰ τὰς φροντίδας διὰ τὰς παρθένας. Ἐννομενικὰς ἀπλῶς δὲ καὶ ὅταν γίνετα, καταγραφὴ τῶν εἰς τὸ πάγμα ἐκτελεσθέντων, πολλὴ ἐνδοχίτης εἰς τὸν ἀναλαμβάνοντα τὴν ὑπόθεσιν αὐτῇ.

ΤΟ ΑΙΚΑΣΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΩΝ ΚΑΗΡΙΚΩΝ

19 Τὸ δὲ δικαστικὸν ἔργον φερεῖ ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην καὶ μεγάλαν ἀπασχόλησιν καὶ τὴν δυσκόλειαν, ὅταν δὲν εὐρίσκουν οἱ κοσμοὶ δικαστοὶ. Ἀὐτοὶ καὶ ἡ εὐρεσις τῶν ἀρχῶν, ἐπὶ τῇ θέσει τὸν ἐπὶ τὴν πρῆμιν ν' ἀπονεμηθῇ τὸ δικαίον, εἶναι κοπιώδες καὶ ἡ ἐπαρρησίη τῶν εὐρεσιῶν ἀρχῶν εἶναι δυσκόλος. 408 Α. Διὰ περικυλίαν δὲ μὲν ἀπασχόλησιν καὶ δυσκόλειαν, ἀλλὰ καὶ ἐξαρτιοῦ καὶ κινήσεων. Συνεπὶ πρῆμιν μερικὸν χρεώσται, ἀδυνατεῖ τῇ κινήσει, τοῦ ἐκτελεσθῆναι εἰς δικαστικούς ἀνδρας, νὰ χάσων τὴν πίστιν τῶν δικῶν. δὲν εἶναι ἀδύνατον. Πολλοὶ δὲ τὴν ἀδυνατίαν μισοῦν καὶ τοὺς δικαστάς, ποὺ δὲν σοὺς ἀποδίδουν τὸ δικαίον, ὅσον μισοῦν καὶ τοὺς ἀδικήσαντας. Καὶ δὲν λαμβάνουν ὅτι δὲν αὐτοὶ τὴν δυσκόλειαν ἐξαρτιοῦν τοῦ δικαίου λόγῳ διαστροφῆς τῶν πραγμάτων, οὕτω τὴν ἀντιλήψιν τῶν περιστάσεων ὑπὸ τὰς ὁποίας διαβάζεται ἡ δική, οὕτω τὸ περιωρισμένον τῆς ἑαυτοῦ ἐξουσίας εἰς τὰς ἐκτελέσεις, οὕτω τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον, ἀλλὰ μεταβάλλονται εἰς ἀδυνατίαν δικαστάς, ποὺ γινώσκουν μὲν μόνον ἀπολογίαν, τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τὸν ἀπὸ τὴν ἀδικίαν τοῦ δικῶν. Β. Ἐκείνους δὲ ποὺ δὲν ἡμπορεῖ νὰ τοὺς τὴν προσέγγῃ, ὅσοι προστάσεις καὶ δὲ ἔργα, δὲν εἰς διακρίνῃ τὴν κατακρίσιν τῶν.

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΟΞΑΙΩΜΕΝΟΥΣ

Ἀποὺ δὲ ἀνέφερα προηγουμένως περὶ προστασίας, θὰ σὺν φανερῶς καὶ μὲν ἄλλαν πρὸς τὴν παραπονοῦν. Ἐάν δὲ ἐπίσκοπος δὲν ἐπισκεπτεται, ἢ σπ.τι τῶν κατὰ τὴν ἀνάγκην ἀπὸ τοὺς γυρολόγους, θὰ ἐκτελεσθῇ μεγάλη ἀντιδράσις. Δὲν ἀπαιτοῦν μόνον οἱ ἀδυνατίαι, ἀλλὰ καὶ οἱ ὅροι, τὴν ἐπίσκοπον τοῦ ἐπισκόπου, ὅτι δὲ

βαίει διότι κινεῖσθαι ἀπὸ εὐλόγησιν, ἀλλὰ διότι θέλουν νὰ πεισθῶν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματός του. Ἐὰν δὲ καμμιὰ φορά συμβαίη αὐτῷ νὰ ἐλπίσῃ συγκινεῖται κάποιον πολὺ πλούσιον καὶ ἐσχυρὸν χεῖρ τοῦ κοινοῦ συμφορόντος τῆς Ἐκκλησίας, Ὁ ἁμέσως θὰ τοῦ προσάψουν τὴν φωνὴν τοῦ θυμικοῦ καὶ τοῦ πόλεως. Καὶ διὰ τὴν ὁ ἀναγνώστης μόνον τὰς ἐνοίας καὶ τὰς ἐπισκέψεις, ἀπὸ τοῦ λόγου καὶ δὲ εἰπεῖν εἰς κάποιον, τοὺς ἀπαυθύνοντα, ὅσοι κατηγοροῦν, ὅσοι πολλὰς νὰ καταρρέουν ἀπὸ τὸ φόρος τῆς ἀδικίας. Ἀκόμη δὲ καὶ διὰ τὰ ἐλάσματα ποὺ ρίπτουν τοὺς ζητούντες εὐδοκίαν. Ὁ πολὺς κόσμος ψαλικοῦν ἵνα τὰς ἀνεπιτηδείους ἐκδηλώσῃ τὸν ἐπιστάσαντα καὶ ἐξιστάσῃ τὸν νόμον τῆς φωνῆς, τὴν διαθεσὴν τῆς δικαιοσύνης, τὴν ποιότητα τοῦ γένους. Βίς τὸν θεῖον λέγουσι, ἀχρονόλοισι ποῦ καὶ φύλῃσιν μετὰ τῶν προέστων καὶ δικαίων φωνῇ, ἐνθ' εἰς ἡμᾶς σέρεται μετὰ ἐκτενέστερον ἀκρίβειαν. **Δ** Καὶ ἂν εἰς σπανήσῃσι μετὰ τὴν συγκίνησιν δὲν περιέρῃ τὰ μέτρα τοῦ πνεύματος καὶ δὲν ἐβλήθῃ πρὸς τοὺς, ὁ πολὺς κόσμος τὸ θεωρεῖ προσβλητικόν. Ἄν δὲν εἶναι λοιπὸν κινεῖται ἐξαιρετὴ καὶ δυνατὸς, πῶς θ' ἀντεπεξέλθῃ εἰς τόσας κατηγορίας καὶ πῶς θ' ἂν κατασκάσῃ ἑαυτοὺς τὰς καταγγελίας ἢ δὲ δικαιοσύνη μετὰ τὴν ἐκτέννησίν των; Πρέπει δάδωκεν νὰ μὴ ἔχη κατηγοροῦς ὁ ἐπισκοπός. Ἀλλ' ἂν ὅσοι εἶναι, δύνανται, πρέπει, νὰ διακρίνῃ ἑαυτοὺς τὰς κατηγορίας των ἵνα δὲ οὕτω αὐτοὶ εἶναι εὐκαλεῖν καὶ μικροὶ ἀνακατασκευῶν νὰ εὐρίσκων εὐχαρίστησιν εἰς ἀσχηρύνους κατηγορίας, νὰ ἀπομνηνύμῃ μετὰ γενναίότητα τὰς στενωπὰς ποὺ τοῦ προκαλοῦν. Ὁ δικαίως κατηγοροῦμενος εὐκολὰ ὑποφέρει τὴν κατηγορίαν. Ἐλλοστὰ δὲν ὑπάρχει πενήτωρ κατηγορίας ἀπὸ τὴν συνείδησιν, διὰ τοῦτο δὲ ὅταν μὲς ἀσυνείησιν αὐτῇ, ἀποκαταστήσῃ τοὺς ἐξωτερικοὺς κατηγοροῦς ποὺ εἶναι, ἡμετέροι. Ἐπειὸς δὲ ποὺ δὲν ἀισθάνεται τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἐνοχλοῦν εἰς τίποτε, ὅταν κατηγορήσῃ, ἀδικίως, παραβιβάζει τὴν κατηγορίαν εἰς τὴν ἐργὴν καὶ κίπται εὐκολὰ εἰς τὴν ἀνομίαν, ἂν δὲν εἶναι προσηγορευμένος νὰ ἀπομνηνύμῃ τὰς ἀνομιὰς τοῦ πληθους. Πράγματι δὲ εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ παρῇσθαι, ὅταν συνειδητῇ, καὶ κατακρίνεται ἀδυσώτως, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ὑποφέρει ἀπὸ τὴν τίσιν ἀδουλῶν.

40. **Α** Τὴν δὲ εἰπομένην δὲ δὲ τὴν λόγον, ποὺ ἀισθάνεται ὁ ἐπισκοπός, ὅταν πρέπῃ ν' ἀποκαθῇ κάποιον ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ εἶθε νὰ εἴπωμεν μέχρι τῆς λύτης μόνον τὸ κακόν, ἀλλὰ ἐπικρίματα καὶ κινήσεις τελεῶς καταστροφῆς. Διότι τὸν ταραννέει ὁ φόβος πῶς τὸ ἐκείνους λόγον τῆς ἀσχηρύνους τιμωρίας πᾶσι δὲ εἶπεν ὁ μακάριος Παῦλος καὶ ἀπὸ τῆς περισσοτέρας λύτης κατωπύσῃ (Β Κορ. 2, 7). Ἐξαιρετικὴ προσοχὴ λοιπὸν χρειάζεται καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ὅστε νὰ μὴ κατωπύσῃ ἢ πρὸς τὴν ἀφελείας ἀφορμὴν μεγαλειότητος ἡμῶν. Ὁ κληρὸς ποὺ δὲν ἐνοχλεῖται ἐπιτοχῶς τὸ τραῦμα, μακάριετος μετὰ τὴν ἀμαρτυρίαν τὴν θέλει ἐργῆν διὰ τὸν ἀμάρτημα, ποὺ διατρέχει, μετὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς θρασυκαίας.

Β Ποῦς τιμωρία, λοιπὸν τὸν ἀναμένουν, ὅταν δὲν τοῦ ζητήσῃ μόνον λόγος διὰ τὰς ἰσχύας τοῦ ἀμαρτωίου, ἀλλὰ κινεῖσθαι καὶ διὰ τὰς ἀμαρτίας τὸν ἑαυτοῦ. Ἐὰν μὲς καταλαβέσθῃ φρόνη ἐνώπιον τὸν εὐθύνον, ποὺ ἔχουν διὰ τὰ προσωπικά μας ἀμαρτήματα, διότι φοβούμεθα ἐπὶ δὲν δὲ καταρτίσθωμεν νὰ διαφυγῶμεν τὸ πῦρ τῆς καλῆς, τί νομίζομεν δὲ περιμένα, αὐτὸν ποὺ δὲ δὲσθῃ λόγον διὰ τὸς φωνῆς. Ὅτι, τοῦτο εἶναι σπουδόν, δικαιοσύνη τι λέγει ὁ μακάριος Παῦλος ἢ μᾶλλον ὁ Χριστὸς δι' αὐτοῦ. Ἀπὸ τῆς τοῦ φωνῆς ἡμῶν καὶ ἐπὶ αὐτοῦ, ὅτι αὐτοὶ ἀγρυπνοῦν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὡς ἡμῶν, ὡς λόγον ἀποδοῦντες (Εβρ. 13, 17).

Γ Εἶναι λοιπὸν μικρὸς ὁ φόβος διὰ τὴν ἀπελθὴν αὐτῇ, Ἄσφαλτος ἔχει. Ὅσα εἶπα εἶναι ἱκανὰ νὰ καίωσιν καὶ τοὺς πλείους δικασίτους καὶ πλείους διὰ διόρυγα τῆς χειρονομίας ἔχει ἀπὸ ἐκαστοῦ καὶ φυλοδοξίαν, ἀλλ' ἀπὸ φόβου μὴ τῶν δὲν ἀνταναγκασθῇ εἰς τὸ φόβου τοῦ ἱερατικοῦ ἀξιώματος.

1. Καὶ ὁ Βασιλεὺς, ἀφοῦ ἤκουσεν ὅλα αὐτὰ, εἶπεν ἑπτακτὰ ἀπὸ συνταγῶν σοφῶν.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ. Ἄν εἴχες ὁ Θεὸς ἐνεργήσαι ὃ ἀποκρίσεις αὐτὴν τὴν ἰσχυρίαν, ὃ φόβος αὐτοῦ θὰ ᾔτο διανοητομένης. Δίδωσι ὁ ποῦος παρεβέβηκε μὴ τὴν φιλοδοξίαν ἐπιβλέψαι ὃν εἶναι. Ἰκανὸς ὃ ἀνταπετάλλῃ εἰς τὴν ἀνταποκρίσιν τῆς δικαιοσύνης δὲν ἐπιτρέπεται μετὰ τὴν ἀναδοχὴν νὰ καταστῇ πρὸς δικαιοσύνην τῶν ἀγαθῶν τοῦ εἰς τὴν ἀπειρίαν. **402** Ἀ δὲδεξ ἀνέστηκε μόνος τοῦ τὴν δικαιοσύνην μὲ τὴν ἀπειρίαν τοῦ ὃ ἀρπάζει τὴν δικαιοσύνην καὶ, ἀφοῦ τὴν ἀνέλαβεν οὐκ ἐθέλει, δὲν διανοήσεται νὰ λέγῃ, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ ἔκταλται εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ κατέστρεψαι τὸν θεόν. Ἀ γὰρ ὁ ἀδικῶν τοῦ θὰ τοῦ εἰσὶν εἰς τὴν μέλλουσαν κρίσιν δι' αὐτοῦ τὰς ἀποκρίσεις δικαίους ἰσχυρῶν ἀφοῦ εἴχες τὴν συνεισφοράν δι' εἰς ἀδικίαν καὶ ἀδικίαν νὰ ἐπιτελέσῃς τὸ ἔργον αὐτὸ. Ἰσχυρῶς νὰ σκεπάζῃς εἰς τὴν ἀδικίαν ἐθελοντὶν ἀνιστοῦν τὴν δικαιοσύνην σου. Ποῖος ὁ ἐξηγήσας. Ποῖος ὁ εἶπας νὰ ὁπορεύῃ καὶ νὰ μὴ ἐκέρχῃς τὰς ἐθελοντίας. **B** Ἐοὺς ὅμως δὲν πρόκειται ὃ ἀποκρίσεις ποτὲ παρῆλθεν λόγος. Καὶ αἱ ἄλλαι εἰσι ἐπιτροπὴν ὥστε δὲν κατέβαλε, καμμία προσηκόντων ὥστε μεγάλων ὥστε μικρὰν διὰ νὰ καταλάβῃς τὸ ἀξίωμα, ἀλλὰ σὲ ὑπεκρίνωσαν νὰ τὸ δεχθῇς ἡλίου καὶ ὁ ἴδιος θὰ ἔχῃς ἤσυχον τὴν συνεισφοράν σου ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς, ὃ ὅπως εἰς τοὺς ἡλίου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εὐρίσκον συγγένειαν, εἰς τὸ θὰ εἶδα πολλὰ ἐπιχειρήματα πρὸς ἀπολογία.

ΧΡΕΙΣΤΟΣΤΟΜΟΣ. Μόλις ἐτελείσθην ἐνὸς ἐκλήρου τὴν κατὰ τὴν ἐκλογὴν ἀπὸ θαυμασίου πρὸς τὴν ἀπόκρισιν σου καὶ τοῦ εἶπα. Θὰ ἴδω καὶ ἐγὼ, ἀγαθὸντα φίλε μου, νὰ ἴδω ὅσα τὰ πράγματα, ὅπως λέγεις. **403** Ὅχι φυσικὰ διὰ νὰ δεχθῇς τὸ ἀξίωμα πρὸς ἀπέρριψιν καὶ καμμία ἡμερῶν νὰ μὴ ἀπέσπασαι διὰ τὴν ἐκπελομένην δικαιοσύνην τῆς ποιότητος τοῦ Χριστοῦ. **C** ὅτι μὴ ᾔτο καλῶς πρὸς αὐτὸν τὴν ἐκπελομένην ἢ συνεισφοράν σου νὰ ᾔτο ἔργον. Διὰ νὰ ἴδωσαν οἱ ἄλλοι καὶ ταλαιπωροῦν (διότι ἔτσι τρέπεται νὰ λεγόνται) εἰς τὸν πρῶτον νὰ διεξάγουν ἐπιτυχῶς τὰ ἔργα τῆς ὑποταγῆς αὐτοῦ, ὥστε καὶ, ἂν ὑπέσταντο τὸν ἡγετῆρα ἐκδικασθῇ διὰ τὴν δεχθῆναι, ἔτσι καὶ ἂν ἐσφαλῇ ἐξ ἀγνοίας) νὰ διαφύγουν τὸ ἀδίκαιον πρὸς καὶ τὸ

σύντος τὸ ἐξῆς καὶ τὴν ἀποκρίσιν ἀνάλυσαι καὶ τὴν ἀποκρίσιν σου καὶ τὴν ἀπόκρισιν μαζί μὲ τοὺς ὑπεκρίτας. **D** Ἀλλὰ πῶς ἔχω νὰ συμπεριφέρω μαζί σου, τὰ πράγματα δὲν εἶναι καθόλου ὅπως τὸ λέγεις.

Καὶ ἐν θέλῃς, θὰ σοὶ ἐπιδοθῶμαι τὰς ἀποκρίσεις μου μὲ παρὰ δόξαν, ἀρχίζων ἀπὸ τὴν ἐκπελομένην, τῆς ὁποίας ἡ εἰρήνη πρὸ τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ὅση τῆς ἐκπελομένης. Ὁ Σαουλ, ὁ υἱὸς τοῦ Κεῖ, δὲν ἔγινε βασιλεὺς μὲ ἰσχύος τοῦ προσπαθεῖν εἶχεν ἀναχωρησὶ πρὸς ἀναχώρησιν τὴν ὁποία τοῦ καὶ ἔρχετο νὰ ἐρωτήσῃ δι' αὐτοῦ τὸν προφήτην Σαμετὴλ, ἐκεῖνος δὲ τοῦ ἔταμε λόγον παρὶ τῆς βασιλείας. Καὶ παρ' εἶναι ἐπὶ τοῦ ἔταμε τὴν ἀπόκρισιν ὃ προφήτης, αὐτοῦ δὲν ἐβίβηκε ἀμείψας νὰ λέγῃ τὸν τίτλον, ἀνέστησε καὶ ἔργον τοῦ λέγειν «τίς εἰμι ἐγὼ καὶ τίς ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς μου, (Α' Βασ. 9, 21). Ε' Τ' ἐπιπολεσθέντα λαοῦν. Ὅταν ἔταμε κατέχον τῆς ὁποίας τοῦ Θεοῦ δόξης τῆς, ἔχουσιν αἱ λόγοι αὐτοῦ νὰ τὴν ἀναλλάξουν ἀπὸ τὴν ἔργον τοῦ προφήτου πρὸς τὸν ἀναχωρησὶ βασιλείας, καθόλου, θὰ ἔχω ποῦος καθόλου νὰ εἰσὶν πρὸς τὸν Σαμετὴλ, ὅταν τὸν κατηγόρησεν μήπως ἐπεδίωξα ἐνὸς τὴν βασιλείαν; Μήπως κατέλαβον τὴν ἐκπελομένην αὐτὴν διὰ τῆς εἰσε; Ἐντὶ ἴδω τὸν ἔργον καὶ ἔργον ἰδιωτικὸν εἶναι, καὶ σὲ μὲ προσπαθεῖς εἰς τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ. Ἄν ἔταμε εἰς τὴν ταπεινὴν ἐκλήρυνσην, εἰς τὴν εἰρήνην θὰ ἀπέφηναι αὐτὰ τὰ ἐπιδοθῶν. **404** Ἀν ἔταμε ὅπως ὁποῦς ἀνθρώπος τοῦ λαοῦ, δὲν ἔ' ἀνελήφθαι ἐκείνου ἔργον καὶ δὲν θὰ μὴ ἐκείνου ὃ Θεὸς τὸν πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀμαλιτῆτας καὶ δὲν θὰ μὴ εἶχεν ἀναπαύσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ, δὲν θὰ ἐκείνου αὐτὴν τὴν ἀμαρτίαν. Ἄλλ' εἰς αὐτὸ εἶναι ἀνίσχυροι ἀκατολῶν, ὅχι δὲ μόνον ἀνίσχυροι, ἀλλὰ καὶ ἐκπελομένη, διότι προσπαθεῖς περισσώτερον τὴν ὁρμήν τοῦ Θεοῦ. Ὁ ταπεινὸς μὲ μεγάλων ἀξίωμα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προσπαθεῖ πρὸς ἀπολογία διὰ τὰ ἀμαρτημάτων του τὸ μέγεθος τῆς τῆς πρὸς νὰ χρησιμοποιοῦ τὴν ἐκπελομένην πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐκπελομένην τῆς ἐκπελομένης του. Ὁ βασιλεὺς δὲ αὐτοῦ, καμμία ὅτι ἐπιτρέπεται ὃ ἀμαρτήσῃ διότι ἀνελήφθαι ἀξίωμα ἀνέταρον τὴν δικαιοσύνην του. **B** δὲν ἔταμε ἴσως ἄλλο παρὰ ἐκπελομένης ὃ ἀποδείξῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἀμαρτημάτων του τὴν φιλοφροσύνην τοῦ Θεοῦ, πρῶτον πρὸς αὐτὴν νὰ λέγων πάντοτε οἱ ἀδικίαι καὶ οἱ ἔργον μὲ ἀδικίαν πρὸς τὰς ἡθικάς ἀρχάς. Ἡμεῖς ἀντιθέτως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχωμε παρὰ μόνον πρῶτον καὶ νὰ περισπῶμεν εἰς τὴν ἴδιαν μὲ ἐκπελομένην, ἀλλὰ πρὸς νὰ καταβάλλωμεν αὐτοῦς προσπαθεῖς, ὥστε νὰ προσπαθεῖς τὰς κατὰ δύναντον ὑποταγῆς καὶ παρὰ τὴν εἰρήνην νὰ ἔχωμε εὐλαδίαν γὰρ αὐτοῦ καὶ σκέψιν.

Καὶ ὁ Πλὶ ἐπὶ τῆς (διὰ νὰ ἀφύσταν τὴν βασιλείαν καὶ ἔταμεν εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τοῦ ἀποκρίσῃ τὸ θέμα τῆς συνεισφοράς μου) δὲν ἐπεδίωξε ὃ ἀποκρίσῃ τὸ ἀξίωμα. Τὶ τὸν ὠφείλουν ὅμως

Βασιλείας. Τόσον φόβον και τρέμον μοσ προκαλέσαν α. λόγον σου, όστις ήνυ πάρα είμαι έπι της έκνυτο.

ΧΡΙΣΤΟΤΟΜΟΣ Μή, α παρακαλώ παύ, μη χάνης τόσον εύλογο τό φόβον σου. 'Αναμειβόμενος υπάρχει άσφάλεια' και είναι δι' ήμας μόν τους άσθενείς ή παλαιότερη άποφυγή το άσφάλματος αυτού, δια σός δε τους ισχυρούς ή ανάστας των έλπίδων της σωτηρίας μετά την θέλει χάριν έχ, εις τίποτε άλλο, παρά εις τό να μη πράττετε τίποτε άνάστων της ζωής αυτής και το άσφάλματος αυτήν Θεο. 405 Α Βασιλείας είναι άξιοι μερίσσης τιμωρίας έκείνοι που ήνυ άνάσταν αυτήν την έξουσίαν δι' οικουοθελόν προσπαθειών, άποτυγχάνουν εις τό έργον ατα λόγω ραθυμίας ατα λόγω πονηρίας ατα και λόγω άπειρίας. Αλλά όμως δεν σή μωυνη, δι ου άσφαρχει, παραθέσιν σωτηρίας δι όσους δεν την έσπείσαν δεν έχουν καμμίαν δικαιολογίαν και αίτιοί. Διότι όσων παύλοι και άν την προκαλούν και τον διάλουν καμμία δι ου δεν πρέκει να πέθεται εις αυτός, αλλά να ήλίσγη πρώτα την φυγήν του, να ήσπαζή με άσφάλειαν όλος της διαθέσεως και ρωπός της και όπειτα να άσφαρχει εις τους παρακαλούμενους. Τήν οικουοθελν σή λίας δεν θ' άνελήφθαι κανείς άνάστας της τέχνης Β και την διαμαρτυρίαν άσθενών δεν θα έσχεκροσσε κανείς άνάστας της λατρικής έπιστήμης, και καθένας από αυτούς θα παρηγοίτο και δεν θα ήν τρεπτο να ήρλώσση άγνοίαν. Έτσι και άν την έσπείσαν παύλοι να άσφαρχει την φροντίδα. 'Όταν δέ πρόκειται ν' άνελάζη κάποιος την επιμέλειαν τόσων φορών, δεν πρέπει να έσπαζση προηγουμένως τον έαυτόν του, αλλά θα άσφαρχει την ύπηρεσίαν, άσφα και άν είναι ή άπαιρότερος από όλους τους άνθρώπους, έπειδή διατάσσει: ό δέος και έσπείζει ό έπίνα, και δια ν' μη έλθη εις αντίθεσιν με τον θεόν. Δεν θα ριφή έτσι τον έαυτόν του εις τρομερήν κακίαν μετ' έκεινους. Διότι έφ ήμωπαρθεών ως έκνυτος να σήση τον έαυτόν σου, τώρα κατωστρέφει μετ', του και άλλους. C Πού ήμωπαρ ν' ήσπαζση σωτηρίαν, Πού να σήρη σωτηρίαν. Ποιος θα μής ήσπαζήσων τόδε. Μήπως αταυ και έκδύλουν και έξαναγκάζουν πάρα, 'Αλλά' αταυς τους ίδίους παύς θα τους σήση έκείνην την φωνήν. Διότι και αταυ! έχουν άνάγκην της βοήθης ας άλλων δια να διασώσουν το πάρ.

Κα έτι δεν παύ το λέγω ατα πάρα άσφαρχει δια να α φοβίση, αλλά έσπι άποταλόν την πραγματικότητά, άκνυσε οι λέγει ή ρωσέριος Παύλος εις τον Τιμόθεον, τό γνήσιον και άσφαρχόν τέκνον του σήσας ταχώς μηδεν έκείθει μηδε κανονίει άμωρ τισι άμωρ τισι (Α. Τιμ. Δ. 52) Βλέπεις δι απήλαιο της μέλλουσας να με έσπαζήσων εις την ιερουσίαν έχ μόνον μορφή, αλλά και μεγάλην τιμωρίαν, όσων έσπαζέτο από έμέ. D 'Όπως τους έσπαζήσων δεν θα τους άσφαρχει να αταυν αδεν ήλθε σίκε ο θεός, ότε προεγνήριζε της άσφαλίας, δι ου' άσφαρχων τό έσπαι

και, έτσι και τους χειροτονήσων δεν θα τους άσφαρχει να αταυν δι άσφαρχόν τον χειροτονήσων. Μάλιστα τό γεγονός ότι προέβλεπον άνθρωπον που άσφαρχων, καθιστά τό ήγέλμα μεγαλύτερον και αταυ το άσφαρχόν ως σήσας έσπαρμωσαν ατάθει την κατήχησιν. Αταυ παύς δεν θα ήτο άσφαρχόν, όσων προέβλεπον ν' άσφαρχων δούλον, να την έκπείκνυν εις τους ισχυρούς ν' άσπαζων άσφαρχόν δια την άσφαρχόν και να ήσπαζων πληροσφωρίαν από τους γειτονίς. Ε και παρ' όλα ατα να μη διάλυν άσφαρχόν ήμωπαρ σήν, αλλά να ήσπαζων και μακράν προέβλεπον άσφαρχόν, όσων δε πρόκειται να ήσπαζων μών θεόν, λατομωρήσων τόσον ό φημάς να ήσπαζων όσων ήσπαζων ήσπαζων αταυς και ως έσπα, μόνον άσπαζή ό έπίνα άσπαρχει να ήσπαζων μαρτυρίαν προς χάριν ή προς άσπαρχόν άλλων, χωρίς να προέβλεπον εις καμμίαν άλλην έξέτασιν. Ποιος λοιπόν θα μωπαζέσων δι' ήμας τότε, όσων αταυ το άσπαρχει να είναι υπερασπιστής χρεάζωνται σωτηρίας οι ίδίοι. Πρώτα λοιπόν και ό άλλων να χειροτονήσων να προέβλεπον εις προσηκόντων έξέτασιν το άσφαρχόν, εις πολύ προσηκόντων δε ό όσων ό χειροτονήσων 406 Α Μωπαρτι θα ήσπαζων αταυς εις την τιμωρίαν δια τό άμωρ τισι του, δεν θ' άσπαζων παρ' αταυ και ό ίδιος της άσπαρχίας μάλιστα θα ήσπαζων τιμωρίαν μεγαλυτέραν από αταυς εις όσων παραπτώσεις αταυ δεν ήσπαζων την έκλογήν με κριτήρια καθάρως άνθρώπων παραβιάζωντες την συνείδησιν των. 'Εάν διαλαύ ήσπαζων και έπ' αταυ παρ' την συνείδησιν των και δι' όσων ήσπαζων λόγον προέβλεπον ήσπαζων που ήσπαζων ως άνάστων, ή τιμωρία και αταυν είναι ίση, ίσως δε και μεγαλυτέρα, διότι έσπαζων προσηκόντων άσπαζήσων δια τό παραχωρήν την έξουσίαν εις τον έκπείκνυν τα να κατωστρέφη την έσπαζήσων γίνεται ό όσων αταυ των κακόν πράξων έκείνου. 'Εάν άντιθέτως δεν είναι υπεύθυνος δια τό τισιν άνήσπαζων, ισχυρίζεται δε ότι ήσπαζή από την γνώμην τών πλίσθων, δεν μένει διαλαύς και τότε άσπαζήσων, αλλά κατωστρέφεται όλον έσπαρτα από τον χειροτονήσων. Αταυ, Β Αταυ οι μόν έκπείκνυν είναι δυνατόν να προέβλεπον εις την έκλογήν άσπαρχόντας από την φωνήν ήσπαζων τών άσπαρχόντων, ό θα έσπαζων δεν ήμωπαρ να ισχυρίζωνται άσπαρχόν τον έαυτόν του, όσων άλλων ήσπαζων αταυν 'Ασπ' λοιπόν πρέκει να ήσπαρχόν έσπαρχόν από τους έκπείκνυν, πρέκει να έσπαζή τον έαυτόν του παρ' αταυ από όσων αταυ. Καί άν έκείνη, τον έκπείκνυν από άσπαρχόν της άσπαρχόντος του, παύς, α έκπείκνυν και τους διασπαζή από τών λόγων της άσπαρχόντος του όσων να διαλαύ ή άσπαρχόν γνώμην των, και άσπαρχόντων ότι είναι άσπαρχόντος ν' άσπαρχόν τό έσπαρ της ρωσέριος αταυς διακονίας.

Διότι εις την περίπτωση της σπασωσής αταυς, των ήμωπαρ ήσπαρχόντων, της τωσπασής έσπαρχίας και άλλων όσων

[illegible]

αἱ εἰρηναῖα γένοιτο, ἐν ᾗ οὐδ' ἡ ἡμῶν α ἔτινα ἐκείστων πρὸ καὶ ἀναλίστασθαι σπύλῃν καὶ θρηγῆναι τὸν ὀδόντων καὶ πότος ἐξῆ-
παρον καὶ ἀποκρυφίους καὶ κατὰ τὴν μετὰ τὸν ὑπὸ πρῶτον.
Ἄλλ' οἱ κατὰ γὰρ μὴ δὲν θέλοντες καὶ κατὰ δέδωκεν τίματα ἀπὸ
αὐτὰ καὶ πρῶτονται ἀνὰ τὰ κατὰ δέδωκεν, ἐκ ἐκείνων καὶ κατὰ γὰρ
ρὸν ἐκείνων τὸν δὲν θέλει, καὶ πρῶτοντα λόγον Ἡ ἰσχυρὴ μὴ
ἀπορροῦς δὲν ἀναπρέπει εἰς τὴν διακρίναι οὐ δύναται καὶ πρῶτοντα
ἡ δὲν καὶ πρῶτοντα C ἡ δὲν ὁμοῖον πρῶτοντα ἀναπρέπει εἰς
τὴν ὑπὸ πρῶτοντα τοῦ σώματος τοῦ Ἰσχυρὸς Διὸς ἡ Ἐκκλησίαν τοῦ
Χριστοῦ κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον εἶναι οὐκ αὐτὸν ὅτι τὸν καὶ
ἐκείνων ἀναλίστασθαι τὴν ἀναπρέπειαν οὐ καὶ πρῶτοντα νὰ ἐργάσται
καὶ ἐκείνη πρῶτοντα δὲν καὶ τὸν πρῶτοντα μεγάλῃ ἰσχυρίᾳ καὶ ἐκεί-
νην καὶ ἐκείνη, καὶ καὶ πρῶτοντα ἀπὸ παντὸς ἡμῶν ὑπαρχῇ καὶ
ἐκείνη σπύλῃ, καὶ καὶ πρῶτοντα ἡ ἐκείνη ἀλλὰ πρῶτοντα ὅπως καὶ
κατὰ πρῶτοντα αὐτὴν τὴν ὑπὸ πρῶτοντα τὴν ἀναπρέπειαν τὸ ἔργον
αὐτὸ δὲν ὑπὸ πρῶτοντα μὴ πρῶτοντα ἐν ἡ ἀναπρέπειᾳ κατὰ τὴν ἀνέρο-
ν τὴν δύναμιν καὶ τὸ σῶμα ἀναπρέπει τὴν σῶμα ἐκείνη ἀναπρέπει καὶ ἡ-
γίαν κεφαλῇ. Ἐκείνη δὲ οἱ φωνὴ ὄντας διὰ τὴν ἀλλήλῃ τὴν ἀνέρο-
ν ἔχον ἀνέροιν τὸν τὸν κατὰ πρῶτοντα καὶ ἐκείνη ὁ δὲ κατὰ
καὶ συνεκτὸς ἀναπρέπει καὶ κατὰ ἄλλων προσημαίνει (ἐκείνη
καὶ ἡ κατὰ πρῶτοντα ἀναπρέπει καὶ κατὰ ἄλλων, καὶ πρῶτοντα
κατὰ τὴν) αὐτὴν καὶ ἀναπρέπει τὴν ἀνέροιν τὴν ἀναπρέπει τοῦ
σώματος τοῦ τὸν καὶ ἐκείνη ἡ ἀναπρέπει ἐκείνη καὶ ἄλλὰ σῶματα, ἀλλὰ
μὴ τὰς ἀναπρέπει δύναμιν, πρὸς τὰ κατὰ πρῶτοντα καὶ τὸ σῶμα
ἀναπρέπει καὶ ὅπως, ἐν δὲ πρῶτοντα κατὰ τὸν τὸν ἀνέροιν
τὴν ἀναπρέπει καὶ ἐν δὲ ὑπὸ πρῶτοντα κατὰ ἀναπρέπει κατὰ τὴν
τὴν δύναμιν.

ΑΝΑΓΚΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΝΟΤΗΤΟΣ

3 "Η ἐννοία δὲ ὁ νόμος αὐτοῦ ἵππας καὶ εἰσνόμος καὶ ἐκείνοισι· περισσώτερος ἀπὸ τὸ σαρκεῖον διατελεῖται καὶ καταστρέφεται· γρηγορώτερος καὶ θερμώτερος διατελεῖται ἀπὸ αὐτοῦ. καὶ ἐπεὶ μετ' ὀφθαλμοῦ τὸ κακὸν σάρκατος ἔχουσιν εἰς τὴν διαίτησιν τὴν κακὴν ἀρκεῖται καὶ διατρέφεται, οὐκ αὖτις βρῆσθαι καὶ κατακλιθεῖς διὰ τῆς ἀσθενείας προφασίᾳ· πολλὰ δ' ἐστὶ μὴν ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀέρος ἀπὸ τῆς τῆς θερμότητος τοῦ ἀσθενήσαντος, ἀλλοτρίω δὲ καὶ ἔρχεται τὸ βλάπτον εἰς τὴν αἵματι καὶ κατακλίσκει· τὴν ἰσχυρὴν ἀπὸ κατὰ κοῦρον· ἔβωθ βίως δὲ αὐτὴ δύναται ἡ ἐκτενέστερα παρανοῶν μετὰν ὑπάρχει· μέμονε μὲν μηχανῇ ἐνταῦθα, ῥόπος θερμαίνεται, ἡ διατελεῖται δὲ τὸν λόγον· αὐτὴ εἶναι δὲ βρῆσθαι, αὐτὴ ἡ τροφή. 408 Α αὐτὴ γ' ἐρσθη κελῖος αὐτοῦ ἀέρος· αὐτὴν κρηνηνεύει τὰ φάρμακα, αὐτὴ δὲ πῦρ, αὐτὴ δὲ αἰθήρ· ἐκτενέστερα καὶ βλάπτον χρεώδεις καὶ παντοκράτειρα καὶ ἀποκτενέει ὅσα μέλει, αὐτὴ καὶ·

νάτην θά χρησιμοποιοῦν· ἂν δὲ δὴν φέροι ἀποτελέσματα αὐτῆς, δια τὰ ἄλλα μέτα εἶναι ἀνεκράλῃ. Μὲ αὐτὴν σφαιρούμεν τὴν ψυχὴν ὅταν καταλείπεται καὶ τὴν κατακρανόμεν ὅταν θερμαίνεται, μὲ αὐτὴν περιβάτουμεν τὰ περὶ τὴν καὶ ἀναπληρούμεν τὰς ἐλασίψεις καὶ προβάτουμεν εἰς τὴν τὰς ἄλλας ἐνεργείας τοῦ συντελεσθὲν εἰς τὴν ὑγείαν τῆς ψυχῆς μας. Προσεμμένον περὶ τῆς ἡλικίας διατηρήσῃ τὸ παράδειγμα τοῦ θεοῦ τὸν κληρικὸν εἶναι ἰκανὸν νὰ ἐνδυναμώσῃ τὸν ὅλον· ὅν ποσὸν ὅταν ὁμοῦ ἡ ψυχὴ ἀσθενῇ εἰς τὰ θεώματα, ὑπάρχει μεγάλη ἀνάγκη τῆς δυνάμεως τοῦ λόγου, ἔχει μόνον διὰ τὴν σφαιρὸν τὸν π.σ.τ.ν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν καταπολέμηση· ὅν ἐξωτερικὸν ἐχθρὸν. Ἐάν μὴν ἔχη κανεὶς τὴν μάχην τὸν πνεύματος καὶ τὸν θυρὸν τῆς πίστεως τόσον στερεόν, ὥστε νὰ δύναται νὰ θαυματουργῇ καὶ μὲ τὰ θαύματα ἔργα του νὰ φέρῃ τὰ στήματα τὸν ἀνασχύνων, διὰ χραιδίζεται τὴν βοηθειαν τοῦ λόγου, μολοντὶ ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ δὴν θῆ ἦτο καὶ τότε ἀχρηστος, ἀλλὰ μᾶλλον πάλιν ἀνετηκται. Καὶ ὁ μακάριος Παῦλος ὅν ἐχρησιμοποίησε, μολοντὶ ἐθαυμάζετο παντοῦ διὰ τὰ θαύματα ἔργα του. Καὶ ἄλλος διὰ τοῦ τὸν ἀποστολικὸν χορὸν προτρέπει νὰ φροντίζωμεν διὰ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου· «ἔτσι μοι γίνεσθε πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος» (Α. Πέτρος, 3, 15). «Καὶ ἔτσι δὲ οἱ Ἀπόστολοι ἔφωσαν τὴν φροντίδα ἐκτενερῆς τὸν χερσὶν ἐξ ὧν ὁ ἄλλον αἶψαν, παρὰ διὰ τὴν ἀσασχολήσιν αὐτὸν εἰς τὴν ὑπεροσίαν τῆς διδασκαλίας. Ἀλλὰ εἴδομεν ἂν θὰ εἴχαμεν τὴν δύναμιν τὸν θαυμάσιον, θὰ ἠδυνάμεθα ὅλ γινώσκον τὴν ἀνάγκην τοῦ λόγου. Ἀφοῦ ὁμοῦ δὴν ἔχει μένει οὗτε ἴσχυος τῆς ἐν νήμειος τὸν θαυμάσιον, οἱ δι' ἐχθροὶ ἐπιτίθενται συνεχῶς ἀπὸ παντοῦ, εἶναι ἀνάγκη νὰ προφυλασσώμεθα μὲ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου, ὥστε καὶ νὰ μὴ βαλλώμεθα ἀπὸ τὰ βέλη τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ βαλῶμεν μᾶλλον ἐκεῖνος. Διὰ τούτο εἶναι ἀνάγκη νὰ καταβάλλωμεν μεγάλῃ φροντίδι, ὥστε ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ νὰ κατοική μᾶλλον καὶ πλουσιώσῃ.

4. Αὐτὰ ἡμεῖς δὴν πρέπει νὰ παρασκευάζωμεθα δι' ἑνα μόνον εἶδος μάχης· ὁ πόλεμος μὲς εἶναι πνευματικὸς καὶ ἡ ἀνταπώλως παρὰ τῆς, συγκρίνεται ἀπὸ ἐχθρὸς διαφόρων εἰδῶν. Δὴν χρησιμοποιοῦν δι' εἶναι τὰ ἴδια ὅπλα καὶ δὴν ἔχουν μόνον ἑνα τρόπον ἐπιθέσεως ἐναντίον μας. Πρέπει συνεπῶς ὁ μᾶλλον ν' ἀντιλέθῃ τὴν μάχην πρὸς εἰκὸς αὐτοῦς νὰ γνωρίζῃ τὴν τακτικὴν ὅσον καὶ νὰ εἶναι ὁ ἴσχυος καὶ τοῦτότης καὶ σφαιρὸνότητι, καὶ ταξιαρχὸς καὶ λοχαγὸς καὶ στρατιώτης καὶ στρατηγὸς καὶ παῖς καὶ ἱππεὺς καὶ ναυτικὸς καὶ τοιοῦτος. Εἰς τοὺς στρατιωτικὸς πόλεμους ὁ καθένας ἀποκρίνεται τοὺς ἐπιτιμωμένους μὲ τὰ βέλη τῆς ἐκείνου τοῦ τοῦ. Ἐξὼ ὅμοῦ δὴν εἶναι τὸ ἔξω ὅμοῦ θέλει εἶδαι νὰ νικήσῃ, πρέπει νὰ εἰσὶν εἰς τὰς λεπτομερεῖς τῆς πολεμικῆς τακτικῆς, διὰ τὸν διδάσκαλος γνωρίζει νὰ ἐκτάξῃ τοὺς πειραιῆς του πρὸς δια-

ποσὴν τὸν προβάτον. Ἐ καὶ ἀπὸ τὸ μικρότερον μέρος του θὰ μὲν ἀπολόκτον, Ἄλλ' αὐτὸ δὴν θὰ τὸ ἐπιτύχῃ, ὅταν καταλάβῃ διὰ ὁ ποιητὴν γνωρίζῃ διὰ τὴν πολεμικὴν ἐπιτήρησιν καὶ ὅμοῦ τὸς ἐπιβουλὰς του. Μία πόλις, ὅμοῦ ὅσον περιβάλλεται ἀπὸ παντοῦ μὲ πύργον, περιβάλλει τοὺς πολεμικὸς τῆς, διὰ τὴν πολλὴν ἀσφάλειαν. Ἐν ὅμοῦ καὶ ὁμοῦ καὶ εἰς τὸ πύργον, μὲν μὲν τρόπον, δὴν τὴν ἀφελὲς καθόλου ὁ περιβόλος, ὅμοῦ ὁ μολοντὶ τὸ ὅμοῦ τῆς πύργου εἶναι ἀσφαλὸς. Ἐστὶ λοιπὸν καὶ ἡ πόλις τοῦ θεοῦ, ὅταν τὴν περιβάλλουν ἀπὸ παντοῦ τὸν πύργον ὁ ὁμοῦ καὶ ἡ σύνθεσις τοῦ πολεμικοῦ, δια τὰ μηχανήματα τὸν ἐχθρὸν καταποιοῦν εἰς ἐντροπὴν καὶ γέλοον, καὶ οἱ ἀσφαλὸς τῆς μένου μὲν ἀσφαλὸς ὅταν ὅμοῦ καταποιοῦν καὶ νὰ πατήσῃ ἑνα ἡμέρα τῆς, ὅμοῦ καὶ ὅν δὴν τὴν καταλάβῃ ἐκτενερῶς, μὲ δὴν τὸ μέρος αὐτοῦ, συντρέχει καὶ ἐκτενερῶς τὴν ἄλλην πόλιν.

Τ. τὸ κέρδος ν' ἀφαιρῶνται μὲν ἐπιτυχὸς κατὰ τὸν εἰδωλολατρὸν, νὰ τὸν ἀντιμαρτυρῶν ὅμοῦ οἱ Ἰουδαῖοι. Ἡ νὰ ν.α.φ. καὶ τοὺς δύο αὐτοῦς νὰ τὸν ἀρπάξουν ὅμοῦ οἱ Μαθηταῖοι. Ἡ δὴ νὰ κτήσῃ καὶ αὐτοῦς, νὰ πρᾶξουν τὰ πρόβατα οἱ ἀποδοὶ τῆς μοιρατικῆς, Ἡ Ἄλλὰ τὶ χραιδίζεται ν' ἀπαρτῆται ὅμοῦ τὰς αἰρήσεις τοῦ διαβόλου. Ἀρκεῖ νὰ εἰπῇ ὅτι δὴν ὁ ποιητὴν ὅν εἰσὶν νὰ τὰς καταπολεμήσῃ δια, ὁ λόγος ἡμπορεῖ νὰ καταπάρῃ δια τὰ πρόβατα καὶ διὰ μέσον μὲς μόνον. Καὶ εἰς μὲν τοὺς στρατιωτικὸς πόλεμους μόνον ἀπὸ τοὺς στρατιωτικὸς ποὺ συμμετέχουν εἰς τὴν μάχην πρέπει νὰ περιμένωμεν τὴν νίκην ἢ τὴν ἥτταν. Ἐξὼ ὅμοῦ ἀντιλέθῃ καὶ τὸ ἀντιθέτον. Πολλοὶς ἡ μάχη πρὸς ὅμοῦ φέρει νίκην εἰς ἐκείνους ποὺ οὐτε συμμετέχουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν οὐτε ἐκτενερῶς, ἀλλὰ παρήμεναι ἥττοι· ὁ δὲ ὅμοῦ στρατιωτικὸς, ἀπαρτῆται μὲ τὸ ὅμοῦ τοῦ ἔξω, γίνεται καταγέλαστος καὶ εἰς τοὺς φίλους καὶ εἰς τοὺς ἐχθροὺς. Ὁ θὰ προσπαθῇ διὰ νὰ χρησιμοποιοῦν παραδειγμα, διὰ νὰ κατανῆται τὴν λέγον μου σφαιρὸν. Οἱ ἀνθρώποι ποὺ ἀκολουθοῦν τὴν ἀρετὴν ἀπὸ τὸν ὁμοῦ καὶ τοῦ Μαριάνος καὶ ὅμοῦ ἀπαρτῆται ἀπὸ αὐτοῦς ἀντιλέθῃ ἀπὸ τὴν θεῶν τὸν Νόμον, ποὺ εἰσὶν ἀπὸ τὸν θεὸν εἰς τὸν Μωσῆ. Οἱ Ἰουδαῖοι τὸν ὅμοῦ τὸν ποὺ πολλὸν, ὥστε, παρ' ὅμοῦ ὅτι ἡ ἀσφαλὸς ἰσχύς τοῦ ἐντὶν ὅμοῦ, ὑπερηφανεύονται ὅτι τὴν ὅμοῦ τὰς, λεπτομερεῖς ἀκατάξῃς τοῦ ἀντιθέτου πρὸς τὴν θελήσιν τοῦ θεοῦ. Ἡ Ἐκτενερῶς τοῦ θεοῦ ὅμοῦ ἀποφύγεται τῆς

90. Ἀπομνημονεύματα ἀπὸ μέρους ἀφ' ὧν εἰς τὸν ποὺ ἀνταπώλως τὸς τὸς 4. Ἐκτενερῶς, ὅμοῦ αἱ νήματα τοῦ ὁμοῦ καὶ τοῦ Μαριάνος αἱ ἀπὸς π.α.φ. τοῦ ἀγέλης τοῦ ἀσφαλὸς καὶ ὅμοῦ, τοιοῦτος ὁ ὁμοῦ, εἶναι ὁ δεύτερος ἡ τοῦ ἰακωβίτου ποὺ ἀφαιρῇ τὴν ἡμετέραν τοῦ θεοῦ, ὁ τοῦ Ἀρείου καὶ ὁμοῦ τὴν ἀσφαλὸς τοῦ τοῦ Παύλου Παριστιανὸς ποὺ ὁμοῦ τὴν ἀσφαλὸς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀσφαλὸς τὸν ὅμοῦ ἀπὸ τὴν δύναμιν.

ἀκατότητα καὶ τῶν δύο αὐτῶν τάξεων, βαδίζε, τὴν μίσην ὁδὸν καὶ οὕτω δάσκει νὰ ὑποκύβῃ εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ μακαρίου Νόμου οὕτω ἀνέγεται καὶ τὸν διαβάλλει ἀλλὰ περ' ἑλὼν ἐπὶ ἡ κυρία τοῦ ἔλθῃ, τὸν ἐκπαιτ. διὰ, κἀποτα εἰς τὸν καὶ τὸν τοῦ ἡτο χρήσιμος. Ὅποιος λοιπὸν πρὸς τα. ὃ ἀποδοῦν καὶ τὸν ἄγωνα πρὸς νὰ γινώσκῃ τὴν συμμετρίαν αὐτῇ. Διότι ἂν ἀρχίσῃ νὰ τὸν κατηγορῇ ἀπειθείς, μὲ σκοπὸν νὰ διδάξῃ τοὺς Ἰουδαίους ὅτι δὲν εἶναι καιρὸς πλέον νὰ τρεθοῦν τὴν νομοθεσίαν, δίδει εἰς τοὺς ἀπειθεῖς τοὺς εὐχαριστοῦνται νὰ τὸν ἀκούουν ἐπὶ λαίμαργον καὶ ἂν ἀπαντῇ τὸν Νόμον χωρὶς μέτρον καὶ τὸν βασιμῶν οὐκ νὰ ἦτο ἀναγκαῖος καὶ δὲ τὴν ἐποχὴν μας, μὲ σκοπὸν ὃ ἀποστομῶν τοὺς αἰρετικούς ἐντοίχους. τὰ σπασμα τῶν Ἰουδαίων. Οἱ ἀκατομῶντες, πάλιν τὴν μανικὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωβέλλου καὶ τὰ λυσισθὴ διδάγματα τοῦ Ἀρεοῦ ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὴν ἐκδοχὸν πλῆσαν πρὸς τὰ δύο ἔκτρα. Καὶ μολοντ' ὅτι ἀπαθὲ καὶ τῶν δύο αὐτῶν παρατάξεων ἔχουν τὸ ὄνομα τῶν Χριστιανῶν. Ἐὰν ἐξέτασθαι τὴν διδασκαλίαν τῶν, ἐὰν εἴρωμεν ὅτι οἱ μὲν πρῶτοι ἀκούουν ἀπὸ τοῦ Ἰουδαίου μόνον κατ' ἐννοίαν, οἱ δὲ δεύτεροι ἔχουν πολλὴν ἐμασκασίαν πρὸς τὴν ἀρετὴν Παύλου τοῦ Σαμαρείτου, ὅτι πάντως εἶναι εἰναι, ἐκτὸς τῆς ἀλήθειας. Πολλοὶ λοιπὸν κἀνθῶνος ὑπάρχει καὶ ἔδω, καὶ ὁ ἔρως εἶναι στενὸς καὶ δυσκόλος καὶ ἀποκρημνιστός καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη ὑπάρχει δὲ φόβος, μήπως θέλῃ κανεὶς νὰ κυριεύσῃ τὸν ἑνα ἐχθρόν, κυριεύσῃ ἀπὸ τὸν ἄλλον. Διότι ἂν ἀρχῇ μὲν βασιμῶντα προσέλκυσται τὴν φωνὴν τοῦ Σωβέλλου πρὸς τὴν μανίαν τοῦ, 410 Ἀ. ἂν δὲ ὁ εὐρέσῃ τὴν Τριῖδα καὶ διδάξῃ ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ Πατήρ, ἄλλος ὁ υἱὸς καὶ ἄλλο τὸ Ἄγιον Πνεῦμα κατασθῆναι, ὁ Ἀρεὸς διὰ τὴν μετατρέψῃ τὴν ὁ παρὸν τὴν προσδοκίαν εἰς διαφοράν ὅς οὕτως. Πρέπει δὲ ὃ ἀποστρεφόμεθα καὶ ὃ ἀποφύγομεν καὶ τὴν ἀρετὴν στήνουν ἐκείνου καὶ ἡν βασιμῶντα διαφέρουν τοῦ, ἐμασκασμένους μὲν τὴν ἐν μὲν θεολογία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, προσθέτοντες δὲ καὶ τὰς τρεῖς ὁμοστασίαις μόνον ἔτσι θὰ κατασθῶμεν ὃ ἀποκλεισθῶμεν τὰς ἐφ' ὧν καὶ τὸν δύο εἶναι, δὲ δυνατόν νὰ αὐτὸ ἀναφέρω καὶ πολλὰς ἄλλας συγκρούσεις ἀπὸ τῆς οὐσίας, παραμένει κανεὶς μὲ ἀνακαθίηται τραύματα, ἂν ὅτι μάχεται μὲ γεννιότητα καὶ προσοχήν.

Β. Πῶς δὲ νὰ περιγράψῃ κανεὶς τὰς ἐσωτερικὰς ἐκδοχάς, δὲν εἶναι ἐκινώτερον ἀπὸ τὰς ἐξωτερικὰς προσβάλλας, ἀλλὰ καὶ προκαλοῦν περισσότερον θόρυβον εἰς τὸν ἐκδοχάκιον. Ἄλλοι μὲν ἀπὸ ἀπλὴν περιέργειαν πολυεξετάζουσιν τὰς πράξεις τοῦ ὅτι ἂν νὰ μάθουν ὅτι κερδίσουν τὰ πτα οὕτω εἶναι δυνατόν νὰ τὰ μάθουν. Ἄλλοι παλιν ζητοῦν ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐνθῶνως διὰ τὰς ἀποφάσεις του καὶ ἐκείνους νὰ μετατρέψουν τὴν μεγάλην ἀδυσαν τῶν κερμάτων τοῦ ὅπως λέγει «τὰ κρίματα σου ἀδυσαν πολλή» (Ψαλμ. 95, 7).

Καὶ ὅτι εὐρὺς οὐρανὸς μὲν ὃ ἀσχολεῖται μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν διαγωγὴν τῶν, τοὺς δὲ περισσότερους νὰ περιεργάζονται, καὶ νὰ ζητοῦν πράγματα τοῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκρίβωσιν ὁ καὶ ἀναζητούμενα προκαλοῦν τὴν ἀρχὴν τοῦ Θεοῦ. Διότι ὅταν προσπαθῶμεν νὰ μάθωμεν ὅσα δὲν ἔμελλεν ὁ Θεὸς νὰ γνωρίσωμεν, δὲν ὅτι τὰ μάθωμεν (πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ αὐτὸ χωρὶς τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ;) καὶ ὃ μόνον ἀποκλειστικὸν ὅτι πᾶσι νὰ κἀνενόστησαν οἱ ἔτσι λόγῳ τῆς παρεργίας μας. Πρὸ τῆς καταστάσεως αὐτῆς, ὅταν προσπαθῇ κανεὶς νὰ ἐκβάλῃ μὲ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ στήθους τοὺς ἐρευνῶντας τὰ μυστήρια τῆς θεότητος, τὸν κατηγοροῦν ὡς ἀνόητον καὶ ἀμαθῆ. Διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖται καὶ ἔδω νὰ ἔχῃ ὁ πρὸς σὺς μεγάλῃ σῶναι, ὅσοι καὶ τὰς ἀπέσους ἐρωτήσεις τῶν νὰ περ αὐτῶν καὶ τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας ν' ἀποφύγῃ. Β. Δὲ εἶναι δὲ αὐτὰς διὰ ὑπάρχει ἄλλο πρῶτον μόνον ἐκείνους ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου. Καὶ ἂν κανεὶς στερῇται τῆς δυνάμεως αὐτῆς ἀφ' ὅπου τὸν ἵπ' αὐτὸ ἀρχομένῳ δὲν ταλαντεύεται ἐκινώτερον ἀπὸ τὰς εἰς τρεκίμειαν. Ἐκείνους τὰς φυγὰς τῶν ἀδυναμιῶν καὶ παρεργιῶν. Διὰ τοῦτο ὁ ἱερὸς πρέπει νὰ μάχῃ τὸ πᾶν δὲ ν' ἀποκατήσῃ τὴν τέχνην τοῦ λόγου.

ΤΟ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΝ ΕΡΩΤΩΝ ΤΟΤ ΠΑΥΛΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Διότι λοιπὸν ὁ Παῦλος δὲν ἐπρόκειτο ν' ἀποκήσῃ τὴν δύναμιν αὐτὴν καὶ δὲν ἐν ῥέπει, διὰ τὴν ἐλευσίαν ἐκινώτερος ἀλλὰ ῥητὸς, ἐμασκασθῇ ὅτι εἶναι ἀνέλεος τῆς ῥητορικῆς ἔχνης καὶ μὲν στα γραφῶν πρὸς τοὺς Κορινθίους Ε. πρὸ ἐκινώτερος δὲ τὴν ῥητορικὴν τῶν ἐκινώτερος καὶ ὑπερηφανεύοντο ὃ αὐτῇ.

6. ΧΡΙΣΤΟΤΟΜΟΣ. Ἀδελφὲ γινώσκῃ, ἀπὸ τῆς καταστρεφῆ πολλοὺς καὶ τοὺς κατέστησαν ἀδιαφοροῦς πρὸς τὴν πεινῶν τῆς ἀληθείας δὲ δυνάμει. Μὴ κατασθῶμεντες νὰ ἐξέτασιν τὴν βάθος τῆς ἀποστολικῆς σκέψεως καὶ νὰ κατανοήσιν τὴν δύναμιν τῶν λόγων αὐτῶν ἐμπεῖται, νιστάζειν καὶ γαστριμαστοῦ διαφανῶς καὶ ἀπεκρίνουν τὴν εἰς τὴν ἀμάθειαν, διὰ τὴν ὅταν δὲν διεκρίνεται καθόλου ὁ Παῦλος ἀλλ' ἀπὸ τὴν ὅταν ἐκινώτερος ἀπείχε τόσο πολὺ ὅσον κανεὶς ἄλλος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. ἢ γὰρ αὐτὸ Ἀλλ' ἡ ἐξέτασις τοῦ ἵπ' ῥητορικῆς, ἀντὶ τῆς μὲν δὲ ἀργιότητος, τὴν δὲ ὅτι εἶπὸς οὕτω ἐξ ὑποθέσεως ὅτι ἦτο ἀνέλεος τῆς ῥητορικῆς τέχνης, ὅπως θέλουν αὐτὸ. Πολλοὶ σηματοῖαν ἐκείνους αὐτὸ διὰ τοὺς σημερινούς ἀνθρώπους. Διότι ἐκείνους εἶχε δύναμιν πολὺ ἀνωτέρω καὶ ἀποκλειστικώτερον ἀπὸ τὸν λόγον. Καὶ μόνον μὲ τὴν ἐκ-

21. Πρὸς τὸν πρῶτον ἐκινώτερος εἶναι τὸν Ἀποστόλου, οἱ ὅποιος προσέειπον νὰ πενήντησιν τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ ἐκινώτερος τῶν ἐκινώτερος τοὺς ἀδελφούς Παύλ. Ἀλλ' ἀλήθεια τὸν Θεόν.

ΣΥΝΕΒΗΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΑΝΕΞΙΑΡΚΕΙΑΣ

9. "Όταν όμως υπέρχη αὐτὸν περὶ τῶν δογμάτων, εἰς τὴν βασιλὴν οἱ ἀντιπαλοὶ χρησιμοποιοῦν ὡς ὅλα τὴν ἰδίαν γραφήν, ποῶν ἀποτελεσματικότητά ἤμπορεῖ νὰ ἔχῃ ὁ θεός; Τὶ ὠφελοῦν οἱ πολλοὶ ἱερεῖς ὅταν μετὰ τοὺς κόπους αὐτοῦ ἀποσπασθῇ κάποιος ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, διὰ παρασκευάσεως πρὸς αἰρεσὶν λόγῳ τῆς πολλῆς ἀγνοίας; C Ἰννοκένιος δὲ ἐγὼ πολλοὺς ποὺ ἔπαυον καὶ ἐτόκον Ποιῶν τὸ κέρδος τοῦ ἀπὸ τῆς καριέρας, Κανὸν" δυνεὶ ἀκριβὲς τίποτε δὲν ἀρκεῖ ἢ ὑγιὲς πίστις, ὅταν ἡ διαγωγή εἴναι διεφθαρμένη. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐκεῖνος ποὺ ἔχει ἔργον νὰ διδάσκῃ τοὺς ἄλλους ἀρκεῖ νὰ εἴναι πρὸ πάντων ἡμειρος εἰς τοὺς κατὰ τὴν αἰρετικὴν ἀγῶνας. Ἐάν ὁ θεὸς εὐρίσκῃται εἰς ἀσφάλειαν καὶ δὲν ἐκτίθεται ἀπὸ τοὺς ἀντιλέγοντας, τὸ πλῆθος ἡμῶν ἀπλοτετέρων ποὺ κυβερνᾶται ἀπὸ αὐτοῦ, ὅταν ἴδῃ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ νὰ κινεῖται καὶ νὰ μὴ ἔχῃ ὡς ἀνταίχην τίποτε εἰς τοὺς ἀντιλέγοντας, θεωρεῖ ὡς αἰτίαν τῆς ἥττης τοῦ ἐχθρ. τὴν ἀδικίαν τοῦ ἀδυναμῶν. Ἄλλὰ ἢν ἀδυναμῶν τῶν δογμάτων. D Καὶ ὅταν λόγῳ τῆς ἀπειρίας ἐνὸς ἀνθρώπου ὁ πᾶσις κόσμος διηγέται εἰς τὴν χειρότεραν καταστροφὴν. Διότι καὶ ἂν αὐτοῦ δὲν μεταπηδῶσαν δραστικῶς εἰς τοὺς αἰρετικούς, ἀλλ' ὅμως ἀναγκάζονται ν' ἀφαιρέσθαι διὰ τὴν διδασκαλίαν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχαν ποιεῖσθαι καὶ δὲν δυνάσκοντο πλέον ἢν ἴδωσαν σταθερότητα καὶ τὰς ἀληθείας ποὺ ἐπιστεῖναν ἀκλονήτως. Ἡ τριφυλία ποὺ εἰσέρχεται εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἥττης τοῦ διδασκάλου τῶν εἶναι, τὸς δυνάμει, ὅσα τὸ κακὸν νὰ διηγῇ καὶ εἰς κινδύνῳ. Καὶ δὲν χρειάζεται νὰ μάλιστα ἀπὸ αὐτοῦ, διότι γνωρίζεις, πόση καταστροφὴ καὶ πόση φρεσὶς ἀναγκάζονται εἰς τὴν κεφαλὴν ἐκεῖνου διὰ καὶ εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ ποὺ χάνονται. E "Ὅσα τὸ ὅτι δὲν ἠθέλησαν νὰ γίνω αἱ τὴν καταστροφῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ διαφέρω εἰς τὴν ἐκείνου ἡμῶν περισσοτέραν ἀπὸ ὅσην μὲ περιμένει σημερινήν, εἶναι δείγματα ὑπερηφάνειας καὶ ματαιοδοξίας; Ποῶς δὲ δύνανται νὰ ὑποχωρῶν τῶν πρᾶγμα. Κανείς, ἐπὶ τοὺς κακῶν ποὺ ἀρσενονται νὰ παρηγοροῦν χωρὶς λόγον καὶ νὰ ἐκδεικνύουν σοφίαν εἰς τὰς συμφορὰς τῶν ἄλλων

ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

ΑΝΑΓΚΗ ΚΑΤ' ΙΔΙΑΝ ΜΕΤΕΤΕ

415 A 1. Ἀπόδειξη πλὴν ἡμεμιστορησὶς πόση ἡμεμιστορησὶς χρειάζεται ὁ διδασκαλὸς εἰς τοὺς ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς ἀληθείας πίστεως. Ἀλλ' ἔχω ὡς ἀναγίγνωσκὸς αὐτοῦ καὶ ἄλλο αἷμα μυστρίων κινδύνῳ. Μᾶλλον ὅμως δὲν ἔδωκα νὰ ὀνομάσω αἷμα κινδύνῳ αὐτὸ, ἀλλ' ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἐξέρχον νὰ τὸ χρησιμοποιοῦν κατὰ τὴν αἰσῶν διότι τὰ πρᾶγμα καὶ αὐτὸ γίνεται πρὸς τὴν αἰσῶν καὶ πολλὴν ἀγαθόν, ὅταν οἱ ἀσφαλόμενοι μὲ αὐτὸ εἶναι ἐπιμελεῖς καὶ ἀγαθοὶ Ποιῶν δὲ εἶναι. Ὁ πᾶσις κόσμος ποὺ ἀναγκάζεται εἰς τὰς προαρκιζόμενους διὰ τὸν λαὸν διδάσκει. B Καὶ κατὰ πρό- τον οἱ παριστάμενοι ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους δὲν ἔχουν διαδραμενὴ νὰ θεωρήσων τοὺς ἱεροκήρυκας ὡς διδασκάλους τῶν, ἀλλ' ὅσοι καὶ ὅσοι τὴν τῶν τῶν μαθητῶν καταλαμβάνουν τὴν θέσιν τῶν θε- τῶν ποὺ παρακαλοῦντο κοσμικοὺς ἀγῶνας. Καὶ ὅπως ἔχει τὸ πλῆ-θος χωρίζεται καὶ χωρίζονται ἄλλοι τὸ μέρος τοῦτον, καὶ ἄλλοι τὸ μέρος ἐκεῖνον ποὺ ἀναγκάζονται, ὅσα καὶ ἐδὼ διαρκούμενοι, γίνονται, ἡκούσθητε ἄλλοι, τοῦτον καὶ ἄλλοι ἐκείνου τοῦ ἀρετήματος καὶ κρῖ- νουν τὰ λεγόμενα ἀναλόγως τῆς ἀδικίας ἢ ἀρετῆς, διακρίσεις. Καὶ δὲν εἶναι μόνον εἰς αὐτὸ ἡ δυσκολία, ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἄλλο ὅχι μικρότερος σημεῖος. Ἄν ὁμοιωθῇ αὐτὸς κάποιος ὁμοιωθῇ νὰ χρησιμοποιοῦται εἰς τοὺς λόγους τοῦ χωρὶς ἄλλων διδασκάλων, ὁ- φίσσεται περισσοτέρων κατασχέσθαι ἀπὸ τοὺς πλείους χρημάτων. C Πολλοὶ δὲ χωρὶς νὰ ἔχῃ χρησιμοποιοῦν χωρὶς κανόνος, ἀλ- λὰ μόνον ἀπὸ ἀπλὴν ὑπόψιν, ὁρίτταται, προσβολὰς ὅταν πραγμα- τικὸς λογιζόμενος. Καὶ τὶ μνημονεύομεν μόνον τὰ χωρὶς ἄλλων ὅσα τὰ ἴδια τοῦ ῥήτορος καὶ πρᾶγμα δὲν ἔμπορεῖ νὰ χρησιμοποιοῦ διερπνῶς. Διότι οἱ περισσοτέροις ἀνθρώποις συνῆσαν ὡς αὐτοῦ ὅχι πρὸς ὀφελὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ πρὸς τέρψιν, ὅταν νὰ εἶναι καὶ τραγεωδῶν ἢ κωμωδῶν. Καὶ ἡ καλλιτέλεια τὴν ὁποίαν πρὸς ὀλίγου ἀπερρί- φουμεν, γίνεται ἐδὼ τῶν πᾶσι, ὅταν δὲν εἶναι εἰς τοὺς σοφιστάς, ὅταν ἀναγκάζονται ν' ἀγωνισθῶν μετὰ τῶν.

ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ ΤΟΙΣ ΠΑΝΘΟΥΣ

D 2. Χρειάζεται λοιπὸν καὶ ἐδὼ τυχὴ γενική καὶ ἀνεκ- τα τῆς ἱδικῆς μὲς μικρότητος διὰ νὰ παύσῃ τὴν ἐπιστραμ- νην καὶ παύσῃ ἡδοτὴν τοῦ πλῆθους 416 A καὶ εὐχρηστὴ νὰ κατα- στήσῃ τὴν ἀκρόασην ὠφελιμωτέραν, ὅσα ν' ἀκολουθῇ καὶ παιδα-

[illegible]

3. Ζητούμεν ὁ ἄρχιεпис ἀρχιεπίσκοπε πρέμει, νὰ εἶναι τοιοῦτος καὶ εἰς τὰ δύο προτάματα. Ὁ δὲ καὶ μὴ ἀνταπερίτω τὸ ἐνὶ ἀπὸ τῶν ἐλπίσιν καὶ ἐλλείπει. Ὅταν γὰρ σμῆναι ἀέκδοτος βασιλεὺς καὶ λῆγῃ πράγματι πάλιν ἡγεμόνων νὰ ἐλθοῦν αὐτοῖς, πού ζοῦν μὲ παύριον, ἔκλειται διμὴς ἀρχιεπίσκοπε νὰ παρακαλεῖται καὶ διασπῇ καὶ ἀναγνώσῃται, νὰ κοινωκίνησιν ἀπὸ τῶν ἐλπίσιν ἀσφαλείας, ἀνάσας ἐξαφανίσῃ τὰ κέρδους ἀπὸ τῶν ἐλπίσιν. Διότι, ὁ επιτηρητικὸς προσβάλλονται ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ καὶ μὴ ἐκγενέας ἔλλειν πρέμει, νὰ τὴν ἀποκρίσῃται, τὸν παρακαλοῦν ὁ ἄρχιεπίσκοπε, νομίζοντες ὅτι ἐν ἀποκρίσῃ τὸν ὁλοκὸν τὸν οὐδεὶς. Δὲ τούτοις πρέμει νὰ κατέγῃ μὲ παρακαλοῦν καὶ τὰ δύο ἀπὸ τὰ προτάματα, καὶ ἄλλοις ἄρχιεπισ, ὥστε νὰ βυθωνοῖται νὰ τὴν μετακινωκίνησιν ὅπως χρειαζέται. Ὁ δὲ καὶ μὴν γὰρ νὰ εὐφραδῇ καὶ νὰ συγχωρῇ πρέμει καὶ ἀποκρίσῃται εἰς ἀπάν μὲ δόξη. Ἐπειδὴν ὅλως μόνον ὅταν ὁ θεὸς εἶναι ἀνεπίλητος εἰς τὴν συνέλευσιν ἔλλειν Χριστὸς ἀπὸ διμὴς δὲν εἶναι ἔκλειον μὲ συμπεριφέρειν, ἔπειτα, Δὲ πρέμει εἰς νὰ ἐπιδικασθῇ τὴν μεγαλοσύνην μόνον εἰς τὴν παραφροσύνην τὸν ἀπαιτῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν παραγῇ παρ ἀπὸ-πρόν, ὥστε νὰ μὴ μένῃ τὸ κέρδους ἀσφαλείας.

ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΦΘΟΝΟΥ

4. Τι ἄλλο δὲ πρέπει νὰ καταργηθῇ τὴν ζηλοτυκίαν καὶ τὴν φθόνον. Νὰ μὴ φοβηθῇ καὶ κρίμα, ἀλλ' αὐτὴ νὰ παραδίδῃ τελείως τὴν ἀσπιρίτητος κατηγόριαν, ὅτι κατ' ἀνάγκην ὁ πληρικός εἶναι ἐκτεθειμένος εἰς παραλόγους ἐλέγχους. Ἐπρεπεὶ νὰ

[illegible]

ΑΝΑΓΚΗ ΠΕΡΑΙΤΕΡΟΣ ΣΠΟΓΔΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ

Ε Ἀπόβη και ἄν ἔχη πολλήν βόναμιν λόγου (θα εὖρος δι-
τὸ προέβλημα αὐτὸ ε.ε. ὀλέτουν), καὶ πάλιν θέν ἀπαλλέσσεται ἀπο

τὴν διεκτικὴν προσπάθειαν. Ἐπειδὴ δὲν εἶναι φυσικὸν χάρισμα, ἀλλὰ καρπὸς μαθήσεως ἢ σπουδῆς διανοίας, ἀνάγκη καὶ ὅν φάσκει κανείς εἰς τὸν ὑψηλότερον βαθμὸν τῆς, τὴν ἐγκαταλείπει. ἔστι δὲν καλλιέργησιν ἢ καλλιέργειαν αὐτῆς μὴ ἀναγκὴ σπουδῆς καὶ ἀσκασιν. Συνεπὸς ἡ προσπάθεια εἶναι περισσότερο ἀπορροήσασα εἰς τοὺς σπουδαιότερους, παρὰ εἰς τοὺς ἀπορροήσους. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐξέλιξις δὲν εἶναι ὁμοία εἰς πάντας καὶ εἰς ἐκείτους, ἀλλὰ εἶναι, εἰς αὐτοὺς τὸν μεγαλυτέρα, ὅση εἶναι ἡ ἀπόδοσις μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευμένων τῶν Ε. Καὶ ἐκείνους μὲν κανείς δὲν θέλει τοὺς κατηγορήσῃ, ἄν δὲν παρέχουν εἰς τοὺς ἀπορροήσους τίποτε ἀξιόλογον αὐτοὶ ὅμως δὲν δύνανται ἀπαγγέλλειν λόγους πάντοτε ἀνεπάρκτους ἀπὸ τὴν γυναικὴν ποὺ ἔχει τὸ πλῆθος τῶν αὐτῶν, ὅπως γίνεται πολλὰς κατηγορίας ἀπὸ αὐτοῦ. Ἐπὶ πλέον δὲ ἐκεῖνοι εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχουν μεγάλης ἐπαύσεως καὶ μὴ μετρίου λόγου, οἱ ἴδιοι τῶν ὅμως λόγου, ἔστι δὲν εἶναι ἀξιοδοκίμαστοι καὶ μεγαλειώδεις ὅχι μόνον σπουδῶνται τῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ εὐφραντοὶ πολλὰς κατηγήρους. ⁴¹⁸ Α. Διὰ τοῦτο οἱ ἀκροαταὶ δὲν κρίνουν σκληρῶς μὲ τὰ λεγόμενα τῶν, ὅσον κρίνουν σύμφωνα μὲ τὴν φύσιν τῶν ὁμιλούντων. Ὅπως ἔπει, ὑπερέχει κανείς ἀπὸ αὐτοῦ κατὰ τὸν λόγον, τότε χρὴ εἶναι μὴ καταβάλλῃ περισσότερο σπουδὴν ἀπὸ αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο δὲν ἐπιτρέπεται, νὰ ὑποσῇ κατὰ ποῦ εἶναι, κοινὴν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, δηλαδὴ νὰ μὴ ἐπιτυγχάνῃ πάντοτε ἂν οἱ λόγοι τῶν δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀντίθετοι τοῦ φύσεως τῆς ὑπολήψεως τοῦ, φάσκει προσημιότως μὲ ἀφάνους ἐμπειρικούς καὶ μορφῆς ἀπὸ τοῦ πλῆθος. Καὶ κανείς δὲν συλλογίζεται ὅτι καὶ μὴ σιγήσει ἄλλοι καὶ ἄλλοι α καὶ ὅροι τῆς, πολλὰς δὲ καὶ ὁμοῦ σκοπεῖται τὴν διαίτησιν τῆς διανοίας Β καὶ δὲν ἀφίκεται τῆς γυναικείας οὐσίας νὰ ἐξέλθουν ἀνέμενοι, καὶ ὅτι πάντως ἀπὸ αὐτοῦ, θυρωπὸς δὲν ἡμπορεῖ νὰ εἶναι, πάντως ὁ ἴδιος ὅτι νὰ ἐπιτυγχάνῃ εἰς αὐτὰ, ἀλλ' εἶναι φυσικὸν κάποτε ν' ἀποτυγχάνῃ καὶ νὰ περιωσθῇ καὶ κατώτερος τοῦ ἐκείνου τοῦ. Τί ποτε δὲν αὐτὰ δὲν βέλουν νὰ σκαρτοῦν ὅπως εἶπαι, ἀλλὰ τὸ ἀποβῶνται τὰς κατηγορίας ὅταν νὰ ἐκρίναι ἐγγεῖλον. Ἀλλ' ὅμως ὁ ἀνθρώπος ἐκ φύσεως τὴν μὲν προτερήματα τοῦ ποιῶν ὅσον πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ ἂν εἶναι, τὰ περιωσθῇ, ἔστι δὲν περιωσθῇ γὰρ δὲ καὶ ἐκεῖνα ἐκείνα, ὅσον δὲν μικρὸν καὶ σπάνιον καὶ, ἂν εἶναι, τὸ εἶναι λαμβάνεται, ἀρῶν, τὸ ἐκμεταλλεύεται γὰρ, ἐστὶ γὰρ καὶ τὸ ἐκμεταλλεύεται διὰ πάντος καὶ πολλὰς, αὐτὰ τὸ μικρὸν καὶ ἐστέλες ἐκείνοια C μενῶν τὴν ἐξέλιξιν πολλῶν μεγάλων ἀνθρώπων.

ΓΥΝΑΙΚΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΤΗΣ Η ΚΤΑΦΕΚΕΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΗΓΩΝ

6. Βλέπεις, σκοπεῖς φίλε μου, ὅτι πρὸ πάντων ὁ δόκιμος ρήτωρ χρειάζεται νὰ καταβάλλῃ προσπάθειαν μὴ δὲ μὲ τὴν προσπάθειαν καὶ ἀνεξέχων τὴν ἐξέλιξιν δὲν θέλει ἐκρεῖσθαι ὅσον

δουὺς σοῦ ἀνέφερα προηγουμένως. Διὰ τοῦτο πολλοὶ τὸν προσβάλλον συνεχῶς καὶ τὸν ἀπεχθάνονται χωρὶς αἰτίας καὶ λόγων, ἵνα δὲν ἔχουν νὰ τὸν κατηγορήσουν διὰ τίποτε ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐκτείνεται ἀπὸ αὐτοῦ. Καὶ πρέπει νὰ ὑπαμείνῃ τὸν πικρὸν φθόνον ποὺ διὰ τοῦτο δὲν ἡμποροῦν νὰ κρύψουν τὸ ἐπείγον μῆκος ποὺ τρέφουν χωρὶς λόγον καὶ διὰ τοῦτο περιπαίξουν καὶ κατηγοροῦν, διαβάλλουν κρυφὰ καὶ ἐπιβουλεύονται φανερά. Ἡ δὲ ψυχὴ ποὺ ὁ ἀρχιστὴρ νὰ λυτῇ καὶ νὰ ἐκτείνεται διὰ αὐτὴν τῶν προσβολῶν, ὁ γρήγορος θὰ ἀφανισθῇ ἀπὸ τὴν λύπην. Καὶ δὲν τὸν καταπαύει μὲν αὐτοὶ τῶν, ἀλλ' ἐνεργῶν καὶ διὰ μέσου ἄλλων καὶ πολλὰς ἐκτείνει κάποιον ῥήτορα, ποὺ δὲν καταρθάνει νὰ εἰπῇ τίποτε, καὶ τὸν εἰσάγει μὲ ἐπαινοὺς καὶ τὸν ἀπαυλῶνται παρ' αὐτοῦ. Ἐνεργῶν ἐστὶ ἄλλοι μόνον ἀπὸ ἀνοήτων ἄλλοι ἀπὸ ἀνοήτων καὶ ἄλλοι ἀπὸ φθόνου μὴ σκοποῦν ν' ἀναμενῶν τὴν δόξαν αὐτοῦ, ὅχι νὰ δὲ ἔσιν ὡς θαυμαστὸν ἐκείνον ποὺ δὲν εἶναι. Ὁ δὲ νεανίσκος ἀγαθὸς δὲν ἔχει ν' ἀντιμετωπίζῃ μόνον αὐτοὺς τοὺς φθονοῦς, ἀλλὰ πολλὰς καὶ τὴν ἀκαρίαν ὅσον τὸ πλῆθος. Προσημιότως δὲ δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀποκρίνηται ἀπὸ ἀνδρὸς λογικῶς ἐλέγχου ἢ συνέθεσιν. Εἰ ἀλλὰ συντίθεται τὸ περισσότερο μὲν τῆς. Ἐκτείνει εἶναι ἀνθρώπου ἀπελθεῖν, οἱ δὲ ὁλοκλήρως εἶναι μὴ λογικοῦ ἀπὸ τοῦ προσημιότως, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑπολαμβάνονται ἀπὸ τοῦ θαυμάσιου νὰ κρίνουν τοὺς λόγους περισσότερο παρ' ὅσον ὑπολαμβάνεται ἀπὸ αὐτοῦ εἶναι οἱ ἄλλοι, καὶ μόνον ἕνα;—ὅτι ἀπὸ τοῦ παρακαταλήμενος ἔχουν αὐτὴν τὴν ἐκτείνεσθαι. Διὰ τοῦτο συμβαίνει ν' ἀπαρτῇται ὁ κοινότερος ἀκοητοῦς μὲ ἀλλοτρίους ἐπαινοὺς ἢ καὶ χωρὶς ἐπαινοὺς καθόλου. ⁴¹⁹ Α. Πρέπει λοιπὸν νὰ εἶναι προσημιότως διὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν καὶ τοὺς μὲν ἀνεργῶν ἐστὶ ἀπὸ ἀνέμενοι νὰ συγχωρῇ, τοὺς δὲ τηροῦν τὴν σπουδὴν αὐτὴν ἀπὸ φθόνου νὰ λυτῇ ὡς ἄλλους καὶ ἐκτείνει, νὰ μὴ ὑποσῇ δὲ ὅτι ἡ δύναμις τοῦ ἔχει μὴ ὡς ἀπὸ τῆς δὲ αὐτοῦ, κατηγορίας, ἀνθρώπων. Ἀλλ' ὅμως καὶ ζωγράφος νὰ ἦτο ἀριστος καὶ ἀνέμενος εἶναι εἰς τὴν τέχνην, ἂν ἐβλεπε πίνακα τοῦ ζωγραφισμένου μὲ πολλὴν δεξιότητα νὰ γίνετο, ἀντιμετωπίζων εἰρωνικῶς ἐκ μετῶν τῶν ἀδελφῶν δὲν θέλει ἐκτείνει ν' ἀποθαρρυνθῇ καὶ λόγῳ τῆς κριτικῆς τῶν ἀδελφῶν νὰ θεωρῇ τὸν πίνακα τοῦ αὐτοῦ, ὅπως δὲν θέλει ἀδελφοῦ λόγῳ τοῦ θαυμασμοῦ τῶν ἀδελφῶν. Ἦναι πραγματικὰ ἐκτελεῖ πίνακα ὡς θαυμάσιον καὶ ἀξιοπρόσεκτον.

Β. Ὁ ἀριστος καλλιτέχνης πρέπει, νὰ εἶναι ὁ ἴδιος κριτικὸς τῶν ἔργων τοῦ καὶ τὰ καλλιτεχνήματα νὰ θεωροῦνται. Ἐκτελεῖ ἢ ἀνεκτὴ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ καὶ τοῦ τοῦ ἐκτελεῖται. Ἄν πρὸς δὲ νὰ λαμβάνῃ καθόλου ὅτι ὅτι τῆς ζένης γυναικῶν, τῶν κληρικῶν καὶ ἀδελφῶν. Συνεπὸς ὁ ἀγαθὸς τὸ ἔργον τῆς δι

22. Τὸ ἐκτελεῖται αὐτὴν τότε νὰ ἐκτελεῖται τοὺς μεγάλους ἐκτελεῖται μὲ λόγους καὶ κριτικῆς καὶ κριτικῆς.

δασκαλίας τῆς πίστεως δὲν πρέπει αὐτὰ εἰς τὰς ἐκπορεύσεις τῶν ἁλίων νὰ εἶδῃ μεγάλην σημασίαν οὕτως ἀπὸ τὴν σκοπὴν τῶν ν' ἀποφωρύνονται, ἀλλὰ νὰ παρασκευάζῃ τοὺς λόγους τοῦ μὲ γνήμονα γ' ἀρέσουν εἰς τὴν θεὸν· αὐτὸς δὲ νὰ εἶται ὁ μοναδικὸς τοῦ κοινὸν καὶ ἕως ἐπὶ τὴν καλύτεραν σύνταξιν τῶν, ὅχι τὰ χειροκροτήματα καὶ α' ἐκπνεύματα. Καὶ ἂν μὲν ἐκπορεύεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, C νὰ μὴ ἀποκρούῃ τὰ ἐκπνεύματα, ἂν ὅμως δὲν τοῦ τε παρεχόμεν οἱ ἀποκατα, νὰ μὴ καὶ ἐπιζητῇ καὶ νὰ μὴ στενοχωρῆται· θύει εἶναι ἀρχαὴ παραγομένη διὰ τοὺς κόπους τοῦ, καὶ μέλιστα ἀγαπᾶται ἀπὸ δόλας· νὰ ἔχῃ τὴν συνείδησιν ὅτι συνίσταται καὶ ρυθμίζει τὴν ἐκ δασκαλίου τοῦ μὲ σκοπὸν ν' ἀρέσῃ εἰς τὸν θεόν.

8. Ἐάν κυριευθῇ ἀπὸ τὸν πῦθον ὡς παραλόγως ἐπαίνοισιν αὐτοὺς δὲν θὰ τὸν ὑπελθόντων οἱ πολλοὶ αἰσθῇ καὶ ἡ ρητορικὴ ἐπαύσει. Ὅταν ἡ ψυχὴ δὲν κατορθώσῃ νὰ ὑπερβῇ τὴν ἀνθρώπου, θαυμάσιον καὶ τὴν πλῆθος παραλίπῃ καὶ ἐνταπεινωθῇ τὴν φροντίδα τῆς καλλιέργειας τῆς ρητορικῆς ἐκπορεύσεως. D διὰ τοῦτο πρέπει ἐπ' αὐτῶν ἀπὸ δόλα νὰ εἶναι ἔτοιμος, καὶ περιφρονῇ τοὺς ἐπαίνους· διότι χωρὶς τὴν προσπάθειαν αὐτῆν, ἡ εὐφροδία δὲ ἀρκεῖ πρὸς διακρίσιν τῆς ρητορικῆς δυνάμεως. Ἐάν δὲ θέλῃ κανεὶς νὰ ἐξελθῇ τὰ πράγματα, καὶ ἀκριβὲς νὰ εἶδῃ ὅτι ὁ ὑπερβῇ εἰς τὴν ρητορικὴν ἐκπορεύσεως δὲν ἔχει, ἀλλοτρίωτον ἀνθρώπου περιφρονῇ τοὺς ἐπαίνους ἀπὸ τὸν δοκίμιον ρήτορα, ἀλλὰ, ὅταν ὑποταχθῇ εἰς τὴν βόλαν τῶν πολλῶν, ὅτι ἀναγκασθῇ νὰ περπατῇ εἰς πολλὰ σφάλματα. Ἐπεὶ δὲ δὲν ἡμιτορεῖ νὰ ἐξέλθῃ μὲ τοὺς δοκίμιους εἰς τὴν ἀρετὴν τῆς ρητορικῆς, δὲν δὲ διατάσσῃ νὰ τοὺς ἐκβληθῇ, νὰ τοὺς φθονῇ νὰ τοὺς κατηγορήσῃ ἀνεπίτως καὶ νὰ προσβάλῃ εἰς ἄλλας παρομοίας ἐκέρτε α'. Εἰ δὲ πολὺν χρόνον τὰ πάντα ἀσέβη καὶ ἂν πρόκειται νὰ χύσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ, ὅτι νὰ κατεβῇ τὴν βόλαν ἐκείνων εἰς τὴν ταπεινότητα· ἥς, διὰ τὴν τοῦ μικρότερος. Ἐπὶ πλείον ἢ ἀποφύγῃ καὶ τοὺς ὀρθοὺς εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ, εἰς νὰ ἔτασεν ἀρετὴν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ. Τὸ νὰ κερδίσῃ ἀγαπώτερον ἐγκόμιμα ὅτι, κοπιᾷ πολὺ εἶναι ἱκανὸν νὰ τὸν καταβάλῃ καὶ νὰ τὸν δαμάσῃ εἰς βάθος ὅταν ἐπ' αὐτὸν δὲν ἡμιτορεῖ νὰ καταφρονήσῃ τὴν ἐκπνεύματα. Σημειώμεται ὅτι καὶ μὲ τὴν γενομένην ὁ ὁρῶς, ὅταν ἐργάζεται εἰς ἄνοιον κόπον καὶ ἀναγκάζεται νὰ καλλιέργῃ περὶ δὲς ἑκάστου, γρήγορα ἐγκαταλείπει, τὸ ἔργον, ἂν δὲν τὸν διακρίνῃ διακρίνα προθυμία ἢ δὲν φοβῆται, ἐνδεχόμενον πείναν. Ἐάν δὲ καὶ οἱ δοκίμιαι ρήτορες ἔχουν ἀνάγκην τῆς ἀσκήσεως, πρὸς διακρίσιν τῆς ἀποκρίσεως ἐκπορεύσεως. 420 A. Ἐκείνος ποὺ δὲν ἔχει κανένα εὐακὸν ἀποθηκισμένον εἰς τὸν νοῦν τοῦ, ἀλλ' ἀναγκάζεται νὰ μελετᾷ ὅταν διακρίνῃ τοὺς ὁδοὺς τοὺς ἀγνοοῦν, πῶς τὴν διακρίνει, πῶς τὸν ὁδοῦν, πῶς τὴν παραχρῆν δὲν θὰ ὑποστή, διὰ νὰ κατορθώσῃ καὶ συγκατερίσῃ ὅλην σπουδαίαν μὲ πολλὴν μάχην.

Ἐάν δὲ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀποσταμένους τοῦ ἐκπορεύσεως κατορ-

θώσῃ ν' ἀναβεχθῇ εἰς τὸ πῦθον τῆς ρητορικῆς ἐκπορεύσεως ἀπὸ αὐτὸν, τότε χρειάζεται θεῖαν ψυχὴν, διὰ νὰ μὴ κυριευθῇ ἀπὸ φθόνου καὶ καταπίσῃ ἀπὸ ἀθέμιον. Διὰ νὰ ὑπερβῇ μὲ γνήμονα αὐτὸς ὁ ἀνέτερος εἰς τὸ ἐξέλθῃ τὴν ἐπισκοπὴν ἀπὸ κατωτέρους τοῦ, χρειάζεται ψυχὴν ἔχον, τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὴν ἔκπνευσιν, ἀλλ' ἀδυνατίζον. B. Καὶ ἂν μὲν ὁ ἀναβεχόμενος εἶναι ἄνθρωπος καὶ μετρίως φρονῇ, τὸ κακὸν εἶναι ἐκπορεύσεως ὑποκαρπύον ἂν ὅμως εἶναι θρασυ καὶ ἀκαλῶν καὶ φιλόδοξος, ἐκείνος δὲ ἡλίκου καὶ ἡμέραν τὸν θάνατον τοῦτον παρὰν ὅτι τοῦ καταπίσῃ τὴν ἑστὴν ὁ ἄλλος ἐξελθὼν φανερό. Ἐκπορεύσεως κερδᾷ, ὑποκαρπύον πολλὰς ἀπὸ τῆς δικαιοδοσίας τοῦ, ἐπιθυμῶν νὰ ρυθμίσῃ αὐτὴν τὰ πάντα. Εἰς δόλα δὲ αὐτὰ ἔχει ὡς ἀσφάλειαν τὴν ρητορικὴν εὐχέρειαν, τὸ δ' αὐτὸν ἐνδιαφέρειν τοῦ κακοῦ καὶ τὴν ἀρετὴν ὅταν τὸν ἀρχομένην. H δὲν γινώσκεις πόσος ἥλος πρὸς τοὺς λόγους ἐκπορεύσεως τὰς εἰς αὐτοὺς ὡς Χριστιανῶν καὶ τοῦτον πολὺ ταχύνεται οἱ ρήτορες ὅχι μόνον ἀπὸ τοὺς κοσμικοὺς, C ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς. Πῶς λοιπὸν νὰ ὑποκέρῃ κανεὶς τὴν ἀνθρώπου, εἰς ὅταν ἡμῶν αὐτοῦ, δόλα κινεῖται καὶ ἀποθνήσκουν στενοχωροῦν καὶ περ μόνον τὸ τέλος τοῦ λόγου ὡς μόνον ἀναπολείσκει ἀπὸ κόπους. ὅταν δὲ ὁ μὲν ἄλλος καὶ ἄλλοις διὰ μακρῶν, τὸν ἀκούον μὲ προθυμίαν καὶ στενοχωροῦνται ὅταν ἀκούει, νὰ τελεωθῇ καὶ ἐρεθίζονται ὅταν θέλῃ νὰ σιωπῇ.

Ἰσως τὴν αὐτὴν τοῦ φανταστικῶν μικρὰ καὶ ἀσθενῶν ἀπὸ ἐκπορεύσεως, εἶναι ὅμως ἱκανὰ νὰ σφύσῃ τὴν προθυμίαν καὶ νὰ παραλύσῃ τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς, εἰς δὲν ἀναβῇ κανεὶς εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦ ἐναντίον ἀπὸ τὴν ἀσθενείαν πάθῃ καὶ δὲν φροντίζῃ νὰ ἐκπορεύῃ μὲ τὰς ἀσθενήτους ἐκπορεύσεως. D τοῦ δὲν κυριεύεται οὕτως ἀπὸ φθόνου οὕτως ἀπὸ φιλοδοξίας οὕτως ἀπὸ κανένα ἄλλου παρὰ τὸν ἑαυτὸν. Ἐάν λοιπὸν ὑπάρχῃ ἀνθρώπος τοῦτον ἥλος ὥστε νὰ κατακατήσῃ αὐτὸν τὸ ἀναγκαζέσθαι καὶ ἀνακαταστήσῃ καὶ ἀνήμερον φέρει τὴν μετὰ τοῦ πῦθου, δόλα, καὶ ν' ἀποκρίσῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ, ὅτι, μέλιν ἀπὸ τὴν ἀρετὴν νὰ τὴν ἐκπορεύσῃ νὰ φροντίζῃ εὐκολὰ νὰ κατορθώσῃ καὶ τὰς πολλὰς αἰτίας προσβολῆς ν' ἀποκαρπύσῃ καὶ εἰς ὑπερβῇ ἡμῶν νὰ καταπύσῃ. (Ὅσοις ὅμως δὲν εἶναι ἀναγκαζόμενος ἀπὸ αὐτὴν τὴν κακίαν φέρει, εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ κοινὸν ὑποκαρπύον καὶ ἀδύνατον παραχρῆν καὶ ἐκπορεύσεως ἀπὸ τὴν ἀνήμερον καὶ τὰ ἄλλα πάντα. E. Εἶναι ἐκπορεύσεως ἀνακαταστήσῃ καὶ ἄλλος δυστολῶς ποὺ δὲν ἡμιτορεῖ κανεὶς ν' ἀναβῇ οὕτως νὰ μὴ δὲ δὲν ἀποκρίσῃ προσηκόντως πείραν τὸν παρακαταστή.

ΕΠΙΣΤΗ ΔΙΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΗΘΙΜΑΙΝΩΝΕΣ

42¹ Α 1. Αὐταὶ τοὺ θεοὺς εἶναι αἱ δυσκολίαι εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν. Τῆς πολλοῦς ὁμοῦ ζωῆς τὰς δυσκολίας καὶ θά τὰς ὑποφέρουσιν, ὅταν ἀναγκαζομένη αἱ ἀποδοῦσιν ἀπολογισμὸν διὰ καθένα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τοῦ μὲς ἐνεπιστεῖνθαι. Ἡ ζῆρμία δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ἰντερπτην. ἀλλ' ἀκολουθεῖ καὶ αἰώνιος τιμωρία. Ἀνέφερα πρῶτον τὸ χωρίον, «αἱ ὑποκαίετε καὶ ἡ ἀκολούθητε τοὺς ἀρχοντας κα», ὅπου αὐτοὶ ἀρχοντοὶ ὑπὲρ τῶν φυγῶν σὺν καὶ ἡ ἀποδοῦσιν λέγον δι' αὐτάς· ἀλλὰ τὸ ἐπαναλαβὴν ἐάνω πάλιν, διότι, ὁ φόβος τῆς ἀπειλῆς αὐτῆς μὴ ταρασσὲ τὴν ψυχὴν διαρκῶς. Ἐάν τιμωρὴ καὶ κρατασθῇ μὴδὲς δικαιοῦς εἰς τὸν τραχηλὸν ἐκείνου καὶ σκοταδίζῃται ἐνὰ μόνον ἀνθρώπον, καὶ μάλιστα τὸν μικρότερον, καὶ νὰ καταποντισθῇ εἰς τὴν θάλασσαν, ἰδὼν οἱ οὖν σκαβαλίζου τὴν συνείδησιν τῶν ἀδελφῶν ἀμαρτάνουν εἰς αὐτὸν τὸν Χριστὸν, ὅς ἐκείνοι καὶ ὁδηγοῦν εἰς τὴν καταστροφὴν διχ' ἓνα καὶ δύο, ἀλλὰ καὶ ἡβὴ μεγάλη, ἡ πρὸς καὶ τὸ πᾶν καὶ τὸν τιμωρὸν θὰ λάβουν· διὸ ἐπιτρέπεται δὲ νὰ ἐπιταλοῦσιν ἀπαρτῶν ὅτι νὰ καταφύγουν εἰς ἀγνοίαν, ὅτι νὰ προβάλλουν ἀνάγκην καὶ θῶν. Ἐάν ἐνσταθῶς τέτοια δικαιοσύνη, περισσύτερον θὰ καταφύγουν εἰς αὐτὴν ὅπου ἀποδοῦσιν ἀπὸ τοὺς ἀρχομένους διὰ τὰς προσωπικὰς τοὺς ἀμαρτίας παρὰ οἱ προδοῦσιν καὶ τὰς ἀμαρτίας τῶν ἄλλων. Αὐτοί, διότι ἐκείνοι καὶ ὁδηγοῦν νὰ ἐπιστρέψω τὰς εἰς ἀγνοίαν παραβάσεις τῶν ἄλλων C καὶ νὰ παραγγέλλω τὴν ἐλευσίαν τοῦ διαβολικοῦ πολέμου, δὲν ἡμπορεῖ νὰ προβάλλω ἀγνοίαν καὶ νὰ εἴπω, ὅθεν ἤκουσα τὴν σελήνην, δὲν προέβλεπε τὸν πᾶντορον. Ἀλλ' ἀκριβὲς δι' αὐτὸ ἀρεσθῇ, ὅπως λέγει καὶ ὁ Γεζεκίηλ (38, 6) διὰ νὰ σελήνη καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ νὰ προμηνῇ τὰς μελλόντων δυσχερείας. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ τιμωρία εἶναι ἀκαταρτήτος, ὅπου καὶ ἂν ἀποκαθῇ ὅπου μόνον.

42² Α Λεγε. ἰδὼν ὁ σκοπὸς δὲν ἀλλοίωσιν καὶ δὲν σφαιρὴν πρὸς τὸν λαόν, ὅταν ἔρχεται ἡ ρομφαία καὶ εἴθῃ λαὸν ἡ ρομφαία καὶ παραλάβῃ τὴν ψυχὴν, αὐτὴ μὴν παραλαμβάνεται ἐξ αἰτίας τῆς ἀνομιᾶς τῆς, τὸ αἷμα τῆς θύρας θὰ τὸ ζῆνται ἀπὸ τὸ χεῖρ τοῦ σκοποῦ. Πᾶσις λαὸν νὰ μὴς εὐθὺς εἰς τὸν ἀναποφαινον τιμωρίαν. Ἐὰν δὲν προκρίνῃ δι' ἀρχιστρατηγίαν ἢ βασίλειον, ἀλλὰ δι' ἐξουσίαν καὶ ἀπειλὴν ἐγγελετικὴν ἀρετὴν. Καὶ προμηνεῖν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀρετῆς πρέπει νὰ εἶναι καθαρὸν καὶ ἀπὸ τῶν ἀνείμας, ὅπου νὰ μὴ τὸν ἐγκαταλείψῃ ποτὲ ἔργον τοῦ Ἀγ. Πνεύματος, ὅπου νὰ εἶναι ὁκαίωμα νὰ ἀρετῇ, αὐτὸ δὲ οὐκ εἶναι ἐγὼ, ζῆ δὲ ἐν ἐμὸν Χριστῷ (Παλ 2 20)

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΜΟΝΑΧΟΣ

2 Ὅσοι κατοικοῦν εἰς τὴν ἐρημίαν, ὅς μακριὰ ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ τὴν ἀγοράν, ἀπηλλαγμένα ἀπὸ τῶν θυρόδων τῶν καὶ προσκαρτεμένοι εἰς γαλήνους λιμένας, δὲν ἀνασφαιρῶν ἀπὸ τῆς ἀποδοῦσιν τῆς ζωῆς αὐτῆς, ἀλλὰ λαμβάνουν καὶ μὴδὲς ἀλλὰς προφυλάξεις· παρεπιδέσονται ἀπὸ παντοῦ καὶ φροντίζουν μὲ πολλὴν προσοχὴν νὰ λέγουν καὶ νὰ κέκονον δια βῆς χρειάζονται διὰ νὰ ἡμπορέσων νὰ προσεγγίσω τὸν Θεόν, ὅπου ἐπιτρέπεται εἰς τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν, μὲ παρηγορίαν καὶ πραγματικὴν καθάρτητα. Ποσὴν δύναμιν λαμβάνει καὶ προσκαθῇ, ἀν χρειάζονται ὁ βρωμὴς δια νὰ καταβῶσιν ἡ ἀρεσθῇ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀπὸ κάθε μολυσμῶν καὶ νὰ διατηρήσῃ ἀνεπαρκῶς τὸ πνευματικὸν τοῦ κέλους. Ἀσφαλὲς χρειάζονται περισσύτερον καθάρτητα αὐτῶν C ἀπὸ ἐκείνων καὶ ἀπὸ χρειάζονται περισσύτερον, ὅπου τοὶ καὶ εἰς περισσύτερους κινδύνους μολυσμῶν αὐτῶν ἀπὸ ἐκείνων. ἂν δὲν καταστήσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀρετῆς, αὐτοὺς μὲ τὴν συνήθειαν ἡμῶν καὶ τὴν πολλὴν ἐντασιν. Ὑπάρχουν πολλὰ πράγματα ἵκανα νὰ συνταράξουν τὴν ψυχὴν ἂν δὲν κεραιθῶν αἱ αἰσθησεις μὲ αὐστηρὴν αὐτορρύθμην ἢ εὐνορμὴν προσώπων αἱ προκαλεσθῶν καὶ νῆσις, τὸ ἐπιτιθεμὲνον βάσιμα τὸ ἔκτομα τῆς φωνῆς τὸ γοιμῆσται τῶν ἐλεσφαιδίων καὶ τῶν περὶ αὐτὸν καὶ ἐκκελεῖς καμνῶσεις, ἡ δατὴ τῶν μελαίμων, τὰ πολυτελῆ ἐνδύματα καὶ ποικίλα ὀσμωρὰ χρυσὰ κοσμήματα, αἱ ὑπερὰ πολυτελῆ αἵμα τὰ ἐνὶ ὄντι ὑπερὰ καὶ διὰ τὰ ἄλλα ποὺ μεταχειρίζεται, τὸ γυναικῶν σφύρον D. Ἀλλὰ δὲν εἶναι παρὰ βῆς νὰ ἀπερῶσιν ἀπὸ αὐτῶν τὰ πράγματα τὸ ἐκτακτικὸν καὶ παρὰ βῆς εἶναι, ὅτι ἡμεῖς δὲ ὁ ἀβόλος νὰ προσβάλλω καὶ διὰ τὸ ζῆναι τὰς ψυχὰς ὁν ἀνθρώπων καὶ μὲ τὰ ἀνθρώπων ἀπὸ τὰ ποικίλα πάντα μέγα. Καὶ πραγματικὰ μερικοὶ ποὺ διέφυγον ἀπὸ τὸ κινετὴν αὐτῶν συνέλθῃσαν ἀπὸ τὰς ἐκείνων ἀπ' ἑαυτῶν τῶν ἡ παρὰ καμνῶν δὲ ὁ ἀκένιστος, κῆρυξ ἡ δαδὴκαρος ἐνδύματα, ἡ ἀπορροήτος ἐμφάνισις, ὁ ἀπλοῦς τρόπος ἡ ἀφείλῃς ἐμύλια τὸ ἀνεπιτήδευτον βάσιμα, ὁ ἀκα ἐργασίαν τῆς φωνῆς, ἡ πτωχικὴ διαβίωσις καὶ ἡ καταφύγισις καὶ ἡ ἐλευθέρως προσώπων καὶ ἡ μόνος κατὰ πρῶτον μὲ προκαλοῦν τὸν αἶνον τοῦ ἐλεπόντος, ἔπειτα ἐμύ, τὸν φέρουν εἰς τὴν χειροτέραν καταστροφὴν.

Ε 3 Καὶ πολλοὶ ποὺ ἐξέφυγον τὰ προσηγμένα δίκαια, ἡ κατασκευασμένα μὲ τὰ χρυσὰ κοσμήματα καὶ τὰ ἄλλα καὶ τὰ ἐν δόματα καὶ τὰ ἄλλα ποὺ ἀνέφερε, ἔπεισαν οὐκ οὐκ εἰς αὐτὸν τὸ ἐν εὐθείᾳ διαφύρα δίκαια καὶ κατιστράφωσαν. Ὅτι ἀν λαὸν ὁ πόλεμος εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἐλεπόντος παραδοῖται καὶ με τὴν πτωχικὴν καὶ μὲ τὸν πλοῦτον καὶ με τὸν καλοκαίμον καὶ με τὴν ἀπερροήτων ἀμάρτων καὶ με ἐν ἐπικρινῶν καὶ με ἀνεπιτήδευτον δαύτους τρόπους, καὶ με εἰς γενικῶς ὅσα ἀπληρότητα καὶ αἱ ποικίλα μηχανὰ τὸν παρὰ καίχουν ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς. 423 Α

κουσθ, καὶ διεγρήθη ὅτι οἱ μένοντες ὡς ἀποδηγήσαν ἀπὸ τῶν κόπων αὐτῶν, ἂν μεταλάβουν τῶν ἀγέρωντων μυστηρίων, ὅταν πρόκειται, νὰ ἐκπεφύκουν, μὲ καθάρων συνείδητην, συνοδεύονταί καὶ μεταφέρονται, ἀπὸ ἐδῶ ἀπὸ θηγέλουσ λόγων τῆς θείας αὐτῆς καὶ νουίας.

Ἐπὶ δὲ δὲν πρῶτους πάλι εἰσάγεις ἵσταται ψυχὴν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἐ καὶ ἐκθεάζεις εἰς τὸ εἶναι τῶν ἱερῶν ἀνθρώπων ἐνδεχόμενον μὲ ἀσάφιστα ἐνδομματα, ἐνθ' ὃ Χριστὸς, τὸν εἶχε θυμῶ καὶ ἀπὸ τῶν χορῶν τῶν ἀλλῶν συνδαιτυμένων. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἱεροῦ πρέπει νὰ λάμπη σὺν φῶς καταγαλῶν τὴν οἰκουμένην ἢ ἰδική μου δὲ ψυχὴ περιβάλλεται λόγῳ τῆς παντοίας τῆς συνειδήσεώς μου ἀπὸ τῶσδε αὐτῶν, ὅστε πάντοτε ἀποκρίνεται καὶ δὲν ἔμπορεῖ ποτὲ ν' ἀνταπόσῃ μὲ περὶ τῶν τῶν ἀποστόλων τῆς. Ὁ ἱερεὺς εἶναι, τὸ εἶδος τῆς γῆς. 423 Ἀ τὴν δοκτὴν μου δὲ ἄγνοαν καὶ ἀσκαληνωμένην ἀπειρίαν πότος θὰ ὑπερβαίῃ εὐκλεῖα, ἐκπὸς ἀπὸ σὲ τοῦ συνήθους καὶ μὲ ἀγαπᾷς ὑπερβολικὰ. Καὶ δὲν ἐπιβάλλεται, νὰ εἶναι μόνον καθαρὸς κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν ὀφρὴν ὁ σκόνιν που τῆς αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ πάλιν συνεπὲς καὶ πάλιν ἑκπεφύκα, καὶ νὰ γνωρίζῃ εἰς τὰς θωπυίας ὑποθέσεις ἐν ὁλίγωτερον ἀπὸ τοὺς συναναστρεφόμενους μὲ τὸν κόσμον, νὰ εἶναι ὅμως ἀπερλησμένη ἀπὸ αὐτῶν περ ἄσπετον ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς τῶν ἐρημικῶν ἐρίων. Πρέπει, νὰ εἶναι παικλὸς, ἀπειθὴ εἶναι ἀσχετῶς μὲ τὸν σὺν ἡμῶν καὶ ἀνδρῶν, αἱ ὁποῖαι καὶ γυναῖκες ἔχουν καὶ παῖδ' ἀνατρέφουν καὶ δούλους ὀρέζων καὶ πλοῦτον πολλὸν διαβιτοῦν. Β καὶ εἰς τὴν πειραστικὴν ἀναμνηστικὴν, καὶ ἀξιώματα κατέχουν. Μὲ τὴν λέξιν δὲ σπουδαίαν δὲν ἔκωδ' τὸν θουλον, τὸν καλῶτα, τὸν ὑποκρίτην, ἀλλὰ ἐκείνον ποὺ ἐνεργεῖ μὲν μὲ πλήρη εὐαιθερίαν καὶ περρησίαν, ἀλλὰ γνωρίζῃ ἐπίσης νὰ συγκρατᾷται ἱσχυρικῶς, ὅταν τὸ ἀπαιτῶν αἱ περιστάσεις ἐκείνον ποὺ καταρτίζονται νὰ εἶναι ταπεινὸς καὶ καλὸς καὶ αὐτοστῆς. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μὲ ταπεινῶται εἰς τοὺς πιστοὺς μὲ τὸν ἴδιον τρόπον, ὅπως δὲν εἶναι ὁρθὸν οὐτε οἱ ἱερεῖς νὰ μεταχειρίζονται μὲ μόνον μεθόδον θεραπευτικῆς ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν, οὐτε ὁ κυβερνήτης, νὰ γνωρίζῃ ἕνα μόνον χειρισμὸν ἐν ἀπαιτήσαν τὸν ἀνέμῳ. Γ Καὶ τοῦτο δὲ τὸ πλοῦτον, τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ περ κατὰ τὴν διαρκὴς ἀσκαληνίαν. Αἱ δὲ ταπεινότητες αὐτῆς δὲν προσβάλλουν μόνον εἰς τὴν ἑξῆς, ἀλλὰ τημένονται καὶ μέσῳ καὶ χρειάζεται πολλὴ συγκρατῶσις καὶ προσοχή. Ὅλοι δὲ αὐτοὶ αἱ παικλὶα μέθοδοι ἐργασίας ἀποβάλλουν εἰς ἕνα σκοπὸν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, τὴν εὐδοκίαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ο ΚΟΙΝΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΚΑΘΥΠΟΤΕΡΩΝ ΑΔΕ ΤΩΝ ΜΟΝΑΧΩΝ

δ. Τὸν μοναχὸν ὁ ἄγων εἶναι μεγάλος καὶ ὁ κόπος πολλός. Ἀλλ' ἂν παραβῇ κανεὶς τοὺς ἱεροὺς τῶν ἱερῶν μὲ τοὺς κόπους καὶ ἐπιβάλλει, ἢ εὐσυνείδητος ἐκτέλεσις τῶν ἱερῶν τῶν κα-

θηγόντων, θὰ εἶδῃ τὴν διαφοράν, ὅση ὑπάρχει μεταξὺ ἀλλοῦ πλοῦτος καὶ βασιλέως. Καὶ εἰς ἐκείνους ὁ κόπος εἶναι πῶς, ὁ ἀλλὰ πρὸκειται περὶ ἀγῶνος κοινῶ καὶ δὲ τὴν ψυχὴν καὶ δὲ τὸ σῶμα, καὶ μάλιστα τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐπιτυχίας ἐκτελεσθαι, εἰς τὴν κα ἀσκήσιν τοῦ σώματος. Ἐὰν δὲ αὐτὸ δὲν εἶναι ἰσχυρὸν, μένει ῥῶνι τῆς ἢ προθύμια, ῥῆ δυναμὴν νὰ ἐκδηλώσῃ εἰς ἔργα. Ἡ συχνὴ νηστεία, ὁ ὕπνος κατὰ γῆς, ἡ ἀργησία, ἡ ἀπλησία, τὸ πάλιν ἱερικαὶ καὶ τὰ ἄλλα μέσῳ ποὺ χρησιμοποιοῦν δὲ τὴν ταλαιπωρίαν τοῦ σώματος, ἱκανοποιῶνται εἰς, εἰς τὸ σῶμα ποὺ πρῶτα, καὶ νὰ τὰ ὑποστῇ δὲν εἶναι ἰσχυρὸν. Ἐδῶ ὅμως, εἰς τὴν ἱερικὴν, πρὸκειται καθαρὸς περὶ τέχνης τῆς ψυχῆς, ἢ ἀπολαῖ δὲν χρειάζεται καθόλου τὴν σωματικὴν εὐρωστίαν διὰ νὰ δείξῃ τὴν ἀρετὴν τῆς. Εἰς τὴν δὲ συνδύαζαν ἢ δύναμις τοῦ σώματος, ὅστε νὰ μὴ εἰσέλθῃ αὐτῶς Ἐ οὐτε ἀργίαι οὐτε προποτεῖς, ἀλλὰ νηφάται καὶ σκερνοῦν καὶ κόσμοι καὶ νὰ ἔχουν δὲν ἔχῃ ἄλλα χαρισματα, μὲ τὰ ὅποια ὁ μακάριος Παῖλος μὲς ἀναγράφει τὴν εἰκόνα τοῦ ἱεροῦ. Τοῦτο δὲν θὰ ἡμεροδοῦν νὰ τὸ εἶπῃ κανεὶς διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ μοναχοῦ.

δ. Συμβαίνει, ἀκριβὲς καὶ ἐδῶ εἶναι μὲ τοὺς θαυμαστικούς, οἱ ὅποιοι χρειάζονται ἔργατα πολλά καὶ τροχούς καὶ σκευὴ καὶ μαχαίρας, ἐνθ' ὃ φιλόσοφος ἔχει εἰλην τὴν τέχνην εἰς τὴν ψυχὴν καὶ δὲν χρειάζεται, κανεὶς ἐξωτερικὸν μέσον. Οἱ μὲν μοναχοὶ χρειάζονται σωματικὴν ὁρμήν καὶ εὐνοίας κατὰ τὴν εἰκόνα δὲ τὴν εἰκόνα τῶν, 424 Ἀ ὅστε καὶ ὑπερβολικὰ ἀποκαταρτισμένοι ἀπὸ τὴν ταλαιπωρίαν τοῦ σώματος νὰ μὴ εἶναι καὶ τὴν ἰσχυρίαν τῆς ἐργασίας ν' ἀπολαύσανται ἐπίσης δὲ νὰ μένουν καὶ εἰς κλίμα εὐφροσύνης, ὅπου ἡ ἀποστασιατικὴ ἀναμνηστικὴ εἶναι τὸ ἐνοχλητικώτερον πρῶτον εἰς τὸν ταλαιπωρημένον μὲ νηστείας. Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη, ν' ἀναφέρω τώρα ποσὸς δυσκολίας εὐρισκῶν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἱερικῶν καὶ τὴν διακρίσιν ἐπὶ τὴν ἀγνῶσιν, νὰ τὰ ἐξασφαλίσουν μόνον τῶν. Ὁ ἱερεὺς ὅμως δὲν χρειάζεται, ἵππον ἀπὸ αὐτῶ ἐπειδὴ εἶναι ἀπερίσπαστος καὶ ἀπολαύσανται εἰς τὰ πλεονεκτήματα τῆς κοινότητος ποὺ δὲν διακρίνουν ἔχει εἰλην τοῦ τῆς ἐπιτυχίας ἀποκαταρτισμένην εἰς τοὺς θησαυροὺς τῆς ψυχῆς. Β Ἐὰν ταπεινῶται, τὴν μοναχίαν καὶ τὴν ἀποστειλὴν τῶν πολλῶν συναναστρεφῶν παραδέχεται καὶ ἐνθ' ὅτι τοῦτο εἶναι, δὲν κα καρτερίας, ἐν ὅμως καὶ ἐπαρκὲς ἀνταπόδοις ἀποκαταρτισμένης ψυχῆς ἀνταπόδοις. Ὅποιος καθίεται ἐπὶ τὸν τῆς εὐφροσύνης μὲς εἰς τὸ ἱερὸν, δὲν εἶναι ἀκόμη εὐκαρὶαν ἀποδοῦν ἀποδοῦν τῆς ἐκπαιδεύσεώς σου, κανεὶς ὅμως δὲν θ' ἀρνηθῇ ὅτι εἶναι ἱερατικὸς κυβερνητικὸς ἐκείνους ποὺ εἰσὶν τὸ σῶμα εἰς τὸ μέσον τοῦ πειλάτου εἰς καὶ τὸν ἱερὸν καὶ κλημά.

γ. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ θωμίζωμεν ὑπερβολικὰ ὅσα τὸν μοναχὸν ποὺ δὲν ταπεινῶται ἀπὸ κατὰ καὶ δὲν διακρίνεται, πολλὰ καὶ μεγάλα ἀναστήματα, ἀπὸ τῆς γῆς καὶ δὲν ἔχει ἱσχυρίαν.

ἀρεθίζοντα καὶ διαγερνόντα τὴν ψυχὴν. Ὁ Ἀντιόχειος εἶναι βίβλαιον καὶ χειροπερὶται. καὶ νὰ θαυμάζεται ἀπὸ βίβλου ὁ ἀνθρώπος, ποὺ ἔμεινε διλόγιος καὶ σωφρόνης, ἀνδρώνων τὴν ψυχὴν ἐν τῇ ἐρημικῇ οὐκ ἐν τῇ γαλήνῃ, ἐν ᾗ ἔζη περιπαλούμενος ἀπὸ διόκληρου πλήρη καὶ ἡναιγάσθη νὰ βαστάξῃ τὰς ἀμαρτίας τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀπέβειναι τὴν ἀνδρείαν τοῦ κατόπιν ἐκαρπύει δοκιμάσαι.

Καὶ σὺ λοιπὸν μὴ θαυμάζεις ποὺ δὲν ἔχω πολλοὺς κατηγέρους, ἀλλὰ ἀπέφυγα τὴν ἀγέρην καὶ τὴν συναναστροφὴν τοῦ κόσμου. ὅπως δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ θαυμάζεις ποὺ δὲν θὰ ἡμάρταναι τὴν ὁρὰν ποὺ θὰ ἐνομιμάζῃ, ποὺ δὲν θὰ ἐπίπτα ἑνὶ δὲν θὰ ἐπλάτα, ποὺ δὲν θὰ ἐπὶ ἡγουμένην ἑνὶ δὲν θὰ ἐπολερούσα. Ὁ Ἰσὶέ μου, ποῖος ἡμάρτα νὰ καταγέγελαι καὶ νὰ ἐκπερῶσθαι τὴν βίβλιν μου μοναχικῶν. Αὐτὴ ἡ στήλη καὶ τὸ σκεπάζει. Ἀλλ' αὐτὰ δὲν ἔχουν φωνήν. Μήπως ἡ ἡμέρα μου ποὺ μὴ γνωρίζω, καλύτερα ἀπὸ ὅλους. Ἀλλὰ μὴ αὐτὴν δὲν εἶχα νὰ χωρῶ. ὅπως οὐκ ἔλα ποτὶ εἰς ὠλονομένην. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ δὲν εἶχε ἀμύθη καμία μητέρα δὲν θὰ ἦτο ὅσον ἀπορητός καὶ μυστικός, ὅπως νὰ κακαλογήσῃ καὶ διαβάλλῃ ὁμοίως τὸ καὶ ποὺ ἐγέννηται καὶ ἀνέθερε, χωρὶς νὰ τὴν ἀναγκάζῃ καμία ἀπορητὴ οὐκ νὰ τὴν διαίσθηται. Ἀσφαλὲς δὲν θέλησθαι καλεῖς νὰ ἐξέλθῃς μὴ ἀκριβέως τὴν ψυχὴν μου, θὰ εἶσθαι εἰς αὐτὴν πολλὰς κακίας ὅπως ἐξήρας καὶ τὸ ἔμολοντα συνελθὲς καὶ ὡς ἀποκρίσας ὁμοίως περισσότερο ἀπὸ ὅλους. Καὶ ἐν αὐτῇ δὲν τὰ λέγω ἀπὸ μετριοφροσύνης, θαυμάσου πόσος φόρος, ὅταν παλὸν αὐγὰν τὸ ἔπρεπε ἡ σὺνέτης, σοὺ εἶπα δὲν, δὲν μοὶ ἐπρόκειτο καλεῖς ποὺ θέλω ν' ἀναδεχθῶ, εἰς τὴν διαίκτησιν τῆς ἑκκλησίας ἢ εἰς τὸν μοναχικὸν βίον θὰ ἐλεγχῶν μωρίας φόρος τὸ πρῶτον. Δὲν παρέλειπα δὲ ποτε νὰ καλοσχεῖζω ἐμπρός σου θεοὺς ἐπετίθεισιν ἐπιτυχῶς νὰ καθίσκουναι τῆς βασιλείας ἐκείνης. 427 Ἀ Κωνίεις δὲν θὰ ἀρνήσῃς ὅτι δὲν θὰ ἀπέφυγα τὴν ὑπερηβολὴν ποὺ ἐμακάριζα, ἐν εἶχα τὴν ἐκτατότητα νὰ τὴν διετηγέρω ἐπιτυχῶς. Τὶ νὰ εἶπα ὅμως. Τίποτε δὲν εἶπα τόσον ἀχρηστοῦν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἑκκλησίας ὅσον αὐτὴ ἡ ἀργία καὶ ἀμαρτωλότητα, τὴν ὅποιαν εἶδοι μὲν θεωροῦν ὡς θαυμαστὰν ἀσχηρὴν ἐγὼ δὲ ὡς ἀπομεινόμενα τῆς φαιδότητός μου, διὰ νὰ σκεπάζω τὰ περισσότερα ἐλαττώματα μου καὶ νὰ μὴ ἔ' ἄρῃται νὰ φανερωθῇ. Δὲν, ὅπως συνέβησε νὰ ζῇ μὴ τόσον ἀπραγματοποίητον καὶ ἀσχηρὴν ἀμαρτίαν καὶ ἐν ἔχῃ μεγάλη φυσικὰ προσηγορία, καταλαμβάνονται ἀπὸ φόβου καὶ ταπεινῆς ὡς ἀπὸ τοῦ εἰς τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς, ἢ ἀγρυπνοῦν δὲ αὐτὴ ἀσχηρὴν μέρους τῆς ἐκκλησίας τοῦ ὅταν δὲ εἶναι συγχρόνως καὶ βραδύνοος ὅτι καὶ ἀπειρος εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ πνεύματος, ὅπως ἐγὼ, δὲν θὰ διακέρῃ ἀπὸ ἀγλαίας, ἐν δεχθῇ τὴν λειτουργίαν αὐτὴν διὰ τοῦτο εἶναι ἀπὸ τοῦ εἰσπραχθέντος εἰς τοὺς ἀτόνους αὐτοὺς ἀπὸ ἐκείνων τὴν μοναχικὴν παλαιότητα ἀναδεικνύονται οἱ περισσότεροι ἐλέγχονται ἀνάξιοι, ὑπερταῖς, κατὰ τῶν καὶ δοκιμάζων ἀγῶνα καὶ φρενὴν. Καὶ εὐλό-

γως. Ἐπ' ὅσον οἱ ἀγῶνες καὶ τὰ ταπεινά τῆς ἱερωνίας εἶναι διαφορετικά, ὁ ἀλλήτης δὲν διακρίνει ἀπὸ τὸν ἀγῶναστον. Ὁ ἀρχαίος εἰς τὸ σκεπάζον αὐτὸ πρέπει νὰ περιφρονῇ τὴν δόξαν, νὰ εἶναι ἀνέτερος ὁρῆς γιμνῶς οὐκ εἶναι. Ὁ δὲ ἐρημικός δὲν ἔχει καμμίαν ἐνδοξίαν ὡς ἀμύθη εἰς αὐτὰ. Διὸ δὲν ἔχει, ἀνθρώπος οὐκ νὰ τὸν ἐρεθίσον διὰ νὰ δοκιμῇ εἰς τὴν καλὴν κατὰ τὴν ὁρῆς τοῦ θυμοῦ, ὅτι νὰ τὸν ἐκπύων καὶ νὰ τὸν χειροπερῶν διὰ νὰ μὴ νὰ περιφρονῇ τοὺς εἰδὼ ἐπαίνοους τοῦ πλήθους καὶ διὰ τὴν σύνεσιν δὲ ποὺ ἀπαιτεῖται εἰς τὴν διαίκτησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐργῶν φρονέσων. Ὅταν λοιπὸν ἔλθουν εἰς τοὺς ἀγῶνας ποὺ δὲν ἔχουν δοκίμια, προσηγορία, ἀπορητοῦν εἰς ἀπορίαν, ζαλιζόμενοι, πλίσσονται εἰς ἀμνηστὴν καὶ ὅχι μόνον καμμίαν ἡλικίαν ἔχουσιν δὲν δοκιμάζων, ἀλλὰ ἀντιθέτως πολλοὶ καλλίως ἔχουσιν καὶ δὲν ἐρόδα ἔχων προσηγορία.

ΕΥΧΟΛΟΓΕΤΑΡ ΕΝ ΣΠΗΡΙΑ ΒΑΥΤΟΣ Ἡ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ

Δ 8 ΒΑΣΙΛΙΟΥΣ. Τὸν λοιπὸν θὰ τοποθετήσωμεν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως ἀνθρώπους κοσμητοὺς καὶ φρονέοντας ὡς ἐπιτάσσας βίαιους καὶ καταπρόθεον, εἰς ὅπως καὶ ὅπως, ποὺ εἶναι γὰρ τὰ πνεύματα καὶ ἀνθρώπων εἰς τὴν κακοσύνην.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ. Τὶ εἶναι αὐτὰ ποὺ λέγεις, καλὴ μου φίλε. Αὐτοὺς δὲν πρέπει, οὐκ νὰ τοὺς σταθεύωμεν εἰς, ὅταν γίνονται ἐξέτασις τὸν ὑποφύλων διὰ τὴν ἱερωνίαν, θὰ ἐλεῶμεν ἐκείνους ποὺ ἡμάρτα μὴ εἰς τὴν ἐκτατὴν καὶ συναναστροφὴν μεθ' ὅσον τὸν κόσμον νὰ διατηρῇ τὴν καθαρότητα καὶ ἀπειρίαν, τὴν ἀγρυπνοῦν καὶ τὴν καρτερίαν καὶ τὴν ἐργασίαν, καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς τὸν μοναχὸν ἀπειράς καὶ ἀμεταβλήτους περισσότεροι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ζῶντες εἰς τὴν ἐρημίαν. Ἐκεῖνος ἐκείνους ποὺ ἔχει μὴ πολλὰ ἐλαττώματα, ἀλλὰ καταβύθωνται νὰ τὰ καλύπτῃ καὶ νὰ τὰ νικῶνται μὴ τὴν σφύρην τῆς συναναστροφῆς, μὴ εἰς τὴν κοινήν τιποτε ἄλλο δὲν κερδίζει. Ἐκεῖνος τὸ ὅτι γίνονται καταστάσεις καὶ περιέρχεται εἰς μεγάλων κινδύνων, πρῶτος ποὺ παρ' αὐτὸν θὰ ἐπαύεται ἐπὶ, ἐν δὲν ἀπεμάρτυρα γρήγορα τὴν φωνὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μου ἢ πρόστα τοῦ θεοῦ. 428 Ἀ δὲν εἶναι, δυνατὸν νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν τοῦ εἶναι παρόμοια ἐλαττώματα ὅταν τοποθετῇ εἰς θέσιν περιστοῦ, ἀλλὰ φανερωθῇ πάντοτε. Καὶ ὅπως ἡ φυσικὴ δοκιμάζει, τὰς μεταλλικὰς βίας, ἔτσι καὶ ἡ δοκίμια τὸν κληρικὸν ἐκμετρεῖ τὰς ψυχὰς τὸν ἀνθρώπου, καὶ δὲ τυχὼ νὰ εἶναι ὁρῆς ἢ μικρόνυχος ἢ φιλόδοξος ἢ ἀλαζὼν ἢ ἐπιθυμῶν ἄλλο, τὸν ἐκτενάζει καὶ γρήγορα ἀπογυμνῶν, τὰ ἐλαττώματα, ὅχι δὲ μόνον ὡς ἀπογυμνῶν ἀλλὰ καὶ τὰ καθιστὰ βαρύτερα καὶ ἰσχυρότερα. Καὶ τοῦτο συμβαίνει διότι ὅπως τὰ σωματικὰ τραύματα ὅταν προστρέβονται, γίνονται δυσθεράπευτα, ἔτσι καὶ τὰ ψυχικὰ πάθη, ὅταν ἐρεθίζονται καὶ ὀδυνοῦνται, ἀγρυπνοῦν περισσότερο ὅτι καὶ ὀδυνοῦν τοὺς πάσχοντας ἀπ' αὐτὰ εἰς περισσότε-

[illegible][illegible][illegible]

10. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Τώρα πάλιν δὲν διαφέρει κανένα ἀπὸ τοὺς κοινωθεὶς αὐτοὺς ἀγῶνας οἵτις ἔχουσιν προνοίας ἀπὸ τῆς με-
νῆς οὐ.

ἡς οὐκ.
 ΧΡΙΣΤΟΤΟΜΟΣ Ἀρχιεπίσκοπος ἔην κα. τέσσαρς τοὺς εἰκοσι ἔτην.
 ἡν, ἀποθίγειται ἀνθρώπος καὶ ὧν ὡν κατεπίθῃ αὐτῷ ἔθον, καὶ ἂν
 παρ. ἀπὸ τῆς ἐκείνου ἀπὸ φρονήσεως καὶ ἀνυμνίας. Ἀλλὰ ἔθον εἶναι
 τοὺς εἶναι καὶ πῶς οὗτοι τοὺς ἀπερίττους ἐπὶ τοὺς καὶ ἐκαστοὺς ἄνθρωποις
 ποταμῶν τούτῃ παρακαλεῖται εἶναι, ἡ διαπορεύσιν ἡμεῖς καὶ οἱ
 καὶ ἡμεῖς τῶν φρονήτων. Εἰ Τέσσαρς αὐτοὶ καὶ ἐκ τῆς ἐκείνου ποταμῶν καὶ
 καὶ τῆς ἐκείνου καὶ τῆς ἐκείνου καὶ οἱ εἰς ἑαυτοὺς, ἀλλὰ ὅν δὲν κατὰ
 αὐτοὺς καὶ οἱ ἐκείνου εἰσελθὺν ὅτ' ἀρκεῖται ὅτ' ἀλλὰ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἐκ
 καὶ οὐκ ἐκείνου καὶ οὐκ καὶ, καὶ οὐκ αὐτοὺς

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Κι νομίζεις ότι αυτό είναι σπουδαίο, Νόμι-
λε; ότι ήρπασε, κι οπότε, αν δεν φανεί; χρίσ μου κι κανένα
βίβλο.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ Παύλ σπουστή ή γνώμη σου 410 Α Δέν πει
σας και έγώ ότι είνα. θανατόν κα συνήθ έποςός βέν φρονίζε

καθόλου διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ πληθὺν. Οὐκ ἔπαινον τὸν δυστυχῆ τὸν ὠφελόμενον τίποτε ποῦ εἶναι φιλάνθρωπος τὸ τάλατον· ἀντιθέτως ἡ ἀνεκάνοντος καὶ τὸ αὐτῆς καὶ τὸ διπλασίονος τὸν κατέστρεψεν. Πάντως ἡμῶς νομίζω ὅτι διὰ ὅποσιν ἡμειστεῖς τὴν τιμωρίαν διὰ κατηγορηθῆναι εἶπε, ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἄλλους, ἀπὸ ὅσων ἐάν ἀπολέσω καὶ ἄλλους καὶ τὸν ἑαυτῶν μου, καὶ γίνω πολύ χειρότερος μετὰ τὴν ἀνέληψιν τοῦ πηρηνικοῦ αἵματος ἐξιώματος. Τώρα πιστεύω ὅτι ἡ τιμωρία μου θὰ εἶναι ἀνέλεος μὲ τὸ μέγεθος τὸν ἀμαρτημάτων μετὰ τὴν ἀνέληψιν τοῦ αἵματος ὅπως θὰ εἶναι· ἔχει μόνον διπλὴ καὶ τριπλὴ, ἀλλὰ πολλοπλὴ, ἰσχυρὴ θὰ ἐκταναρῶνται παρασπότερους καὶ ἰσχυρὴ θὰ ἡμάρταναι πρὸς τὸν κριτῆρα τῶν. ἀπὸ ἐδεχθῆναι μεγαλύτεραν τιμῆν.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ἢ ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΙΡΩΝ ἢ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ

Β 11. Διὰ τοῦτο ὁ Θεός, ὅταν κατηγορή τοὺς Ἰσραηλῖτας βαρύτερα, τοὺς κρίνει ἄλλως μεγαλυτέρας τιμωρίας ἀκριβὲς διὰ τὸ ὅτι ἡμάρτησαν ἔπειτα ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ τοῦ ἔκρινεν. Καὶ ἔλπεται μὲν λέγει, πάλιν ὅπως ἔγνωσαν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἐκδικῆται ἐφ' ὅλην, ἀλλοτε δὲ «ἐλαδὸν ἐκ τῶν υἱῶν ὁμῶν εἰς προφήτας καὶ ἐκ νεανίσκων ὁμῶν εἰς ἀρχιερεῖς» (Ἰακ. 3, 2, 2, 11). Καὶ προὔτο ἀποσταλῶν οἱ προφῆται, διατάσσοντες καὶ προσφέρουσι ὅπως τῶν ἱερῶν τὴν εὐσέβειαν, ὅση δὲ ἐλπίσθησαν τὸν λαόν, διὰ τὴν εὐχὴν ὅτι τὰ ἀμαρτήματα ἐκφέρουν πολὺ βαρύτεραν τιμωρίαν, ὅταν διακρίνουνται ἀπὸ τοῦ ἱερέως. Ὁ δὲ ἀπὸ ὅσων, ὅταν διακρίνουνται ἀπὸ τοῦ λαοῦ. Τοῦτο δὲ ἀναμφισβήτητος φανερώνεται· ὅτι τὰ τραύματα τοῦ ἱερέως ἀπαιτοῦν μεγαλύτεραν βοήθειαν, τόσην μέγιστα ὅσην τὰ τραύματα τοῦ λαοῦ. Διὸν ἐκτενέστερον δὲ μεγαλυτέραν, ἐν ἑαυτοῖς βαρύτερα, βαρύτερα δὲ γίνονται ἐκ τῆς φύσεως τῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐξέλιξης τοῦ ἱερέως ποῦ τὰ διακρίνεται. Καὶ διὰ τὴν περιορισμένην εἰς τοὺς ἄνδρας ποῦ ἔχουν τὴν ἱερατικὴν ἐξέλιξιν· Καὶ οἱ θυγατέρες τῶν ἱερῶν, ποῦ δὲν ἔχουν καμίας οὐσίας μὲ τὴν ἱερωσύνην ὑφίστανται πολὺ βαρύτεραν τιμωρίαν τῶν υἱῶν ἀμαρτημάτων ἐξ αἰτίας τοῦ πηρηνικοῦ αἵματος· Ὁ δὲ τὸ μὲν ἡμάρτημα τῶν ἑσὶ τὸ ἔστιν μὲ τῶν θυγατέρων τῶν λαϊκῶν (πορνεῖα καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις)· ἡ δὲ ποινὴ ἑστὶ εἰς αὐτὰς πολὺ σκληροτέρα.

12. Βλέπεις μὲ πῶσιν ἀκριβῶς καὶ βαρύνει ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἀπὸ τῶν ὀργῶν πολὺ μεγαλυτέραν τιμωρίαν παρ' ὅσην ἀπὸ τοῦ ἀρχομένου; Ἀσφαλὲς ὁ Θεός, ποῦ ἐξ αἰτίας τοῦ κατὰ τοῦ αἵματος τὴν θυγατέρα τοῦ περισσώτερον ἀπὸ τοῦ ἀλλοῦ, δὲν θὰ τιμωρήσῃ ἐξ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ βαρύτερα ἐκτενέστερον καὶ ἑσὶ αἰτίας τῆς βαρύτερας τιμωρίας καὶ ἐκτενέστερης· Ἐ καὶ πολὺ σκληρότερη. Διότι ἡ ζημία ἀπὸ τῆς ἀμαρτημάτων τοῦ δὲν περιορίζεται μόνον εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ ἐκτενέστερη καὶ εἰς τὰς φυλὰς τῶν ἐκτενέστερων

28. Πλ. Ἀποκάλ. 21, 9 δ. καὶ Ἀποκ. 22, 20 δ.

ποῦ ἀποδίδονται εἰς αὐτόν. Καὶ ὁ Ἰακώβος ἐπισημαίνει τὸ ἐδεχθῆναι τὸν δικτὴν τῶν κρίσεων ἀπὸ τῶν προδόντων (84, 17).

ΤΑ ΠΑΘΗ ΕΜΠΟΔΙΑ ΕἰΣ ΤΟ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ

Ἀνταγωνισμοὶ λοιπὸν εἰσι εἴδη λόγων καὶ ποθεῖν· διότι ἀνταγωνισμοὶ μὲ ὅσα εἴδη, τὰ μὲν, δὲ καὶ χρυσόμας πάλιν κόπον διὰ τὴν μὴ κατεβληθῆναι τελείως ἀπὸ τῆς πύθης τῆς ψυχῆς, πάντως ὁμοίως τὸν κόπον καὶ δὲν ἀποφεύγει τὸν ἀγῶνα. Εἶναι ἀλλοίαια διὰ καὶ τὰς κυριαρχίας ἀπὸ νενοδοξίας, «1 Ἀλλὰ συχνὰ συνέρχονται καὶ ἀνταγωνισμοὶ διὰ ἐκταναρῶν ἑνὶος δὲ καὶ ἐκταναρῶν τὴν ὑπεδουλοῦσιν ψυχῇ. Μὲ προσβάλλουν μὲν καὶ τὰς παρὰ τοῖς ἐκταναρῶν, ἀλλ' ἡ πύθης ποῦ ἀνέκτανον εἶναι ἐκτενέστερη, διότι οἱ ἐκταναρῶν ὁφθαλμοὶ δὲν βλέπουν ἀνταγωνισμοὺς ὡς τροφὴν διὰ τὴν φωτιάν· εἶναι δὲ τελείως ἀνταγωνισμὸς ἀπὸ τῆς κατεβληθῆναι ἢ καὶ κακοδοξίας, διότι δὲν ἔχου σκληρότητας, ἀπὸς αὐτοὺς δὲ οἱ τοῦ δὲν ἡμῶν. Δὲν εἶναι ὅμως ἀνταγωνισμοὶ ὅμοιοι καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς, δὲν καὶ δὲν ἔχου ἀνθρώπους καὶ μ' ἐρεθίζουσιν. Καὶ τοῦτο ἔστι, ὅταν ἐκταναρῶν τὰς πράξεις ἀδίκων ἀνθρώπων, ταράσσεται ἡ καρτὶς μου, ἀλλὰ πάντως ἔχει πολλὴν ὀργήν· Ὁ γὰρ ὁφθαλμὸς τῆς πύθης τῆς καὶ τὴν κατεβληθῆναι καὶ τὴν κατὰ τὴν, λέγων δὲ εἶναι ἀνταγωνισμοὺς καὶ βαρύνει κατεβληθῆναι ὡς ἔπειτα τὰς ἐκταναρῶν καὶ καὶ ἐκτενέστερης τῆς ἐξέλιξης.

Ἀλλὰ δὲν θὰ ἡμπορῇ γ' ἀκολουθεῖν τῇ συμβολῇ αὐτῇ ὅταν καὶ ἐκταναρῶν τῆς κατεβληθῆναι αὐτῆς, οὐκ εἶναι, δὲν ἔχου εἰς τὴν κατεβληθῆναι καὶ ἐκτενέστερης εἰς τὰς ἀμαρτημάτων ταράχης τῆς. Ἀνταγωνισμοὶ δὲ εἶναι σὺν τοῖς ἀμαρτημαῖς ἀπὸ κάποιου ρεῖμα ἢ δὲ ὅταν πᾶσι ἀπὸ τὸν κριτῆρα, οἱ ὅποιοι προσδίδουν μὲν τὴν κατεβληθῆναι, ἀλλὰ δὲν ἡμποροῦν καὶ ἐκταναρῶν κατεβληθῆναι πρὸς βοήθειαν· ἔτσι καὶ ἔχει, δὲν πᾶσι εἰς τὴν κατεβληθῆναι τῶν κατεβληθῆναι, Ὁ δὲ ἡμπορῇ μὲν καὶ διακρίνεται ὅτι ἡ τιμωρία μου θὰ αὐτῆς κατεβληθῆναι, δὲν θὰ μὲν εἶναι ὅμοια, ὅπως πρὶν. ὅπως τὴν, ἀποκλίναν καὶ συνελθῶν καὶ καὶ ἐκτενέστερης εἰς τὴν κατεβληθῆναι αὐτῆς πύθης. Ἡ ἰδιότης μου ψυχῆ εἶναι ἀδελφὴ καὶ κατὰ καὶ ἐκτενέστερης, ἔχει μόνον ἀπὸ αὐτῆς τὴν πύθης, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς κατεβληθῆναι ἀπὸ τῆς πύθης, καὶ δὲν γινώσκει καὶ δεχεται μὲ μετριοπάθειαν ὅταν τὰς ὀργῆς, ὅταν τὰς τιμῆς, ἀλλ' αὐτὰ μὲν τῆς γεννοῦν ἑαυτοῦν, ἐκτενέστερης δὲ τὴν κατεβληθῆναι ὑπερβολικά.

Τὰ τρομερὰ ὅπλα, ὅταν εἶναι ἀδελφὰ καὶ ἀδελφὰ, καὶ δὲν ἀδελφὰ καὶ ἀδελφὰ, Ὁ ἐνθ' ἐάν τὴν ἐκταναρῶν μὲ πᾶσι, καμίζουσιν τὴν ἀμαρτημάτων τῶν καὶ ὁφθαλμοῦν τὴν μεγάλην δύναμιν τῶν, ὅπως καὶ ὁ μὴ ἐκταναρῶν διὰ γενναίως τὴν κατεβληθῆναι καὶ τὴν πύθης ἐκταναρῶν τῶν· ἔτσι καὶ τὴν πύθης τῆς ψυχῆς, ὅπως τὴν ἐκταναρῶν, τὴν κατεβληθῆναι τοῦ δὲν λογισμοῦ, ἐνθ' ὅπως τὴν κατεβληθῆναι καὶ τὴν πύθης τῶν ἐκταναρῶν τῶν κατὰ

ποτέραν, τὰ καθίστη τέσων φοβάρ εἰς τὴν ψυχὴν σου, ὅσα νὰ εἶς διαπατέρας ὅν βαλὼς δούλους των. Ποία εἶναι λατὸν ἡ τροφή των θηρίων τούτων; Τῆς μὲν κενόδοξας αἱ τιμαὶ καὶ αἱ ἱπταί, τῆς ὑπερηφανείας ἡ ἀνάγκη εἰς ἐξουσίαν καὶ ὑψηλὴν ἀρχήν, τοῦ φόβου ἡ προκοπή των πλιθίων, ἡ τῆς φιλαργυρίας ἡ ἐλευθερία των θυερῶν, τῆς ἀνομιᾶς ἡ τρυφή καὶ αἱ συνεχεῖς συναναστροφαι με γυναῖκας, τῶν δὲ ἄλλων ἄλλα. Ὅσα αὐτὰ δὲ μοῦ ἐπαυτοὺν ἀγρίως, δὲ μοῦ σπαράσσον τὴν ψυχὴν καὶ με τὴν σκληρὴν πότνη των θὰ μοῦ κλέβουν τὸν θνατόν των κλέρον βαρότερον, ἔάν εἶδω νὰ ζῶμαι εἰς τὴν κοινωνίαν. Ὅπως ζῶ ὁμοῦ ἐδῶ, καὶ πάλιν θέλω με πάλιν ἀποκαταστῆναι ἐν ὑποταχθῶν, ἀλλὰ πάντως θὰ ὑποταχθῶν με τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ μόνον τὸ γὰρ τὸν μὲν θὰ τοῖς μέλλω. Διὰ τοῦτο κρατῶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα καὶ εἶμαι ἀπλῆ, αἰσῆτος καὶ ἀνομιᾶς καὶ μοιχευτικῆς. 432 Α καὶ ἀνέχομαι ὡς ἀκούω πολλὰς παρανομίας κατηγορίας, ποὺ θὰ ἡσθάνωνται ἀναγνώστης ὡς ἀπαιτήσῃ, ἀπειθὴ ὁμοῦ δὲν ἡμιερῶ, πικραίνωμαι καὶ πονῶ. Διότι δὲν μοῦ εἶναι εὐνοίαν νὰ γίνω κοινωνικός καὶ νὰ ζῶ με τὴν σημαντὴν μου ἀσφάλειαν. Δι' αὐτὸ παρακαλῶ καὶ σὺ νὰ μὴ με κατακρίνης, ἀλλὰ μὲλλον νὰ με ἀπολογηθῶ ἀπὸ ἐνδοκίμου εἰς τέτοιον δόγμα.

Ἀλλ' ἀντιλαμβάνομαι δὲ ἐν καταστάσει νὰ με κρίνῃ. Λατὸν εἶναι καὶ ἐν νὰ σοὶ ἀναφέρω καὶ, τὸ μόνον ποὺ ἐκτατοῦμαι μυστικῶν. Καὶ ὅπως μὲν φανερὸν εἰς πολλοὺς ἀποστατοὺν, ἀλλὰ παρὰ τοῦτο δὲν θὰ ἐντραπῶ νὰ τὸ φανερώσω. Καὶ ἐν αὐτῇ ποὺ θ' ἀναφέρω ἀποδεικνύει πονηρίαν συνειδήσεως καὶ πλὴθὺν ἀμαρτημάτων, ὅς πάλιν τὸ θὰ κερδίω ἀπὸ τὴν θύραν των ἀνθρώπων, ἀπὸ δ' ὅσας ποὺ θὰ μετ' κρίνῃ τὴν γυναικὴν δια με ἀκρίθειαν; Ὅσον λοιπὸν εἶναι τὸ μυστικόν; Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ποὺ μοῦ ἐνέβαλες τὴν ὁδὸν τῆς ἐρωτικῆς καλλιτέλει; ἐκινδύνευσε νὰ μοῦ παραλῶν τὸ σῶμα καὶ αἰσῆτος τέσων φόβου, καὶ τότε ἐθελῶ μοῦ ἐκπλέυσαι τὴν ψυχὴν. Λαμβάνων ὅτι ὅταν τὴν δόξαν τῆς νόμης τοῦ Χριστοῦ τὴν ἀποσύντην, τὸ πνευματικὸν καλῶς, τὴν σύνεσιν, τὴν εὐπρέπειαν, καὶ ἀναλογίζομαι; τὰ ἱερεῖά μου ἐλαττώματα, δὲν ἔπαινον ποτὶ νὰ κλέω ἐκείνην καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν θνατόν μου. Ἐπένειξ διαρκῶς καὶ ἐκρηγνύω. Ὅπως ἀπὸ γὰρ τὸ ὑπέδειξεν αὐτὸς; Ὅσον σπουδαῖον ἀμαρτίαν ἐπέταξεν ἡ Ἐκκλησία; Πῶς παρόργισεν τέσων πολλὴν τὴν ἀσπίδον τῆς, ὅσα νὰ παραβῶν εἰς ἐμὲ, τὴν ἀναξιώμερον ἀπὸ θείας, καὶ με ὑποστῇ τέτοιαν καταστροφήν; Ἀλλὰ διαλογίζομαι καὶ δὲν ἡμιερῶ ὅσα τὴν σκέψιν τῆς ἀπόστολος αὐτῆς ἐνεργείας νὰ ὑπερέβῃ. ἐκείνην δὲ ἀναίθετος ὅσα οἱ ἀποκρίνεται καὶ δὲν ἡμιερῶ ὅσα νὰ μετ' εἶδω ὡς ἡ ἀκούω. Ὅταν δὲ με ἔπαινον ἡ μεγάλη αὐτῆς ἀμνηστία (διότι ἐνίστα ὑπεχωροῦσα), μ' ἔπαινον δακρύα καὶ στενοχωρία, καὶ μετὰ τὴν καρτερὰ των δακρύων με κατελάρων πάλιν ὁ φόβος, συνεκράσθη, θορυβῶν, διασπῶν τὴν διάνοιαν μου. D Ἡς πότνη γὰρ ἐξόσος

αὐτὸν τὸν καιρὸν, ἐνθ' ἐστὶ τὸ ἀγνωστός καὶ ἐνθ' ἐστὶ δὲ ζῶ γὰρ λήμα. Τώρα ὅμως θὰ προσπαθῶ νὰ σοὶ ἐκποκαταστήσω τὴν τρικυμίαν τῆς ψυχῆς μου ὅσα εἶναι ὅτι με ἀναγνώστης, ἀρίστην κατὰ μέρος τῆς κατηγορίας. Πῶς λοιπὸν, με πόσον ὅσον νὰ σοὶ τὴν φανερώσω; Διὰ νὰ τὴν ἴδῃς καθαρὰ, δὲν θὰ ὑπέρχον ἄλλος τρόπος παρὰ νὰ γυμνάσω τὴν καρδίαν μου ἀπειθὴ ὁμοῦ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον, θὰ προσπαθῶ νὰ σοὶ ὑποδείξω κατὰ τὸ δυνατόν των παπῶν τῆς ἐκείνης τῆς ἀθωρίας μου με μὴν ἀμνηστὴν εἶναι, καὶ σὺ λάβε μόνον ὅσα τῆς ἀθωρίας ἀπὸ τὴν εἰκόνα.

Η ΜΗΝΕΤΗ ΚΑΙ Ο ΕΥΤΕΛΗΣ ΜΗΝΕΤΗ

Ἄν ὑποθέσωμεν δὲ κάποιος ἔχει μνηστῆρ³⁴ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως ἄλλης τῆς ὁδοῦ, ὅτι καὶ δὲ ἡ κῆρυξ αὐτῆς ἔχει ἀμνηστὴν ἀνέκδοτον ποὺ ὑπερβαίνει τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ ὑπερβαίνει εἰς αὐτὴν κατὰ πᾶσι ὅσα τὸ γυναικεῖον φύσιν, ἀλλ' ἔχει καὶ ψυχικὴν ἀρετὴν τέλειαν, ὅσα νὰ ὑπερβάλλῃ κατὰ πᾶσι καὶ τὸ γένος των ἀνδρῶν ὅσον των ἐποχῶν, καὶ τὸς κατελάρων καὶ τοῦ μάλιστα. 433 Α καὶ δὲ με τὴν κοσμιότητα τῆς διαγωγῆς, ἀπειθὴ ὁμοῦ τοῖς ὅροις τῆς ἡθικῆς καὶ με τὸ καλὸς τοῦ χαρακτήρος τῆς ἐκείνης κατὰ ἄλλη σωματικὴν ἀρετὴν. Δι' ὅσον ὑποθέσωμεν δὲ δὲ ὁ μνηστῆρ τῆς δὲν φέρεται μόνον δι' αὐτὰ τὰ χαρίσματα, ἀλλὰ καὶ ἀναξιώμενος αὐτὸν κατέχειται ἀπὸ πόθου δι' αὐτὴν καὶ ἐπιθυμῶν με τὸ πάθος τοῦ τοῖς μνηστῆρ τοῖς ἐκτατοῖς τῆς ἱστορίας, ὅτι ἐπειτα ἐνθ' ἐλθῇ ἀπὸ τὴν ἀρετῆν. Ἄκουε ἀπὸ κάποιου ὅτι πρόκειται νὰ κληρονομήσῃ τὴν βασιλείαν ἐκείνην ἐρωμένην κάποιος εὐαίτης καὶ ἀποτυχημένης, δ' ὅπως καὶ ἀνέστη, καὶ μαχητότερος ἀπὸ τοῖς τοῖς ἀνθρώποις. Ἀρὰ γὰρ σοὶ ἀνακαταστήσω μέρος τοῦ πόθου μου καὶ ἀρκεῖ νὰ σταματήσω τὴν παραβολήν; Ἀρκεῖ, νομίζω, διὰ τὴν ὁδοῦ τῆς ἀθωρίας. B ἄλλωστε δι' αὐτὴν μόνον ἐχρησιμοποίησα τὴν εἰκόνα. Διὰ νὰ σοὶ δείξω ὅμως καὶ τὸν βαθμὸν τοῦ φόβου καὶ τῆς ἐπιλήψεως, θὰ χρησιμοποίησω ἄλλη παραβολήν.

Η ΜΑΙΗ ΚΑΙ Ο ΜΗΡΑΞ ΕΥΡΕΤΗΤΗΣ

Ἄς ὑποθέσωμεν δὲ κάποιος ἔχει μνηστῆρ³⁵ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως ἀπὸ πλοῦτος, ἱππῆς καὶ κλέους. Πολυάριθμα πλοῦτα κατέχουν τὴν θάλασσαν, φλογγγες καὶ ὅσα καὶ ἱππῶν καὶ κλέους τὰς πλοῦτας κατέχουν καὶ τὰς καρυφῆς των ὁδῶν. Ὁ καὶ τὸν πλοῦτον ἀντιλαμβάνεται εἰς τὴν ἀμνηστὴν τοῦ ἡλίου καὶ αἱ περιουσιαὶ καὶ αἱ ἀποκρίσεις ἀνακαταστήσω τὴν ἀθωρίας του. C καὶ δὲ ἐν εἰναι οὐ κατὰ τὴν φύσιν οὐ γὰρ, ἀλλὰ πονηρὸς καὶ ἀθῆτος. Ἀκούων των δὲ παρακαλοῦνται ἀνταποδοτῆς ἀγρίου καὶ αἰλητοῦ καὶ ὅσα τῆς συγκαταστήσεως πληροῦται. Τότε κάποιος ἀρκεῖ εἶναι ἀγροτοπλοῦτον ποὺ δὲν ξέρει τίποτε ἀριστότερον ἀπὸ τὴν πλοῦταν καὶ

34. Μνηστῆρ εἶναι δὲ ὁ ἡμιερῶς, ὁ ἀπὸ ἀναξιώμενος ἀποκαταστήσω τὴν ἀθωρίας τοῦ Χριστοῦ.

καὶ οὐκ ἐστὶν ποτὶ, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κομῇται ὁποῖος θέλει· να εἶναι πάντως ἄρρητος. C Καὶ ἀνεγείνηται τὸ συμπόριον ἐκ ἀπὸ τοῦ ὅτι ἡ δὲ γυναῖκα, ἐκείνη ποὺ πλεῖ καὶ τὰ χαρὰ, ἡ δὲ μὲν δὲ πονεὶ τὸν ὁμοιωσμένην, ὁμοίως καὶ ἄρρητος. Διότι· ἐκείνην οὐκ εἶναι πάντως ἄρρητος καὶ μὴ τὴν παρεκδῆν τοῦ παρεστῆν τὴν ἐξελίξασιν τῆς ἀσπαρῆς μας καὶ προσηύχον διὰ τὴν κατεστῆσιν μας περιστάσει ποὺ ἐπὶ τὸν προσηύχον ἡμεῖς διὰ τὴν συντηρίαν μας. Καὶ τὸ γὰρ ἐστὶν ὅτι μὲν εἶναι ἄρρητος καὶ ἀνεπὶθεῖται ἀσπαστικῶς (πράγμα ποὺ εἶναι εἰς αὐτὴν μωρὸν ὑποκλῆναι διὰ τοὺς ἀποστήσαντες) ἀλλοιῶς· ὅτι ὁ πόλεμος ποὺ εἶναι ποτὶ δυσκολοτάτος ἀπὸ ἑαυτὸν, D Ἐξελίξων· μὴ θέλει ἀνεγείνηται τὸν στρατιωτὸν τοῦ Χριστοῦ· Τότες διὰ ἐλπίαν στρατηγὸν ὑπὲρ τοῦ διαβόλου Ὅταν ἐλπίσιν ποὺ ἐλπίει νὰ εἶναι καὶ νὰ συντελεῖ τοὺς ἔλλους εἶναι ἀνεπὶθετος καὶ ἀνεπὶθετος ἀπὸ ἑαυτοῦ καὶ λόγῳ τῆς ἀμείρας προδίδει τοὺς ἀνεπὶθετους εἰς κείνους, τότε στρατηγὸν ἄλλους εἰς τὸν διαβόλον παρὰ εἰς τὸν Χριστόν. Ἀλλὰ θεοὶ στενάζει, κατὰ διαρκίαν· Ἐγὼ τὸρα δὲν εἶναι δὲ ἐρήνην, εἶμαι δὲ ἀσπαρῆς καὶ γὰρ.

ΒΑΖΙΛΙΚΟΝ ἄν ἐστις ἄνθρωπος καὶ ἐνὶ τοῖς ἔθνεσιν ἄνθρωπος ἐκ κατασκευαστοῦ ὄντων· τῶρα μὲν ἐκ κατασκευῆς τὸ ἀντιλήφειν ἐκ πλὴτος προσηρπῆν θέσειν μὴ ἔρπαι. Ἐπὶ τῆδε κοινὰ σου, διὰ καὶ μέλλω εἰ θ' ἀπολαγῇς πρὸς τοὺς κατηρημένους, οὗ δὲ με στέλλεις με ἄλλων καὶ μὴ ἀπὸ προσηρπῆτος. Τώρα πάλιν ἐν μὴ ἐνδοκίμῃ εἰ θ' ἀποληγῇς πρὸς ἐκείνους ἐκ τοῦ, διότι εἰ θ' ἀποληγῇς πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐκείνου μου καὶ τὴν ἀμαρτηματικὴν μου. Ἀλλὰ ἐκ παρακαλῶ καὶ αὐτὸν ἐκείνου, διὰ ἐνδοκίμῃ σου ἐμὴ, ἐν ὅλῃς καὶ με στήριγγες ἐν ὁδοῖσι τοῦ Χριστοῦ, καὶ με παρηγορήσεις με ἀγάπῃ, καὶ μὴ διὰ τῆς ἐλπίδος ἐλπιοληγῇ καὶ ἑασθῇ (ἄλλως γὰρ γινώσκεις ὅτι οὐ πρὸς πᾶσαν μὴ ἔρπαις εἰς αὐτὴν τὸν κίνδυνον), ὅς μου τὸ χεῖρ σου, ἐπεὶ μου καὶ καὶ με δὸς εἶναι ὅταν ἐνὶ καὶ με ἀπορῶσιν ἐκ ἐκ καὶ μὴ ἀπορῶσιν καὶ με ἀφίσχῃς ὅτε δὲ μὴ στήριγγες τῶρα περισσεύουσιν ἀπὸ προσηρπῆτος ποτεῖα καὶ μένουναι καὶ.

ΧΡΕΙΣΤΟΜΟΙ. Εγὼ δὲ ἐκταπεινώθηκα καὶ εἶπα, Ἐγὼ εἰς αὐ-
τὸν καταστὰς ὅπως καὶ αὐτοὶ ἐργάζομαι, ἐλπίς δὲ καὶ ἀσφάλεια καρπὸς ἐξ
ἐσέων ἔστιν ἡμῶν· ἀλλ' ἀπὸ καὶ εὐχαριστίας ἀπὸς ἐκπαιθεῖς
μου εἶπα, ἔχε ὁ ἄλλος, Ὅταν αἱ ἐπιπορευαὶ φωνῆς, ποὺ βίβαν
καρπὸν ἀναπτύσσῃς, θὰ εἰς ἐκπαιδεύματα· καὶ θὰ εἰς στήριγμα καὶ βίβαν
τὸ παραδείγμα τῆς αὐτῆς ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου καὶ πρὸς.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

[illegible]

IOANNOS

ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ.

ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ

ΛΟΓΟΙ ΣΩ.

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

Τάδε ἐκκεῖται ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ.

- [illegible]

A Ἐμοὶ πολλοὶ μὲν ἐγένοντο φίλοι γῆσοι τε καὶ ἀλυσθῆς καὶ τοὺς τῆς φιλίας νόμους καὶ εἰδέντας φιλοῦστας ἀφελόντας· ὅς δ' ἐν ταυτοῖσι τῶν πολλῶν, ὁπότενα αὐτοὺς περιβαλλόμενος τῇ πόρῃ ἡμέτερῃ, ποσούτων ἐφιλονεύοντας ἀφελὼν κατέστη αἰτόμενος, ἔσαν λαῖνοι τοὺς ἀπλῶς πορῃ ἡμέτερῃ. Οὕτως τῶν τὸν ἀνεπαῖκα μὲν χρόνον παρ-